

Σ~~Α~~μιζντάτ 11

Έλιον, Πετρούπολη, Άγιοι Ανάργυροι

Φλεβάρης 2005

τα νερά περάσανε
την ίσαλο γραμμή
της καρδιάς μας

σαμιζντάτ:
σύνθετη ρώσικη
λέξη:
σαμ: από μόνος
μου,
ιζ: προς τα έξω
ντατ: να δίνω
/και στην ρώσικη
ιδιολεξία:
να τολμάς να
δίνεις προς τα
έξω
/η λέξη αυτή
ονόμαζε τα
αντικαθεστωτικά
έντυπα που
διακινούνταν χέρι
με χέρι στη
Ρωσία και στη
μετέπειτα
Σοβιετική Ένωση

Το έντυπο αυτό δεν έχει κανενός είδους αντίτιμο, δεν είναι τσάμπα ούτε και δωρεάν. Το οποιοδήποτε κόστος του δεν μπορεί και δεν θέλει να αντι-σταθμιστεί με κάποιο χρηματικό ποσό, δεν μπορεί και δεν θέλει να εκτιμηθεί με κανένα "εμπορευμα-τικό ισοδύναμο". Το έντυπο αυτό θέλει - πέρα από όλα τα άλλα - να εγκαθιδρύσει μια σχέση πέρα από τις "αυτονόητες" καθημερινές σχέσεις των αξιών χρήσης και των ανταλλακτικών αξιών που χαρακτηρίζουν ανθρώπους, "πράγματα" ή προϊόντα. Η ανυπαρξία χρηματικού αντίτιμου πηγάζει από την συνολικότερη αντίληψή μας για τις κοινωνικές σχέσεις στην προοπτική της ανατροπής κάθε καταπιεστικού μηχανισμού και της εκτροπής κάθε εξουσιαστικού θεσμού. Αντίληψη που διατρέχει το πνεύμα του εντύπου και που δεν θα μπορούσε να είναι ούτε και στο ελάχιστο διαπραγματεύσιμη. Η στάση αυτή είναι συνάμα και πρόταγμά μας για οτιδήποτε δημιουργούμε στα πλαίσια του απελευθερωτικού εγχειρήματος.

*φωτογραφία εξωφύλλου & οπισθοφύλλου: από τις συγκρούσεις του "black block" τον Ιούνιο του 2003 στη Θεσσαλονίκη

τεύχος 11

de te fabula narratur_____4-7

I4X30X4_____8-9

σημειώσεις για το ΠτσουνάμιΠ_____10-11

μεταολυμπιακές αποτιμήσεις_____12-13

ο εθνικός κανιβαλισμός του
Σαββάτου 4 Σεπτεμβρη _____14-15

για την υπόθεση ΠΤρικολάνΠ_____16-17

σημειώσεις: δίκη του αιώνα
και αλληλεγγύη_____18-19

για την αλληλεγγύη στον
Γιώργο Μοναστηριώτη_____20-21

αποσπάσματα από μια δίκη_____22-23

με αφορμή την υπόθεση του εξάχρονου
Βαγγέλη Παπανικολάου_____24-25

το χρονικό των προαναγγεληθέντων
βιασμών_____26-33

ανολοκλήρωτες σημειώσεις
ενός ανολοκλήρωτου πολέμου_____34-35

αναρχικοί ενάντια στο τείχος_____36-42

χούλιγκαν _____43

το άγιο δισκοπότηρο
της γενετικής_____44-45

από το πεδίο βολής στο πεδίο
της αντίστασης_____46

μέσα στο συνεχιζόμενο πόλεμο,
συναντήσεις αυτοοργανωμένων χώρων _____47

νέα από το δρόμο_____48-53

Σάββατο 4/9_____54

ποίηση_____55

Σε ποιόν να πουληθώ;

Ποιο θηρίο να λατρέψω;

Ποια ιερή εικόνα καταπατιέται;

Ποια φέματα να ασπαστώ;

Σε ποίο αίμα να τσαλαβουτήσω;

Καλύτερα να μην μπλέξεις με την εξουσία.

(στίχοι Α. Ρεμπώ από “μια εποχή στην κόλαση”)

σχόλια πέρα από την περιπαθή υποκρισία των μικροειδήσεων

ο νετσάγιεφ στο μπεσλάν...

Αναδημοσιεύουμε απόσπασμα από το άρθρο του Max Hastings στην εφημερίδα The Guardian της 10 Σεπτεμβρίου 2004, αμέσως μετά τα αιματηρά γεγονότα στο Μπεσλάν με την κατάληψη σχολείου από Τσετσένους αντάρτες και την επίθεση των ρωσικών ειδικών δυνάμεων:

“Η τρομοκρατία γίνεται ολοένα και πιο κακόβουλη. Αρκεί να συγκρίνει κανείς τους αναρχικούς και τους μηδενιστές του 19ου αιώνα, οι οποίοι σκότωναν βασιλιάδες και προέδρους, με τους Τσετσένους αυτονομιστές που δολοφόνησαν 350 παιδιά και τους δασκάλους τους.

Είναι εξαιρετικά δύσκολο για οποιοδήποτε μέλος της αστικής, δημοκρατικής κοινωνίας να διεισδύσει στο μυαλό ενός τρομοκράτη ικανού να δολοφονήσει παιδιά προκειμένου να προσδώσει δημοσιότητα στα αιτήματά του. Παρά ταύτα ο χαρακτήρας του τρομοκράτη δεν έχει αλλάξει ιδιαίτερα από τον 19ο αιώνα. Ιδού πως περιγράφει ο αναρχικός επαναστάτης Μπακούνιν τον Σεργκέι Γενάδιεβιτς Νετσάγιεφ το 1869: “Έχω δίπλα μου έναν απ’ αυτούς τους νεαρούς φανατικούς που δεν φοβούνται τίποτε και οι οποίοι έχουν αποφασίσει ότι ναι μεν θα πεθάνουν στα χέρια της κυβέρνησης, πλην όμως, δεν θα σταματήσουν μέχρι να είναι βέβαιοι ότι ο ρωσικός λαός έχει εξεγερθεί. Είναι πραγματικά έξοχοι αυτοί οι νεαροί φανατικοί γιατί έχουν πίστη δίχως να έχουν θεό και είναι ήρωες που δεν χρησιμοποιούν ρητορικά τεχνάσματα.”

Ο Νετσάγιεφ πρόλαβε να αφαιρέσει σημαντικό αριθμό ζώων για να αναδείξει τη δολοφονία ως σημαντικό εργαλείο της επανάστασης, πριν αφήσει την τελευταία του πνοή σε κάποια τσαρική φυλακή. Από τη στιγμή που η μεθοδολογία της δολοφονίας αθών γίνεται αποδεκτή, το ζήτημα που αφορά τον αριθμό των νεκρών αποκτά δευτερεύουσα σημασία”.

Απ’ ό,τι φαίνεται κανείς δεν μπορεί να έχει αμφιβολίες για τους προσανατολισμούς της “αντιτρομοκρατικής διεθνούς”. Περιγράφονται γλαφυρά και με “εύστοχες συγκρίσεις” οι επόμενοι φιλοξενούμενοι των ανά την ευρωπαϊκή επικράτεια “λευκών κελιών”.

Πρόκειται για απόσπασμα από την τοπική εφημερίδα “η ΗΧΩ” Ιλίου, Πετρούπολεως ανάμεσα σε πληθώρα εμπορικών διαφημίσεων, δημοσιευμάτων των δήμων του Ιλίου και της Πετρούπολης και ανακοινώσεις βουλευτών και τοπικών παραγόντων. Αντιφάσεις με περιεχόμενο...

συριστικά σύμφωνα...

Οι μετανάστες όταν φτάνουν στις χώρες υποδοχής έρχονται αντιμέτωποι με την καθημερινότητα των κοινωνιών που τους ξερίζωσαν και αντιλαμβάνονται με σαφήνεια από πού κατάγεται η δυστυχία τους, ποια είναι η φιλοσοφία των κατακτητών τους, περπατούν μέσα στις γειτονιές που μεγάλωσαν οι απτόητοι εισβολείς, οι στρατιώτες που τους δολοφονούν, οι εργολάβοι που τους πίνουν το αίμα, οι δουλέμποροι και οι νταβατζήδες που τους γδέρνουν την ψυχή. Και το μίσος υπονομεύει κάθε νοσταλγία για το ανθρωπινό, γκρεμίζει τις γέφυρες και ακονίζει τις προσβολές. Τα υπόλοιπα σέρνονται σαν συριστικά σύμφωνα στα σφιγμένα δόντια των ξεριζωμένων, στα τμήματα μεταγωγών, στα χωράφια, στα μαδέρια, στους κλίβανους, στα φανάρια.

ΘΑ ΘΕΛΑ ΝΑ ΜΟΥΝ ΛΑΜΟΓΙΟ

Θα 'θελα να μουν λαμόγιο, να' μουν αβανταδόρος
εικονικές δουλειές να στήνω, αλατζής και μαιμολόγος
Θα 'θελα να μουν λαμόγιο, στη μπουρδελοκοινωνία
όλα να τα ξεπουλάω για την υπεραξιοθωρία.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, και να εκπαρνεύομαι,
την ψυχή μου να εκδίδω να καλοπαραγγίλια.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, μέγας καταπατητής,
να' μουν αιταπεδοφάγος, σικολόγος - εμπρηστής.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, να' μουν κινηματογράφος,
να' μουν κομπανιόδρος και δεξιάς ιερουβήτης.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, φίλος με τον «χωροφιλάξ»
στον παρό να καλεμάω, σενεργός του «ασταφύλαξ»
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο και τα όλα να χαιδεύω
όλων όσων με πιστεύουν, ενώ θα τους κοροϊδεύω.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, στο παζάρι να πουλάω
την ανούσια - φαντασία - της εξουσίας - φτάνει να καλοπερνάω.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, να' μουν συνδικαλιστής,
να' μουν εργατοκρατορικός, εργατοεξουσιαστής.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, δάσκαλος του δημοκίου,
«δικαίτερο» να κόνω στα παιδιά σας, δια βίου.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, να' μουν και θεοπαίκτης,
μπρος στο χρέμα τι είν' το κρέμα, των ιδανικών μου παίκτης.
Θα 'θελα να' μουν λαμόγιο, να' μαι φίλος σαν και σένα.
ΜΑ όμως τίποτα που τα λέω, δεν μουν ούτε από εμένα.
Την καρδιά μου δεν πουλάω, δεν τα θέλω να λεφτά - τα μπιζία.
η ζωή είναι απταξία και ο θάνατος γελά.
Την ψυχή μου δεν πουλάω για καμιά λαμογιά
η ζωή δεν είναι αιώνια, προτιμώ ελευθερία.

***για σένα μιλάει
αυτή η ιστορία**

NOBEL V/S ANARCHY

η ποίηση της απαξίας

Ο ποιητικός και αφαιρετικός λόγος των νεορθόδοξων πατριωτών “αντιεξουσιαστικού τύπου” δεν θέλει και πολύ για να δείξει την πραγματική του ποιότητα όταν γειώνεται στις “απαιτήσεις” της πραγματικότητας.

Ο Γ. Τριάντης της εφημερίδας Ελευθεροτυπίας, κλασσικός εκπρόσωπος αυτής της “αντιστασιακής σχολής”, ξεδιπλώνει σταράτα το σκεπτικό του στο φύλλο της 25/5/2004:

“Μόλις έληξε ο Αγώνας του Παναθηναϊκού στον Πύργο, πήρε τηλέφωνο τον Γιτζάκ Σουμ ο πρεσβευτής του Ισραήλ για να τον συγχαρεί. Λίγη ώρα αργότερα τηλεφώνησε στον - χαμηλότονο και διακριτικό- κ. Σουμ ο Αριέλ Σαρόν, ο πρωθυπουργός της χώρας του (...Αραγε σήκωσαν ποτέ το τηλέφωνο οι πρεσβευτές της Ελλάδος στο Παρίσι, τη Μαδρίτη, το Λονδίνο ή τη Ρώμη κτλ για να συγχαρούν τον Άκη Ζήκο, τον Ντέμη Νικολαΐδη, το Νίκο Νταμπίζα, τον Γιώργο Καραγκούνη -και τόσους άλλους- και να τους εκφράσουν τη συμπάρασταση της χώρας; Τηλεφώνησαν άραγε ποτέ οι πρεσβευτές και οι εμπορικοί ακόλουθοι της Ελλάδος για να εκφράσουν τη χαρά τους σε βιοτέχνες και βιομηχάνους της χώρας, μόλις είδαν ελληνικά εμπορεύματα στα σούπερ μάρκετ της Ευρώπης;)”

Πολύ νωρίτερα σε μια δόση σπάνιας αυτοκριτικής αναφοράς για την φάρα των δημοσιογράφων ένας άλλος συνάδελφός του, ο Σήφης Πολυμήλης είχε γράψει στην Ελευθεροτυπία της 27/9/02:

“Είναι σχεδόν σίγουρο ότι σε λίγο -αν δεν το ζούμε ήδη- θα βρισκόμαστε στη δύσκολη θέση να απολογούμαστε για τον ύποπτο, σκοτεινό και δεν ξέρω τι άλλο ρόλο της δημοσιογραφίας...Και πολύ φοβάμαι ότι δεν θα αρκεί η όποια προσωπική αποστασιοποίηση από τέτοιες μεθόδους και πρακτικές για να μας απαλλάξει από ένα γενικευμένο σύνδρομο απαξίωσης”.

Εξ’ ιδίων διαπιστώσεις και διαχρονικές επιβεβαιώσεις...

Θα μπορούσε να πει κανείς -μάλλον ύποπτα ανυποψίαστος- ότι τα Βραβεία Νόμπελ είναι επικύρωση των κατευθύνσεων του σύγχρονου Διαφωτισμού. Ειρήνη, ουμανισμός, οικουμενικότητα. Δεν είναι όμως η πρώτη φορά που τόσα ανιδιοτελή ουσιαστικά αραδιάζονται για να επικαλύψουν την ουσία των κυρίαρχων θεσμών -πόσο μάλλον αυτών των θεσμών που υπάρχουν απλά για να επιβραβεύουν τους υπόλοιπους. Η ουσία βέβαια δεν είναι άλλη από την επικύρωση των ίδιων των δομών της εκμετάλλευσης και της εξουσίας καθώς και των ανακαινιζόμενων προοπτικών τους. Έτσι, μπορεί κανείς να απολαύσει βραβεία σε επιστήμονες για ερευνητικά επιτεύγματα με ακαθόριστα κίνητρα και χρηματοδοτήσεις, βραβεία ειρήνης σε πολεμοκάπηλους για τα “διαλείμματα” τους, βραβεία πνεύματος σε περίτεχνους λυρικούς αλλά και σε ακίνδυνους γελωτοποιούς. Κανείς βέβαια δεν μπορεί να παρακάμψει το πίσω μέρος του μυαλού του όταν μετά από μια λίγο προσεκτική ματιά τού αποκαλύπτονται πολιτικά και διπλωματικά κίνητρα.

Με αυτά τα δεδομένα δεν θα πρέπει να προβληματιστούμε και πολύ για την απονομή του βραβείου Νόμπελ λογοτεχνίας για το 2004 στην αυστριακή Έλφριντε Γέλινεκ. Στο βιβλίο της “οι αποκλεισμένοι”, όπου υπάρχει μια σαφής πολιτική αναφορικότητα σε σύγκριση με τις διάχυτες ταυτότητες των υποκειμένων στα άλλα της βιβλία, διατυπώνεται μια εμπειριστατωμένα διεστραμμένη προσέγγιση τόσο θεωρητικών όσο και συμπεριφορικών συνιστωσών της αναρχικής αντίληψης. Μπορεί κάποιος να πάρει μια μυρωδιά - αν δεν θέλει να δοκιμάσει τα νεύρα του διαβάζοντας ολόκληρο το βιβλίο- περί τίνος πρόκειται με μια σύντομη ματιά στο οπισθόφυλλο. Γράφει λοιπόν για τους πρωταγωνιστές του βιβλίου:

“Ο Χανς είναι γιος ενός σοσιαλιστή εργάτη που σκοτώθηκε σε στρατόπεδο συγκέντρωσης και η Σοφία είναι γόνος μεγαλοαστικής οικογένειας. Μέσα στη δυσαρέσκεια και την ανία οι νεαροί καταβροχθίζουν βιβλία του Καμύ, του Σαρτρ, του Νίτσε, του Μπατάιγ και του ντε Σαντ και συζητούν για την ελευθερία, τον αναρχισμό και την ομορφιά της βίας. Εκφράζοντας την εξέγερσή τους επιτίθενται τη νύχτα εναντίον περαστικών. Στόχος όλων των επιθέσεων τους είναι να ξεχωρίσουν από τη μεγάλη μάζα. “Πρέπει επιτέλους να γίνει κανείς άτομο”. Αλλά πίσω από τις υπαρξιακά καμουφλαρισμένες ενέργειές τους κρύβεται η απεγνωσμένη προσπάθεια για κοινωνική άνοδο, είτε μέσω της μόρφωσης και της διανοουμενίστικης συμπεριφοράς είτε επιδιώκοντας να παντρευτούν την κόρη των μεγαλοαστών. Είναι όμως -και παραμένουν- “αποκλεισμένοι”.”

Εξηγώντας την επιλογή τους οι σουηδοί επιτετραμμένοι του βραβείου κάνουν λόγο για ευφυΐα, καυστικότητα, διεισδυτική ματιά και μουσικότητα του λόγου. Και πράγματι, λίγο πιο ψύχραιμα και χωρίς τις υπερβολές των επιτρόπων, είναι πασιφανής η προσπάθεια τόσο της συγγραφέως να επικαλύψει περίτεχνα την ναρκισσιστική της εθελοτυφλία όσο και της επιτροπής να νομιμοποιήσει την καπιταλιστική παθολογία αλλά και την πολιτική συκοφαντία. Τελικά, όμως, αμφότεροι, ακόμη κι αν προσπαθούν να καθάρουν την προοδευτικότητα της συγγραφέως αναφέροντας τις εκ των ακροδεξιών ομάδων στηλιτεύσεις του έργου της, μάλλον δεν τα καταφέρνουν...

Οι ιδιοκτήτες ακινήτων τα τελευταία χρόνια έχουν ξεφύγει πολλαπλώς, είτε όσον αφορά τα απίστευτα ποσά που ζητάνε ως ενοίκια, είτε όσον αφορά τα ερωτηματολόγια αδιακρίσιας και ρατσιστικής επιθετικότητας, στα οποία υποχρεώνουν τους υποψήφιους ενοικιαστές να απαντήσουν. Σ' αυτή την αγγαλιά αποτυπώνεται ο αρνητικός σουρεαλισμός του εισοδηματία και το μέγεθος της ιδιοκτησιακής του παράκρουσης.

αρG00DΙάρηδες

Η σχέση μεταξύ αρκουδακίων, χάμπουργκερ και φιλανθρωπίας εξελίσσεται στα Goodies των Αγίων Αναργύρων. Οι προϊστάμενοι επιβάλλουν και επιβλέπουν τα επιτακτικά χαμόγελα των υπαλλήλων τους όταν αυτοί ρωτούν τους πελάτες αν θέλουν να πληρώσουν 2 ευρώ επιπλέον των παραγγελιών τους για να πάρουν ένα αρκουδάκι, ενισχύοντας έτσι μια γνωστή μη κυβερνητική οργάνωση. Σε περίπτωση μιας πρώτης άρνησης του πελάτη, ας πούμε του στυλ: “δεν πιστεύω στη φιλανθρωπία”, ο υπάλληλος, πάντα εκτελώντας τις οδηγίες των προϊσταμένων του, δυναμώνει λίγο τη φωνή του, επαναλαμβάνει τους αγαθούς σκοπούς του “εγχειρήματος” και εκθέτει έτσι την άρνηση του πελάτη στα υποτιμητικά βλέμματα των υπολοίπων πελατών. Ενώ τρέχουν οι παραγγελίες, μια δεύτερη άρνηση του πελάτη ας πούμε του στυλ: “δεν είναι μόνο που με αυτόν τον τρόπο προσφέρονται τα ψίχουλα μιας γιορτινής μέρας ως άλλοθι για την αδιαφορία 364 ημερών, αλλά είναι και που δεν έχω καμία διάθεση να ενισχύσω ούτε τον ιδιοτελή ανθρωπισμό του καταστήματος σας ούτε τους μηχανισμούς των ΜΚΟ ούτε και την συνεργασία μεταξύ σας”, εμποδίζει τον υπάλληλο να εμμένει παραπέρα και τον αναγκάζει να προχωρήσει στην παραγγελία έχοντας διαμορφώσει, όμως, ήδη ένα κλίμα σιωπηλής αποδοκιμασίας για την αγένεια του συγκεκριμένου πελάτη αλλά και τις παράξενες, γραφικές και κουλτουριάρικες απόψεις του. Γιορτινά χάμπουργκερ σε συσκευασία συναισθηματικών εκβιασμών με φόντο ένα χαμόγελο του παιδιού με ΑΦΜ. Νέα, εξελιγμένα, καπιταλιστικά, ήθη!

για την ΝΟΤΑ Μασσέλος Α.Ε.

Πάρα πολύ έχουν ακουστεί τα τελευταία χρόνια οι υποθέσεις των εταιριών Palco, Sex Form, και Τρικολάν. Πέρα όμως από αυτές οι οποίες αφήνουν μεγάλο αριθμό απολυμένων πίσω τους, η γενικότερη αναδιάρθρωση των καπιταλιστικών δομών στην ελληνική επικράτεια προχωρά μέσα και από μικρότερες παράλληλες ιστορίες που αφήνουν πίσω τους λιγότερους αλλά το ίδιο λεηλατημένους εργαζόμενους.

Μια από αυτές τις περιπτώσεις είναι και η ιστορία της “NOTA Μασσέλος Α.Ε.”, εταιρίας παραγωγής και διάθεσης γυναικείων ρούχων και εσωρούχων. Τα χαρακτηριστικά και εδώ, ίδια όπως και στις άλλες περιπτώσεις. Πριν λίγα χρόνια, με μια γρήγορη κίνηση, η παραγωγή της ρόμπας μεταφέρθηκε στην Ουγγαρία, αφού η παραμονή της εδώ κρίθηκε ζημιογόνα. Οι εργάτριες που χρόνια δούλευαν ως ωρομίσθιες βρέθηκαν στο δρόμο με μηδαμινή αποζημίωση.

Πέρσι, ακολούθησε τον ίδιο περίπου δρόμο και η παραγωγή του εσώρουχου. Η διαφορά σ' αυτή την περίπτωση έχει να κάνει με τον αριθμό των εργατριών αλλά και τη διαχείριση της κρίσης από όλους τους φορείς της (εργαζόμενες, αφεντικά, συνδικαλιστές).

Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπήρξε άμεσο κλείσιμο της παραγωγής. Απλά η δουλειά μειωνόταν σιγά-σιγά, τα ελλείμματα στην παραγωγή ισοσταθμιζόνταν από εισαγωγές και οι εργάτριες απολύονταν ανα 2 έως 4 κάθε 2-3 μήνες. Η τελευταία πράξη της διαδικασίας, που κράτησε σχεδόν 1,5 χρόνο, παίχτηκε παραμονή πρωτοχρονιάς. Δύο από τις τελευταίες εργάτριες που είχαν μείνει, απολύθηκαν από τα καινούρια πόστα στα οποία είχαν μεταφερθεί, παντελώς απροειδοποίητα, αφού κρίθηκε πως η δουλειά τους δεν φαινόταν ποθεινά.

Δεν θα σταθούνε τόσο στον κυνισμό των αφεντικών, ούτε στη απόγνωση των εργατριών που έμειναν άνεργες μετά απο 15-20 χρόνια με μηδαμινές αποζημιώσεις. Αυτό που έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον είναι η απουσία οποιασδήποτε κίνησης αντίστασης ή διεκδίκησης. Η σιωπή οποιουδήποτε συνδικαλιστικού ή σωματειακού συλλόγου ήταν παραπάνω από εκκωφαντική και σίγουρα βοηθητική προς τον χειρουργικό τρόπο με τον οποίο χειρίστηκαν την υπόθεση τα αφεντικά.

Μεγάλο, ωστόσο, μέρος της ευθύνης έχουν και οι ίδιες οι εργάτριες οι οποίες πριν κάποια χρόνια έδωξαν τους αντιπροσώπους του σωματείου που τις είχαν προσεγγίσει γιατί ένιωθαν πως διαταράσσεται η εργασιακή τους ειρήνη. Τα πράγματα θα είχαν πάει μπροστά για τις ίδιες αν στην διαμεσολάβηση του θεσμικού συνδικαλισμού, προτάσσονταν μια πιο άμεση συλλογικοποίηση από τις ίδιες. Αυτό δεν έγινε ποτέ και όταν ήρθε η ώρα που η ειρήνη πραγματικά διασαλεύθηκε, βρέθηκαν όλες χαμένες μέσα στην εξαγομίκευση τους, με αποτέλεσμα να νιώθουν τόσο μικρές απέναντι σε αυτό που συνέβη ώστε δεν μπορούσαν καν να βρίσουν το αφεντικό που τις απέλυσε.

Έτσι, άλλη μια ιστορία καπιταλιστικής ανάπτυξης φαίνεται να ολοκληρώνεται αναίμακτα για τα αφεντικά και με το σύνολο του κόστους να μετακυλιέται στους εργαζόμενους. Ως τότε όμως;

***για σένα μιλάει
αυτή η ιστορία**

ντουζιέρες στο Μοναστηράκι

Τον περασμένο Αύγουστο, προς τέρψη των ολυμπιακών τουριστών, διάφορες περιοχές του κέντρου της Αθήνας γέμισαν με πολιτιστικά δρώμενα που οργάνωσε η “πολιτιστική ολυμπιάδα α.ε.”. Δεν χρειάζεται να παραμείνουμε πολύ στα χαρακτηριστικά όλων αυτών των εξέδρων της μεγάλης γιορτής της κυριαρχίας καθώς η υποκρισία περισσεύει.

Στα πλαίσια όμως της “πολιτιστικής ανάδειξης” του “ιστορικού κέντρου της Αθήνας”, ξεδεύτηκαν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ για εγκαταστάσεις σε δρόμους και πλατείες οι οποίες προσπαθούσαν να συνδυάσουν την σύγχρονη ζωή με το “αρχαίο πνεύμα”. Εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ για να καταφέρουν οι ολυμπιακοί τουρίστες μετά τις συγκλονιστικές μάχες στις αρένες να γίνουν και αυτοί κομμάτι του αρχαίου πολιτισμού και να τους δοθεί ίσως η ευκαιρία να ανοίξουν διάλογο με το αρχαίο πνεύμα το αθάνατο...

Εκτός των άλλων θλιβερών “καλλιτεχνημάτων” λοιπόν, στην πλατεία Μοναστηρακίου είχαν τοποθετηθεί σιδερένια δέντρα (ελιάς μάλλον) των οποίων τα κλαδιά είχαν μετατραπεί σε ντουζιέρες για να δροσίζουν τους περαστικούς που ατένιζαν την ακρόπολη.

Να τις χαίρονται τις οάσεις του πολιτισμού τους!

**Έλληνας πλακάς
τοποθετεί παντός
τύπου πλακάκια.**

**Συνεπές και υπεύθυνο
Συνεργείο**

Γιώργος &

**Τηλ.: 210.265.229
Κιν.: 6932.229**

Τιμές λογικές · Ευκολίες πληρωμής

Πρόκειται για τρικάκι που πετάχτηκε στις γειτονιές μας πριν λίγους μήνες. Συνήθως αυτό που κάποιος διαφημίζει για να τον προτιμήσουν στην “αγορά” είναι η επαγγελματική του δεξιότητα και φερεγγυότητα. Στο προκείμενο, όμως, κριτήριο προτίμησης είναι η καθαρή ελληνική ιθαγένεια και, φυσικά, τα μηνύματα πολλά: ας πούμε η αναμφισβήτητη παραδοσιακή σχέση μεταξύ ελληνικής ψυχής και ιδανικού στρωσίματος των πλακακιών, ή δώστε κάτι παραπάνω και σώστε τον έλληνα πλακά από τα αλβανικά μεροκάματα του ξεροκόμματος που απειλούν την μεγάλη του τέχνη, ή απλά και σταράτα, έξω οι ξένοι. Ρατσισμός στο πεζοδρόμιο και στα πλακόστρωτα...

Στο σημείο αυτό, με ευθύνη
της πολιτείας και στο θωρό
του κέρδους, θυσιάστηκαν
οι 21 μαθητές της Α τάξης
του Λυκείου Μακρυχωρίου
Ηρακλίου.

Η επιτύμβια στήλη που στήθηκε στα Τέμπη πριν λίγα χρόνια, στο σημείο του δυστυχήματος με τους 30 νεκρούς μαθητές, από γονείς και συγχωριανούς, είναι υπέρ του δέοντος σαφής. Με ευθύτατο χαρακτηρισμό ως δολοφόνοι ονοματίζονται τα Κέρδη και η Πολιτεία, το Κράτος και το Κεφάλαιο. Δεν είναι ούτε ο συγκεκριμένος οδηγός ή η συγκεκριμένη εταιρεία μεταφορών στην οποία ανήκε το φορτηγό ούτε η συγκεκριμένη κυβέρνηση αλλά η γενικότερη αντίληψη κέρδους και εξουσίας που επιβάλλεται με κάθε τρόπο στην κοινωνική δομή. Μπορεί κανείς να σκεφτεί διάφορα για τον τραγικό τρόπο με τον οποίο συνειδητοποιήθηκαν οι Μακρυχωρίτες αλλά δεν μπορεί να μην αναγνωρίσει την ποιότητα αυτής της συνειδητοποίησης. Σε αντίστοιχες περιπτώσεις άλλοι εξαγόρασαν τον πόνο τους με μερικά εκατομμύρια και το βούλωσαν...

8πμ

ζεστό πρωινό της 17 Σεπτεμβρη και ο Α. Καλύβης, αναπληρωτής πρόεδρος ΓΣΕΕ και μέλος του ΣΥΝ, κοντουτέκεται στο δρόμο προς στο κτήριο της ΓΣΕΕ κρατώντας στα χέρια του ανοιχτή μια πρωινή εφημερίδα και διαβάζει γραμμές από το κείμενό του που μόλις δημοσιεύτηκε:

"Η πολιτική και ιδεολογική ηγεμονία είναι δυο πράγματα διαφορετικά αλλά όχι ανεξάρτητα μεταξύ τους.

Η πρώτη έχει σχέση με το άμεσο πρόγραμμα και η δεύτερη με τον στρατηγικό στόχο -ωστόσο, η μια βοηθά την άλλη. Και οι δυο όμως έχουν αναφορά στο σύνολο των τάξεων, στο ζήτημα του κράτους και κατά συνέπεια στο θέμα εξουσίας. Είναι αυτονόητο ότι ένα μείζον θέμα για την Αριστερά είναι η κινηματική λογική και πρακτική, αυτή δηλαδή που διαμορφώνει μια άτυπη εξουσία των "από κάτω". Όμως, δεν μπορεί κανείς, ούτε η Αριστερά, να αγνοεί το θέμα της εξουσίας των "από πάνω" ή να το μεταθέτει σε ένα απροσδιόριστο μέλλον: χωρίς αυτό δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν οι μεταβολές που επιθυμεί. Η ανάπτυξη του κινήματος αυτή καθεαυτή αποτελεί την αναγκαία αλλά όχι και την ικανή προϋπόθεση".

Ελπίζει ότι αυτές του οι προσεκτικές διατυπώσεις, που δεν διακυβεύουν τα αριστερά του προσχήματα, θα ξεκλειδώσουν και γι' αυτόν επιτέλους κάποια πόρτα εξουσίας στον μηχανισμό των "από πάνω". Γελούες λεκτικές ισορροπίες, ψευδοθεωρητικοί μετεωρισμοί, ασημαντότητες για τους "από κάτω"...

9πμ

1 Οκτώβρη στο κέντρο πολιτικών σπουδών στην βροχερή Γάζα της Παλαιστίνης, ο καθηγητής και διευθυντής Σαμίρ Γκατάς επεξηγεί τη θέση του για την Ιντιφάντα σε φοιτητές που παρακολουθούν λέξη προς λέξη:

"Με δεδομένη τη δυναμική της πρώτης Ιντιφάντα που βασιζόταν σχεδόν αποκλειστικά σε μη στρατιωτικές μορφές πολιτικής ανυπακοής και την ευρεία λαϊκή συμμετοχή, είναι αδύνατο να ισχυριστεί κανείς με βεβαιότητα ότι η βιαστική προσφυγή στη βία ήταν η μόνη εναλλακτική λύση για τον παλαιστινιακό λαό. Αυτό δεν σημαίνει ότι η δυνατότητα προσφυγής στα όπλα πρέπει να αποκλειστεί. Απλώς ότι πρέπει να εντάσσεται σε μια σαφή, ευρύτερη στρατηγική που πάνω απ' όλα αποκαθιστά τη δυναμική της λαϊκής συμμετοχής στην αντίσταση".

Το ακροατήριο τελικά δυσανασχετεί μετά από την αδυναμία του να παρακολουθήσει τα διαρκή οξύμωρα του καθηγητή. Υπονόμευση της πρώτης ιντιφάντα... δεν αποκλείονται τα όπλα... ένταξη σε μια ευρύτερη στρατηγική... από ποιους;... αποκατάσταση της λαϊκής συμμετοχής... Μέσα στην αχλύ της Ακαδημίας διακρίνονται εύκολα οι Αρχές και τα Σύνορα.

11πμ

κυριακάτικο πρωινό στην Κόρινθο 26 Σεπτεμβρη και η πόλη μοιάζει με κατεχόμενα, εκατοντάδες διμοιρίες μπάτσων σε κεντρικά σημεία αλλά και μέσα σε διαμερίσματα, αποκλεισμένες περιοχές, γερανοί απομακρύνουν αυτοκίνητα από τους δρόμους που θα περάσει η πορεία αλληλεγγύης στον έγκλειστο στις φυλακές καταδικασμένο για λιποταξία Γ. Μοναστηριώτη. Δύο δημοτικοί σύμβουλοι κάνουν "παρέα" στο διοικητή της αστυνομίας. Ο πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Κορίνθου "παρακολουθεί" από απόκεντρο καφεενεδάκι τα τεκταινόμενα.

12πμ

καταμεσήμερο 20 Οκτώβρη, στο Λονδίνο και έχουν ήδη τελειώσει τοποθετήσεις στο σεμινάριο που διοργανώθηκε για τις "αντιτρομοκρατικές" πολιτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ. Και για ακόμα μια φορά προέκυψε το ίδιο πρόβλημα. Ενώ η νομοθεσία, η καταστολή, η αναβάθμιση της αστυνομίας και οι δικαστικές αυθαιρεσίες είναι ίδιες σε όλη την Ευρώπη, επειδή φαινομενικά οι στόχοι είναι διαφορετικοί δεν γίνεται κατανοητό το ενιαίο της πολιτικής της Ε.Ε. Στη Μ.Βρετανία οι "αντιτρομοκρατικοί νόμοι" τρομοκρατούν κοινότητες: μουσουλμάνους εν γένει, Ιρλανδούς, Κούρδους και Τούρκους. Στη χώρα των Βάσκων οι πολιτικές στρέφονται ενάντια σε ένα υπαρκτό αντίπαλο, το κίνημα για την Αυτονομία του Εουσκαντι. Στη Γερμανία η "αντιτρομοκρατική συναίνεση" περνάει μέσα από τη μαύρη λίστα που έχει εκδώσει η κυβέρνηση των ΗΠΑ.

Τον λόγο παίρνει εκπρόσωπος της "ηγεμονεύουσας δύναμης", της Βρετανικής Οργανωτικής Επιτροπής και όλοι παρακολουθούν μια γνήσια αναπαραγωγή της μυθολογίας των αντιτρομοκρατικών επιτελείων περί "black block".

1μμ

ημέρα Παρασκευή 22 Οκτώβρη σε μπυραρία στο Μπόχουμ. Ο Έρμαν, 32 χρονών και εργάτης στην Όπελ, ακούγεται να λειε μεγαλόφωνα σε παρέα που μοιάζει με συνέλευση: *"Τι ακριβώς σημαίνει αυτό δεν μπορεί να γνωρίζει κανείς..."* Και συνεχίζει: *"Εφτά μέρες κράτησε η εξέγερση, μετά στερέψαμε. Προς το παρόν. Την Τετάρτη η συντριπτική πλειοψηφία ψήφισε υπέρ του τερματισμού των κινητοποιήσεων.*

Από την επόμενη μέρα ξεκίνησε και πάλι η παραγωγή. Το γεγονός ότι τώρα όλοι προτιμούν τις διαπραγματεύσεις από την ανοιχτή σύγκρουση εξηγείται ποικιλοτρόπως. Πιθανότατα επειδή "πρυτάνευσε η λογική", ίσως επειδή δεν περίσσεψε η απελπισία μας. Χωρίς την ευλογία των συνδικάτων δεν παίρνεις λεφτά ούτε από την επιχείρηση ούτε από τα ταμεία απεργίας. Πολλοί πρέπει να αντιληφθούν ότι με την "άγρια" απεργία κερδίσαμε τη συμπάθεια της κοινής γνώμης και ότι σίγουρα πείσαμε το εργασιακό συμβούλιο και τη διοίκηση της εταιρείας να εμφανιστούν πιο μετριοπαθείς και να υποσχεθούν να βρουν από "κοινού λογικές λύσεις". Εγώ διαφώνησα με την λήξη της απεργίας και τώρα, απλά, δεν μπορεί να γνωρίζει κανείς..."

2μμ

26 Οκτώβρη στην Αθήνα και ο αγώνας των φυλακισμένων σε όλες τις φυλακές της επικράτειας διαμορφώνει την επικαιρότητα. Σε ραδιοφωνική εκπομπή αναφέρονται στοιχεία και στατιστικές: *"Με βάση τα στοιχεία του υπουργείου Δικαιοσύνης περίπου 8.500 χιλιάδες ψυχές στοιβάζονται σε χώρους που αρκούν μόλις για 5.284 σε εγκαταστάσεις που προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και παραβιάζουν τα στοιχειώδη ατομικά δικαιώματα. Από αυτούς, οι 1.954 είναι υπόδικοι, οι 3.907 αλλοδαποί, οι 427 γυναίκες οι 477 ανήλικοι και περίπου οι μισοί (3.588) είναι καταδικασμένοι για παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών. Τα στοιχεία του υπουργείου είναι του 2002 ωστόσο ελάχιστα έχουν αλλάξει τα τελευταία δύο χρόνια".* Διακοπή για διαφημίσεις...

3μμ

στις 27 Οκτώβρη σε σχετική συνέντευξη τύπου ερωτάται το υπουργείο Δημ. Τάξης: *"Πάρα πολλές από τις περιπτώσεις που καταγράφει η Έκθεση για τα ανθρώπινα δικαιώματα αφορούν ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, όπως μετανάστες και Ρόμα. Πώς κρίνει το γεγονός αυτό το υπουργείο και τι σκοπεύει να κάνει προκειμένου να αποτρέπονται οι αστυνομικοί από τέτοιες συμπεριφορές σε βάρους των παραπάνω ομάδων;"* Η απάντηση είναι σαφής:

"Αυτό είναι αλήθεια. Και είναι ιδιαίτερα δυσάρεστο. Η αλήθεια είναι ότι πρέπει και η αστυνομία, αλλά και οι πολίτες στο σύνολό τους, να μάθουν να λειτουργούν σε συνθήκες πολυπολιτισμικότητας. Από την πλευρά μας έχουμε ήδη προγραμματίσει -μέσω της συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα ισότητας και σε συνεργασία με φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις- να ενημερώσουμε και να εκπαιδεύσουμε τους ανθρώπους μας. Στόχος μας είναι να έρθουν οι αστυνομικοί περισσότερο κοντά στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια σχέση

αμοιβαιότητας και εμπιστοσύνης".

Μαθήματα λοιπόν στους μπάτσους. Αυτή είναι η "αποτροπή" των συμπεριφορών τους. Η πολυπολιτισμικότητα του υπουργείου δεν χρειάστηκε και πολύ για να γίνει περισσότερο σαφής και αντιληπτή τις αμέσως επόμενες μέρες...

4μμ 30 Οκτώβρη στην οδό Γερανίου στο κέντρο της Αθήνας, η παρέα του Νιγηριανού Ομέκα Οκέκε περιμένει απλά από περιέργεια το πόρισμα της ΕΔΕ για τα βασανιστήρια που υπέστη ο φίλος τους. Τα ξημερώματα της 25ης Ιούνη 2002 τρεις αστυνομικοί της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Παλλήνης εμφανίστηκαν ενώπιόν του προκειμένου να τον μεταφέρουν στο αεροδρόμιο για να απελαθεί στη χώρα του. Ωστόσο, ο Οκέκε αρνήθηκε να τους ακολουθήσει, με αποτέλεσμα εκείνοι να βιαιοπραγήσουν εναντίον του προβαίνοντας μάλιστα και στην άσκηση ηλεκτροσốc χρησιμοποιώντας ένα μεταλλικό ηλεκτροφόρο αντικείμενο. Επιπλέον, οι μπάτσοι της Διεύθυνσης Αλλοδαπών συνέχισαν και στο Ελ. Βενιζέλος όπου χρησιμοποίησαν πάλι το μηχάνημα ηλεκτροσốc προκειμένου να τον επιβιάσουν στο αεροπλάνο. Ωστόσο, αυτό δεν επετεύχθη, καθώς οι υπάλληλοι της εταιρείας με την οποία θα ταξίδευε, οι οποίοι είχαν ήδη παρέμβει προκειμένου να σταματήσουν τα χτυπήματα των αστυνομικών, αρνήθηκαν την επιβίβασή του. Αποτέλεσμα ήταν οι αστυνομικοί να μεταφέρουν πίσω τον Οκέκε στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Παλλήνης, όπου βιαιοπραγήσαν εναντίον του χρησιμοποιώντας ξανά και το ηλεκτροφόρο αντικείμενο. Ο Οκέκε δηλώνει στο Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι (ΕΠΣΕ): "κάθε φορά που με άγγιζαν ήταν σαν να με διαπερνούσε ηλεκτρικό ρεύμα". Σε αυτήν ακριβώς τη φράση βασίζεται το πόρισμα που φτάνει στα χέρια της παρέας όπου διατυπώνεται: "ο ανωτέρω ανέφερε τον ηλεκτρισμό με αλληγορική σημασία, ήτοι με μεταφορική έννοια και όχι πραγματική, κατά κυριολεξία"! Και η οδός Γερανίου τραντάχτηκε από τα γέλια!

5μμ απόγευμα 3 Νοέμβρη στον συνοικισμό της Νέας Ζωής και ένας δικηγόρος μεταφέρει μια άλλη σχετική δήλωση του αστυνομικού τμήματος Ασπροπύργου στην οικογένεια της 21χρονης Ρομά Γιαννούλας Τσακίρη. Το πρωί της Δευτέρας 28/01 περίπου 100 αστυνομικοί πραγματοποίησαν έφοδο στον καταυλισμό, προκειμένου να βρουν και να κατάσχουν ποσότητες ναρκωτικών. Κατά τη διάρκεια της επιδρομής η Τσακίρη βρισκόταν έξω από μία από τις παράγκες μαζί με τη γιαγιά της και ένα 13χρονο αγόρι, το οποίο καθώς ήταν ανάπηρο δεν μπορούσε να περπατήσει. Ένας λοιπόν από τους αστυνομικούς φώναξε στο αγόρι να σηκωθεί και καθώς εκείνο αδυνατούσε να το κάνει το άρπαξε παραμάσχαλα για να το σηκώσει. Τη στιγμή εκείνη παρενέβη η Τσακίρη λέγοντας του ότι το αγόρι είναι ανάπηρο καθώς επίσης ότι και η ίδια είναι 2,5 μηνών έγκυος. Τότε ο αστυνομικός την κλώτσησε στο κάτω μέρος της πλάτης με αποτέλεσμα να πέσει στο έδαφος και να χάσει τις αισθήσεις της. Αποτέλεσμα ήταν η Τσακίρη να πάθει εσωτερική αιμορραγία και 4 μέρες μετά να αποβάλει. Η κοπέλα κάνει μήνυση. Το Α.Τ. Ασπροπύργου θεωρεί ότι η καταγγελία "είναι γενική και αόριστη και δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθεί ως αληθής, εάν από κάποιο άτομο της υπηρεσίας μας ελέγχθη και πώς ελέγχθη, από το δε γενικό αρχείο της υπηρεσίας μας ουδέν προκύπτει...". Ο δικηγόρος θεωρεί ότι πρόκειται για κίνηση αποφυγής της όποιας ενδεχόμενης ΕΔΕ. Και έχει δίκιο. Η αρμόδια εισαγγελέας από τον Ιούλιο του 2004 έχει θέσει στο αρχείο την υπόθεση, όχι χαρακτηρίζοντας ως ψευδή την καταγγελία-μήνυση, αλλά επικαλούμενη την άγνωστη ταυτότητα του δράστη. Η οικογένεια χασκογελάει...

6μμ 4 Νοέμβρη σε αίθουσα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ο καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Γιώργος Τσιάκαλος απαντά σε ερώτηση φοιτητή σχετικά με την διακομματική σύμπνοια στην Σύγκλητο ενάντια στο αίτημα της δωρεάν παιδείας: "Η αυτοτέλεια του πανεπιστημίου δεν σημαίνει αντόματα και εναλλακτικό λόγο απέναντι στην εξουσία - μπορεί, αντίθετα, να σημαίνει ανάληψη και διεκπεραίωση, συχνά με το αζημίωτο, του δύσκολου έργου που δεν τολμά να αναλάβει η κρατική εξουσία".

Σύ είπας κύριε καθηγητά και κάτι θα ξέρεις...

7μμ 10 Νοέμβρη ο ιστορικός Γ. Μαργαρίτης μεταφράζει από το βιβλίο του Mosse George: "Towards the Final Solution: a history of European Racism", έκδοση του 1978: "από τους 15 υψηλούς αξιωματικούς που πήραν μέρος στην σύσκεψη της Βανζέ τον Ιανουάριο του 1942 για τον καθορισμό των πρακτικών λεπτομερειών της Τελικής Λύσης (σ.σ. έτσι ονόμασαν οι Ναζί το σχέδιο της μαζικής και ολοκληρωτικής εξόντωσης των Εβραίων), οι οκτώ ήταν κάτοχοι διδακτορικού. Από τους ανώτατους διοικητές των ομάδων μαζικής εξόντωσης οι τρεις στους τέσσερις ήταν επίσης διδάκτορες."

8μμ 14 Νοέμβρη ο Κώστας Ζαγαράς μέλος της Νεολαίας του ΣΥΝ στέλνει επιστολή στη φυλλάδα του κόμματος: "Το Σάββατο 13/11, στα Γιάννενα, κατά την διάρκεια αφισκοκόλλησης της Νεολαίας του ΣΥΝ με αφορμή εκδήλωση για τα 31 χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου, ακροδεξιά στοιχεία προσπάθησαν να καταστρέψουν το υλικό μας, μας επιτέθηκαν λεκτικά και στη συνέχεια ένας από αυτούς γρονθοκόπησε τον γράφοντα με αποτέλεσμα μια βραδινή επίσκεψη στο νοσοκομείο...Αξιο αναφοράς ακόμη είναι πως σε ώρα αιχμής στο κέντρο επαρχιακής πόλης με αυξημένη κίνηση στους δρόμους και γεμάτα μαγαζιά τριγύρω, κανείς δεν έτρεξε να μας βοηθήσει ή έστω να μας χωρίσει...Το βέβαιο είναι πως η εποχή δεν προσφέρεται ούτε για κλαψουρισματα ούτε για αντίποινα του στυλ "αν τον βρούμε θα του σπάσουμε το κεφάλι για να του αλλάξουμε μυαλό". Απ' την άλλη, δεν θα καθόμαστε να τις τρώμε κιόλας..."

Ο μικρός Κώστας, λοιπόν, ανακαλύπτει σιγά-σιγά τον κόσμο των μεταναστών, των αποκλεισμένων, των διαφορετικών, του δρόμου. Η δολοφονική - για την πολιτική του συνείδηση- σύμπτωση είναι η επίσκεψη που έκανε την προηγούμενη μέρα ο πρόεδρος του κόμματος του σε εκδήλωση της ΟΝΝΕΔ.

9μμ 25 Νοέμβρη ο "ποιητής, μουσικός και φιλόλογος" Άγγελος Καλογερόπουλος απαντάει στον Σ.Μ. που του παίρνει συνέντευξη: "Θυμάστε εκείνο το ωραίο σύνθημα των αναρχικών: σκότωσε τον μπάτσο που έχει μέσα σου; Το βρήκω πολύ ακριβές. Τόσο πολύ που αν το κατάφεραν και οι ίδιοι οι αναρχικοί θα αντιλαμβάνονταν ότι τότε δεν θα χρειαζόταν να σκοτώσουν τον μπάτσο που είναι απέναντί τους". Δεν είναι τυχαίο βέβαια, ότι μετά από αυτά τα αυναόρτητα οξύμωρα και λίγο παρακάτω εκθειάζει τους ασκητές, τους αγίους και, φυσικά, τους ποιητές.

10μμ 10 Δεκέμβρη ο νομάρχης Λέσβου Παύλος Βογιατζής σε εκδήλωση για την υπόθεση των "λαθρομεταναστών" έχει τελειώσει λέγοντας: "στο νησί μου, σε έναν χώρο 2,5, στρεμμάτων στεγάζονται 720 άτομα, με σοβαρές ελλείψεις σε ρουχισμό και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη". Αμέσως μετά ακούει την εκπρόσωπο του Συνηγόρου του Πολίτη να λέει: "έχω διεξάγει "αυτοψίες" σε πολλά νησιά και η περίπτωση της Μυτιλήνης είναι σχετικά καλύτερη μπροστά στις άθλιες συνθήκες άλλων κέντρων υποδοχής".

Και ο νομάρχης στοχάστηκε πάνω στην διαστολή της έννοιας "αθλιότητα".

11μμ 11 μ.μ 23 Δεκέμβρη ο Λάμπρος Ντούτσιος, μεταπτυχιακός φοιτητής στο Ελεύθερο πανεπιστήμιο των Βρυξελλών, έχει τελειώσει την επιστολή του σε αριστερή εφημερίδα γύρω από τη σχέση τέχνης και παγκοσμιοποίησης και ανακεφαλαιώνει: "Αν λοιπόν θέλουμε να μην ευτελιστεί άλλο ο πολιτισμός μας και η τέχνη, πρέπει να διεκδικήσουμε την αυτονομία των χώρων παραγωγής - διακίνησης των συμβολικών αγαθών, να απαιτήσουμε τον μετασχηματισμό των δομών επικοινωνίας, να επιδιώξουμε τον έλεγχο των πολυμέσων, αν είναι δυνατό και με τη θέσπιση ενός ευρύτερου νομοθετικού πλαισίου".

Θα θύμιζε ένα από τα "παράξενα παιδάκια γερασμένα" του Καρυωτάκη αν δεν σόκαρε ο τόσος αχαταρμάς.

12 η ώρα, μεσάνυχτα, ο Ο. Ελύτης γράφει: "όλα τα κυπαρίσσια δείχνουν μεσάνυχτα" και αμέσως η θύμηση δείχνει στίχους του Ν. Καρούζου από τη Νεολιθική Νυχτωδία στην Κροστάνδη όπου εξελίσσεται ένα διάλογος μεταξύ εξεγερμένων:

Η ANNA: Τι νέα έχουμε από την πραγματικότητα;

ΝΙΚΟΛΑΪ: Στον επόμενο τόνο η ώρα θα είναι 17 και 21 και 3 δευτερόλεπτα.

ΓΕΝΝΑΔΗΣ: Αχ καημένε! Τα τσιγάρα μονάχα δύνασαι ν' αριθμήσεις, όχι το κάπνισμα.

ΝΙΚΑΛΑΪ: Φοβάμαι, σύντροφε. Και η επίθεση επίκειται.

Κάποια σχόλια για το

ΤΣΟΥΝΑΜΙ

1

Το 1876, στις ίδιες περιοχές με σήμερα, το τσουνάμι άφησε πίσω του 200.000 νεκρούς. Πολλά χρόνια αργότερα εξαιτίας του ίδιου φαινομένου σκοτώθηκαν στη Χαβάη 61 άνθρωποι. Αυτό στάθηκε η επιτακτική αφορμή για να δημιουργήσουν και εγκαταστήσουν οι ΗΠΑ ένα απλό κι αποτελεσματικό σύστημα προειδοποίησης στις ακτές του Ειρηνικού, με βάση προηγούμενες μελέτες για τη σχέση σεισμού - τσουνάμι που είχε κάνει ο επιστήμονας Jagger. Τα καθεστώτα των πρόσφατα χτυπημένων περιοχών και οι πολιτισμένοι δυτικοί δεν ασχολήθηκαν με κάτι τέτοιο εκεί. Το καθεστώς της Ινδίας επένδυσε στα πυρηνικά, τα καθεστώτα Ταϊλάνδης, Σρι Λάνκα, Ινδονησίας επένδυσαν στον πολυτελή τουρισμό και στον οργανωμένο και προσοδοφόρο σεξουαλικό τουρισμό (με ενήλικες κι ανήλικες "υπηρεσίες") προς τέρψη των δυτικών επισκεπτών.

2

Τις πρώτες μέρες μετά την καταστροφή κι ενώ ανασύρονταν τα πρώτα πτώματα, τα χρηματιστήρια της Ινδονησίας και της Ινδίας έσπαγαν ρεκόρ, ούτε στο ελάχιστο (φυσικά) επηρεασμένα. Τα κέρδη από τα Χριστουγεννιάτικα ψώνια των δυτικών που είχαν προηγηθεί ήταν τεράστια, οι ξένες ασφαλιστικές εταιρείες βγήκαν αλώβητες από την τραγωδία, τα μεγάλα ταξιδιωτικά πρακτορεία έστειλαν τους τουρίστες σε άλλους "επίγειους παραδείσους". Οι επενδυτές δεν είχαν να φοβηθούν τίποτα. "Είναι φανερό πως με τόσες πολλές απώλειες ανθρώπινων ζωών, θα χρειαστεί πολύς καιρός για να καθαριστούν τα συντρίμια, να ταφούν οι νεκροί και να βρεθούν οι αγνοούμενοι. Αλλά δεν είναι απαραίτητα τόσο σημαντικό γεγονός σε οικονομικούς όρους. (...) Οι ζημιές που υπέστησαν τα καλά ξενοδοχεία δε φαίνονται σοβαρές. (...) Ακόμη κι αν ορισμένες ξενοδοχειακές αλυσίδες μπορεί να επηρεάστηκαν, υπάρχουν επίσης κερδισμένοι, όπως οι παραγωγοί τσιμέντου." Έντι Ουόνγκ, αναλυτής υπεύθυνος της ABM Pro για την Ασία

3

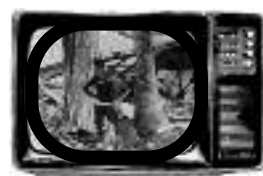
Η φιλανθρωπική συνεισφορά χρημάτων από κατοίκους όλου του πλανήτη είναι μεγαλύτερη από κάθε άλλη φορά. Ενδεικτικά είναι τα παραδείγματα της Γερμανίας (150+ εκ. ευρώ) και της Αγγλίας (75+ εκ. λίρες - ποσό ίσο με αυτό που συγκεντρώθηκε στο διάστημα 1984-2004 για την καταπολέμηση του AIDS). Ας αφήσουμε κατά μέρος τις καλές προθέσεις, την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά αυτών των κινήσεων εστιάζοντας στο απίστευτο θησαύρισμα που αναμένουν οι τράπεζες κι οι πιστωτικοί οργανισμοί. Υπέρογκα κέρδη, προϊόντα των προμηθειών που θα εισπράξουν από τις καταθέσεις των δωρητών. Εκτός αν πιστέψουμε ότι θα αποτρέψουν την είσπραξη προμήθειας οι ΜΚΟ... Αλλά και στο φρικαλέο διαγωνισμό φιλανθρωπίας και γενναιοδωρίας στον οποίο έχουν επιδοθεί τα κράτη. Μεγάλες προσφορές ανεπτυγμένων χωρών όπως η Γαλλία, η Γερμανία κ.α. (με το βλέμμα τους στραμμένο στην πίτα που λέγεται ανοικοδομήση), οι ΗΠΑ (που εξασφαλίζουν στρατιωτική παρουσία κι εκεί στο όνομα της τάξης και της ασφάλειας, στη μεγαλύτερη στρατιωτική επιχείρηση στην περιοχή μετά τον πόλεμο στο Βιετνάμ), αλλά και η "αναπτυσσόμενη" Κίνα (με 60,5 εκατ. δολάρια, διαμηνύοντας στην Ιαπωνία πως δεν είναι η μόνη που έχει λόγο στη ΝΑ Ασία).

“Τώρα που καθάρισε (η πισίνα) είναι τέλεια. Στη θάλασσα θα ξαναπάω όταν θα είμαι σίγουρος ότι καθάρισε από τα πάντα. Άλλωστε αποφάσισα να παρατείνω την παραμονή μου εδώ. Οι τιμές έπεσαν και το τσουνάμι μου δίδαξε πως η ζωή είναι ωραία για να μην τη διασκεδάσεις”. Τα παραπάνω είναι λόγια του τουρίστα Γιώργου Χ. παρμένα από αθηναϊκή εφημερίδα, κι αναφέρονται στις επιχειρήσεις των ναυαγοσωστών για εντοπισμό και καθαρισμό των τουριστικών χώρων από συντρίμια και τουμπανιασμένα πτώματα προς διαφύλαξη της ψυχικής ηρεμίας των “πρωτοκοσμικών επισκεπτών”. Αυτών που επέζησαν, αποφάσισαν να μείνουν και συνεχίζουν απτόητοι να διασκεδάζουν και να φωτογραφίζονται στο σκηνικό της καταστροφής.

Τα Μ.Μ.Ε. φυσικά δεν παρέλειψαν να αναδείξουν για άλλη μια φορά την αυξημένη αξία της ζωής των δυτικών στη συνήθη φρικιαστική σύγκριση μ' αυτήν των τριτοκοσμικών ασιατών. Οδύνη, εκτενή ρεπορτάζ για τους μεν, συμπόνοια και οίκτος για τους δε, με τον κανιβαλισμό πανταχού παρόντα. Ο θάνατος τόσων ντόπιων, κατοίκων κάποιων εκ των φτωχότερων περιοχών του πλανήτη, είναι καλή ευκαιρία για μπίζνες για τράπεζες κι επενδυτές, κάτι που έγινε “αλλά η ζωή συνεχίζεται βρε αδερφέ” για τους τουρίστες, πιασάρικο θέμα για τα αιμοσταγή Μ.Μ.Ε., πρώτης τάξεως περίσταση για επίδειξη ανθρωπισμού και φιλευσπλαχνίας από τα κράτη, με προεξέχοντα τα πιο επιθετικά. Έτσι κι αλλιώς αυτοί, οι άλλοι, αξίζουν λίγο. Έτσι κι αλλιώς υπάρχουν όταν οι ανάγκες τους καθιστούν αναγκαίους. Έτσι κι αλλιώς η ίδια τους η ζωή αποτελεί την πρώτη ύλη για τις μηχανές του ανεπτυγμένου κόσμου. Είτε βρίσκονται στις χώρες τους, είτε σπρώχνονται μετανάστες στις δυτικές μητροπόλεις.

ΜΕΤΑΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΕΙΣ

Μόλις λίγους μήνες μετά τους ολυμπιακούς αγώνες και η αίγλη του εγχειρήματος έχει ήδη ξεθωριάσει στην κοινωνική συνείδηση. Μια ενδιαφέρουσα υπόθεση είναι ότι ο απόηχος των αγώνων αυτών μάλλον θα είχε μεγαλύτερη διάρκεια εάν είχαν αποτύχει, εάν είχε συμβεί κάτι το αποτρεπτικό ή το καταλυτικά υπονομευτικό. Τελικά, όσο πιο πετυχημένη ήταν η διοργάνωση τόσο πιο μεγάλη ήταν και η ταχύτητα με την οποία το όλο αυτό γεγονός στη συνέχεια χάθηκε μέσα στην λήθη και την αδιαφορία της συμβατικής καθημερινότητας.

Η πραγματικότητα όμως δεν εξαντλείται στον αφρό του κοινωνικού ενδιαφέροντος. Ενώ κανείς μέχρι σήμερα, ακόμη και ανάμεσα στους καθεστωτικούς αναλυτές, δεν μπορεί να αποτιμήσει με την απαραίτητη σαφήνεια τα θετικά του όλου εγχειρήματος, είναι πολλοί -και μάλιστα μέχρι και αντιθετικών πολιτικών αντιλήψεων- που καταγράφουν ασταμάτητα τις συνέπειες. Είναι τόσο συντριπτική η κυριαρχία των αρνητικών επί των θετικών που το καθεστώς αγκομαχά στην προσπάθεια του να ελαττώσει όσο γίνεται τις αρνητικές εντυπώσεις και να βραχυκυκλώσει τη δυσμένεια από τις συνέπειες μέσα σε ένα καώδη επιμερισμό ευθυνών.

Είναι γεγονός ότι αυτή η αγωνιώδης προσπάθεια δεν βοηθιέται καθόλου από την συγκυρία. Η διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων από το ελληνικό κράτος σήμαινε εξ αρχής και την επικύρωση του καταλυτικού του ρόλου στην νοτιοανατολική Ευρώπη στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης της παγκόσμιας καπιταλιστικής κυριαρχίας. Απ' ό,τι όμως φάνηκε στην συνέχεια, τους αμέσως επόμενους μήνες, το πλαίσιο αυτής της αναδιάρθρωσης μπορεί να έχει μια σαφή οργανωτική ποιότητα όπως και μια

γενικότερη προοπτική, δεν είναι όμως ούτε σχηματισμένο ούτε έχει κάποια σαφή γραμμικότητα. Η γενικότερη επικύρωση του ελληνικού καπιταλισμού, ως ρυθμιστή των πολιτικών και οικονομικών σχέσεων στην ευρύτερη γεωγραφική του περιφέρεια, δεν σημαίνει ούτε εν λευκώ νομιμοποίηση των όποιων επιλογών του ούτε και αναγνώριση της αυτονομίας του σε τέτοιο βαθμό ώστε να παράγει και να κατοχυρώνει θεσμίσεις γεωστρατηγικής και γεωπολιτικής ισχύος.

Πρόκειται για μια ατυχή συγκυρία ανασχέσεων. Έτσι, ενώ κάποιος θα περίμενε αμέσως μετά τους ολυμπιακούς αγώνες μια διεθνή υπόκλιση στις γηγενείς καθεστωτικές δυνάμεις που θα εκφραζόταν -πέρα από φτηνές ρητορικές και- από αντίστοιχες υλικότητες, τελικά θα διαψευσθεί με τον χειρότερο τρόπο. Οι "εθνικές" εκκρεμότητες για την ελληνική διπλωματία περνάνε η μια μετά την άλλη σε καθολικές αμφισβητήσεις οδηγούμενες στην χειρότερη εκδοχή τους: αναγνώριση του ονόματος της δημοκρατίας της Μακεδονίας, αναγνώριση του τουρκοκυπριακού κρατιδίου και προφανώς έπεται μια επισφαλής συνέχεια με την προοπτική ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. Βέβαια, δεν είναι τυχαίο ότι οι κινήσεις αυτές που προωθούνται από τις ΗΠΑ ήταν από καιρό επλεγμένες και ότι δεν φέρουν την οποιαδήποτε έγκριση από οποιοδήποτε κράτος της Ε.Ε. Αυτό που ενδιαφέρει στο προκείμενο, όμως, είναι ότι οι "επιτυχείς ολυμπιακοί αγώνες" από το ελληνικό κράτος δεν κατάφεραν να αντιστρέψουν αυτές τις προεπιλογές ούτε να επηρεάσουν, έστω και χάριν των εντυπώσεων, τις όποιες σχέσεις διαδραματίζονται αυτή την εποχή στο πλαίσιο των ενδοκυριαρχικών αναδιετάξεων. Αυτά τα δεδομένα μπορεί να μην αλλάζουν την ουσία των πραγμάτων, ακυρώνουν όμως την εγχώρια ολυμπιακή ρητορεία και καταστρέφουν με τον

χειρότερο τρόπο τις εντυπώσεις τις οποίες πάσχιζε να κερδίσει η κρατική προπαγάνδα. Έτσι, εφόσον οι υπήκοοι μένουν να σπκώσουν απλά τα βάρη της διοργάνωσης χωρίς στον αντίποδα να παρουσιαστεί καμία "εθνική υπεραξία", η κατάληξη είναι και πάλι η επανάληψη από μεριάς του καθεστώτος μιας παλιάς και βαρετής ιστορίας προς εσωτερική κατανάλωση: η "ελληνική εθνική περηφάνια" που αυτή τη φορά αναδείχτηκε με την επιτέλεση του δύσκολου έργου των ολυμπιακών αγώνων πνίγεται, στη συνέχεια, μέσα στον κυνισμό με τον οποίο οι "μεγάλες δυνάμεις" υπερασπίζονται τα συμφέροντά τους...

Όσον αφορά τα κέρδη των "δημόσιων οικονομικών" από την επιτυχή διεξαγωγή των αγώνων αποτελούν ένα από τα πιο σύντομα ανέκδοτα. Είναι πλέον γνωστό τοις πάσι ότι λόγω των ολυμπιακών αγώνων του 2004 "έχουν χρεωθεί οι επόμενες τρεις γενιές", χωρίς αυτό βέβαια να σημαίνει ότι αν δεν υπήρχε αυτό το χρέος για τις επόμενες τρεις γενιές -εννοείται γενιές αποκλειστικά των εκμεταλλευόμενων αυτής της κοινωνίας-, θα υπήρχε και κάποια αισθητή προς το καλύτερο διαφορά στην καθημερινότητα τους (αν συνέβαινε κάτι τέτοιο τότε θα φτάναμε στη σημείο να διαπραγματευτούμε την ταξική φύση της αστικής δημοκρατίας). Αριθμοί όπως το "δημόσιο έλλειμμα" και το "δημόσιο χρέος" βαίνουν αυξητικοί μεταολυμπιακά και, φυσικά, αυτό είναι ένα από τα ουσιαστικά προσχήματα για τις δρομολογούμενες επιπλέον περικοπές κοινωνικών δαπανών που αφορούν στην υγεία και την πρόνοια όπως και για τον εντατικό και εκτατικό επαναπροσδιορισμό της λεγόμενης "λιτότητας", έναν όρο με γνωστά τα ταξικά του φορτία.

Ακόμη και τα κεφάλαια που, μονοπωλιακά σχεδόν, καρπώθηκαν οι ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες δεν

κατοχύρωσαν τις σταθερές εκείνες που απαιτούνται για την ασφαλή τους θέση μέσα στο πλαίσιο του ανταγωνισμού των τεχνικών κεφαλαίων στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Στις μέρες μας υπάρχει εύγλωττη κινητικότητα ενδοκεφαλαιακών ανακατατάξεων στον χώρο του ελληνικού τεχνικού κεφαλαίου προς την κατεύθυνση της καλύτερης δυνατής διαχείρισης ενός υπολοίπου ανάληψης δημοσίων έργων με ρήτρα το 2006 και με πολλές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να κάνουν τους τελευταίους τους ισολογισμούς, να ξοφλάνε τις υποχρεώσεις τους και να κλείνουν. Αυτό αποτελεί συνέχεια και εξέλιξη του φθίνοντος γηγενούς δευτερογενούς τομέα και κομβικό σημείο για την αναδιάρθρωση της παραγωγικής διαδικασίας, μια και το τεχνικό κεφάλαιο ήταν το πιο ωφελημένο ανάμεσα σε όλα τα άλλα από την κρατική πολιτική, ως αιχμή του ελληνικού καπιταλισμού, με πρωτοδότηση κεφαλαίων και από τα ευρωπαϊκά πακέτα αλλά και από την διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων. Η ισχνή προοπτική του τριτογενή τομέα με δεδομένη την ελληνική περίπτωση παραγωγικών προϋποθέσεων δεν σημαίνει τίποτε άλλο πέρα από επιδείνωση της θέσης των εκμεταλλευόμενων και ανελέητη κερδοφορία των αφεντικών και όλα αυτά, πέρα από τεχνικές προσεγγίσεις μιας κατάστασης, προβάλλονται πολύ πιο εύγλωττα ως καπιταλιστικές επιλογές στην ενδεικτική κατακόρυφη αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια.

Με σημείο αναφοράς τους ολυμπιακούς αγώνες γενικότερα γύρω από τα ευάλωτα χαρακτηριστικά των αθλητικών προτύπων και τις επισφαλείς συνθήκες ευγενούς άμιλλας αλλά και ειδικότερα αυτούς της Αθήνας 2004 με τα εγχώρια αθλητικά πρότυπα να διασύρονται λίγο πριν την τελετή έναρξης, η ιδεολογία του

αθλητισμού και του πρωταθλητισμού ως πυλώνες της κυρίαρχης ιδεολογίας δέχτηκαν σοβαρά πλήγματα. Όλος αυτός ο ντόρος γύρω από το ντόπινγκ καθώς και η καταναγκαστική και καθολική αποδοχή, από όλους τους καθεστωτικούς παράγοντες της καταλυτικότητας των "σκευασμάτων" στο πλαίσιο των κορυφαίων αθλητικών αγώνων για την κατακύρωση της απαιτούμενης παραγωγής θεάματος και μεταλλείων, μπόρεσε εκ των πραγμάτων να προβάλλει στην κοινωνική συνείδηση τον άμεσο συσχετισμό της ιδεολογίας του αθλητισμού με τις ευτελείς αξίες του αστικού πολιτισμού. Αυτό έχει ήδη σημαίνει την γενικευμένη κοινωνική καχυποψία απέναντι όχι μόνο στα "σκευάσματα" αλλά και στην ωφελιμότητα των αξιών και των στοχεύσεων της πειθαρχίας και του ανταγωνισμού που χαρακτηρίζουν την αθλητική ιδεολογία. Πρόκειται για μια συνθήκη που είναι σαφώς ανεπιθύμητη από την κυριαρχία μια και προσδοκούσε ακριβώς τα αντίθετα από μια "ολυμπιακή γιορτή του αθλητισμού".

Αλλά και οι οικολογικές ευαισθησίες που διαφημίστηκαν από την "Αθήνα 2004" Α.Ε., αφού καταπλακώθηκαν από τα εκατομμύρια κυβικά μέτρα τσιμέντου που σπάρθηκαν σε διάφορα μέρη της μητρόπολης χωρίς ούτε μια δενδροφύτευση κάπου ως προσχηματικό αντίποδα, μετενσαρκώθηκαν εκ των πραγμάτων σε προβλήματα διαχείρισης των μεγάλων και ανώφελων αθλητικών κέντρων. Ένα βάρος που, αφού φορτώθηκε στο ήδη βεβαρημένο αστικό περιβάλλον, μεταμορφώθηκε σε φορτίο οικονομικής ζημώωσης και δυσπραγίας που κληρονομείται στην "πολιτεία". Είναι γεγονός ότι στην συνείδηση των ανθρώπων αυτής της πόλης το περιβάλλον της είναι εδώ και καιρό μια τελειωμένη υπόθεση και ότι, εκτός από τα περιττά για τους κατοίκους αλλά "αναγκαία" για τους αγώνες αθλητικά κέντρα, όλοι απέβλεπαν περισσότερο στην χρησιμότητα

των μεγάλων οδικών έργων. Κανείς δεν επένδυε, έτσι κι αλλιώς, στις ρητορείες περιβαλλοντικής ευαισθησίας του διευθυντηρίου της Αγγελοπούλου αλλά μήπως δεν εγγράφεται στα μείον των διευθυντηρίων ο κυνισμός στην αθέτηση ακόμη και των προσχηματικών υποσχέσεων;

Υπάρχει όμως και ένας τομέας που πήγε αναμφισβήτητα καλά: ο τομέας της ασφάλειας. Αναγνωρίζουν όλοι βέβαια ότι η ασφάλεια είναι το βασικό πλεόν χαρτί του δυτικού κόσμου προς την κατεύθυνση της κατοχύρωσης της κοινωνικής συναίνεσης στις κυριαρχικές επιλογές. Ως τέτοιο, είχε για όλον τον "πολιτισμένο κόσμο" μεγάλη σημασία η με τον καλύτερο δυνατό τρόπο εξασφάλιση των "ομαλών όρων" διοργάνωσης των αγώνων. Δεν επρόκειτο δηλαδή για μια απλή διαφήμιση της πολιτικής σταθερότητας του ελληνικού κράτους αλλά για μια υπόθεση διεθνοποιημένου ενδιαφέροντος όπου διακυβευόταν το πρόσχημα των προσχημάτων καθώς και η επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της "δυτικής ισχύος". Αυτός είναι ένας σοβαρός λόγος που δημιουργούσε ένα είδος φερεγγυότητας για την θετική έκβαση του στοιχήματος των ολυμπιακών αγώνων του 2004. Δεν γινόταν η όλη υπόθεση της ασφάλειας των ηγεμόνων επισκεπτών καθώς και των εθνικών αντιπροσωπειών κάθε χαρακτήρα, να αφεθεί στα χέρια αποκλειστικά του ελληνικού κρατικού μηχανισμού. Το διακύβευμα της ασφάλειας των κυριάρχων, βέβαια, δεν θα μπορούσε να μην σημαίνει διακύβευση κάθε ψήγματος ατομικής και κοινωνικής ελευθερίας για τους κυριαρχούμενους, αυθαιρεσίες κάθε είδους από τις ένοπλες συμμορίες και νομιμοποίηση της "αδιακρισίας" των μηχανισμών κοινωνικού ελέγχου. Επιτυχία του διακυβεύματος σημαίνει ότι κάθε αυθαιρεσία, περιστολή και "αδιακρισία" που κρίθηκε αποτελεσματική συσσωρεύεται όχι μόνο ως πείρα για τους μηχανισμούς ελέγχου και καταστολής αλλά και ως κοινωνική θέσμιση.

Σε σχέση με όλη την κριτική που είχε γίνει ενάντια στην διοργάνωση των αγώνων και τις τελικές συνέπειες του γεγονότος της διοργάνωσης, τα πράγματα επιβεβαιώθηκαν προς την χειρότερη κατεύθυνση. Είναι δεδομένη η όξυνση των κοινωνικών και ταξικών αντιθέσεων με σαφώς δυσμενέστερη τη θέση από κάθε άποψη των εκμεταλλευόμενων και των καταπιεσμένων. Η διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων λειτούργησε ως επιταχυντής των εξελίξεων όπως τις είχαν δρομολογήσει τα αφεντικά και το κράτος τα χρόνια που προηγήθηκαν προς την καλύτερη εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους ανεξάρτητα από τις συγκυριακές ανασχές και ασυνέχειες. Η απουσία των κοινωνικών αντιστάσεων και η καθιέρωση ενός μόνιμου καθεστώτος κοινωνικής ειρήνης επέτρεψε τη δρομολόγηση αυτών των εξελίξεων και είναι προφανές ότι η αντιστροφή αυτής της προοπτικής, όσο κι αν το κράτος ενδυναμώνει τους μηχανισμούς ελέγχου και καταστολής με στόχο να αποτρέψει κάθε αντιστροφή, δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την οριστική παύση της κοινωνικής ειρήνης, το σαμποτάρισμα της κοινωνικής συναίνεσης και την δυναμική παρουσία των κοινωνικών αντιστάσεων στο πεδίο του κοινωνικού και ταξικού ανταγωνισμού.

Ο εθνικός κανιβαλισμός του Σαββάτου 4 Σεπτέμβρη

Ο ελληνικός καπιταλισμός από τις αρχές της δεκαετίας μπήκε στον αστερισμό του "μεγάλου εθνικού στοιχήματος" της διοργάνωσης των ολυμπιακών αγώνων. Στο πλαίσιο γενικών συστημικών ανακατατάξεων σε επίπεδο παγκόσμιας κυριαρχίας εγκρίθηκε για το ελληνικό κράτος ένας ρόλος καπιταλιστικού μητροπολιτικού κέντρου στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Οι ολυμπιακοί αγώνες τον Αύγουστο στην Αθήνα δεν αποτέλεσαν τίποτε άλλο πέρα από την υλική επικύρωση αυτής της έγκρισης εφόσον για την καλύτερη δυνατή διοργάνωση συνέκλιναν τόσο οι γηγενείς καπιταλιστικές δυνάμεις -με επικύρωση για μια ακόμη φορά της ιδιαίτερης καταλυτικότητας των κρατικών κεφαλαίων- όσο και κάθε εφραπτόμενος του εγχειρήματος διεθνής παράγοντας. Από τη μια οι ολυμπιακοί αγώνες δεν είναι κάποιοι τυχαίοι αθλητικοί αγώνες αλλά μια κορωνίδα των οικουμενικών εγχειρημάτων για την διαρκή κατακύρωση των αξιών του αστικού πολιτισμού και απ' την άλλη οι συγκεκριμένοι αγώνες για τους οποίους είχε επιλεχθεί η διοργάνωση στην Αθήνα -και οι οποίοι συμπύκνωναν όλη τη σημειολογία του "δυτικού κόσμου" στο στόχαστρο του αραβικού αλυτρωτισμού για μια ακόμη φορά μετά την 11/9/2001- βρίσκονταν τόσο κοντά στην φλεγόμενη Μέση Ανατολή. Για το δύσκολο λοιπόν αυτό εγχείρημα απαιτούνταν ο μαξιμαλισμός κάθε κυριαρχικής δύναμης που υπερέβαινε φυσικά τα στενά όρια μιας απλής κεφαλαιακής συσσώρευσης και διεκδικούσε τα όρια της αντοχής όλων των καπιταλιστικών θεσμίσεων με σημείο αναφοράς τον κοινωνικό έλεγχο, την πειθάρχηση και την καταστολή.

Με δεδομένο ότι οι υπερεθνικοί μηχανισμοί θα προσέφεραν κάθε εκέγγυο σε ό,τι τους αφορούσε για την "επιτυχή" διοργάνωση των αγώνων και με δεδομένο επίσης ότι δεν υπήρχε περίπτωση να μην "εκταμιευτεί" κάθε υλική δυνατότητα από την ντόπια κυριαρχία για την διεκπεραίωση των λεγόμενων ολυμπιακών έργων, εκκρεμούσε μια παράμετρος που δεν ήταν άλλη από την κοινωνική συναίνεση προς το εγχείρημα που μέχρι τα

τέλη του 2003 -μια ανάσα δηλαδή από τους αγώνες- όχι απλά δεν ήταν δεδομένη αλλά μετακύλει προς μια γενικευμένη δυσφορία.

Κάθε φορά που η κυριαρχία αντιμετωπίζει ενδεχόμενη κρίση κοινωνικής νομιμοποίησης των επιλογών της -και εφόσον η περίπτωση προσφέρει τη σχετική δυνατότητα- εφαρμόζεται η δοκιμασμένη συνταγή της επίκλησης των "εθνικών ιδεωδών". Από τα τέλη του 2003 λοιπόν, πυκνώνουν οι αναφορές στα "εθνικά στοιχεία" και τις "νέες μεγάλες ιδέες" με προφανή σκοπό να επιτευχθεί η όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή του γηγενούς πληθυσμού στο εγχείρημα των αγώνων. Το ζήτημα δεν ήταν μόνο η πυκνωση της τάξης των εθελοντών και η λειτουργική διεκπεραίωση του τελετουργικού μέρους αλλά η συμπαγής "λαϊκή" αποδοχή που θα χορηγούσε στους κυρίαρχους εν λευκώ -με το ιστορικά γνωστό εν λευκώ της "εθνικής αυταπάτης"- το δικαίωμα για τις απαιτούμενες υπερβάσεις σε επίπεδο ελέγχου και καταστολής. Και βέβαια, στο βαθμό που αυτό θα ήταν δυνατό, η "λαϊκή" αποδοχή δεν θα έπρεπε να μείνει στο παθητικό επίπεδο αλλά να περάσει στην ενεργητική υποστήριξη αυτών των "υπερβάσεων".

Αυτό είναι το ιδεολογικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο ξετυλίχτηκε το πανηγύρι του Euro 2004 τον Ιούνιο με την Ελλάδα πρωταθλήτρια Ευρώπης στο ποδόσφαιρο αλλά και στη συνέχεια η προβολή του νεοελληνικού προτύπου του ανιδιοτελούς "εθελοντή" μεσοúντων των αγώνων. Οι δυναμικές του ιδεολογικού αυτού υποβάθρου υποδαυλίστηκαν από τους λεγόμενους "προοδευτικούς" που έβλεπαν στις νίκες της ελληνικής ομάδας τον Ιούνιο νίκες "αδυνάτων επί δυνατών" "ξεχνώντας" όχι μόνο ότι πρόκειται για κυριαρχικά παιχνιδάκια κι όχι παιχνίδια "αλάνας" αλλά και ότι τα υποκείμενα σε αυτά τα κυριαρχικά παιχνιδάκια είναι εθνικές ομάδες. Έτσι, οι φασίστες ήρθαν στην Ομόνοια για να αποκαταστήσουν την ουσία αυτών των νικών που δεν είναι άλλη από την ρατσιστικής υφής κατίσχυση της "ελληνικής ψυχής" επί όλων των άλλων. Το μέγεθος,

όμως, της κοινωνικής σύγκυσης δεν θα το βρούμε στις γραμμές, γενικά, των "προοδευτικών" αλλά στις "ριζοσπαστικές δυνάμεις της αριστεράς" που επειδή συνέπιπταν οι αγώνες του Euro με το αντιρατσιστικό τους φεστιβάλ τοποθέτησαν γιγαντοοθόνη όπου προβάλλονταν απευθείας τα παιχνίδια ποδοσφαίρου!

Οι ελληνικές σημαίες μετά τον Ιούνιο έγιναν μόδα: η σημειολογική επιβεβαίωση της κατίσχυσης της "εθνικής αντιπροσωπείας" επί των αντιπάλων της, η αναγνώριση της συλλογικής ταυτότητας όχι στη βάση μιας αναχρονιστικής εθνικής επετείου αλλά στη βάση μιας σύγχρονης αξιόμαχης συλλογικής δύναμης, το εθνικό σύμβολο ως πρόκριση του εθνικού περιεχομένου σε σχέση με κάθε καθημερινή συμβατικότητα. Ο ενθουσιασμός του Ιουνίου οδηγήθηκε σε σχηματοποιημένη συμπεριφορά με μοναδικό πρότυπο τον "εθελοντή" στους ολυμπιακούς αγώνες του Αυγούστου. Οι "εθελοντές" γίνονται σημεία αναφοράς ανιδιοτέλειας και εθνικής αξιοσύνης τόσο από δεξιές και συντηρητικές δυνάμεις όσο και από αριστερές και προοδευτικές. Η υπόθεση της εκμείωσης της κοινωνικής συναίνεσης δεν θα μπορούσε να προχωρήσει καλύτερα για τους κυρίαρχους κι αυτό μεταφράζεται τόσο από τον αριθμό των εθελοντών (με όση αμφιβολία επιτρέπει το γεγονός της κρατικής προπαγάνδας και της "δημιουργικής λογιστικής" της επιταγμένης πληροφόρησης) και τις ουρές στα ταμεία των αγώνων (με κυδαία προτίμηση στις παρουσίες των υπερ-ορμονοκίνητων ελλήνων πρωταθλητών) όσο και από το σιωπηλό και ήρεμο κοινωνικό κλίμα στην περιρρέουσα των αγώνων ατμόσφαιρα.

Η περίοδος μετά τους αγώνες, με την πραγματικότητα να επιστρέφει από την εξορία που τη στέλνουν συνήθως τα "εθνικά στοιχεία", είναι περίοδος εξισορρόπησης του "εθνικού μεγαλείου" με τις ίδιες τις τρέχουσες καθημερινές ανάγκες των καπιταλιστικών συμφερόντων. Το Σύστημα προκρίνει άλλες προτεραιότητες αφήνοντας στο περιθώριο την ιδεολογική υπεραξία που εισέπραξε από τους αγώνες και τα συν αυτών. Έτσι, οι "εθελοντές" με αφορμή μια προσφορά για τσάμπα "ολυμπιακό" κινητό τηλέφωνο πλακώνονται στο ξύλο μεταξύ τους έξω από τα γραφεία του Αθήνα 2004 χωρίς κανείς να ασχολείται με οποιουδήποτε είδους αναφορά σε απαξίωση προτύπου.

Ως γνωστόν, δεν υπάρχει καμία ιστορική περίοδος ιδεολογικής κυριαρχίας των εθνικών ιδεωδών επί όλης της κοινωνικής σφαίρας που να μην αντιστοιχεί και σε υποδαύλιση των ρατσιστικών χαρακτηριστικών της. Υπόκειται σε αυτήν την απλή και τυπική λογική το γεγονός ότι η ήττα της εθνικής Ελλάδας από την εθνική Αλβανίας το Σάββατο στις 4 Σεπτέμβρη, μια περίοδο αμέσως μετά την πολλαπλή επιβεβαίωση του εθνικού μεγαλείου, κατάληξε σε μια ελληνική επικράτεια υπό καθεστώς αλβανοκυνηγών. Αν αναλογιστούμε τι σημαίνει νεκρός Αλβανός στην Ζάκυνθο, 70 τραυματίες Αλβανοί μόνο σε νοσοκομεία της Αθήνας και αναρίθμητοι άλλοι σε άλλες πόλεις και χωριά, τότε εύκολα μπορούμε να μιλήσουμε για "νύχτα των κρυστάλλων" - τηρουμένων των ιστορικών αντιστοιχίσεων. Σφαγείο λοιπόν. Το "εθνικό στοιχείο" του ελληνικού καπιταλισμού δεν σταμάτησε στο αίμα των ξένων εργατών που δούλεψαν στα ολυμπιακά κότεργα αλλά συνέχισε και πέρα από τα εργοτάξια, σε πλατείες, γειτονιές και καφενεία.

Ένας Αλβανός μετανάστης, ο Έρβιν Σέχου δήλωσε: "δεν είναι η πρώτη φορά που βιώνουμε τον επιθετικό

ρατσισμό από την πλευρά του κράτους και του παρακράτους. Αλλά αυτή τη φορά πήραν αυτού του είδους τα περιστατικά τέτοια έκταση και επιδείχτηκε τέτοια ανοχή σε αυτά από την ελληνική κοινωνία". Τί άλλο μπορεί να ερμηνεύει αυτή τη διαπίστωση πέρα από την "επιτυχία του ελληνικού εθνικού στοιχείου" αλλά και την γενικευμένη εκθρόνηση σε ό,τι και όποιον την αμφισβητεί;

Από κει και πέρα όλα ήταν στα προβλεπόμενα:

Οι φασίστες, αυτά τα φίδια.

Ο τρόμος που σκόρπισαν τα κανάλια δημιουργώντας την αίσθηση ότι "αυτοί οι φανατισμένοι άγριοι θα μας φάνε" και την εντύπωση ότι έγιναν αμοιβαίες συγκρούσεις. Επίσης: "τα θέλανε κι αυτοί οι Αλβανοί. Ήταν ανάγκη να πανηγυρίζουν προκλητικά;"

Οι μπάτσοι που συνέλαβαν μόνο 6 Αλβανούς -ούτε έναν Έλληνα για το πρόσχημα μιας στοιχειώδους δικαιοπραξίας- και μάλιστα ως "πρωταίτιους των επεισοδίων".

Δεν μας ενδιαφέρει στο προκείμενο να σταθούμε στην ποιότητα των πανηγυρισμών των Αλβανών μια και αυτοί οι πανηγυρισμοί από τη "μεριά" τους έχουν πολλαπλές ερμηνείες που έχουν να κάνουν τόσο με μια σημειολογική ρεβάνς σε πολύχρονους υποδιβασμούς και ταπεινώσεις από τους Έλληνες όσο και με μια γενικότερη "εθνική" τους "ανέλιξη". Η Εγκίντα, μια αλβανίδα μετανάστρια δήλωσε σε εφημερίδα: "Έχουμε αισθανθεί πολλές φορές πως το να είσαι Αλβανός είναι απαγορευμένη ταυτότητα. Γι' αυτό άλλωστε υπήρξε αυτή η έκρηξη χαράς μετά τη νίκη της Αλβανίας στο ποδόσφαιρο και βγήκαν στους δρόμους, έστω και γι' αυτή την ηλίθια αιτία, τόσοι Αλβανοί μετανάστες". Εκείνο που μας ενδιαφέρει στο προκείμενο είναι να συνδεθεί ο κανιβαλισμός του Σαββάτου 4 Σεπτέμβρη, ευθέως ανάλογα, τόσο με τους εθνικιστές όσο και με τις χρόνιες αναβράζουσες αντιφάσεις και την παρεπόμενη αδράνεια των πατριωτών και ιδιαίτερα με τον τρόπο που όλα αυτά προβλήθηκαν πάνω στα τελευταία "εθνικά στοιχεία", τα πανηγυράκια στην Ομόνοια και τις ερωτοτροπίες με τον "εθελοντισμό".

Η υπόθεση των μεταναστών βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ούτε την εύγλωττη απόφαση της φετινής "Βουλής των εφήβων" ότι: "μέχρι 300.000 είναι οι ξένοι που πρέπει να ζουν στην Ελλάδα", ούτε και την είδηση της 15 Οκτώβρη που πέρασε στα ψιλά των εφημερίδων: "Στα μαλακά έπεσαν οι 5 από τους 6 λιμενικούς που τον Ιούνιο του 2001 είχαν βασανίσει ναυαγούς μετανάστες. Ποινές με αναστολές και ελεύθεροι. Ένας μάλιστα που καταδικάστηκε για διασμό -με γκλόμπ-μετανάστη, ισχυρίστηκε ότι το θύμα του επιτέθηκε και αμυνόμενος του έδωσε ελαφρά χτυπήματα στα οπίσθια!" Πρόκειται για δείγματα γραφής της "νέας μεταναστευτικής πολιτικής", σε μια περίοδο όχι μόνο "μεταολυμπιακή" με ό,τι αυτό συνεπάγεται αλλά και θεσμικών ανακατατάξεων στο ευρωπαϊκό οχυρό, όπου το ζήτημα των μεταναστών πρέπει να επαναδιευθετηθεί.

Ο απόηχος του "εθνικού στοιχείου" μπορεί και να μην οδηγήσει σε μια ακόμη "νύχτα των κρυστάλλων", μπορεί και να μην είναι γενικευμένο αιματηρό πογκρόμ, θα είναι όμως απ' ό,τι φαίνεται ένα πογκρόμ απελάσεων που θα έρθει να προστεθεί στο "εθνικό μεγαλείο" των τελευταίων χρόνων με τις εκατοντάδες νεκρών προσφύγων στα σύνορα, τις δολοφονίες μεταναστών στα εργοτάξια, τις καθημερινές προσβολές και ταπεινώσεις.

για την ΥΠΟΘΕΣΗ “ΤΡΙΚΟΛΑΝ”

Φυσικά, κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αυτό που συνέβη στην “Τρικολάν” τον περασμένο Σεπτέμβρη στη Νάουσα ήταν κεραυνός εν αιθρία. Μια κλωστοϋφαντουργική εταιρεία που έκλεισε για να μεταφερθεί στην Βουλγαρία δεν είναι και καμία ιδιαίτερα καινοτόμα είδηση. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 έκλεισαν ή έφυγαν από την Ελλάδα πάνω από 20 μεγάλες ελληνικές και ξένες βιομηχανίες και πιο συγκεκριμένα, αυτή την περίοδο, πάνω από 1200 ελληνικές επιχειρήσεις παραγωγής έτοιμου ενδύματος δραστηριοποιούνται μόνο στη Βουλγαρία απασχολώντας περίπου 40.000 άτομα. Μια σημαντική ιδιαιτερότητα, βέβαια, που αφορά την υπόθεση της “Τρικολάν” είναι ότι η βιομηχανία αυτή βρίσκεται στην Νάουσα όπου όλες οι βιομηχανίες είναι κλωστοϋφαντουργικές. Αλλά αυτή η ιδιαιτερότητα αφορά τον άμεσο και εγκάρδιο τρόπο με τον οποίο αγκαλιάστηκε ο αγώνας των 98 εργατριών από ολόκληρη την πόλη. Στην υπόθεση αυτού του αγώνα προβλήθηκε η οργή και αγανάκτηση των κατοίκων της επαρχιακής πόλης απέναντι στην ουσία και τον τρόπο επιβολής των επιλογών, από την μια των αφεντικών της κλωστοϋφαντουργίας, και από την άλλη της κρατικής πολιτικής, πάνω στις ζωές τους.

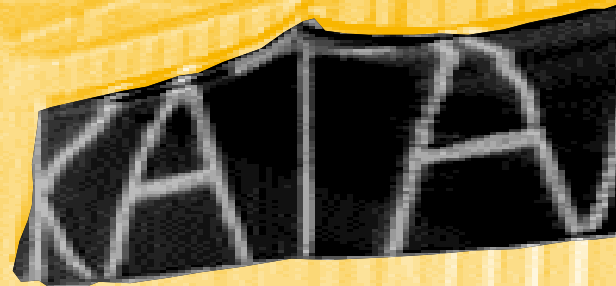
Από τα τέλη του Ιούλη, στη σκιά του μεγάλου “εθνικού στοιχήματος” των ολυμπιακών αγώνων, τα γεγονότα δρομολογούνταν προς την κατεύθυνση μιας τεχνητής κρίσης: “στα όρια της οικονομικής του αντοχής βρίσκεται ο όμιλος του Θωμά Λαναρά. Η Κλωνατέξ, ο μεγαλύτερος όμιλος στην Ελλάδα στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, με μερίδιο αγοράς 10% σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο νήμα, αποτελείται από 17 εταιρείες και δραστηριοποιείται εκτός κλωστοϋφαντουργίας και στις τηλεπικοινωνίες, στην ποντοπόρο ναυτιλία, ενώ έχει συμμετοχή και σε ξενοδοχειακή εταιρεία. Παρ’ ότι διαθέτει 25 παραγωγικές μονάδες και απασχολεί συνολικά 3.783 εργαζόμενους (στοιχεία ομίλου 31/3/2004), έχει εναποθέσει τις ελπίδες του για τη διατήρηση της λειτουργίας των εργοστασίων της Κλωστήρια Ναούσης, η οποία απασχολεί 585 εργαζόμενους και είναι η μεγαλύτερη εταιρεία του ομίλου, στους πιστωτές του”. Οι πιστωτές, που δεν είναι άλλοι από τις μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες, μπορεί να μην αρνούνται τη

χρηματοδότηση του ομίλου με 23 εκατ. ευρώ αλλά, καθώς δεν είναι άμοιρες των δικών τους επιχειρηματικών επιφυλάξεων, δεν είναι τυχαίο ότι: “σύμφωνα με πληροφορίες εκφράζουν τη δυσαρέσκεια τους για τη σημερινή κατάσταση του ομίλου, με δεδομένο ότι περίπου 100 δις δραχμές αντλήθηκαν από τις εταιρείες του ομίλου μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών την περίοδο 1999-2002”. Ήξάλλου, κάθε επιφύλαξη επιβεβαιώθηκε μια και οι πιστωτές είναι από τους πρώτους που δήλωσαν έκπληξη με την επιλογή του Λαναρά να κλείσει την “Τρικολάν” σχεδόν αμέσως μετά την εκταμίευση του δανείου. Έτσι, ο Θ. Λαναράς, που “θεωρείται ένας ικανός και ευφυής επιχειρηματίας από πολλούς ανθρώπους στον επιχειρηματικό κύκλο”, σε ενδελεχή ακολουθία των χρηματιστηριακών του κατορθωμάτων την άνοιξη του 2000 κατορθώνει και “εκπλήσσει” ακόμη, επιβεβαιώνει τα ήθη και τη φήμη του και συνάμα γίνεται ένα κλασσικό πρότυπο μεταμοντέρνου έλληνα καπιταλιστή.

Και ενώ στην ιστοσελίδα της “Κλωνατέξ” αναφέρεται ακόμη “η υψηλή παραγωγικότητα των εργαζομένων της “Τρικολάν”, όπου 120 εργαζόμενοι παράγουν 3 εκατ. κομμάτια, ενώ 420 εργαζόμενοι σε μονάδα βαλκανικής χώρας παράγουν 2,3, εκατ. κομμάτια”, από τις 14/9/04 ανακοινώθηκε αιφνιδίως η διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης στη Νάουσα και η απόλυση των 98 εργαζομένων. Η “Τρικολάν” έκλεισε και οι εργαζόμενες απολύθηκαν λαμβάνοντας ένα μόνο μέρος της αποζημίωσής τους με το υπόλοιπο να λαμβάνεται σε 60 ισόποσες δόσεις!

Το ελληνικό κράτος σε όλη αυτή την υπόθεση και στη βάση του νέου ύφους της νέας κυβέρνησης που εξαντλείται σε μια φτηνή λαϊκίστικη δημαγωγία καζαντζιδικίου τύπου, συνεχίζει αμείλικτο την στήριξη με κάθε τρόπο των πρωτοβουλιών του Θ. Λαναρά. Η επέκταση των ελληνικών συμφερόντων προς τις βαλκανικές χώρες είναι σύγκλιση των επιλογών τόσο της εγχώριας καπιταλιστικής συγκρότησης όσο και του ευρωπαϊκού διευθυντηρίου. Το δίπτυχο της κρατικής συνταγής: επιδόματα ανεργίας και αστυνομία.

Οι εργάτριες της “Τρικολάν” περνάνε στον αστερισμό της πολιτικής δράσης που στους εργασιακούς χώρους

κηδεμονεύεται από την συνδικαλιστική εκπροσώπηση. Η πόλη της Νάουσας υποστηρίζει αυτές τις δραστηριότητες προβάλλοντας επιπλέον και το διαταξικό αίτημα του απεγκλωβισμού της περιφέρειας από τις μητροπολιτικές επιλογές. Το ότι στο σωματείο εργαζομένων στην “Τρικολάν” το ΚΚΕ έχει καταλυτική παρουσία, όπως και σε όλη τη συνδικαλιστική εκπροσώπηση των εργαζομένων στον κλάδο του ιματισμού, είναι ένα γεγονός που σημαίνει ότι ο αγώνας των εργαζομένων έχει ως συνιστώσα και την κεντρική κομματική πολιτική γραμμή. Στο προκείμενο, δεν είναι μόνο η πολιτική υπεραξία που θέλει να εισπράξει το κόμμα από την ευρεία κοινωνική αποδοχή του αγώνα των εργατριών -εξ' ου και η διαρκής αναφορά στην συνθήκη του Μάαστριχτ που είναι πολιτικό ορόσημο διαχωρισμού της κομματικής πολιτικής ενάντια στα δυο μεγάλα κόμματα: “για τη σημερινή κατάσταση υπάρχουν υπεύθυνοι και δεν είναι άλλοι από την πλειοψηφία των κομμάτων της Βουλής που αποφάσισε για τη συνθήκη του Μάαστριχτ, για τη “Λευκή Βίβλο” ώστε σήμερα να μιλάμε για οικονομική ενίσχυση των Βαλκανίων και μαράζωμα της Νάουσας” (Θ. Ευθυμίου, εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Κλωστοϋφαντουργών). Εκείνο που επιπλέον ενδιαφέρει είναι ο πολιτικός έλεγχος του αγώνα τόσο προς τα “έξω” (ας μην ξεχνάμε ότι η ομοσπονδία εργαζομένων στον ιματισμό την οποία ελέγχει το ΚΚΕ στη διάρκεια του αγώνα των εργατριών της Σίσσερ-Πάλκο έφτασε με το ζόρι στην κήρυξη τρίωρης στάσης εργασίας) όσο και προς τα “μέσα” (κομματικά μέλη του σωματείου της “Τρικολάν” έσκισαν αφίσες αντιεξουσιαστών που οι εργάτριες είχαν αναρτήσει στον πίνακα ανακοινώσεων του σωματείου).

Σε όλη αυτή την ιστορία η στάση της συνδικαλιστικής εκπροσώπησης του ΠΑΣΟΚ συνοψίζεται σε μια τραγελαφική απάντηση που παραπέμπει κάθε αντίσταση ενάντια στις επιλογές των αφεντικών στη σφαίρα της επιστημονικής τεκμηρίωσης!

“ΕΡ.: Λύνουν τελικά οι συσκέψεις προβλήματα όπως το κλείσιμο της “Τρικολάν”; Μήπως κάτι άλλο χρειάζεται να γίνει;

Δ. Ταχματζίδης, μέλος του ΔΣ της ΓΣΕΕ, πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Βέροιας: το “άλλο” που χρειάζεται, πρέπει να το προγραμματίσεις, να το σχεδιάσεις από τη στιγμή όμως που επιστημονικά θα είσαι ξεκάθαρος και θα μπορέσεις να παρουσιάσεις και μια πρόταση.”

Στις 14/9/2004 κλείνει το εργοστάσιο της “Τρικολάν”, στις 17/9 προχωρούν σε απεργία οι εργαζόμενοι στα εργοστάσια της “Κλωνατέξ” στην Ημαθία, στις 18/9 καλούν σε λαϊκή συνέλευση στην Νάουσα, στις 23/9 οργανώνεται 24ωρη απεργία στην πόλη της Νάουσας και συγκέντρωση έξω από τα γραφεία του εργατικού κέντρου, στις 4/10 οργανώνεται πορεία στην Αθήνα και συγκέντρωση έξω από τα γραφεία της “Κλωνατέξ” στα Σεπόλια, στις 6/10 οργανώνεται μεγάλη διαδήλωση στην κεντρική πλατεία της Νάουσας, στις 21/10 οργανώνεται πορεία των εργατριών και των συμπαραστατών τους στη Θεσσαλονίκη ενώ το εργοστάσιο τελεί ήδη υπό κατάληψη.

Από όλες αυτές οι κινητοποιήσεις, όπως είναι φυσικό σε συνθήκες “δημοκρατικού” πλουραλισμού, μόνο κάτι ελάχιστα φήγματα παρουσιάστηκαν από τα ΜΜΕ αφού η περίπτωση δεν προσφερόταν ούτε για την επιβεβαίωση του διαμεσολαβητικού τους ρόλου ούτε για το εμπόριο της συνήθους τηλεοπτικής δυστυχίας. Και αναφερόμαστε τόσο στα κανάλια που έφτασαν να ζητήσουν από τις εργάτριες να ξεφτιλιστούν μπροστά στις κάμερες για να “πετύχουν στις διεκδικήσεις τους” όσο και στο “έγκυρο και σοβαρό” σώμα των Μέσων που, όταν δεν υπονομεύει κάθε δραστηριότητα εναντιωματική των όρων καπιταλιστικής ανάπτυξης και αστικού εκσυγχρονισμού, κόπτεται επιδιορθωτικά για την “καλή λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών”.

Ακόμη και μέσα στις δυνατές αντιφάσεις του αγώνα των 98

εργατριών, η κατάληψη του εργοστασίου της “Τρικολάν”, ως οικειοποίηση ιδιοκτησίας του αφεντικού τους και άμεση αμφισβήτηση αυτής της ιερής και θεμελιακής αξίας για τον καπιταλισμό, γίνεται ένα σημείο αναφοράς για τις κοινωνικές αντιστάσεις. Μπορεί η υπόθεση του αγώνα στη συγκεκριμένη βιομηχανία να προβάλλει χαρακτηριστικά αιτήματα μιας ολόκληρης επαρχιακής πόλης με όλες τις ιδιαιτερότητες που αναφέρθηκαν, όμως, όχι μόνον δεν περιορίζεται σε αυτό το πλαίσιο αλλά, καθώς παίρνει και την συγκεκριμένη δυναμική μορφή, αφορά και ενδιαφέρει κάθε εκμεταλλευόμενο και καταπιεσμένο της επικράτειας.

Η αναδιάρθρωση της παραγωγικής διαδικασίας στην Ελλάδα καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό τόσο από την παγκόσμια αναδιάταξη των καπιταλιστικών δυνάμεων όσο -και πιο εστιασμένα- από την πορεία του υπερκρατικού οργανισμού της Ε.Ε. Το οριστικό κλείσιμο ή η “εξαγωγή” των εγχώριων μονάδων του δευτερογενούς (βιομηχανικού) κατά κύριο λόγο τομέα στον γεωγραφικό περίγυρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης και η επένδυση των όποιων κεφαλαίων στον τριτογενή (υπηρεσίες, μεταφορές) είναι επιτέλεση ενός γενικότερου σχεδίου.

Ειδικότερα όσον αφορά τις περιοχές μας, η αναδιάρθρωση της παραγωγικής διαδικασίας, με εξόφθαλμη την ερήμωση των βιοτεχνικών ζωνών αλλά και το κλείσιμο πολλών καταστημάτων, στοχεύει αφενός μεν στην ακόμη μεγαλύτερη επιδείνωση της θέσης των προλετάριων, αφετέρου δε στην προλεταριοποίηση εκείνων των μικροαστικών στρωμάτων που δεν μπόρεσαν να καταστήσουν τα κεφάλαια τους αρκούντως ανταγωνιστικά. Οι αναφορές στην κρατική ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (που στην ουσία θα μπορούσε να είναι και η μόνη τυπικά λογική σύνδεση των υπαρχόντων κεφαλαίων με επενδύσεις αφορούσες κατά κύριο λόγο στον τριτογενή τομέα) με κεφάλαια από το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης είναι τόσο ρητορικές όσο ισχνή είναι και η πραγματική τους διάσταση. Τα δυτικά προάστια της Αθήνας, στο βαθμό που έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και η μετακίνηση μεταναστών από το κέντρο,

έχουν όλες τις “προοπτικές” να αποτελέσουν δεξαμενή ανειδίκευτου προσωπικού (ανειδίκευτου, ως αποτέλεσμα επιπλέον και του αποκλεισμού χιλιάδων εφήβων από την εκπαιδευτική διαδικασία με τον Ν.2525) με όλα τα άτυπα χαρακτηριστικά που αφορούσαν μέχρι σήμερα μόνο την μαύρη εργασία ως αποτέλεσμα του εκβιασμού της ανεργίας, της οριστικής παύσης της επιδοματικής κρατικής πολιτικής και των συνθηκών κοινωνικού αποκλεισμού.

Το ζήτημα, φυσικά, δεν είναι η αξίωση της “δουλειάς, της παιδείας και της προκοπής” μια και σε όλα αυτά οι εκβιασμοί και οι προστακτικές, η εξουσία εντέλει είναι θεμελιώδες χαρακτηριστικό. Πρόκειται για μια καθημερινότητα εκβιασμών που εμφανίζει ως μόνη διέξοδο μια άλλη ποιότητα εκβιασμών. Μια προσπάθεια απεγκλωβισμού της καθημερινής ζωής από τις ασφαλιστικές δικλίδες της καθεστωτικής λογικής δεν μπορεί να κινείται στην κατεύθυνση του επαναπροσδιορισμού των ίδιων των εκβιασμών, των ίδιων των συνθηκών εξουσιασμού. Αυτό που απαιτείται είναι η έμπρακτη αμφισβήτηση θεμελιακών αξιών αυτού του πολιτισμού, όπως η ατομική ιδιοκτησία και η κοινωνική ιεραρχία.

Η αλληλεγγύη στις εργάτριες καταληψίες της “Τρικολάν” είναι παράγωγο αυτής ακριβώς της αντίληψης για τις στοχεύσεις των κοινωνικών αγώνων. Απ' ό,τι δηλώνουν οι ίδιες οι εργάτριες, η εμπειρία αυτού του αγώνα τις έχει αλλάξει σε τέτοιο βαθμό που μετά το τέλος του αγώνα δεν θα είναι πια αυτές που ήταν πριν το ξεκίνημά του. Οι ίδιες ανακάλυψαν την σημασία της αλληλεγγύης σε ένα δρόμο που δεν είχε θέση στο χάρτη της μέχρι τότε εξατομικευμένης ζωής του παραδοσιακού μικροαστισμού. Αυτός ο δρόμος είναι κοινός για όλους τους εκμεταλλευόμενους και καταπιεσμένους αυτού του κόσμου και μοναδική του προοπτική είναι η διαρκής ριζοσπαστικοποίηση μέχρι την οριστική και τελεσίδικη κατάλυση και καταστροφή κάθε κοινωνικής θέσμησης και μηχανισμού που θεμελιώνει την εκμετάλλευση και καταπίεση.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: "ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ" ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

1.

Ο πρώτος κύκλος των δικών που αφορούν τις εγχώριες ένοπλες οργανώσεις τελείωσε το φθινόπωρο δίνοντας μερικά σαφή δείγματα γραφής του τρόπου με τον οποίο στέκεται το κράτος απέναντι σε αυτήν την πολιτική και κοινωνική υπόθεση. Ο κυνισμός της έδρας στην λεγόμενη πρώτη δίκη του ΕΛΑ, που παλινδρομούσε ανάμεσα σε συμπεριφορές στρατοδικών αλλά και σε χαλαρή διαπραγμάτευση όσον αφορά την αποδοχή των κραυγαλέων δικονομικών αντιφάσεων στην οποία υπέπεσε πολλαπλώς η διαδικασία, προβλήθηκε τελικά με σαφήνεια στις ποινές που επιβλήθηκαν στους κατηγορούμενους. Κάθε αμυδρή "ελπίδα" που μπορεί να είχε καλλιεργηθεί γενικά από τις φαινομενικές παλινδρομήσεις των δικαστών σε όλο το διάστημα της δίκης, χάθηκε τελικά μέσα στην κυνική επιβεβαίωση ενός, εξαρχής, αυτονόητου αποτελέσματος μιας στημένης διαδικασίας. Το δικαστήριο επί της ουσίας δεν αντιμετώπισε ούτε μια στιγμή την υπόθεση διεκπεραιωτικά, ως μια υπόθεση παροπλισμένης εδώ και χρόνια ένοπλης οργάνωσης, αλλά έκφρασε με συνέπεια μια παραδειγματική επιθετικότητα "αντάξια" ενός κρατικού μηχανισμού που παρατάσσεται εδώ και τώρα απέναντι σε πολιτικά ανεξέλεγκτες κοινωνικές αντιστάσεις με ύφος αυθαιρεσιών απότοκων μιας καθολικής κατίσχυσης. Κι όμως, εκτός από την φυλάκιση των φερομένων ως μελών ενόπλων οργανώσεων τίποτε άλλο δεν υποδηλώνει η συμπεριφορά αυτή των μηχανισμών πέρα από απλές προσδοκίες και αναρίθμητες φοβίες τους.

2.

Τα ένοπλα χτυπήματα συνεχίζονται αφήνοντας να εννοηθεί μια

σχετική αναζωπύρωση που δεν αντανakλάται τόσο στην συχνότητα των χτυπημάτων αυτών καθεαυτών όσο στην επαναδιαπραγμάτευση των όποιων πολιτικών και κοινωνικών προοπτικών της συγκεκριμένης δράσης μέσα στην συγκεκριμένη συγκυρία. Η δεύτερη δίκη του ΕΛΑ καθώς και η διάχυση πληροφοριών από τους μηχανισμούς για την σύλληψη κι άλλων μελών της 17N είναι και μια προσπάθεια από μεριάς του κράτους να παρακολουθήσει και να υπονομεύσει την όποια ένταση και έκταση αυτής της επαναδιαπραγμάτευσης. Η υπόθεση των ενόπλων οργανώσεων θα μείνει ανοιχτή και με ελεγχόμενο τρόπο στην επικαιρότητα για να εμπεδωθεί "δια της διαρκούς επαναλήψεως" από την κοινωνική συνείδηση ότι η κρατική αποφασιστικότητα δεν εξαντλείται στο νομικό πλαίσιο αλλά μπορεί να εκφραστεί με κάθε μέσο και κάθε αυθαιρεσία. Μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο, όπου η κρατική αποφασιστικότητα έρχεται να κατασιγάσει τη φωνή της γενικευμένης ανασφάλειας διεκδικώντας την καθολική κοινωνική νομιμοποίηση κάθε επιλογής κοινωνικού ελέγχου και κρατικής καταστολής, το πεδίο σκευωριών και κλεισίματος

ανοιχτών ακόμη λογαριασμών από τη μεριά του κράτους είναι μια επικυρίαρχη πραγματικότητα για πολλούς αντιστεκόμενους. Το σκοτάδι των κρατικών αυθαιρεσιών σε συνδυασμό με τον ζόφο των λευκών κελιών δεν είναι παρά η ατμόσφαιρα των κυριαρχικών υποδειγμάτων όπου η εξουσία θέλει να λύνει τις διαφορές της με κάθε εναντιωματική της κίνηση.

3.

Η υπόθεση της αλληλεγγύης στους φυλακισμένους των λευκών κελιών έχει ήδη κλείσει έναν κύκλο και έχει διαμορφώσει -και διαμορφωθεί από- κάποια δεδομένα.

4.

Είναι γεγονός ότι οι ένοπλες οργανώσεις δεν ήταν ομογενοποιημένες κάτω από τον υπερκαθορισμό της συγκεκριμένης πρακτικής αλλά είχαν σημαντικά και σαφώς διακριτά διαφορετικά πολιτικά περιεχόμενα και στοχεύσεις. Ούτε, όμως, η πρακτική του ένοπλου αγώνα ούτε τα πολιτικά του περιεχόμενα κατάφεραν επί σχεδόν δυο δεκαετίες να δικαιωθούν σε σχέση με μια κοινωνική αποδοχή των προσδοκιών τους, είτε αυτές ήταν το άπλωμα των εστιών της ένοπλης πάλης είτε μια γενικευμένη συνθήκη ανατρεπτικής κοινωνικής αυτενέργειας. Κι αυτό οφείλεται τόσο στην διαρκή ύφεση γενικότερα των κοινωνικών και ταξικών αγώνων, όσο και στην απομάκρυνση των ίδιων των ένοπλων οργανώσεων από το πολιτικό περιεχόμενο των όποιων ριζοσπαστικών αγώνων εκφράστηκαν όλη αυτή την χρονική περίοδο. Αυτή η συνθήκη δεν οδηγούσε πουθενά αλλού πέρα από μια πολιτική παρεμβατικότητα και μια κοινωνική φιλολογία που θα έπρεπε να υπερκαλύπτει τον διαμεσολαβητικό ρόλο των ένοπλων ομάδων (έστω, ως "στρατός του προλεταριάτου") και να απομακρύνεται τελικά από την άμεση κοινωνική και πολιτική διαλεκτική προς μια κατεστημένου τύπου πολιτικότητα. Η επιλογή αυτή -που δεν έγινε από όλες τις ένοπλες ομάδες- αναπόφευκτα σήμαινε και τον εγκλωβισμό σε μια επισφαλή, εκ των πραγμάτων, προσπάθεια για διαρκή επαναπροαδιορισμό της σχέσης με τις εξωγενείς αριστερόστροφες ρητορικές που, υπερασπίζοντας τις συστημικές ισορροπίες, αναπτύσσονταν ανταγωνιστικά προς τον συγκεκριμένο χαρακτήρα του ένοπλου αγώνα και την δυνατότητα του να αναδιατάσσει αυτές τις ισορροπίες ανεξέλεγκτα. Η κατάληξη ήταν μια μάχη μηχανισμών.

5.

Η θεσμική αναβάθμιση του ελληνικού καπιταλισμού στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού παραδείγματος και της διεθνοποίησης της καπιταλιστικής κυριαρχίας ενίσχυσε τον τρόπο κοινωνικής νομιμοποίησης των κυριαρχικών επιλογών και ταυτόχρονα αποδυνάμωσε τις κοινωνικές αντιστάσεις. Διαμορφώθηκε μια κοινωνική πραγματικότητα όπου η όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων μπορούσε να εκφράζεται πλέον και με το "παράδοξο" της άμβλυνσης των κοινωνικοταξικών αντιστάσεων. Παρ' όλη αυτή την ευτυχία για τους κυρίαρχους συγκυρία, η "εξάρθρωση" των ένοπλων οργανώσεων δεν ήταν στα σίγουρα μια απλή υπόθεση. Οι αξίες του καταναλωτισμού, της αλλοτρίωσης, της εξατομίκευσης και του κοινωνικού αυτοματισμού που ποδηγετούσαν την κοινωνική

δυσφορία δεν ήταν σίγουρο ότι θα άντεχαν σε μια σύγκριση με τις αξίες ανθρώπων που ενδεχόμενα θα αντιπαρέθεταν την αυταπάρνηση και την αλληλεγγύη. Τα άγνωστα πρόσωπα του "προλεταριακού στρατού", με τη ζωή και τις επιλογές τους αναπόφευκτα κάτω από τους προβολείς της δημοσιότητας, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μια ρωγμή στην κοινωνική νομιμοποίηση της κυριαρχίας καθώς στην πλάστιγγα των αντιτιθέμενων αξιών οι κυριαρχικές υπολείπονταν συντριπτικά. Παράλληλα, τα κοινωνικά ερωτηματικά, απέναντι στα οποία θα βρισκόταν η αριστερά των κοινοβουλίων, των συντεχνιών και της συνδιαλλαγής, θα δημιουργούσαν ένα αδιέξοδο στην χειραγωγική τους πολιτική διευθέτησιν. Έτσι, οι προανακριτικές μέθοδοι και οι προβολείς της δημοσιότητας, δεν είχαν άλλη επιλογή από το να συνθέσουν ένα φτηνό σήριαλ απαξίωσης των κατηγορουμένων, της ζωής, των αξιών και της δράσης τους, καταφέροντας, όμως τελικά, να σπείρουν μια κοινωνική σύγχυση που επέτρεψε σε όλες τις εξουσιαστικές συνιστώσες να απαλλαχθούν από κάθε απευκαίριο ενδεχόμενο.

6.

Η κοινωνική αλληλεγγύη, με δεδομένη και την ανυπαρξία κάθε

ανοικτού και ακηδεμόνευτου συνεκτικού ιστού σε κοινωνικούς χώρους, ήταν δυσανάλογη του κοινωνικού ενδιαφέροντος. Όλη η προανακριτική διαδικασία "ανέδειξε" ότι, ναι μεν οι κατηγορούμενοι απέκλιναν των κυριαρχικών αξιών αλλά προς την κατεύθυνση της ιδιοτέλειας και την εγκληματικότητας. Το κοινωνικό ενδιαφέρον που ήταν αναμενόμενα μεγάλο εξαντλήθηκε σε αστυνομικά σενάρια και ξεθώριασε ακολουθώντας την φθίνουσα πυκνότητα των τηλεοπτικών αναφορών, χωρίς ποτέ να εκφραστεί ως έμπρακτη αλληλεγγύη ή έστω, απλά, ως αγωνιώδεις ερωτηματικό που διεκδικούσε μια πειστική απάντηση από τους αντιπροσώπους της εργασιακής ειρήνης και της κοινωνικής ομαλότητας. Η σύλληψη κάποιων λίγων κρατουμένων που κράτησαν μια αξιοπρεπή στάση, αδιάβλητη από τα ανακριτικά παιχνιδάκια, αποκατέστησαν τελικά, έστω και στοιχειωδώς, την ουσία των πολιτικών αξιών των οργανώσεων τους χωρίς, όμως, αυτό να σημαίνει ότι κατάφεραν να αντιστρέψουν και τον τρόπο με τον οποίο η υπόθεση είχε ήδη εγγραφεί στην κοινωνική συνείδηση.

7.

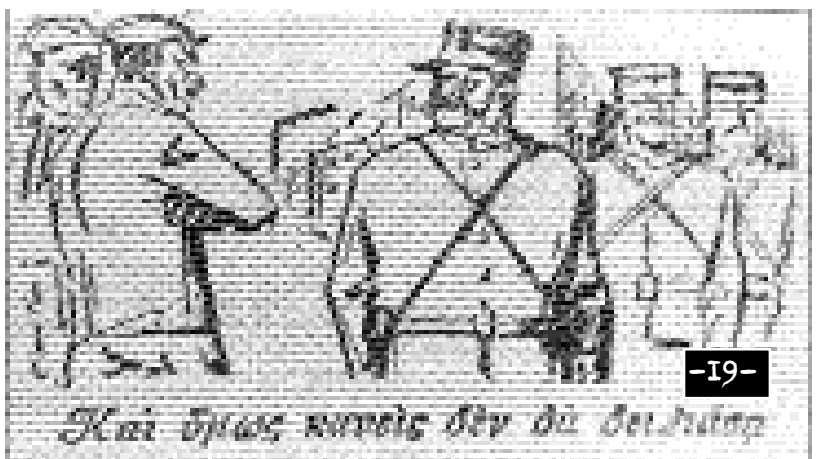
Οι κατηγορούμενοι αναμφισβήτητα βρέθηκαν σε απίστευτα δεινή θέση, ξεκομμένοι τόσο μεταξύ τους όσο και από κάθε άλλη τους σχέση, έγκλειστοι σε συνθήκες που στοχεύουν στην αποδόμηση της προσωπικότητας και χωρίς τη δυνατότητα να υπερασπιστούν την ταυτότητα και τις επιλογές τους ούτε καν σε δικονομικό επίπεδο. Μέχρι σήμερα, πέραν της κίνησης της συλλογικής απεργίας πείνας ενάντια στις συνθήκες κράτησης, οι κρατούμενοι δεν έχουν διαμορφώσει μια κοινή συλλογική στάση και προοπτική -με δεδομένη την ιστορικά επιβεβαιωμένη επιφύλαξη ότι ίσως είναι

απλά νωρίς για κάτι τέτοιο. Το εκ καταβολών διακριτό στοιχείο των διαφορετικών πολιτικών περιεχομένων, οι κατά τη διάρκεια της δράσης διαφοροποιήσεις εκτιμήσεων και επιλογών, το καθεστώς των "μετανοημένων" καθώς και οι "ασύντακτες" δικονομικές στάσεις των κατηγορουμένων, στάσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη εν όψει και των εφετειών, όλα αυτά έχουν προβληθεί στις κινήσεις αλληλεγγύης και έχουν διαμορφώσει καθοριστικά την ταυτότητα και τις στοχεύσεις τους.

8.

Μια αναρχική πρόταση αλληλεγγύης δεν μπορεί παρά να αναγνωρίζει, πρωταρχικά, τόσο στους "αμετανόητους" καταδικασθέντες, όσο και σε εκείνους που διεκδικούν την αθωότητα τους, την ανάγκη για έναν αμείλικτο αγώνα ενάντια στις "ειδικές συνθήκες κράτησης". Ένας τέτοιος αγώνας -κι αυτό φάνηκε από την απεργία πείνας των φυλακισμένων- είναι όρος ζωής γι' αυτούς μια και η αποδοχή των ειδικών συνθηκών κράτησης είναι συναίνεση του ίδιου του κρατούμενου στην πολιτική του λοβοτόμηση. Με δεδομένη, επιπλέον, την σημασία που έχει για τις κοινωνικές αντιστάσεις η ίδια η κίνηση της εγκαθίδρυσης των λευκών κελιών, ως μέθοδος πολιτικού σωφρονισμού από μεριάς του κράτους, ο αγώνας ενάντια σε αυτή τη συνθήκη αποτελεί ένα αναμφισβήτητο σημείο σύγκλισης. Τα λευκά κελιά είναι μια συνθήκη που πρέπει να ανατραπεί, χωρίς, βέβαια, για τους αναρχικούς το αίτημα της καθολικής κατάργησης των φυλακών να χάνει την αμεσότητα του. Η διαφορετικότητα των πολιτικών περιεχομένων δεν είναι απαραίτητο να υποστεί την οποιαδήποτε έκπτωση στην προοπτική ενός πρακτικισμού και μιας ισοπεδωτικής ενότητας όλων των αλληλέγγυων, στην προοπτική εκείνων των πολιτικών μετώπων και των συμμαχιών που κάθε φορά δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να αναζητούν αφορμές για να επιβεβαιώνουν με διάφορους τρόπους τον ίδιο τον πολιτικό ανταγωνισμό. Η συγκυρία έχει αναδείξει την υπόθεση των λευκών κελιών σε πρωτεύουσα στόχευση όλων των εστιών κοινωνικής αντίστασης. Κάθε συλλογική διαδικασία που εξασφαλίζει την αυτονομία των υποκειμένων της, ατόμων και ομάδων και που μπορεί να ορίσει πράξεις αλληλεγγύης χωρίς να διακυβέυονται εκπτώσεις πολιτικών περιεχομένων, έχει την πραγματωνόμενη δυνατότητα να διεξάγει τον αγώνα ενάντια στα λευκά κελιά χωρίς αγκυλώσεις και με αποτελεσματικότητα για την καθολική τους κατάργηση.

20 Απριλίου 2004

Ο Γιώργος Μοναστηριώτης, επαγγελματίας Ε.Π.Υ. (Εθελοντής Πενταετούς Υποχρέωσης) στο πολεμικό ναυτικό, το Μάη του 2003 αρνήθηκε να ακολουθήσει την φρεγάτα "Ναυαρίνο" στην αποστολή ελληνικών δυνάμεων στον πόλεμο του Ιράκ. Μέσα στη συγκυρία του πολέμου επέλεξε όχι μόνο να αρνηθεί τη συμμετοχή του στα ελληνικά στρατεύματα κατοχής της Βασόρας και της Βαγδάτης και να παραιτηθεί από το ναυτικό, αλλά και να καταγγείλει ταυτόχρονα τον στρατό, το πολεμικό του δόγμα, την καταπιεστική και ιεραρχική δομή του. Για σχεδόν ενάμιση χρόνο παρέμεινε λιποτάκτης. Συνελήφθη και προφυλακίστηκε στις φυλακές Κορίνθου στις 13 Σεπτέμβρη 2004 ύστερα και από την καταδίκη του από το ναυτοδικείο Πειραιά σε 3 χρόνια και 4 μήνες φυλάκιση. Παρέμεινε στις φυλακές Κορίνθου γύρω στις 20 ημέρες, καθώς ύστερα από εκδίκαση αίτησης αναστολής της ποινής του από το στρατοδικείο του Ρούφ, αποφασίστηκε η προσωρινή αποφυλάκισή του στις 5 Οκτώβρη 2004 μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσής του. Λίγες ημέρες μετά την αποφυλάκισή του κηρύχτηκε και πάλι λιποτάκτης, καθώς αρνήθηκε φυσικά να επιστρέψει στο στράτευμά του.

Η αλληλεγγύη στον Γ. Μοναστηριώτη είναι αλληλένδετη με την κριτική στάση αφενός απέναντι στις προσωπικές του επιλογές στο να καταταχτεί ως Ε.Π.Υ. στις τάξεις του ελληνικού στρατού και αφετέρου στο περιεχόμενο της αλληλεγγύης που εκφράστηκε και εκφράζεται ακόμη (εν όψει φυσικά του εφετείου του) κυρίως από τους φορείς και τα κόμματα της αριστεράς.

Όμως, με το περιεχόμενο της και την δυναμική της, η αλληλεγγύη είναι αυτή που οξύνει τον κοινωνικοταξικό ανταγωνισμό, αναδεικνύοντας παράλληλα ζητήματα στα πλαίσια των αγώνων σε κάθε συγκυρία και κατοχυρώνοντας το έδαφος για την διαλεκτική σχέση (μέσα στον χρόνο) των αλληλεγγυών με αυτούς στους οποίους εκφράζεται η αλληλεγγύη.

Η έννοια της αλληλεγγύης χάνει το νόημά της όταν μιλάμε για "εμπλεκτική αλληλεγγύη" και όταν δεν υπάρχει η κίνηση της "κατανόησης του άλλου".

Όσον αφορά τον Γ. Μοναστηριώτη, μέσα σε αυτήν την κίνηση, αναγνωρίζεται με σαφήνεια το γεγονός της άρνησής του να συμμετέχει στην αποστολή ελληνικών δυνάμεων στον πόλεμο του Ιράκ (σε δήλωσή του τον Μάη του 2003 ξεκαθάριζε ότι : "...μετά τα γεγονότα του πολέμου θεωρώ πως η συμμετοχή μου στην αποστολή της φρεγάτας ναυαρίνο στον περσικό κόλπο είναι συνεργασία στις δολοφονίες του ιρακινού λαού. Από σήμερα δεν ξαναπάω στην υπηρεσία μου, δημοσιεύω την άρνησή μου και περιμένω τα επακόλουθα. Αρνούμαι συνειδητά και υπεύθυνα να συμμετάσχω ή να συνεισφέρω καθ' οποιονδήποτε τρόπο στην ανελέητη σφαγή που συνεργείτε κατά του ιρακινού λαού...").

Επίσης αναγνωρίζεται ότι ο ίδιος έκανε δημόσια αυτοκριτική για την προσωπική του επιλογή να καταταγεί ως Ε.Π.Υ. στον ελληνικό στρατό. Σε δήλωσή του στις 9/5/2004 χαρακτηριστικά αναφέρει: "Η επιλογή μου να καταταγώ στο πολεμικό ναυτικό είναι ευθύνη δική μου, την αναγνωρίζω εφόσον ήταν επιλογή μου καλώς ή κακώς. Με αφορμή τον πόλεμο και μέσα από τη βιωσιμότητα στο στρατιωτικό περιβάλλον επανεκτίμησα κάποιες απόψεις και προπάντων βρήκα το κουράγιο να ανοίξω μια κατά μέτωπο επίθεση με το κράτος. Συμμετέχοντας στο αντιπολεμικό κίνημα των

τελευταίων μηνών και με μια συναισθηματική φόρτιση από εικόνες βομβαρδισμένων παιδιών πέρασα από την ευαισθησία στην αγανάκτηση και την οργή, και με την κίνησή μου αυτή περνάω στην έμπρακτη προπαγάνδα της αντιπολεμικής διάθεσης."

Όπως επίσης αναγνωρίζεται η χρονική στιγμή στην οποία ο Γ. Μοναστηριώτης επέλεξε να κατακρίνει δημόσια αυτές τις προσωπικές του επιλογές και να αρνηθεί τον στρατό συνολικά.

Για όσους βρέθηκαν κοντά στις κινήσεις αλληλεγγύης για την υπόθεση του Γ. Μοναστηριώτη, τους είναι γνωστά τα διαχειριστικά τεχνάσματα των κομμάτων και των φορέων της αριστεράς, με στόχο φυσικά να αντληθούν και από αυτήν την υπόθεση τα ανάλογα οφέλη και η επιθυμητή πολιτική υπεραξία.

α) Σύσσωμες οι "ριζοσπαστικές νομενκλατούρες" και οι υπόλοιποι φορείς της αριστεράς, ακρωτηρίασαν τον λόγο του Γ. Μοναστηριώτη στις διάφορες κινήσεις και στα διάφορα ψηφίσματά τους. Σε κανένα ψήφισμα συμπαράστασης λοιπόν δεν βρέθηκαν εκείνα τα αποσπάσματα του περιεχόμενου της κίνησης του Γ. Μοναστηριώτη που δηλώνουν ουσιαστικά την εναντίωσή του στις δομές του στρατού. Χαρακτηριστικά λοιπόν κοβόταν η εξής παράγραφος του Γ. Μοναστηριώτη απονευρώνοντας ταυτόχρονα τον συνολικότερο λόγο του : "...Ακόμα κι αν αυτός ο πόλεμος τελείωσε θα 'ρθουν κι άλλοι, πολλοί χειρότεροι αφού ο πόλεμος είναι αναγκαίος για την διεύρυνση της κυριαρχίας των εξουσιαστών. Δηλώνω την άμεση παραίτηση μου από το πολεμικό ναυτικό από έναν μηχανισμό που προάγει αντι-ανθρώπινες πρακτικές μέσα από διαταγές και ιεραρχίες, από έναν μηχανισμό που λειτουργεί ως μέσο εκβιασμού και καταστολής στις λαϊκές κινητοποιήσεις και εξεγέρσεις...".

Η έντεχνη αυτή "κοποραπτική" επιβεβαιώθηκε και μετά την αρχική απελευθέρωση του Γ. Μοναστηριώτη, όταν όλες αυτές οι αριστερές κινήσεις αλληλεγγύης έστησαν εκδηλώσεις απελευθέρωσης και συναγωνίζονταν για το ποιος κατόρθωσε να ανοίξει την πόρτα της φυλακής στο Γ. Μοναστηριώτη. Σε καμία λοιπόν από αυτές τις σημειώσιμες γιορτές δεν πήραν θέση απέναντι στο ζήτημα της ύπαρξης στρατού, παρά μόνο εξαντλούσαν την κριτική τους στα επιθετικά δόγματά του. Είναι λοιπόν ολοφάνερο ότι μέρος του λόγου του Γ. Μοναστηριώτη δεν ήταν συμβατός με τα συμφέροντα της κάθε νομενκλατούρας.

Οι επιδείξεις υποκρισίας της αριστεράς και οι αντιπολεμικές της ρητορείες εξαντλήθηκαν για άλλη μια φορά στα όρια ενός στείρου μονοδιάστατου αντιαμερικανισμού και φιλειρηνισμού, αποφεύγοντας επιδεικτικά να πάρουν θέση ενάντια σε όλους τους στρατούς, στα κράτη και στα αφεντικά που αποτελούν και τα βασικά αίτια των πολέμων. Η επιλογή τους να απομονώνουν τα γεγονότα και να τα χειρίζονται σύμφωνα με τις πολιτικές τους επιδιώξεις δεν μπορεί παρά να είναι εχθρική.

β) Ομοίως σε καμία περίπτωση δεν γίνονταν αναφορές στον συνολικότερο αντικρατικό και απελευθερωτικό χαρακτήρα που είχε προσδιορίσει ο ίδιος ο Γ. Μοναστηριώτης στις δικές του αρνήσεις. (...Με αφορμή τον πόλεμο και μέσα από τη βιωσιμότητα στο στρατιωτικό περιβάλλον επανεκτίμησα κάποιες απόψεις και προπάντων βρήκα το κουράγιο να ανοίξω μια κατά μέτωπο επίθεση με το κράτος...)

...Όσον αφορά το ζήτημα της μη επιστροφής στο στράτευμα θέλω να συμπληρώσω ότι το να συμπορευτείς με το στρατό δε σημαίνει μόνο ότι προδίδεις κάθε λαό που πλήττεται από τον πόλεμο -τη ντροπή την ανθρωπότητας- σημαίνει ότι προδίδεις ανάμεσα σ' άλλες αξίες και την αξία της ελευθερίας, όσοι πιστεύουν ότι οι στρατοί μπορούν να εξασφαλίσουν την ειρήνη, προφανώς εννοούν την ειρήνη των νεκροταφείων...)

γ) Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας της νομικής υπεράσπισης του Γ. Μοναστηριώτη στην πρώτη του δίκη αλλά και ακόμη πιο πριν στο περιεχόμενο του λόγου των συμπαραστατών του από τον χώρο της αριστεράς, διακρίναμε την προσήλωση όλων αυτών των υποστηρικτών στην "έννομη τάξη". Η προσήλωση όμως αυτή της αριστεράς, που φυσικά δεν εκπλήσσει κανέναν, χαρακτήρισε συνολικά την υπεράσπιση του Γ. Μοναστηριώτη. Οι "επιφανείς προσωπικότητες της ελληνικής κοινωνίας που βρέθηκαν ως μάρτυρες υπεράσπισης" (κατά τα λεγόμενα του προέδρου του δικαστηρίου), οι υπογραφές που συλλέχθηκαν σαν κουπόνια ενίσχυσης αλλά και τα ψηφίσματα συμπαραστάσεως θεσμοσμένων και μη φορέων, στο σύνολό τους επιχειρούσαν να ταυτίσουν την πράξη αντίστασης του Γ. Μοναστηριώτη με πράξη η οποία συμβαδίζει με την υπεράσπιση της "έννομης τάξης" αφού αφενός -όπως υποστηρίζουν- ουδεμία σχέση είχε ο πόλεμος του Ιράκ με την υποχρέωση που έχουν οι έλληνες στρατιώτες να μεριμνούν για την "άμυνα της πατρίδας" και αφετέρου -σύμφωνα πάντα με τα επιχειρήματά τους- επρόκειτο για έναν "παράνομο και ιμπεριαλιστικό πόλεμο".

Όμως η αποδοχή της έννοιας του "παράνομου πολέμου" σημαίνει και αποδοχή της δυνατότητας των κυριάρχων να διεξαγάγουν και "νόμιμους πολέμους", νομιμοποιώντας τους κοινωνικά με διάφορα κατά καιρούς προσχήματα (υπεράσπιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εκδημοκρατισμός κρατών, αμυντικές ή εκκαθαριστικές επιχειρήσεις εναντίον "τρομοκρατών") αλλά και χρησιμοποιώντας τα милитарιστικά δόγματα και τα εθνικά ιδεώδη που τα ίδια τα κράτη καλλιεργούν "εν καιρώ ειρήνης" στο εσωτερικό των κοινωνιών. Την στιγμή λοιπόν που οι κυρίαρχοι διατηρούν στρατούς για να υπερασπίσουν τα συμφέροντά τους -ακόμη και επιθετικά όταν το κρίνουν αναγκαίο- η επίκληση της νομιμότητας ή όχι ενός πολέμου για την απελευθέρωση του Γ. Μοναστηριώτη χωρίς την ταυτόχρονη "καταγγελία" του δόγματος του στρατού, δεν είναι παρά μία ακόμη φτηνή πολιτική πλάνη.

Από εκεί και πέρα ζητούμενο ακόμη παραμένει το πώς ο ίδιος ο Γ. Μοναστηριώτης επέλεξε (και κάτω από ποιες συνθήκες) να γίνει με τέτοιο τρόπο όχι μόνο η δίκη του αλλά και η κοινωνική του υπεράσπιση.

Με επακόλουθα αυτής της επιλογής του τα εξής: 1) το περιεχόμενο του λόγου της θεσμικής υπεράσπισής του (εντός και εκτός δικαστηρίου) από ιεραρχικούς μηχανισμούς και φορείς της αριστεράς να έρχεται σε αντιφάσεις με το περιεχόμενο του λόγου του ενάντια σε αυτούς τους ιεραρχικούς μηχανισμούς. Αλλά και 2) τέτοιου είδους διαφορετικότητες περιεχομένων να συγχέουν και να απονοηματοδοτούν κοινωνικά τον ίδιο το λόγο του Γ. Μοναστηριώτη.

5

Το ελληνικό κράτος, με την υπόθεση της φυλάκισης αλλά και της διαρκούς ομηρίας του Γ. Μοναστηριώτη, επιβεβαιώνει την αποφασιστική και αδιαπραγμάτευτη συμμετοχή του στις σύγχρονες πολεμικές επιχειρήσεις των μεγάλων δυνάμεων. Επιβεβαιώνει τις προθέσεις αλλά και τις κινήσεις του να συντάξει σταδιακά έναν επαγγελματικό στρατό ο οποίος θα συμμετέχει ισότιμα με τις άλλες δυνάμεις της αυτοκρατορίας στο δόγμα των προληπτικών πολέμων και των "ανθρωπιστικών" επεμβάσεων με το πρόσχημα της αντιτρομοκρατικής δράσης. Ένας επαγγελματικός στρατός που θα χειρίζεται τα σύγχρονα όπλα και θα συμμετέχει στις αστυνομικού τύπου χειρουργικές επεμβάσεις του ΝΑΤΟ, δεν θα δεχόταν ποτέ απειθαρχία. Πόσο μάλλον αρνήσεις που συνδέονται με αντιμилитарιστικά χαρακτηριστικά.

Η αντιπολεμική δράση και η αλληλεγγύη στον Γιώργο Μοναστηριώτη δεν μπορεί να μην στρέφεται ενάντια στους μηχανισμούς παραγωγής του πολέμου και τις δομές της κυριαρχίας: στο κράτος και τα αφεντικά, στους θεσμούς και την ιεραρχία, στον στρατό και τα εθνικά ιδεώδη. Δεν μπορεί να μην είναι αντιιεραρχική και αυτοοργανωμένη, να μην διεκδικεί την αυτονομία και τον αυτοπροσδιορισμό της, να μην αντιτίθεται και να μην έρχεται σε ρήξη με κάθε κομματικό και διαμεσολαβητικό μηχανισμό, με κάθε αντίληψη που αναπαράγει και συντηρεί το σύστημα.

Στις 8-1-2005 ο Γ. Μοναστηριώτης συνελήφθη για την υπόθεση της δεύτερης λιποταξίας του. Η δεύτερη αυτή λιποταξία αφορά το χρονικό διάστημα που ακολούθησε την προηγούμενη καταδίκη του (την πρώτη), για την οποία ακόμα εκκρεμεί το εφετείο. Στις 10-1-2005 και αφού πέρασε από εισαγγελέα παραπέμφθηκε στο αυτόφωρο όπου και ο συνήγορός του ζήτησε εφταήμερη αναβολή. Η δίκη του έγινε στις 17-1-2005 όπου και καταδικάστηκε για την υπόθεση της δεύτερης λιποταξίας σε 5 μήνες φυλάκιση εξαγοράσιμους και αφέθηκε ελεύθερος. Όμως κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης δίκης, ο Μοναστηριώτης είχε κηρυχτεί για τρίτη φορά λιποτάκτης, καθώς από την ημέρα που πέρασε εισαγγελέα για την δεύτερη λιποταξία (10-1-2005) μέχρι την ημέρα της εφταήμερης αναβολής που ζήτησε από το αυτόφωρο (17-1-2005) είχαν περάσει 7 ημέρες και είχε ήδη βγει νέο ένταλμα σύλληψης! Σε αυτές τις περιπτώσεις όταν κάποιος λιποτάκτης αθωωθεί ή καταδικαστεί από ένα δικαστήριο εκδίδεται αμέσως φύλο πορείας για να παρουσιαστεί μέσα σε 6 ημέρες στο στράτευμά του. Αν κάτι τέτοιο δεν γίνει, την επόμενη ημέρα κηρύσσεται ξανά λιποτάκτης.

Στην περίπτωση του Μοναστηριώτη τώρα, που πρόκειται για Ε.Π.Υ., τυπικά ο νόμος αναγνωρίζει την δυνατότητα κάποιου Ε.Π.Υ. να παραιτηθεί από το στράτευμα μόνο όταν συμπληρώσει κάποιον ελάχιστο χρόνο παραμονής σε αυτό που είναι περίπου 3 χρόνια. Ο Μοναστηριώτης έφυγε από το στράτευμά του και υπέβαλε την παραίτησή του όταν είχε συμπληρώσει περίπου τα 2,5 χρόνια παραμονής του στο στράτευμα. Από την άλλη -και όπως φάνηκε κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης δεύτερης δίκης του- δεν αναγνωρίζεται νομικά η δυνατότητα κάποιου Ε.Π.Υ. να παραιτηθεί επικαλούμενος λόγους συνείδησης. Το δικαστήριο από τη μια αποποιούταν των πολιτικών ευθυνών για την ανυπαρξία αυτής της "νομικής δικλίδας" και παρότρυνε συνεχώς στη διαδικασία τον Μοναστηριώτη είτε να επιστρέψει στο στράτευμά του και να εκπληρώσει το υπόλοιπο της θητείας του είτε να επιστρέψει στο στράτευμά του και να κινήσει διαδικασίες απαλλαγής του από στράτευμα με μεθοδεύσεις οι οποίες θα στηρίζονται σε ψυχολογικούς λόγους ή λόγους υγείας. Από την άλλη το ίδιο το δικαστήριο έβαζε ανοικτά στη διαδικασία ζητήματα πολιτικότητας της υπόθεσης. Οι ερωτήσεις και οι τοποθετήσεις των δικαστών για τον διαρκή επεμβατικό χαρακτήρα του ελληνικού στρατού (με συγκεκριμένες αναφορές στις επεμβάσεις του ελληνικού στρατού όχι μόνο στο Ιράκ, αλλά και στην Γιουγκοσλαβία, στη Σομαλία και αλλού) όπως και οι αναφορές των δικαστών στον στρατό ως "εξουσιαστικό κατασταλτικό μηχανισμό", υποδηλώνουν από τη μια ότι οι δικαστές είχαν επίγνωση την ολότητα των λόγων άρνησης του Μοναστηριώτη και από την άλλη υποδηλώνουν ότι υπάρχει μια συγκεκριμένη κατεύθυνση χειρισμού από το κράτος τέτοιων περιπτώσεων αρνητών στράτευσης και αντιρροσιών συνείδησης οι οποίοι με τον λόγο τους αλλά και τις ενέργειές τους καταφέρνουν να δημιουργούν κοινωνικά ρήγματα στις милитарιστικές και πολεμικές επιλογές της κυριαρχίας. Η υπόθεση του Μοναστηριώτη εξακολουθεί να παραμένει "ανοικτή" τόσο για το κράτος όσο και για τις κοινωνικές αντιστάσεις. Αυτό που μένει για τους κυριαρχούμενους είναι οι απαντήσεις τους απέναντι στις συγκεκριμένες διώξεις και η αλληλεγγύη τους στους διωκόμενους να στραφούν συνολικά ενάντια στον στρατό και στα εθνικά ιδεώδη και να μην εξαντλούνται στην μερικότητά τους και στον αιτηματικό τους χαρακτήρα.

Στις επόμενες σελίδες ακολουθούν κάποια ενδεικτικά αποσπάσματα από τη δίκη του Μοναστηριώτη στο ναυτοδικείο Πειραιά στις 17-1-2005.

[στο δικαστήριο κατατείνονται από τον συνήγορο υπεράσπισης αιτήσεις αναβολής της δίκης και αναστολής της ποινικής δίωξης του Μοναστηριώτη, ώπου παρεμβαίνει ο εισαγγελέας...]

Εισαγγελέας: Η ευθύνη της δίωξης είναι μεταξύ της υπηρεσίας του Μοναστηριώτη και του ίδιου. Να σας υπενθυμίσω ότι σύμφωνα με τον κανονισμό, κάθε φορά που ο Μοναστηριώτης δεν επιστρέφει στο στρατεύματά του, θα κηρύσσεται λιποτάκτης. Η λιποταξία είναι διαρκές αδίκημα. Δεν μπορούμε να είμαστε καθόλου εύκαμπτοι στην συγκεκριμένη περίπτωση. Επιμένω στην απόρριψη του αιτήματός σας για αναβολή.

Συνήγορος υπεράσπισης: Επιτρέψτε μου να σας υπενθυμίσω ότι η διοίκηση αυθαιρείται στις αιτήσεις του Μοναστηριώτη. Η αυθαιρεσία έγκειται στο γεγονός ότι ο Μοναστηριώτης έχει υποβάλει την παραίτησή του στις αρμόδιες υπηρεσίες αλλά κανείς δεν την έχει εξετάσει ακόμη. Κατόπιν το ναυτοδικείο με την στάση του αυτή νομιμοποιεί αυτή την αυθαιρεσία της διοίκησης.

Όσο αφορά το διαρκές του αδικήματος θέλω να σας αναφέρω τα εξής. Με κάποιους υπολογισμούς που έκανα λίγο πριν, ο Μοναστηριώτης, μέχρι τα 45 έτη του όπου τερματίζει η δυνατότητα να κηρύσσεται λιποτάκτης, θα κηρυχτεί συνολικά 1200 περίπου φορές λιποτάκτης. Για να μην ταλαιπωρείται διαρκώς θα μπορούσε να σκοτώσει και μέσα σε λίγα χρόνια, με συγχωνεύσεις των ποινών και άλλα, να απελευθερωθεί.

Κύριοι δικαστές, ο Μοναστηριώτης αρνείται την επαγγελματική του σχέση με τον στρατό και δεν επικαλείται ψυχικούς ή άλλους λόγους. Είναι σαφές στο γιατί αρνείται την σχέση του αυτή και το γνωρίζετε.

Πρόεδρος: Απορρίπτεται το αίτημα για αναβολή καθώς υπάρχει η δυνατότητα το εφετείο να αποφασίσει προς άλλη κατεύθυνση όπως και το ίδιο μπορεί να κάνει ο κατηγορούμενος.

[ακολουθεί μια αρχική υπεράσπιση του Μοναστηριώτη εκ μέρους του συνηγόρου ενώπιον του δικαστηρίου στην οποία γίνονται αναφορές στην ελευθερία της συνείδησης, στα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και στον πόλεμο του Ιράκ όπου ο πρόεδρος διακόπτει τον συνήγορο...]

Πρόεδρος: Σας παρακαλώ κύριε συνήγορε. Να επικεντρωθείτε στην πράξη για την οποία δικάζεται ο Μοναστηριώτης και όχι στον πόλεμο του Ιράκ. Να μείνουμε στην ουσία της κατηγορίας. Εξάλλου στην δεύτερη λιποταξία δεν τίθεται θέμα πολέμου.

Συνήγορος υπεράσπισης: Η ουσία της κατηγορίας είναι ο πόλεμος κύριε πρόεδρε. Ο ίδιος ο Μοναστηριώτης ήταν και είναι εκθάραρος απέναντι σε αυτό. Δεν επικαλείται ψυχολογικούς λόγους ή λόγους υγείας στις αρνήσεις του. Μιλά για άδικο πόλεμο.

[στη συνέχεια ο δικηγόρος καταθέτει ορισμένα έγγραφα υπεράσπισης καθώς και τα ονόματα 11 μαρτύρων υπεράσπισης... λίγο αργότερα ξεκινά η “εξέταση” των μαρτύρων...]

Πρόεδρος: Κύριε συνήγορε, παρακαλώ, 4 - 5 μάρτυρες είναι αρκετοί για τη διαδικασία.

Συνήγορος υπεράσπισης: Είναι εκπρόσωποι της ελληνικής κοινωνίας και επιθυμώ να καταθέσουν όλοι. Και παρακαλώ με την σειρά στην οποία σας τους έχω καταγράψει.

Πρόεδρος: Όλοι μας είμαστε εκπρόσωποι της ελληνικής κοινωνίας κύριε συνήγορε. Και να σας επισημάνω ότι δεν είναι καλό για την ποινική κατάσταση του κατηγορουμένου να καταδικάζεται συνεχώς. Ούτε για το δικαστήριο είναι χαρά συνεχώς να καταδικάζει.

[ακολουθεί ονομαστική κλήση και των 11 μαρτύρων υπεράσπισης]

Θα παρακαλούσα όλους τους μάρτυρες πλην του πρώτου να περάσουν προσωρινά εκτός αιθούσης.

Ο κύριος Φελόνης παρακαλώ, πρόεδρος του εργατικού κέντρου Αθηνών.

Φελόνης: Θα ήθελα να καταθέσω στο δικαστήριό σας τα εξής. Είμαι πρόεδρος του εργατικού κέντρου Αθηνών. Την χρονική περίοδο την οποία είχε προηγηθεί του πολέμου στο Ιράκ αλλά και κατά τη διάρκειά του συνέβαλα μαζί με άλλους φορείς της ελληνικής κοινωνίας στη διοργάνωση συλλαλητηρίων διαμαρτυρίας σε εκείνον τον άδικο πόλεμο. Οι αντιπολεμικές δράσεις εκείνης της περιόδου ήταν παγκόσμιες. Εναντιωνόνταν όλες τους στον παράνομο εκείνον πόλεμο. Στον ελλαδικό χώρο παρόμοιες διαμαρτυρίες πραγματοποιήθηκαν σε διάφορα μέρη και πόλεις. Μάλιστα πραγματοποιήθηκαν και συλλαλητήρια στη Σούδα και στη ναυτική βάση της περιοχής. Το αίτημα αυτών των συλλαλητηρίων και όλων όσων βρέθηκαν στους δρόμους εκείνη την περίοδο ήταν ένα: καμία εμπλοκή. Καμία εμπλοκή της Ελλάδας σε έναν παράνομο πόλεμο ο οποίος δεν είχε καμία διεθνή νομιμοποίηση.

Σε αυτά τα πλαίσια και αφού ο Γιώργος Μοναστηριώτης υπηρέτησε 2,5 χρόνια ως Ε.Π.Υ. με συνέπεια, συγκρούστηκε με τις αρχές και τις αξίες του ως άνθρωπος. Αρνήθηκε να συμμετέχει στα εγκλήματα. Αρνήθηκε να επικαλεστεί ψυχολογικούς λόγους ή κάποια ασθένεια. Δεν λιποτάκτησε γιατί δεν αρνήθηκε καμία υπηρεσία στην πατρίδα αφού η αποστολή στο Ιράκ δεν ήταν κάτι τέτοιο. Το μόνο που υπάρχει ως δεδομένο είναι η παραίτησή του και η άρνησή του στον πόλεμο και όχι η λιποταξία. Δεν πρέπει να κηρυχτεί λιποτάκτης γιατί εκτός των άλλων εάν γίνει κάτι τέτοιο θα μιλάμε πλέον επίσημα για καταναγκαστική εργασία. Αυτό που θα έπρεπε ήδη να έχει γίνει είναι να αναγνωριστεί η παραίτησή του η οποία έχει κατατεθεί.

Α στρατιωτικός δικαστής: Γνωρίζετε εάν είναι διαρκής η βούληση του Μοναστηριώτη να αρνείται να επιστρέψει στο στρατεύματά του; Τώρα που δεν υπάρχει εμπλοκή στο Ιράκ, γιατί δεν επιστρέφει;

Φελόνης: Οι αξίες του είναι αντίθετες στον πόλεμο και ενάντια στην επέμβαση στο Ιράκ.

Εισαγγελέας: Κύριε Φελόνη, ο Μοναστηριώτης πριν κάμποσα χρόνια κατατάχθηκε αυτοβούλως ως Ε.Π.Υ. και δεν καταναγκάστηκε. Η στρατιωτική του ιδιότητα του προσδίδει τον χαρακτηρισμό διαρκούς στελέχους ενός σώματος. Συνεπώς η υπόθεσή του δεν είναι όπως

άλλες εργασίες όπου κάποιοι εργαζόμενοι [αναφέρει παράδειγμα με υπάλληλο ενός περιπτέρου] έχει το δικαίωμα να παραιτηθεί όποια στιγμή επιλέξει. Αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα στην υπόθεση του Μοναστηριώτη, το σίγουρο είναι ότι δεν μπορεί να το λύσει το συγκεκριμένο δικαστήριο. Είναι υπόθεση της πολιτείας να δώσει ή όχι τη δυνατότητα ώστε η συγκεκριμένη επαγγελματική σχέση να μπορεί να διακοπτεται όπως όλες οι υπόλοιπες.

Πρόεδρος: Είναι καθαρά ζήτημα πολιτικών αποφάσεων. Πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις σε πολιτικό επίπεδο. Παρακαλώ κύριε δικαστή επιθυμείτε να κάνετε άλλη ερώτηση στον μάρτυρα;

Α στρατιωτικός δικαστής: Κύριε Φελόνη, ο Μοναστηριώτης εξαπατήθηκε όταν υπέγραψε τη σύμβαση με το ναυτικό; Δεν γνώριζε όταν υπέγραφε για άλλες επεμβάσεις του ελληνικού στρατού που είχαν προηγηθεί; Αγνοούσε την παρουσία ελληνικών δυνάμεων στο εξωτερικό κατά το παρελθόν σε παρόμοιες υποθέσεις;

Φελόνης: Δεν το υποψιάστηκε. Δεν θα μπορούσε να το υποψιαστεί.

Α στρατιωτικός δικαστής: Φαντάζομαι θα γνωρίζετε ότι ο Μοναστηριώτης πήρε τη θέση κάποιου άλλου υποψήφιου για την συγκεκριμένη θέση Ε.Π.Υ. Τι λέτε για αυτό; Και πώς σχετίζεται η τωρινή λιποταξία με την παλιά; Για παράδειγμα αν επιστρέψει στον στρατό και δεν τον στείλουν σε κάποια αποστολή εκτός συνόρων, τι θα κάνει; Εάν δηλαδή κάποιος τον εγγυηθεί ότι επιστρέφοντας τώρα στο στράτευμά του δεν θα τον στέλνανε σε μια αποστολή στο εξωτερικό αλλά θα τον βάζανε για παράδειγμα σε ένα ερμητικό φυλάκιο κάπου στα σύνορα να υπηρετήσει το υπόλοιπο του χρόνου που ορίζει η σύμβασή του, ποια πιστεύετε πως θα ήταν η αντίδρασή του;

Φελόνης: Νομίζω ότι θα συνέχιζε να έχει την ίδια στάση ενάντια σε έναν άδικο και παράνομο πόλεμο.

Πρόεδρος: Κύριε συνήγορε έχετε το λόγο

Συνήγορος υπεράσπισης: Κύριε πρόεδρε, με αφετηρία το περιεχόμενο των ερωτήσεων του εξ' αριστερών σας δικαστή θα ήθελα κι εγώ να πραγματοποιήσω κάποια ερωτήματα στον μάρτυρα προς την ίδια κατεύθυνση.

Κύριε Φελόνη, άλλαξε η χώρα πολιτική μετά τον πόλεμο του Ιράκ; Έστειλε ξανά στρατεύματα ή όχι;

Φελόνης: Δεν άλλαξε. Έστειλε ξανά και θα ξαναστείλει σε έναν πόλεμο που εξακολουθεί να είναι άδικος. Σε έναν πόλεμο που αυτοί οι οποίοι τον διεξαγάγουν το κάνουν για λόγους συμφερόντων. Για το εμπόριο όπλων και για τα πετρέλαια της περιοχής.

Συνήγορος υπεράσπισης: Υπηρετείτε προσωπικά συμφέροντα ο Μοναστηριώτης με τις επιλογές του και την άρνησή του;

Φελόνης: Όχι, σε καμία περίπτωση κανείς δεν μπορεί να υποστηρίξει κάτι τέτοιο. Οι αντιπολεμικές του αναφορές το υποδηλώνουν ξεκάθαρα. Η άρνηση του Μοναστηριώτη συμβαδίζει με τις διαθέσεις του ελληνικού λαού εκείνη την χρονική περίοδο ενάντια στον πόλεμο.

Συνήγορος υπεράσπισης: Και ένα τελευταίο ερώτημα. Έστω ότι ο Μοναστηριώτης δεν εξαπατήθηκε όταν υπέγραφε την σύμβασή του με το πολεμικό ναυτικό. Είναι η πρώτη φορά που ο πόλεμος οδηγεί τους στρατιώτες σε αρνήσεις;

Φελόνης: Όχι. Υπάρχουν εξάλλου τα παραδείγματα των ισραηλινών οι οποίοι σε παρόμοιες υποθέσεις έχουν φύγει από το στράτευμα. Όπως και αμερικάνοι στρατιώτες έχουν πράξει αναλόγως...

[η διαδικασία συνεχίζεται με την “εξέταση” του επόμενου μάρτυρα...]

Α στρατιωτικός δικαστής: Είναι ασφαλές για έναν τόπο ένας υπαξιωματικός σαν τον Μοναστηριώτη να κρίνει τι είναι νόμιμο και τι είναι παράνομο για την Ελλάδα;

Πατσιλινάκος: Η απόφαση του Μοναστηριώτη δεν ήταν ατομική απόφαση. Ήταν μέρος της κοινωνικής συνείδησης η οποία εναντιωνόταν στον πόλεμο και στις τότε αποφάσεις της ελληνικής κυβέρνησης.

Α στρατιωτικός δικαστής: Τότε γιατί να μην πάει τώρα; Αν δεν υπάρχει πλέον πιθανότητα να πάει στον πόλεμο, γιατί να μην επιστρέψει;

Πατσιλινάκος: Είναι συνειδησιακοί οι λόγοι και σχετίζονται με τον πόλεμο. Η άρνησή του συνεχίζεται για λόγους συνειδησιακών που σχετίζονται με τον πόλεμο. Ταυτόχρονα υπάρχει και το ζήτημα της γραφειοκρατικής εμπλοκής στην παραίτησή του.

[ακολουθεί ο επόμενος μάρτυρας...]

[...] **Α στρατιωτικός δικαστής:** Γνωρίζετε ότι και στο παρελθόν ο ελληνικός στρατός έχει στείλει εκτός συνόρων ελληνικά στρατεύματα. Μήπως είναι υποκριτική η στάση του Μοναστηριώτη;

Λαφαζάνης: Αν ήταν υποκριτική θα διάλεγε άλλες μεθόδους κι όχι μεθόδους που ελλοχεύουν ποινικές διώξεις... [μικρή αναφορά στον πόλεμο του Ιράκ]

Α στρατιωτικός δικαστής: Αν δεν ήταν το Ιράκ και ήταν η Σομαλία; Τι θα έκανε;

Λαφαζάνης: Δεν θα ήθελε να ήταν συνένοχος σε έναν παράνομο πόλεμο.

Α στρατιωτικός δικαστής: Θα μπορούσε ο Μοναστηριώτης να υποκαταστήσει τον αρχηγό του γενικού επιτελείου στρατού;

Λαφαζάνης: Ο αρχηγός του Γ.Ε.Σ. στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτό που θα μπορούσε να κάνει ήταν να παραιτηθεί.

Α στρατιωτικός δικαστής: Ε τότε δηλαδή οι επαγγελματίες οπλίτες σαν τον Μοναστηριώτη θα παίρνανε πολιτικές αποφάσεις. Και τι θα συνέβαινε δηλαδή εάν άλλοι 1500 Μοναστηριώτηδες παίρνανε τις ίδιες αποφάσεις;

Κάποιος από το ακροατήριο: ... Ε αυτό φοβούνται. Να μην υπάρξουν άλλοι 1500 σαν τον Μοναστηριώτη...

Πρόεδρος: Σας παρακαλώ κύριε, θα με αναγκάσετε να σας αποβάλλω...

[...λίγο αργότερα ο λόγος δίνεται στον Γ. Μοναστηριώτη και ακολουθεί η "εξέτασή" του από τους δικαστές με ερωτήσεις...]

Πρόεδρος: Παρακαλώ κύριε Μοναστηριώτη. Ελάτε. Πείτε μας...

Μοναστηριώτης: Θέλω να σας αναφέρω κάποια πράγματα τα οποία με οδήγησαν στην απόφασή μου να φύγω από το στράτευμά μου και να μην επιστρέψω.

Για μένα είναι αδιαχώριστη η πρώτη υπόθεση με την δεύτερη. Ξεκίνησε με τον βομβαρδισμό στο Ιράκ και τις αιματοχυσίες του λαού του Ιράκ, τις εικόνες με τα νεκρά παιδιά και τους βομβαρδισμούς νοσοκομείων. Απέναντι σε αυτό δημιουργήθηκε ένα οικοδόμημα σκέψης ενάντια στον πόλεμο. Δημιουργήθηκε ένα οικοδόμημα αμφισβήτησης το οποίο εναντιωνόταν στον πόλεμο με μεγάλες διαδηλώσεις και αντιπολεμικά συλλαλητήρια. Είμαι μέλος αυτού του οικοδομήματος σκέψης και συμμετείχα κι ο ίδιος. Μέσα σε αυτήν τη συγκυρία άρχισα να σκέφτομαι ότι μέσα στον στρατό δεν θα μου δινόταν η δυνατότητα να ρωτήσω πού πάμε. Σύμφωνα με τα ιδανικά και τις αξίες μου ως άνθρωπος, τις αξίες της ειρήνης, της ελευθερίας και της αλληλεγγύης έπρεπε να δώσω μία απάντηση στην παρουσία μου στο στράτευμα. Και αποφάσισα ότι καμία στρατιωτική δύναμη δεν θα έπρεπε να συμμετέχει σε αυτόν τον πόλεμο. Απέναντι σε αυτές τις αξίες λοιπόν στάθηκα αντιμέτωπος και αποφάσισα να φύγω από το στράτευμά μου το οποίο προοριζόταν για αποστολή στο Ιράκ.[...]

Υπάρχει και κάτι άλλο. Κάποιος έχει πει ότι "οι νόμοι φτιάχνονται για να υπηρετήσουν το λαό κι όχι το αντίθετο". Αυτό ακριβώς είναι αντιφατικό με εσάς[...]

Κάτω από αυτές λοιπόν τις συνθήκες αποφάσισα να φύγω. Με μεγάλη φόρτιση και δικαίωση ταυτόχρονα αποφάσισα να φύγω γιατί σκεφτόμουν κάτι πολύ απλό. Μέσα σε εκείνη την κοινωνική συνθήκη, με χιλιάδες κόσμο στους δρόμους να εναντιώνεται στον πόλεμο ποίος θα μπορούσε να μου πει γιατί δεν πήγες; Μέσα στις εικόνες από τα βομβαρδισμένα νοσοκομεία ποιος θα μπορούσε να μου πει γιατί δεν πήγες;[...]

Πρόεδρος: Πώς συνδέεται η αρχική σας στάση με την δεύτερη κύριε Μοναστηριώτη;

Μοναστηριώτης: Στην πορεία που ακολούθησε μετά το 2003 ανέπτυξα ένα άλλο οικοδόμημα σκέψης, το οποίο θα το ονόμαζα δημοκρατικό, και το οποίο δεν μου επιτρέπει να γυρίσω στο στράτευμά μου. Σας είπα ότι μέσα στον στρατό δεν θα μου δινόταν η δυνατότητα να κρίνω ότι δεν πρέπει να ακολουθήσω την φρεγάτα στον πόλεμο.

Πρόεδρος: Δηλαδή η αποκοπή σας από το στράτευμα θα σήμαινε και άρνηση στον πόλεμο;

Μοναστηριώτης: [...] Εκείνη την στιγμή νομίζω ότι ήταν κάτι το οποίο αντιστοιχούσε στις αξίες μου και έπρεπε να αρνηθώ τον πόλεμο.

Πρόεδρος: Η ευθύνη σας απέναντι στον πόλεμο είναι ατομική ή συλλογική;

Μοναστηριώτης: Ήταν προσωπική ως επιλογή αλλά προερχόταν από συλλογικές και κοινωνικές διαδικασίες. Σε αυτές τις περιπτώσεις μια συλλογική διαδικασία ή ένα πρόταγμα εξετάζεται από τον καθένα και γίνεται και προσωπικό πρόταγμα. Για μένα υπήρξε ένα προσωπικό δίλημμα. Ή θα ήμουν στα αντιπολεμικά συλλαλητήρια και στο αντιπολεμικό κλίμα της περιόδου ή θα ήμουν στο στράτευμα.

Πρόεδρος: Υπάρχουν και άλλες προτάσεις αποδέσμευσης. Γιατί δεν τις σκεφτήκατε αυτές;

Μοναστηριώτης: Το κλίμα της περιόδου ήταν πολύ εύκαιρο και άνετο για να φύγω με αυτόν τον τρόπο και να στηρίξω αυτήν μου την επιλογή, εγώ, όπως και τόσοι άλλοι.

Πρόεδρος: Ναι αλλά πιο άμεσα θα πλήττατε κάτι με την ανυπακοή παρά με την λιποταξία...

Μοναστηριώτης: Θα μπορούσε να γίνει κάτι τέτοιο. Ωστόσο ο άνθρωπος δεν είναι μόνο λογικό όν. Είναι και συναισθηματικό, παρορμητικό, λειτουργεί και με άλλα κριτήρια κάποιες φορές...

Πρόεδρος: Ποια θα είναι η επόμενη στάση σας τη στιγμή που υπάρχει το διαρκές αδίκημα της λιποταξίας; Ξέρετε..., θα μπορούσατε να γυρίσετε για τον λίγο εναπομείναντα χρόνο στην υπηρεσία σας. Δέχστε ότι μπορεί να λυθεί έτσι το ζήτημα εκ των έσω;

Μοναστηριώτης: Έχω επανειλημμένα υποστηρίξει τις επιλογές μου κατά καιρούς και έχω υποστηρίξει ταυτόχρονα και τους λόγους αυτών των επιλογών μου. Το ίδιο νομίζω ότι θα πράξω και τώρα.

Πρόεδρος: Αν γυρίσετε και δοθεί λύση εκ των έσω δίχως να σας κρατήσει περαιτέρω το στράτευμα; Γιατί δεν γυρνάτε για να κινήσετε απλά κάποιες άλλες διαδικασίες εκ των έσω χωρίς να είναι απαραίτητη η περαιτέρω παραμονή σας στο στράτευμα;

Μοναστηριώτης: Την προηγούμενη φορά πήρα το φύλλο πορείας και έβλησα να διευθετήσω με κάποια έγγραφα το ζήτημα με την συμβολή και του δικηγόρου μου. Αυτό που αντιμετώπισα είναι ότι με παραπέμπουν σε αόριστους και άφαντους αρμοδίους. Μην βγάζοντας άκρη με αυτές τις παραπομπές στο τέλος μου πρότειναν την υγειονομική επιτροπή!

Πρόεδρος: Μήπως το ναυτικό σας έδωσε τη δυνατότητα με κάποιο ιατρικό παραπεμπτικό κι εσείς το αρνηθήκατε; Τελειώνοντας από εδώ σήμερα, τι θα κάνετε;

Μοναστηριώτης: Θα κινήσω διαδικασία απαλλαγής.

Πρόεδρος: Από απόσταση και πάλι;

Μοναστηριώτης: Υπάρχουν και άλλοι λόγοι τους οποίους θα συνεξετάσω μαζί με τον δικηγόρο μου.

Πρόεδρος: Ναι αλλά, και η θέση η δική σας αλλά και η θέση η δική μας είναι δυσχερής όσο συνεχίζεται η συνθήκη αυτή. Πώς αλήθεια βλέπετε εκ των υστέρων την πράξη της λιποταξίας;

Μοναστηριώτης: Για μένα δεν είναι τυπικό το αδίκημα που με κατηγορείτε. Είναι ουσιαστικό.

Πρόεδρος: Θέλεις δηλαδή να λιποτακτήσεις ή όχι; Τυπικά είστε

λιποτάκτης. Πώς το βλέπετε αυτό;

Μοναστηριώτης: Όταν κλήθηκα να μεταβώ στον περσικό, θεώρησα πως χρέος μου ήταν να ξεχάσω την διαταγή και να την κρίνω.

Πρόεδρος: Η δυνατότητά σας αυτή είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη. Από εκεί και πέρα. Αν καλούσασταν τώρα να καταταγείτε στον ελληνικό στρατό χωρίς την εμπειρία σας, θα δηλώνατε αντιρροσίας συνειδήσης;

Μοναστηριώτης: Έχω εικόνα για τον στρατό και δεν μπορώ να ξεχάσω την εμπειρία μου...

Εισαγγελέας: Υπήρχαν γεγονότα παρόμοια του πολέμου στο Ιράκ, όπως ο πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία. Γιατί δεν το σκεφτήκατε αυτό πριν καταταχθείτε;

Μοναστηριώτης: Γεγονότα σαν αυτά υπήρχαν. Όπως υπάρχει και η δυνατότητα του ανθρώπου να κρίνει κάθε στιγμή αυτά που του παρουσιάζονται...

Εισαγγελέας: Διακρίνω στο συλλογισμό σας μια μικρή αφέλεια. Και έναν συνειδησιακό προβληματισμό μαζί με ένα δίλημμα. Υπάρχει εκ μέρους σας μια κριτική διαδικασία που σας οδηγεί κάπου...

Μοναστηριώτης: Τα δικά μου τα κριτήρια είναι θετικά για την ανθρωπότητα[...]

Εισαγγελέας: Ναι αλλά δεν μπορούν να υπάρξουν προσωπικές ερμηνείες που καθορίζουν τις επιλογές του στρατού. Θα μπορούσατε να λύνετε το πρόβλημα με την ανυπακοή. Τώρα επιβαρύνετε την ποινική σας κατάσταση... Μία λύση είναι η απόταξη. Για να αποταχθείτε χρειάζεται όμως χρόνος. Και για αυτόν τον χρόνο χρειάζεται να επιστρέψετε στο στράτευμα. Για ορισμένο χρονικό διάστημα να επανέλθετε...

Μοναστηριώτης: Για τον άνθρωπο υπάρχει συνολικότερη κρίση και όχι μόνο για το συγκεκριμένο θέμα. Αν επιστρέψω θα αρνηθώ τις επιλογές μου...

Α στρατιωτικός δικαστής: Ο στρατός δεν είναι γενικά ένας κατασταλτικός εξουσιαστικός μηχανισμός; Έτσι είναι.

Κάποιος από το ακροατήριο: Για αυτό και η λιποταξία είναι πράξη τιμής!

Πρόεδρος: Σας παρακαλώ κύριε. Μην με αναγκάζετε να σας αποβάλω. Είναι η τελευταία φορά.

Μοναστηριώτης: Υπάρχει και το ρεύμα της αμφισβήτησης απέναντι σε αυτά. Αυτό μας δίνει τη δυνατότητα να αρνηθούμε κάποια άλλα πράγματα.

Α στρατιωτικός δικαστής: Υπηρετήσατε θητεία κανονικά;

Μοναστηριώτης: Ναι

Α στρατιωτικός δικαστής: Τι καθήκοντα είχατε;

Μοναστηριώτης: Διάφορα [εξηγεί ποια ήταν...]

Α στρατιωτικός δικαστής: Μήπως η άρνησή σας στον πόλεμο ήταν η αφορμή για να διαμαρτυρηθείτε για κακές συνθήκες στην υπηρεσία σας ή για μεγάλα και συνεχή ταξίδια;

Μοναστηριώτης: Αυτό θα φαινόταν μέσα σε αυτά τα 3 χρόνια παραμονής μου στο στράτευμα. Και όχι μόλις το αρνήθηκα. [...ακολουθούν παρόμοιες ερωτήσεις με το ίδιο πάντα ύφος...]

Α στρατιωτικός δικαστής: Το ναυτικό είναι δυσκίνητο. Γιατί να σε ψάχνουν και πάλι σήμερα το απόγευμα; Γιατί δεν πας πίσω να τους πείσεις να σε αποδεσμεύσουν; Γιατί χρειαζόταν η δεύτερη λιποταξία; Γιατί χρειάζεται να ταλαιπωρείσαι ενώ μπορείς να αποδεσμευτείς με πολύ απλό τρόπο;

Μοναστηριώτης: Και εγώ την ίδια απορία έχω. Γιατί να ταλαιπωρούμαι;

Α στρατιωτικός δικαστής: Γιατί θέλεις να ξαναγίνεις λιποτάκτης; Η βούλησή σου φαίνεται να παραμένει η ίδια με το 2003.

Μοναστηριώτης: Και η τωρινή και η παλιά...

Α στρατιωτικός δικαστής: Αν ο δικηγόρος σου κινήσει τις διαδικασίες για να αποδεσμευτείς, θέλει περίπου 10 εβδομάδες. Μέχρι τότε θα εξαφανιστείς και θα σε ψάχνει η ναυτονομία;

Μοναστηριώτης: Δεν θα δεχθώ να επιστρέψω στο στράτευμα...

Α στρατιωτικός δικαστής: Αυτό ήθελα να ακούσω. Μια ξεκάθαρη απάντηση. Τι θα έλεγες όμως σε μία άλλη περίπτωση σαν τη δική σου; Αν για παράδειγμα κάποιος άλλος διοικητικός υπάλληλος, ένας υπάλληλος του υπουργείου ... γεωργίας, αρνούνταν να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον τομέα του και παραιτούνταν δημιουργώντας πρόβλημα στην υπηρεσία του, τι θα έλεγες για αυτό;

Μοναστηριώτης: Θα έπρεπε να καταλάβω το γιατί...

Α στρατιωτικός δικαστής: Θα λέγατε σε όλους τους υπόλοιπους Ε.Π.Υ. να κάνουν αυτό που κάνατε εσείς;

Μοναστηριώτης: Τα ζητήματα δημιουργούνται όχι αποκλειστικά από εμένα.

Α στρατιωτικός δικαστής: Ναι, ξέρω, υπάρχουνε ζητήματα και αλλού... ζητήματα στους τοίχους, ζητήματα στη βουλή....

[Ακολουθεί η αγόρευση του εισαγγελέα ο οποίος προτείνει την ενοχή του Μοναστηριώτη αναδεικνύοντας το πρόβλημα ως "πρόβλημα μεταξύ διοίκησης και κατηγορούμενου". Για τους ηθικούς λόγους που επικαλείται ο Μοναστηριώτης, ο εισαγγελέας προκρίνει τους νομικούς κανόνες στηριζόμενος σε επιχειρήματα περί "ασφάλειας του δικαίου" και περί "ένομης τάξης". Στη συνέχεια ο δικηγόρος του Μοναστηριώτη προσπαθεί να αναδείξει τις "κοινωνικές προεκτάσεις της σύγκρουσης ηθικού και νομικού" ενώ ταυτόχρονα απαντά στα ζητήματα που προέκυψαν στη δίκη με αναφορές στην πολιτικότητα της υπόθεσης και στην σαφήνεια του Μοναστηριώτη, αρνούμενος όμως να συνυπογράψει τις μεθόδους επίλυσης ("μεθοδεύσεις") της υπόθεσης που κατά τη διάρκεια της δίκης πρότειναν οι δικαστές. Τελικά ο Μοναστηριώτης καταδικάστηκε για την υπόθεση της δεύτερης λιποταξίας σε 5 μήνες φυλάκιση εξαγοράσιμους με 5 ευρώ / ημέρα.]

ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΞΑΧΡΟΝΟΥ

ΜΕ

ΑΦΟΡΙΜΗ

ΒΑΓΓΕΛΗ

χρονικό:

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Στο τελευταίο δεκαήμερο του Οκτώβρη που πέρασε, 25 αστυνομικοί εισέβαλαν στο σπίτι των Κώστα Παπανικολάου και Αδαμαντίας Παπαπαναγιωτάκη με πρόσχημα την έρευνα για όπλα και εκρηκτικά. Μπροστά στον εξάχρονο γιο τους Βαγγέλη έσπασαν πόρτες κι έκαναν άνω - κάτω το σπίτι τους εκτοξεύοντας απειλές στον Κώστα Παπανικολάου: "Ενοχλείς τους αστυνομικούς. Πρόσεχε. Θα πάρουμε το παιδί να το δει κοινωνικός λειτουργός". Με χειροπέδες ο Κ. Παπανικολάου οδηγείται μαζί με τη σύζυγο και το γιο του στον τρίτο όροφο της ΓΑΔΑ. Εκεί ρωτήθηκε τι δουλειά έχει το παιδί στις διαδηλώσεις, αν το έχουν εμβολιάσει και αν έχει βαπτιστεί. Από το σπίτι πήραν ένα σπαθί των βαλκανικών πολέμων του 24 (αγορασμένο από το μοναστηράκι), ένα μολύβδινο γιαταγάνι, ένα βιβλίο για την ασθένεια του αλφισμού κι ένα ανενεργό γερμανικό Λούγκερ. Όλα επιστράφηκαν μετά την καταγραφή τους.

Στις 26 Νοέμβρη μια γυναικεία φωνή καλεί απ' το θυροτηλέφωνο τον Κ. Παπανικολάου να κατέβει στην είσοδο της πολυκατοικίας όπου διαμένει με την οικογένεια του στο Παλαιό Φάληρο για να παραλάβει επίδοση προς το πρόσωπό του. Κατεβαίνει ακολουθούμενος από τη σύζυγο και το γιο του. Κατά την έξοδό του από την πολυκατοικία ακινητοποιείται από τρεις ένστολους. Το ίδιο και η Αδαμαντία Παπαπαναγιωτάκη. Άλλοι μπάτσοι αρπάζουν τον εξάχρονο Βαγγέλη, τον βάζουν σε ασφαλίτικο όχημα και φεύγουν. Η επίδοση από τη δικαστική επιμελήτρια είχε να κάνει με εισαγγελική εντολή (της εισαγγελέως ανηλίκων Αθηνών) για απόσπαση του παιδιού μετά από ανώνυμη καταγγελία του συλλόγου "χαμόγελο του παιδιού" για υπόνοια κακοποίησης και παραμέλησής του.

Ο Βαγγέλης κλείνεται φρουρούμενος στο νοσοκομείο παιδών Αглаία Κυριακού. Οι εξετάσεις του προσωπικού του νοσοκομείου αποδεικνύουν ότι ο εξάχρονος δεν έχει "με κανέναν τρόπο κακοποιηθεί". Παραμένει ωστόσο μακριά από τους γονείς του και φρουρούμενος από ένοπλους έξω από το δωμάτιό του. Στις 27/11 οι γονείς (δικηγόρος ο πατέρας, ασκούμενη δικηγόρος η μητέρα) επισκέπτονται το δικηγορικό σύλλογο Αθηνών και δηλώνουν στους συναδέλφους τους πως κατέρχονται σε απεργία πείνας διαμένοντες στο κτίριο. Το βράδυ της Δευτέρας 29/11 επιτρέπεται στη μητέρα του να παραμείνει μαζί του υπό καθεστώς περιφρούρησης κι απαγόρευσης κινήσεων. Την επομένη ο διευθυντής της κλινικής και το προσωπικό γνωματεύουν πως "δε συντρέχει λόγος περαιτέρω παραμονής του ανηλίκου στην κλινική του νοσοκομείου, η δε παραμονή του σε αυτό κρίνεται εγκληματική από κάθε άποψη". Οι γονείς ενημερώνονται πως την Τετάρτη 1/12 θα εκδοθεί εξιτήριο για τον εξάχρονο.

Την Τετάρτη 1/12 η Αδαμαντία μεταβαίνει στο νοσοκομείο για να πάρει μαζί της το γιο της. Αντ' αυτού, ενημερώνεται ότι αυτό καθίσταται αδύνατο διότι το νοσοκομείο έλαβε fax απ' την εισαγγελέα ανηλίκων με εντολή παραμονής του Βαγγέλη έπειτα από δύο νέες καταγγελίες του συλλόγου "χαμόγελο του παιδιού".

Στις 7/12 κι ενώ στο δικαστήριο αποδεικνύεται ότι οι καταγγελίες είναι ανυπόστατες, η κατάσταση δεν αλλάζει. Ο Βαγγέλης παραμένει όμηρος. Η απόφαση για την απελευθέρωσή του ορίστηκε να βγει στις 10/12, πράγμα που δεν έγινε λόγω 'φόρτου εργασίας των δικαστών'. Ο εξάχρονος τελικά απελευθερώθηκε στις 14/12 με όρους: Υποχρεωτική επίσκεψη κοινωνικής λειτουργού κάθε εβδομάδα και παρακολούθηση από παιδοψυχολόγο κάθε δεκαπέντε μέρες...

Ας σημειωθούν δύο πράγματα:

- Κατά την παραμονή του στο νοσοκομείο ο Βαγγέλης ανέβασε 39 πυρετό από ίωση και έχασε τρία κιλά.

- Ο Κ. Παπανικολάου είναι γνωστός στις αρχές από την περίοδο της χούντας, γνωστός για την παρουσία του στον αντιεξουσιαστικό χώρο και σε μόνιμη αντιπαράθεση εδώ και δύο χρόνια με το αστυνομικό τμήμα του Φαλήρου το οποίο έχει μηνύσει για παράνομη κράτηση, σωματικές βλάβες κ.α.

Κάποια πράγματα που έρχεται να επισημάνει η υπόθεση:

- Η απίστευτη ευκολία με την οποία μία ΜΚΟ (στους χρηματοδότες της οποίας φιγουράρουν τράπεζες, μεγαλοεκδότες, φιλελεύθελες πλούσιες κυρίες και άλλοι φιλόπονοι στην υπηρεσία της κοινωνίας την οποία απομυζούν) επεμβαίνει στις ζωές ανθρώπων με δικαιολογία την προστασία των παιδιών, χωρίς κανένα πρόσχημα, είναι το πρώτο σημείο που αναδεικνύεται από το γεγονός. Κι αν για το Βαγγέλν η περιπέτεια έληξε με την επιστροφή του και μετά το σχετικό ντόρο που έγινε από συντρόφους, τι συμβαίνει με παιδιά μεταναστών - μεταναστριών ή άλλων φτωχοδιαβόλων που αποχωρίζονται βίαια από τους γονείς τους χωρίς να γνωρίζει κανείς άλλος γιατί και πώς, και δε βρίσκουν χώρο καταγγελίας;

-Το δεδομένο ότι ο πατέρας του είναι γνωστός στους τοπικούς μπάτσους αλλά κι οι απειλές που αυτοί εκτόξευσαν πριν συμβεί ό,τι συνέβη, καταδεικνύει τον εκδικητικό χαρακτήρα της πράξης. Οι απειλές των μηχανισμών άλλωστε με αιχμή τα παιδιά αντιστεκόμενων είναι πάγια τακτική. Τακτική που ακολουθήθηκε και στην περίπτωση του φυλακισμένου για την υπόθεση της 17N Βασίλη Τζωρτζάτου: "ξέχασα να πω ότι κάποια στιγμή μου υπενθύμισαν ότι η γυναίκα μου με το παιδί δεν είχαν φύγει (σημ. κατά τη σύλληψή του οδηγήθηκαν στην ασφάλεια η σύζυγος κι η κόρη του) κι ότι ανακρίνεται μαζί με το παιδί σε κάποιο γραφείο, έτσι μου είπαν, πράγμα που δε συνέβαινε. (...) Με εκβίαζαν συνέχεια με το παιδί. Αυτό που με ενόχλησε πιο πολύ ήταν ότι υπήρχε συγκεκριμένος αστυνομικός, ο οποίος δε θα μου φύγει ποτέ από το μυαλό, μπορώ να τον αναγνωρίσω και σε 10.000 ανθρώπους, ο οποίος με χτυπούσε, με απειλούσε με απαγωγή και βιασμό της κόρης μου και της οικογένειάς μου και ότι έχει τέτοιες δυνατότητες" (από την απολογία του).

Και κάποιες σκέψεις επί του παρόντος...

Για τους μηχανισμούς και τα ανθρωποειδή τους τα παιδιά αντιστεκόμενων είναι πεδίο εκβιασμού αλλά και εν δυνάμει αντιστεκόμενοι, τρομοκράτες κτλ., που καλό είναι να τους "τρώνε όσο είναι μικροί" (όπως έλεγε κι ο μπάτσος Μελίστας για τη δολοφονία του 15χρονου Καλτέζα το 1985).

Απλές εκτροπές από την "έννομη τάξη"; Μεμονωμένες περιπτώσεις; Αλήθεια, πότε οι συσσωρευμένες μεμονωμένες περιπτώσεις παύουν να είναι μεμονωμένες;

Τέτοιου είδους τακτικές βρίσκονται πάντα σε περίοπτη θέση στα οπλοστάσια της κυριαρχίας. Πάντα έτοιμες να επιτελέσουν το έργο τους. Και ανάλογα με την όξυνση του κοινωνικοταξικού ανταγωνισμού ακολουθεί ο βαθμός όξυνσης των τακτικών αυτών.

Και εδώ, και παντού, και όπου εκφράζονται αρνήσεις.

Και τότε, και τώρα, και μέχρι την ανατροπή του εξουσιαστικού πολιτισμού.

...σύντομη αναφορά στο παρελθόν...

Κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου στην Ελλάδα, η βασίλισσα Φρειδερίκη της δυναστείας των Γλύξμπουργκ σε συνεργασία με Αμερικανούς αξιωματικούς πραγματοποίησαν την επιλεκτική αρπαγή παιδιών με γονείς που βρίσκονταν στις γραμμές του ΔΣΕ (δημοκρατικός στρατός). Τα παιδιά αυτά προορίζονταν για τα "ευαγή φιλανθρωπικά" ιδρύματα της Φρειδερίκης, βλ. κότεργα στην Κηφισιά, στο Ιτζεδίν, στη Λέρο και τη Μακρόνησο. Στους "νέους παρθενώνες" όπου τα ανήλικα θα διδάσκονταν τις αξίες του έθνους και της φυλής.

Το σχέδιο αυτό καθώς και η βασική φορέας του εξυμνήθηκε από τον αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο (φυσικά) αλλά και από τον Αμερικανό πρεσβευτή στην Αθήνα Γκρέιντι μέσω διαγγέλματός του απ' το ραδιοφωνικό σταθμό "Φωνή της Αμερικής". Σύμφωνα με στοιχεία του ΓΕΣ από τις 800.000 ανθρώπων που ξεριζώθηκαν από τους τόπους τους, οι 150.000 χιλιάδες ήταν παιδιά. Κάποια απ' αυτά στάλθηκαν στην Αμερική, ενώ τα υπόλοιπα στα προαναφερθέντα ιδρύματα.

Τα ανήλικα που γλίτωναν από το παιδομάζωμα του παλατιού είχαν να αντιμετωπίσουν τους βομβαρδισμούς, τα βαρέλια με βενζίνη που έριχναν τα αεροπλάνα στα δάση όπου είχαν βρει καταφύγιο με τις μανάδες του, την πείνα ή τη σύλληψή τους από τον κυβερνητικό στρατό που τα οδηγούσε στο στρατοδικείο για συμμετοχή στην εθνική αντίσταση.

Στα χρόνια που ακολούθησαν τη λήξη του εμφυλίου (1949), ανήλικοι που είτε συμμετείχαν στον ΔΣΕ, είτε βαρύνονταν από την καταγωγή τους οδηγήθηκαν στην εξορία της Γιούρας και της Μακρονήσου. Τρεις φουρνιές των 80 ανηλίκων από τη Γιούρα μεταφέρθηκαν στη Μακρόνησο (στο νότιο άκρο του νησιού) την άνοιξη του 49, ενώ πριν απ' αυτούς είχαν μεταφερθεί εκεί άλλοι ανήλικοι απ' όλες τις φυλακές και την Κηφισιά.

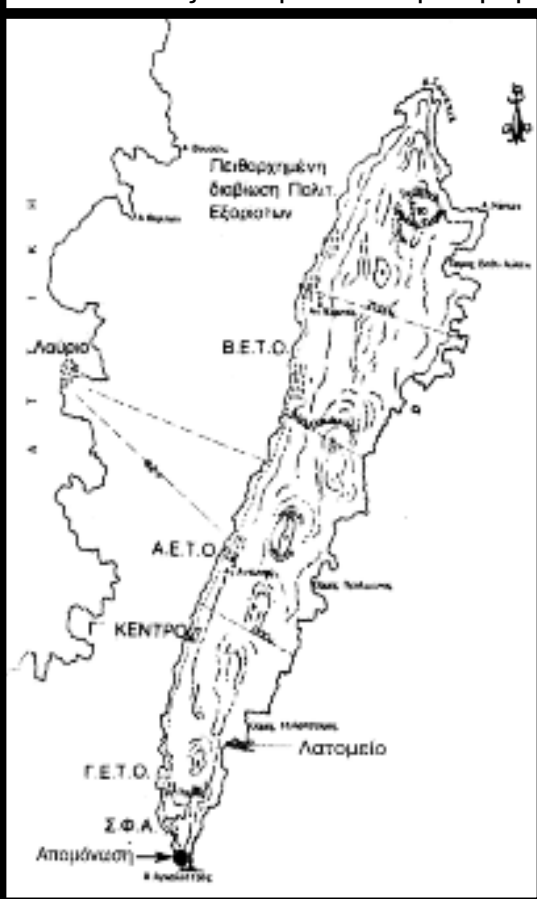
"Επί είκοσι μέρες βασάνιζαν τα ανήλικα, για να αποσπάσουν δηλώσεις, μα δεν τα κατάφερναν. Τελικά ξεχώρισαν 30 απ' αυτούς και τους απομόνωσαν κοντά σε μια σπηλιά. Εκεί, λίγους - λίγους τους έσερναν στη σπηλιά και αφού τους ξέντυναν τους έδερναν με ζωστήρες και γκλομπς. Έτσι έγδυσαν το Μόσχο Αρμπαντζάνη από την Κορνοφωλιά Σουφλίου και το Σταύρο Καβαλεράκη και επιχείρησαν να τους βιάσουν. Οι μικροί αντέδρασαν με φωνές ξεσηκώνοντας τον κόσμο και ακολούθησε το μακελειό. Χτυπούσαν αδίστακτα με ζωστήρες, γκλομπς και συρμάτινα μαστίγια τα παιδιά επί ώρες, ώπου ο Μόσχος κτυπημένος απάνθρωπα και προτιμώντας το θάνατο απ' τον ανελέητο ξυλοδαρμό, έμπηξε με δύναμη απελπισμένου ένα σκουριασμένο μεγάλο καρφί στην κοιλιά του.

Ήταν η πρώτη απόπειρα αυτοκτονίας που έφερε άμεσο αποτέλεσμα. Το ξύλο σταμάτησε αλλά μόνο για μια μέρα. Την άλλη συνεχίστηκε πιο οργανωμένο και άγριο από 15

ροπαλοφόρους. Οι μικροί πανικοβλημένοι τα έχασαν. Το παράδειγμα του ανήλικου Μόσχου που μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο το βρήκαν σαν λύση στην απελπισία τους. Άρχισαν να καταπίνουν ο ένας μετά τον άλλο, σπασμένα γυαλιά, πιρούνια, λαβές από κουτάλια, καθρεφτάκια θρυμματισμένα κι ό,τι άλλο αιχμηρό έβρισκαν".

(μαρτυρία παρμένη από το Βιβλίο του Γιώργου Λιβανού "τα ανήλικα της Μακρονήσου".

Το δεύτερο προλογικό σημείωμα αυτής της αυτοέκδοσης κλείνει με την απορία του γράφοντος, για ποιο λόγο δε συμπεριελήφθη η ιστορία των ανηλίκων της Μακρονήσου στο Βιβλίο "Μακρόνησος" των εκδόσεων - του ΚΚΕ - Σύγχρονη Εποχή.)

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

ΤΩΝ

ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΘΕΝΤΩΝ

ΒΙΑΣΜΩΝ

"Δεν υπάρχει άνθρωπος που μπορεί να ΤΟ κατανοήσει, αν δεν ΤΟ έχει βιώσει. Όταν ΤΟ έχεις βιώσει, πέθανες" (Όλγα Μπ., 22 Δεκεμβρίου 2004)

Η μακρόχρονη δικαστική (και όχι μόνο) ομηρία της μετανάστριας Όλγας Μπ., με όλες τις γενεσιουργές προϋποθέσεις της και όλα τα αναμενόμενα παρεπόμενά της, δε θα μπορούσε παρά να αποτυπώσει ξεκάθαρα, γινόμενη καθρέπτης τους, όχι μόνο το θρίαμβο της αιχμηρότερης εκδοχής του σεξισμού στις συνθήκες της καπιταλιστικής βαρβαρότητας, μέσα από την εξαιρετική αντιμετώπιση των σύγχρονων μεταναστριών δούλων της καταναγκαστικής πορνείας, αλλά και τη διαχρονικότητα της άρρηκτα αγαστής σχέσης πατριαρχίας, κεφαλαίου και κράτους στις διαχωρισμένες και ιεραρχημένες κοινωνίες. Η συνεργασία και συμπαιγνία των θεσμικών, τυπικών και άτυπων, φορέων της υπήρξε παροιμιώδης ως προς την εξυπηρέτηση των πάγιων συμφερόντων τους, αν και όχι επαρκώς συγκαλυμμένη πάντα, ώστε να μη δημιουργήσει τριγμούς από τις κοινωνικές αντιστάσεις. Επιτελείς και γρανάζια κυκλωμάτων μαστροπείας και σωματεμπορίας, δικαστικοί υπάλληλοι παντοίων αξιωμάτων, μπάσοι, δικηγόροι, ένορκοι, κυβερνητικοί και δημοτικοί αξιωματούχοι κατάφεραν για άλλη μια φορά να στείλουν το μήνυμα του άτεγκτου πειθαναγκασμού όσων αμφισβητούν έμπρακτα, ακόμη και δια της θεσμικής οδού (!), την διαπλεκόμενη εξουσία τους. Γιατί τα ζητήματα της "εθελούσιας" πορνείας, της καταναγκαστικής εκπόρνευσης μεταναστριών και του βιασμού των γυναικών ενώνοντας τις άκρες του νήματος της κυριαρχίας και αποτελώντας "προνομακές" όψεις της πολλαπλής και πολυσχιδούς γυναικείας εκμετάλλευσης και καταπίεσης, αγγίζουν τις πιο απόκρυφες χορδές της σεξουαλικής αθλιότητας ενός νοσηρού πολιτισμού που τρέμει το ξεσκέπασμά του.

Οι πολλαπλές αναγνώσεις του μαρτυρίου της Όλγας και χιλιάδων γυναικών με παρόμοια μοίρα έρχονται να ακτινογραφίσουν εναργώς όλους τους άξονες της σύμπλευσης ατομικών και συλλογικών υποκειμένων-φορέων εξουσίας στην κατεύθυνση του βαθέματος της καταπίεσης.

"Μου έβγαλαν το διαβατήριο και μια μέρα μαζί με 30-40 κοπέλες ξεκινήσαμε με λεωφορείο. Στην Βουλγαρία όμως μας κατέβασαν γι' άγνωστους λόγους. Μας πήγαν σε ένα διώροφο σπίτι και μείναμε εκεί επί μία εβδομάδα...Μετά από μία εβδομάδα οι συνοδοί μας είπαν ότι θα

Η αφήγηση, λοιπόν, ξεκινάει το Φλεβάρη του 1998, όταν η Όλγα Μπ. καταφθάνει από την Ουκρανία, 10 χρόνων τότε, στην πολλά υποσχόμενη σε αυτήν, όπως και σε χιλιάδες εξαθλιωμένους μετανάστες και μετανάστριες από το πρώην ανατολικό μπλοκ, Ελλάδα. Προσδοκά ότι θα δουλέψει ως χορεύτρια, όπως επιτάσσει ο έμφυλος καταμερισμός ρόλων στις χώρες "υποδοχής", χωρίς να υποψιάζεται ότι η εξαπάτηση των μελλοντικών θυμάτων είναι συνηθισμένη τακτική των σωματεμπόρων. Έχοντας ελάχιστες μέρες παραμονής στην Αμαλιάδα, στο νυχτερινό κέντρο "Αλλαντίν", όπου τη βάζουν αρχικά να χορέψει, οι νταβατζήδες της ανακοινώνουν ότι θα πρέπει "να κάνει σεξ" με τους ενδιαφερόμενους πελάτες. Αρνείται κατηγορηματικά και προς σωφρονισμό της ο αρχι-νταβατζής Μπριστόγιαννης επιστρατεύει τον μπάτσο Νικόλαο Μπρικόλια, ο οποίος διόλου συμπτωματικά είναι ο υπεύθυνος στο αστυνομικό τμήμα Αμαλιάδας για την έκδοση των αδειών παραμονής των μεταναστών και, προς μεγάλη του ευχαρίστηση, και των μεταναστριών. Ως ανταμοιβή του για την "υπεύθυνη" στάση προστασίας των κυκλωμάτων σωματεμπορίας της περιοχής, ο Μπρικόλιας οδηγεί την Όλγα σε ένα ξενοδοχείο της περιοχής, χωρίς να πληρώσει και χωρίς να εγγραφεί στον κατάλογο των πελατών του ξενοδοχείου, γιατί, όπως ομολόγησε ο ίδιος ο υπάλληλος "έτσι γίνεται με τους μπάτσους" (!). Ζητάει το ίδιο δωμάτιο στο οποίο παλαιότερα είχε κάνει σεξ με μία γερμανίδα τουρίστρια (!), όπως είπε στο δικαστήριο, και στο οποίο βιάζει την Όλγα κατ'εξακολούθηση. Οι λεπτομέρειες που αναγκάστηκε, εν είδει δικαστικού βιασμού, να επαναφέρει από την λήθη η Όλγα στη δικαστική αίθουσα ήταν ανατριχιαστικές. Η κτηνωδία του μπάτσου είχε ως αποτέλεσμα, μεταξύ των άλλων, την ακατάσχετη αιμορραγία της κοπέλας, που αναγκάζει τους μαστροπούς της να την πάνε για γυναικολογική εξέταση, όχι βέβαια για πιστοποίηση του βιασμού ή από ενδιαφέρον για την υγεία της, αλλά για την άμεση εκμετάλλευσή της στην πορνική αγορά. Είναι χαρακτηριστικές οι καταθέσεις δύο μαρτύρων, υποτίθεται κατηγορίας, στην τελευταία εκδίκαση της υπόθεσης, της γυναίκας που είχε υπό την "φροντίδα" της τις κοπέλες του νυχτερινού κέντρου (δίνοντάς τους και το προφυλακτικό {} για το σεξουαλικό μαρτύριο) και του οδηγού προς το νοσοκομείο, που κράτησαν εμφανώς διστακτική και αμφιλεγόμενη στάση ως προς την κατάφαση του γεγονότος του βιασμού, ενθαρρύνοντας την αθώωση του μπάτσου. Ο νόων νοεϊτώ. Μετά από σύντομο χρονικό διάστημα η Όλγα καταφέρνει να αποδράσει και με μεγάλη δυσκολία (τα χαρτιά της είναι κρατημένα από τους μαστροπούς, δεν ξέρει ελληνικά) φθάνει στη Ζάκυνθο, όπου καταφέρνει να βρει εργασία (μαύρης εκμετάλλευσης εννοείται) σε ένα εστιατόριο. Στο δικαστήριο ομολογεί ότι το μόνο που την ενδιέφερε ήταν να σκοτώσει τον Μπρικόλια και γι' αυτό συγκεντρώνει χρήματα για να μισθώσει έναν δολοφόνο. Έχοντας συγκεντρώσει το ποσό έξι μήνες μετά επιστρέφει στην Αμαλιάδα, εντοπίζει τον βιαστή της, αλλά συλλαμβάνεται και τότε καταγγέλλει το γεγονός του βιασμού.

Πολύ μεγαλύτερη σημασία για την καταύγαση της καταπιεστικής φύσης του δικαίου και

συγκεκριμένα της σεξιστικής και ρατσιστικής αποκτά η ανάλυση του Λόγου που χρησιμοποιήθηκε από τους εμπλεκόμενους παράγοντες κατά τη διάρκεια των δικών. Η τελευταία ημέρα της ακροαματικής διαδικασίας στο εφετείο της Πάτρας, ενδεικτικά αλλά άκρως διασαφηνιστικά, βρίθκει σημείων και τεράτων.

"Αλλά η αποθέωση του σεξισμού διαπιστώνεται κατά την απονομή της ποινικής δικαιοσύνης. Εδώ συναντάμε δύο κυρίαρχους μύθους που αν και αλληλοσυγκρουόμενοι, εκφράζουν ωστόσο και οι δύο την ίδια αντίληψη της ανδροκεντρικής κοινωνίας μας. Ο πρώτος μύθος... θέλει τη γυναίκα ηθική αυτουργό κάθε αντρικού εγκλήματος. Αυτή, όντας υποκρίτρια και απατηλή, λειτουργεί κρυμμένη, ενώ ο άνδρας εξαπατώμενος δρα. Ο δεύτερος μύθος, που στηρίζεται και πάλι στη βιολογία, μας διδάσκει ότι η γυναίκα είναι φτιαγμένη από τη φύση της έτσι που να μην εγκληματεί, αφού προορισμένη από τη φύση της για μητέρα, δεν μπορεί παρά να διακατέχεται από ένστικτα κάθε άλλο παρά εγκληματικά. Ο δεύτερος αυτός μύθος έχει σαν συνέπεια την δυσχερέστερη αντιμετώπιση της γυναίκας όταν συμβαίνει αυτή να έρχεται σε αντίθεση με το στερεότυπο που της έχει τάξει η κοινωνία... Και αυτό ανεξάρτητα από το αν η γυναίκα στην ποινική δίκη είναι κατήγορος ή κατηγορούμενη. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, η γυναίκα βρίσκεται πάντοτε στη θέση της άμυνας... Κλασική περίπτωση η περίπτωση βιασμού και γενικότερα σεξουαλικής βίας" (1)

Οι συνήγοροι του Μπρικόλια στο εφετείο της Πάτρας επιβεβαίωσαν τον πρώτο μύθο σε ολόκληρη την υπερασπιστική τους διαδρομή. Πυρήνας της ήταν η εκδοχή (εισακούσιμη προφανώς από τους-τις αθωωτές-τριες του μπάτσου δικαστές και ενόρκους) ότι η Όλγα Μπ. εξαπάτησε και εκβίαζε με την καταγγελία του βιασμού τον έγκριτο οικογενειάρχη μπάτσο της Αμαλιάδας (ο ίδιος χαρακτήρισε τον εαυτό του κελεπούρι!) για να του αποσπάσει χρηματικά ποσά και να εξασφαλίσει τη διαμονή της στην Ελλάδα. Στην αγόρευση του ο εισαγγελέας, θεωρώντας ίσως ότι απορρίπτει την εκδοχή αυτή, τονίζει ότι η Όλγα "δεν ήταν πεπειραμένη για να χρησιμοποιήσει το βιασμό για άλλου είδους οφέλη", εισάγοντας έτσι τη μυθολογία της γυναικείας ηθικής αυτουργίας από το παράθυρο.

Αλλά και η χρησιμότητα του δεύτερου μύθου στάθηκε αποτελεσματική και στο επίπεδο ανάλυσης της πορνείας και στο αντίστοιχο του βιασμού. Οι συνήγοροι του μπάτσου προσπάθησαν εναγώνια να καταρρίψουν την άποψη του βιασμού επιχειρηματολογώντας ότι η Όλγα ήρθε στην Ελλάδα για να εργαστεί ως πόρνη και να "κάνει βίζιτες" (!). Υποστήριξαν ότι ακόμη και αν εξαναγκαζόταν από τους σωματέμπορους να το κάνει, ο Μπρικόλιας δεν μπορούσε να το γνωρίζει και δεν ευσταθεί να καταδικαστεί γι' αυτό (!). Σε αυτό συμφώνησε και ο εισαγγελέας λέγοντας ότι "δε χρειάζεται να ξέρει ο κατηγορούμενος αν ο Μπριστόγιαννης ασκούσε βία ή πέσεις στις κοπέλες". Έφθασαν οι συνήγοροί του, νομιμοποιώντας τον σεξιστικό διαχωρισμό σε γυναίκες παρθένες και μη, στο σημείο ποινικοποίησης οποιασδήποτε σεξουαλικής δραστηριότητας είχε η Όλγα πριν το βιασμό, όταν τη ρωτούσαν με πόσους άνδρες είχε πάει πριν τον Μπρικόλια και αν "είχε σχέση" στην Ουκρανία (!!). Προς απάντηση μάλιστα στους συνηγόρους της Όλγας και στον εισαγγελέα που είπαν ότι θύμα βιασμού μπορεί να είναι και μία σύζυγος και μία εργαζόμενη σε οίκο ανοχής, ανέφεραν με μορφή διπλωματικού τεχνάσματος ότι "ο κατήγορος βέβαια μπορεί να μην είναι άνθρωπος αμέμπτου ηθικής, μπορεί να είναι και εκδιδόμενη γυναίκα" (!!!). Ο τρίτος συνήγορος του μπάτσου ρώτησε την Όλγα "εσύ που είσαι ηθική, που δεν θέλεις να κάνεις βίζιτες (!), δε φώναζες όταν σε έβαλαν στο αυτοκίνητο (του μπάτσου);" και αλλού αναφώνησε "λεβεντόμαγκας ο κατηγορούμενος! Προφανώς είχε πάει και με χειρότερους από τον κατηγορούμενο η Όλγα" (!). Ο Μπρικόλιας κατέθεσε ότι χρησιμοποίησε προφυλακτικό που του είχε δώσει η ίδια η κατήγορος και ότι ο ξενοδόχος του είπε ότι η συγκεκριμένη κοπέλα είχε πάει με πολλούς άνδρες. Το συμπέρασμα: η Όλγα ήταν πόρνη "εκουσίως" ή καταναγκαστικά δεν μας ενδιαφέρει. Άρα για ποιο λόγο ο Μπρικόλιας να τη βιάσει; Η κυνικότητα της πατριαρχικής ιδεολογίας δε θα μπορούσε να εκφραστεί καθαρότερα.

Κυνικότητα που έφθασε στο σημείο της συνθησιμένης σε αυτό το ζήτημα αντίφασης, μιας που η ίδια η πορνεία ως κοινωνικό φαινόμενο, αλλά και ο άνδρας-πελάτης, σε αντίθεση με το στιγματισμό της γυναίκας πόρνης, ούτε μία στιγμή δεν αντιμετωπίστηκαν αρνητικά. Αντίθετα, θεωρήθηκε εύλογο ότι ο μπάτσος "λόγω ντροπής", καθ' ότι παντρεμένος και ένστολος, απέκρυψε στην πρώτη του κατάθεση ότι "δεν είχε πάει με γυναίκα από το μπαρ", ενώ στη συνέχεια το αποδέχτηκε. Κι ακόμη η αναφορά του ότι "άλλη μια φορά μόνο (!) είχε πάει με γυναίκα" και μάλιστα στο ίδιο ξενοδοχείο εστιάζει στο ότι αυτή ήταν μία Γερμανίδα τουρίστρια (!). Η εγγραφή αναπόφευκτη: οι πόρνες και οι τουρίστριες (και δη οι αλλοδαπές) ως γυναίκες μη "αμέμπτου ηθικής" μπορούν να γίνονται το ευκαιριακό άθυρμα των σεξουαλικών ονειρώξεων του άνδρα. Σύμφωνα με τα παραπάνω, δεν είναι τυχαίο ότι ο Μπρικόλιας κρίθηκε ένοχος για παράβαση καθήκοντος και όχι για το βιασμό. Και η αγόρευση του εισαγγελέα, αν και τον έκρινε συνολικά ένοχο (λίγα κροκοδείλια δάκρυα από τη μεριά του κράτους "κοινωνικής πρόνοιας"), εστίασε επαναληπτικά στη "μη πρόπευση συμπεριφορά όχι ενός απλού ανθρώπου, αλλά ενός αστυνομικού οργάνου", γιατί "πήγε με μια γυναίκα χωρίς να πληρώσει ούτε στο μπαρ ούτε στο ξενοδοχείο και ούτε κατεγράφη στο πελατολόγιο του ξενοδοχείου". Το δικαστήριο τον καταδίκασε ως μπάτσο και όχι ως Άνδρα.

Ο ρόλος μάλιστα των γυναικών εμπλεκόμενων στη δίκη υποβοήθησε πολύ την κατεύθυνση αυτή. Πέρα από την αμφιλεγόμενη μαρτυρία, όπως ήδη ειπώθηκε, της γυναίκας (που μάλιστα είναι μετανάστρια) που "πρόσεχε" τις κοπέλες του μπαρ, επιστρατεύτηκε ως μάρτυρας υπεράσπισης του μπάτσου η μαιευτήρας που εξέτασε την Όλγα στο νοσοκομείο και κατέθεσε ότι εντόπισε μικρή αιμορραγία, όχι όμως ιδιαίτερη ευαισθησία, ότι αιμορραγία μπορεί να προκληθεί και από άλλα γυναικολογικής φύσης αίτια, όπως διατάραξη της εμμήνου ρήσεως και, προς απόδειξη της εκδοχής ότι η Όλγα είχε ξανάρθει στην Ελλάδα παλαιότερα για να δουλέψει ως εκδιδόμενη, ότι "μίλαγε σπαστά ελληνικά". Αποτελεσματικά χρησιμοποιήθηκε και η επιλογή γυναίκας δικηγόρου ως υπερασπίστριας του μπάτσου· μάλιστα σε αξιοπρόσεκτη αντίστιξη με τους δύο άνδρες δικηγόρους της Όλγας, των οποίων η στάση χαρακτηρίστηκε από χαλαρή επιχειρηματολογική και ψυχική θέρμη και ελλιπή κατανόηση των έμφυλων και φυλετικών συνιστωσών της υπόθεσης. Η δικηγόρος αξιοποίησε στο μέγιστο βαθμό αναισχυντίας το φύλο της, όταν με θεατρικό ύφος συναισθηματικής φόρτισης τόνισε σε δικαστές και ενόρκους ότι "αν ως γυναίκα είχα πειστεί ότι ο κατηγορούμενος ήταν ένοχος, δε θα τον υπερασπιζόμουν" (!!!). Και στη συνέχεια, αναφωνώντας, ωσάν σε λόγο τιμής, το επώνυμό της ("λέγομαι Δημητριάδου και είμαι αθηναία δικηγόρος"), παρουσιαζόμενη προφανώς ως έμπιστη λόγω γυναικείας αλληλεγγύης (!) της συζύγου του Μπρικόλια, ανέφερε ότι της τηλεφώνησε (η σύζυγος) και της έπλεξε το εγκώμιο του άνδρα της. Μάλιστα για να έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ο λόγος της, στις περιπτώσεις διακύβευσης της αξιοπιστίας του, όπως ακριβώς οι προηγούμενες, πλησίαζε τους τακτικούς και λαϊκούς δικαστές, δημιουργώντας την εγγύτητα που επιτάσσει ο κοινωνικός προσανατολισμός της γυναίκας προς τα πρόσωπα (βλ. ρόλοι μητέρας, συζύγου, αδελφής - σε αντίθεση με αυτόν του άνδρα προς τα αντικείμενα-δραστηριότητες - βλ. ρόλοι επιστήμονα, επαγγελματία κτλ.). Εύλογα η ανάγνωση καταλήγει στη διαπίστωση μιας κοινωνικής πραγματικότητας αναπαραγωγής του σεξιστικού και ρατσιστικού λόγου από τα ίδια τα πάσχοντα υποκείμενα δια των αντιφατικών ρόλων που επιτελούν.

"ο βιασμός προβάλλει όχι ως ποιοτική αλλά ως ποσοτική απόκλιση, οριακή έκφραση μιας αποδεκτής κοινωνικά συμπεριφοράς, ενός άνδρα που επιτίθεται, επιβεβαιώνοντας της προδιαγραφές του ρόλου του, μιας γυναίκας που υπομένει, επιβεβαιώνοντας τις προδιαγραφές του δικού της ρόλου" (2).

Όσον αφορά αμιγώς στο ζήτημα του βιασμού, αναδείχτηκαν πανίσχυρες και πάλι οι προκαταλήψεις στη στάση δικαστών και δικηγόρων σε σχέση με τα κυρίαρχα στερεοτυπικά χαρακτηριστικά της εν γένει συμπεριφοράς της γυναίκας πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το βιασμό· συμπεριφοράς που παίζει, τελικά, σημαντικότερο ρόλο από τη συμπεριφορά του βιαστή, τόσο για την έκδοση της ετυμηγορίας του δικαστηρίου όσο και για την τελευταία επιμέτρηση της ποινής. Έτσι, επιβεβαιώνεται ότι "η δίκη του βιασμού είναι η μοναδική ποινική δίκη στην οποία δεν δικάζεται ο δράστης αλλά το θύμα" (3).

Επίμονη, συγκεκριμένα, ήταν η προσπάθεια των συνηγόρων του μπάτσου να προκαλέσουν αμφιβολίες ως προς τα τεκταινόμενα του βιασμού και καχυποψία προς την κατήγορο λόγω της απομακρυσμένης χρονικά από την ημέρα του βιασμού καταγγελίας του. Επιπλέον, μιας και η εικόνα του θύματος πρέπει κι αυτή να ταιριάζει με τις κοινωνικές προκαταλήψεις για το είδος της γυναίκας που δικαιούται να μη βιαστεί, σε κάθε δίκη βιασμού δεν παραλείπονται τα, εξωφρενικώς άσχετα με την ουσία της υπόθεσης, αλλά καίρια και συνεχώς επίκαιρα όσον αφορά την σεξιστική μυθολογία, ερωτήματα για την ενδυμασία της γυναίκας. Τα αντίστοιχα ερωτήματα από τον πρόεδρο και τους-τις συνηγόρους του μπάτσου προς την Όλγα, αν και χωρίς να λάβουν αυτό που ζητούσαν, δημιούργησαν την περιρρέουσα ατμόσφαιρα που χρειαζόταν να ενισχύσει την εκδοχή της Όλγας-πόρνης.

Ισχυρό χαρτί της επίθεσης των συνηγόρων του μπάτσου απέναντι στην Όλγα υπήρξε το γεγονός μη πιστοποίησης από γιατρό ή ιατροδικαστή του γεγονότος του βιασμού και των συνεπειών του, σωματικών και ψυχολογικών. Ερωτήματα-ρήσεις, όπως "Έχετε συνταγές γιατρών μαζί σας;", "δεν πήρατε φάρμακα για να αντιμετωπίσετε το ψυχολογικό κλονισμό;", "ενώ ούρλιαζε και πόναγε στα γεννητικά όργανα η κατήγορος, μία μαιευτήρας δεν θα το πιστοποιούσε;", "είναι δυνατό να δεχτούμε στοιχεία χωρίς ιατροδικαστική γνωμάτευση;", έρχονται να ενοχοποιήσουν τη βιασμένη γυναίκα για το ανεπαρκές ενδιαφέρον της να προσκομίσει "ατράνταχτα πειστήρια" ή, όπως εύγλωττα παρατήρησε στην Όλγα ένας εκ των συνηγόρων του μπάτσου, "γιατί δε φροντίσατε να μας κάνετε να νιώσουμε τύψεις" (!!)· να καταδείξουν την ανύπαρκτη (χωρίς καμία φροντίδα συγκάλυψης) έγνοια τους για το ότι ο στιγματισμένος πόνος εξωθεί το υποκείμενο στην αφάνεια μάλλον παρά στην επαναλαμβανόμενη δημοσιότητα· να επιβεβαιώσουν κυνικά ότι "ο βιασμός είναι αθέατο έγκλημα και το ασφαλέστερο για το δράστη" (4). Αυτό το μήνυμα με θριαμβεύουσα σαφήνεια εξέλαβε και ο Μπρικόλιας.

Το σημείο στο οποίο έλαμψε εκτυφλωτικά η ιδεολογία της βίας που απορρέει από τη θεσμικά αποδεκτή θυματοποίηση της γυναίκας και τροφοδοτεί νομιμοποιώντας το

σεξουαλικό καταναγκασμό της υπήρξε η προσπάθεια των συνηγόρων να αποδείξουν τη συναίνεση της Όλγας στη σεξουαλική πράξη και άρα να καταρρίψουν την εκδοχή του βιασμού. Εκμεταλλευόμενος τα μη σαφή νομικά όρια του καταναγκασμού στη σεξουαλική πράξη, αποτέλεσμα των διάχυτων κοινωνικά μύθων αφ' ενός της ισχυρής βιολογικής παρόρμησης του άνδρα και αφ' ετέρου της παθητικής μαζοχιστικής απόλαυσης του βιασμού από τη γυναίκα, και αξιοποιώντας την αγόρευση του εισαγγελέα ο οποίος τόνισε ότι πράγματι "κρήζει απόδειξης το στοιχείο της συναίνεσης στην πράξη" ο τρίτος συνήγορος του Μπρικόλια αναρωτιέται με θεατρικές συναισθηματικές εκρήξεις για το πότε ξεκινάει ο βιασμός, πότε ήρθε η αντίσταση από την Όλγα. Γιατί "είναι αντίσταση το μα, μου σε ένα ξαφρισμένο (!) άνδρα; Γιατί αν είναι έτσι, θα πρέπει να ονομάσουμε βιασμό όλο το σεξ που γίνεται στα ζευγάρια και ο ένας (μάλλον εννοούσε η μία) από τους δύο δε θέλει (!!!)". Το τελευταίο σχόλιο, μάλιστα, ξεσκεπάζει από τη μια, το δικαίωμα στην σεξουαλικοποιημένη επιθετικότητα των ανδρών απέναντι στις γυναίκες και, από την άλλη, το ρόλο του γάμου ως θεσμοθετημένου άλλοθι της βίας κατά των γυναικών. Επιπρόσθετα, οι συνήγοροι του Μπρικόλια επέμειναν στο ότι κανένας μάρτυρας δεν πιστοποίησε σημάδια που θα αποδείκνυαν αντίσταση της Όλγας (π.χ. μώλωπες) αναπαράγοντας άλλη μία κοινωνική προκατάληψη ότι μια γυναίκα που δεν αντιστάθηκε κατά το βιασμό της - και ως εκ τούτου δεν τραυματίστηκε - για να διασφαλίσει την τιμή της (κυριολεκτικά και μεταφορικά) δεν κρίνεται αξιόπιστη.

Η αποδεικτική του βιασμού διαδικασία φυσικά δεν σταματά προτού περάσει από τα φίλτρα της διαρκούς αναπαραγωγής του και η γυναίκα από σαράντα κύματα. Η βαρβαρότητα λοιπόν κορυφώνεται στο σημείο στο οποίο η γυναίκα αναγκάζεται να βιαστεί δικαστικά, αναφέροντας κάθε λεπτομέρεια του φρικιαστικού βιώματος και εξεταζόμενη κατ' αντιπαράσταση με το βιαστή της για να διασαφηνιστεί (!!!) εάν τελέστηκε βιασμός ή όχι. Είναι χαρακτηριστικό, λόγω της έλλειψης πρόσφορων λέξεων για να το χαρακτηρίσουν, το γεγονός ότι ο δεύτερος συνήγορος του μπάτσου ενοχοποίησε την Όλγα, γιατί "στην κατ' αντιπαράσταση εξέταση κοιτούσε τον πρόεδρο, ενώ ο κατηγορούμενος την Όλγα στα μάτια" (!). Το βέβαιο είναι ότι, καθώς το ανείπωτο πιέζεται να γίνει λέξεις μπροστά σε ένα αμφιβόλου ποιότητας ακροατήριο οδηγεί τη γυναίκα μέχρι την εσχατιά της αποσύνθεσής της. Αναμενόμενο κατά συνέπεια γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών δεν καταγγέλλει το βιασμό τους για να μη τον βιώσει εκ νέου.

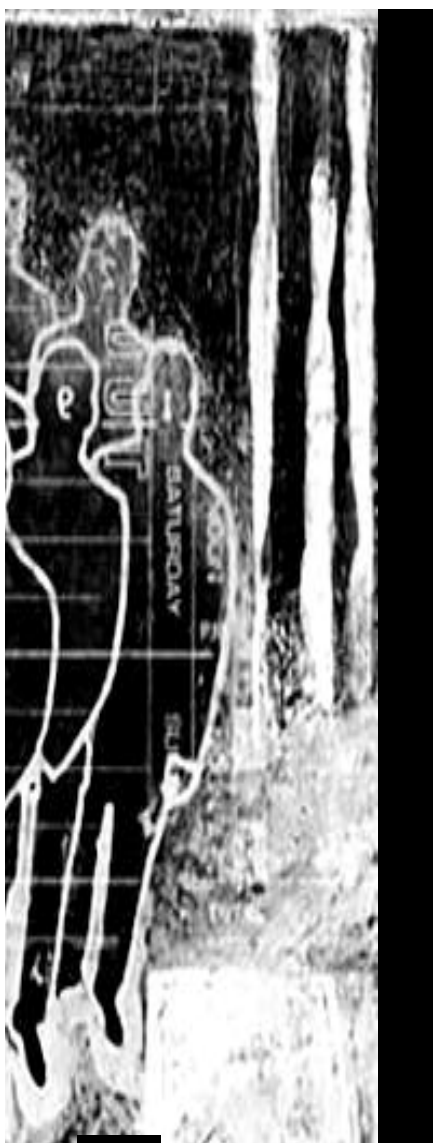
Η γυναίκα, λοιπόν, υφίσταται και τον περαιτέρω βιασμό της ιατρικής και δικαστικής εξέτασής της για τη διάγνωση του βιασμού της τη στιγμή που ο άνδρας μένει στο απυρόβλητο, καθώς είτε δεν εξετάζεται (για διαπίστωση εκδορών, σημείων αντίστασης του θύματος), αφού σπανίως πάνε επί αυτοφώρω ή αμέσως μετά το βιασμό, είτε εάν εξεταστεί δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί βιασμός λόγω "ασάφειας". Δηλαδή είτε έτσι είτε αλλιώς το σώμα του άνδρα στην κυρίαρχη σύλληψη δεν είναι δυνατό να καταστεί τόπος εγγραφής της πράξης του βιασμού λόγω της ίδιας της εξουσίας του.

Η εργαλειακή ορθολογικότητα των πολλαπλών εξετάσεων-δοκιμασιών διατρανώνει το μεγαλείο της στην υπηρεσία μιας πατριαρχικής δομής κοινωνικών σχέσεων που επιμελώς παραβλέπει την πραγματικότητα του δράματος του πάσχοντος υποκειμένου, δηλαδή της γυναίκας. Οι έμφυλοι ρόλοι αναπαριστώνται στον κοινωνικό τόπο του βιασμού ως πολιτικοί ρόλοι επιβεβαίωσης των σχέσεων εξουσίας. Γιατί "ο βιασμός αποτελεί συνειδητή διαδικασία εκφοβισμού, μέσα από την οποία όλοι οι άνδρες κρατάνε τις γυναίκες σε καθεστώς φόβου" (5).

Οι παραπάνω έμφυλες εγγραφές ενισχύθηκαν δυσβάσταχτα, στη δίκη της Όλγας, και από τις φυλετικές. Πέρα από το ότι δεν έγινε καμία αναφορά κατά τη διάρκεια της δίκης στις ειδικές συνιστώσες της μετανάστευσης των γυναικών από τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης καθιστώντας την την πιο εξαθλιωτική μορφή σύγχρονης δουλείας, η αναφορά από τους-τις συνηγόρους του μπάτσου στις μετανάστριες γυναίκες ήταν εξόχως απαξιοτική. Η δικηγόρος του τις αποκάλεσε "οι λεγόμενες κυρίες αλλοδαπές" (!) και ο δεύτερος δικηγόρος του τόλμησε να κάνει λόγο για "διάλυση 300.000 νοικοκυριών στην Ελλάδα εξαιτίας των γυναικών από τις ανατολικές χώρες" (!!!). Συχνότατα το υπόρρητο νόημα των ρήσεων τους εστιάζοταν στο ότι μια αλλοδαπή γυναίκα σέρνει στα δικαστήρια επί έξι χρόνια έναν ευυπόληπτο πολίτη καταστρέφοντάς τον επαγγελματικά-οικονομικά και διαλύοντας την οικογένειά του.

Η προκλητική, μάλιστα, στάση της ομάδας υπεράσπισης του μπάτσου ξεπέρασε το χειρισμό των δικονομικών στοιχείων της υπόθεσης και έφθασε στο σημείο μαθήματος επαναστατικής ορθότητας, όταν στα αναμενόμενα ξεσπάσματα οργής του ακροατηρίου για τις ακολουθούμενες υπερασπιστικές τακτικές της, η αποστροφή δηλώθηκε με ρήσεις "ενώ γίνεται ο καμός στο Ιράκ και δε μιλήσατε για το πιτσιρίκι (πρόσφατη εκδίκηση υπόθεσης παιδεραστίας από πατέρα προς την 13χρονη κόρη του), μιλάτε για την Όλγα;", "ψάχνουμε εξιλαστήριο θύμα. Τον μαστροπό πρέπει να κυνηγάμε. Το μπουρδέλο ("Αλλαντίν") έπρεπε να κάψετε, που λειτουργεί ακόμη με άλλο όνομα" (!!!). Η κατακλείδα ήταν εντυπωσιακή: "δικαστές, δεν πρέπει να υποκύψετε στην πίεση της δημοσιότητας (υπονοώντας της κοινωνικές οργανώσεις). Η δημοκρατία (!) δεν φοβάται της πίεςεις".

Ο Λόγος, όπως φάνηκε, των συνηγόρων του μπάτσου περιείχε μεγάλη ποικιλία εκφραστικών μέσων. Η επιτηδευμένη χρήση της ρητορείας στην αναπαραγωγή εξουσιαστικών κοινωνικών αντιλήψεων περιελάμβανε σοφίσματα, αποσπασματικότητα

κατά το δοκούν στοιχείων αποκομμένων από τα προαπαιτούμενα πλαίσιά τους, γλώσσα πλήρης στερεοτύπων, πολλές φορές συγκαλυμμένων από ψευτο-επιστημονικότητα. Όλα αυτά εμπλουτίστηκαν από θεατρικές πρακτικές και έντεχνους συναισθηματικούς χειρισμούς. Μάλιστα, αναγνωριστικά για την έμφυλη διάσταση χρήσης της γλώσσας είναι τα διπλά στερεότυπα και ο διαφορετικός τρόπος έκφρασης όσον αφορά τον ανδρικό και γυναικείο λόγο μεταξύ των συνηγόρων του Μπρικόλια. Όπως εντοπίσαμε παραπάνω, η γυναίκα συνήγορος μεταχειρίστηκε γλώσσα και στάση σώματος με συναισθηματικό βάρος, ενώ οι άνδρες συνήγοροί του, ιδιαίτερα ο τελευταίος, βαριές έως και υβριστικές εκφράσεις.

"Ο Λόγος λοιπόν είναι ο κύριος τόπος όπου οι δομές αναπαράγουν τα υποκείμενα και όπου τα υποκείμενα αναπαράγουν τις δομές, άμεσα και ταυτόχρονα" (6).

Ο μπάτσος - βιαστής Μπρικόλιας, ως υπερσυσσωρευτής εξουσιών, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της αμφίδρομης αναπαραγωγής εξουσιαστικών δομών και ατομικών φορέων εξουσίας. Τα γεγονότα του βιασμού της Γυναίκας- Μετανάστριας και της προστασίας κυκλωμάτων σωματεμπορίας μιλάνε τη γλώσσα της πιο συγγής εξουσίας. Η ανδροκρατική και милитарιστική φύση των συστημάτων καταστολής δε θα μπορούσε παρά να εκβάλλει ακαταμάχητα εκεί όπου περνούν οι άνθρωποι -φαντάσματα, στις κωμωτερές όπου θάβει το σύστημα τις σύγχρονες δούλες. Δε χρειάζεται να μετρήσουμε τις περιπτώσεις "ροζ κυκλωμάτων" με ενεργή εμπλοκή μπάτσων που βρέθηκαν στο προσκήνιο της κοινωνικής πραγματικότητας για να φανταστούμε τις άπειρες που θα μένουν στο σκοτάδι της. Δε χρειάζεται να αναφέρουμε τη δύσπιστη, καχύποπτη και, συχνά, ταπεινωτική αντιμετώπιση από την αστυνομία μιας γυναίκας κατηγορού και πολύ περισσότερο μιας κατηγορούμενης από το προπαρασκευαστικό κίολας στάδιο μιας δίκης, ούτε τις σεξουαλικές απειλές και κακοποιήσεις ως πρόσφορο βασανιστήριο μεταναστών και πολιτικών κρατουμένων και, αναπόσπαστο, όταν είναι γυναίκες, για να αντιληφθούμε τη σεξιστική και ρατσιστική ιδεολογία και βία που (η αστυνομία) ξερνά καθημερινά. Τα παραδείγματα των ανηλίκων Τζίνας Μ. και Καμέλιας Π. από τη Ρουμανία, που εκδίδονταν καταναγκαστικά σε οίκο κολαστήριο ακριβώς απέναντι από το αστυνομικό τμήμα Γλυφάδας και με άμεση συνέργειά του, καθώς και ο βασανισμός των Αφγανών προσφύγων από μπάτσους του αστυνομικού τμήματος του Αγ. Παντελεήμονα είναι νωπά στη μνήμη μας.

Στη δίκη στο εφετείο της Πάτρας δεν ήταν μόνο ο χαμερπής λόγος του Μπρικόλια προς και για την Όλγα και η θρασύδειλα διπρόσωπη στάση του, από τη μια κατατρεγμένο ον -θύμα σκευωρίας μέσα στη δικαστική αίθουσα (σημειωτέον ότι παρά την πρωτόδικη καταδίκη για παράβαση καθήκοντος, υπηρετούσε όλο αυτό το διάστημα στο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας στην Αθήνα) και, από την άλλη, περιχαρής αθωωμένος νταβατζής στη διάρκεια των διαλειμμάτων, πάντα δίπλα στους "συναδέλφους" του ένστολους σωματοφύλακές του, που έκανε δυσβάσταχτη την ατμόσφαιρα για τις-τους παρούσες-όντες αλληλέγγυες-ους προς την Όλγα. Πριν ακόμη ανακοινωθεί η αθωωτική ετυμηγορία των δικαστών (με ψήφους 5 έναντι 2: οι 3 δικαστές και οι δύο από τους 4 ενόρκους) ενισχύθηκε προκλητικά η περιφρούρηση του κτιρίου από δυνάμεις καταστολής-προστάτες του μπάτσου, των δικηγόρων και των δικαστών, ώστε να φυγαδευτούν όλοι-ες από την πίσω πόρτα του κτιρίου, αλώβητοι-ες από τις επιθετικές κινήσεις κάποιων παρευρισκομένων. Είναι χαρακτηριστικό της βιασύνης για φυγή το ότι ο πρόεδρος ανακοίνωσε την απόφαση χωρίς αιτιολόγησή της (!), όπως δηλαδή απαιτεί η συνταγματική προσταγή της δημοκρατίας τους.

η ιδεολογία ως λόγος κοινωνικής ταξινόμησης επιβεβαιώνεται δια "της προσαρμογής των υποκειμένων στο γενικό μηχανισμό της κυριαρχίας σαν αυταπάτη για κοινωνικά σημαντικές καταστάσεις πραγμάτων" (7).

Κεντρικό ρόλο στη διαχείριση της υπόθεσης διαδραμάτισαν τα κομμάτια της διαμεσολάβησης που μέσα από τη θεσμική διάσταση της δράσης τους δεν κατορθώνουν παρά να αναγνωρίζουν τη νομιμότητα της ύπαρξης των αστικών θεσμών αποδεχόμενα τη δυνατότητα διευθέτησης προβλημάτων μέσα σε συστημικά πλαίσια και, άρα εξυπηρετώντας αποτελεσματικά την κυριαρχία ως άλλοθι της. Αυτό συνεπάγεται ότι ουδόλως θίγεται η ίδια η πατριαρχική δομή και οι έμφυλες και φυλετικές σχέσεις εξουσίας που συγκροτούνται εντός της, μιας που το ίδιο το σύστημα παρουσιάζεται ως ικανό αυτοκάθαρσης δικαιώνοντας έτσι την ύπαρξη του και κατορθώνοντας να προσαρμόζεται σε νέες απαιτήσεις αφήνοντας την ουσία του ανέγγιχτη και θριαμβεύουσα.

Συγκεκριμένα, η υπόθεση της Όλγας συμπυκνώνει τον αναπαραγωγικό ρόλο των δοσμένων κυριαρχικών σχέσεων από τους μηχανισμούς διαμεσολάβησης, αλλά και μια διαφαινόμενη αλλαγή όσον αφορά τις κοινωνικές δομές που διαμεσολαβούν την εξουσία και την εκμετάλλευση. Στο νέο τοπίο της προοδευτικής αποσταθεροποίησης (ξεθωριάσματος) της παραδοσιακής εικόνας της κοινωνικής σύγκρουσης ανάμεσα στον κόσμο της μισθωτής σκλαβιάς από τη μια και στο κράτος και στο κεφάλαιο από την άλλη,

οι τόποι της κοινωνικής σύγκρουσης, πρόσφοροι για διαμεσολαβητικές αρθρώσεις, εντοπίζονται και μέσα στα όρια της "κοινωνίας των πολιτών". Οι ΜΚΟ, με κυρίαρχα γνωρίσματα την απλήρωτη εθελοντική εργασία (αντικαθιστώντας το έργο του κράτους πρόνοιας), την επιμερισμένη πολιτική στόχευση πάνω στην επίκληση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ουδετερότητα των πολιτικών αφηγήσεων, τη θεσμική διαπραγμάτευση και δράση και την αδιαφάνεια, γίνονται ρυθμιστές κοινωνικών διακυβευμάτων, όπως η υγεία, το περιβάλλον, η κοινωνική προστασία κ.τ.λ. Στο ζήτημα μάλιστα της καταναγκαστικής πορνείας η παρουσία τους είναι δυναμική και καταλαμβάνουν σημαντικό έδαφος δραστηριοτήτων αντιστρόφως ανάλογο μάλιστα της ελλιπούς δυναμικής παρουσίας πολιτικών οργανώσεων. Για παράδειγμα, η νεοδμητη "Ομάδα Γαλατσίου", ένα συνονθύλευμα από πάσης θεματικής φύσης ΜΚΟ, όπως οι "Γιατροί χωρίς σύνορα", η "Διεθνής Αμνηστία", η "ACTUP ΔΡΑΣΕ Hellas", η "Διεθνής Διαφάνεια Ελλάδας" κ.τ.λ., μέχρι φιλόδοξες αστικές γυναικείες οργανώσεις με συμμετοχές γυναικών τύπου Miller και Μαργαρίτας Παπανδρέου, όπως το "Ελληνικό Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης" και η "Κίνηση Δημοκρατικών Γυναικών", αλλά και εκκλησιαστική εκπροσώπηση από το "Κέντρο Στήριξης Οικογένειας Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών", στις 17/6/2004 υπέβαλε υπόμνημα στη δημοσιότητα και στη σχετική διυπουργική επιτροπή του υπ. Εξωτερικών για την αποτελεσματική (!) καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα. Ακόμη, έστειλε επιστολή (23/6/2004), με αφορμή τις δικαστικές παραλείψεις στις υποθέσεις της Τζίνας Μ., της Καμέλιας Π. και της Όλγας Μπ., στον υπουργό δικαιοσύνης για επιβολή κυρώσεων σε δικαστικούς λειτουργούς που, με τις πράξεις τους, έχουν συμβάλει στη δημιουργία εικόνας αμφισβήτησης της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης (!). Τη νομική στήριξη της Όλγας ανέλαβε η ΜΚΟ του Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι, επίσης μέλος της "Ομάδας Γαλατσίου". Η στήριξη αυτή μπορεί να μην ήταν τόσο αποτελεσματική όσον αφορά την επιλογή, όπως έγινε σαφές, των συνηγών της Όλγας, αλλά στάθηκε "αποτελεσματική" στο αλισβερίσι με τους εκάστοτε κυβερνητικούς, μιας που εξασφάλισε τη χρηματοδότηση της "ΥΔΑΣ" (Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας) του υπουργείου εξωτερικών στη δικαστική αρωγή. Ενδεικτικά ως προς τον λόγο και τους τρόπους δράσης της, σε μία από τις αρκετές επιστολές που έστειλε προς τον εκάστοτε υπουργό δικαιοσύνης, αναρωτιέται "τελικά τι άλλο πρέπει να κάνει η Όλγα Μπ. για να αποκτήσει το νόμιμο δικαίωμα παραμονής στη χώρα και την απορρέουσα από αυτό ασφάλεια και κάλυψη; Και τι άλλο μπορεί να κάνει μια ΜΚΟ που, όπως γνωρίζετε, προσπαθεί σε συνεργασία και με το γραφείο σας να βοηθήσει στην εφαρμογή της νομοθεσίας...".

Την "αλληλεγγύη" της στη δοκιμασία της Όλγας προσέφερε, όπως επισημάνθηκε, και η αρχιεπισκοπή Αθηνών. Γιατί η τάξη του Λόγου ως χώρος όπου ασκούνται -διεξάγονται οι τακτικές ελέγχου, δεν μπορεί να μην εμπεριέχει και την εκκλησιαστική της εκδοχή. Το μερίδιο που της αντιστοιχεί στην οριοθέτηση των ορθολογικών συστημάτων εξουσίας επιβάλλει την με όρους αιχμής παρουσία της στο πεδίο "σεξουαλικότητα". Το ορθόδοξο αξιακό σύστημα, συγκεκριμένα, αντιλαμβάνεται και σημαίνει την ανθρωπίνη σεξουαλικότητα με -και ως- τρόπο, και το ανθρωπινό κορμί με απέχθεια. Ως εκ τούτου κάθε είδους σεξουαλική επαφή και απόλαυση αποτελεί πορνεία με την ευρεία έννοια. Όμως, πορνεία ως παροχή σεξουαλικών υπηρεσιών έναντι χρηματικής ή άλλου είδους αμοιβής και πρόθεση για αυτή αποτελεί μορφή κολάσιμης πορνείας. Ο Λόγος αυτός ως ανθρωπίνη σεξουαλικότητα δεν είναι δυνατό να μην εκβάλει με όλη την ισχύ της πατριαρχικής του προϋπόθεσης πάνω στο "ελαττωματικό ον" (Ιωάννης Χρυσόστομος) που ονομάζεται γυναίκα και της οποίας η σωτηρία περνάει μέσα από την υποταγή. Και όταν αυτός ο Λόγος των επάλληλων βιασμών των κορμιών και των μυαλών μιλάει για δικαιώματα της βιασθείσας γυναίκας, το μόνο που προκαλεί είναι η ενδυνάμωση του εναντίον του καταστροφικού μένους.

Ως κομμάτι των μηχανισμών διαμόρφωσης και κοινωνικής διάχυσης σεξιστικών προτύπων τα ΜΜΕ φροντίζουν για την αποτελεσματική εμπέδωση των επιλογών της πατριαρχίας-κυριαρχίας. Όσον αφορά στο ζήτημα του βιασμού, είναι πάγια τακτική τους ο βιασμός και ο βιαστής, ενώ (αναγκαστικά) στιγματίζονται, να απολυτοποιούνται σαν πρότυπα και να εξατομικεύονται, αποσιωπώντας και υποβαθμίζοντας την ουσία της έμφυλης βίας και των όρων της εξουσίας που την γεννούν, και άρα νομιμοποιώντας την ασυλία των μικρών και μεγάλων βιαστών της καθημερινότητας των γυναικών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η παρουσίαση της πρόσφατης αποφυλάκισης του βιαστή-δολοφόνου Παπαχρόνη. Από την άλλη, το παραδοσιακό κράμα ηδονοβλεπτικής-πορνοθηρικής στάσης, ανθρωποφαγικής συνταγής, υποκρισίας και ηθικολογίας απέναντι και στις γυναίκες που έχουν βιαστεί και στις εκδιδόμενες γυναίκες (και οι δύο υφίστανται μορφές της πιο ακραίας σεξιστικής βίας, οι πρώτες την πιο οφθαλμοφανή, οι δεύτερες την πιο σιωπηρή) βρίσκει πάνω στις γυναίκες -μετανάστριες -δούλες την πιο καλά εφαιπομένη εκδοχή του. Ακόμα και το μπόλιασμα αυτής της θέασης με εκσυγχρονιστικά αιτήματα θεμελιωμένα στα ανθρωπιά δικαιώματα και σε ανθρωπιστικές επικλήσεις όχι μόνο δε διαρρηγνύει την ενιαιότητα της πατριαρχικής κυριαρχίας αλλά την αναβαπτίζει αναβαθμίζοντάς την. Η αντιμετώπιση του "trafficking" (νεότευκτος όρος που δε χρησιμοποιείται τυχαία αντί των όρων "σωματεμπορία" και "δουλεμπόριο", μιας που αποκτά ουδέτερη φόρτιση για τους

εγκώριους χρήστες του λόγω της ξενικής καταγωγής του και της αδιάφορης ετυμολογίας του) περνά περισσότερο, αφ' ενός, μέσα από τη διαφήμιση, εν είδει ροζ αγγελιών, του εφιάλτη των γυναικών και παιδιών της καταναγκαστικής πορνείας και, αφ' ετέρου, από τη σκανδαλοθηρία, τον εντυπωσιασμό και την μικροπολιτική ντόπιας κατανάλωσης.

Η καθεστωτική αριστερά από τη μεριά της, υιοθετώντας φαινομενικά διαφορετικές κινήσεις, επιβεβαιώνει την ένταξή τους σε κοινές δομές με όρους αναπαραγωγής και ενίσχυσής τους. Αξιοποιεί κατά κύριο λόγο το δικαιοκτικό υπόστρωμα της έννοιας "δικαιώματα" για να το προβάλλει στους κοινωνικούς τόπους της μετανάστευσης, της γυναίκας και του βιασμού. Η τοποθέτησή της εκφράζεται με έναν αμυντικού χαρακτήρα λόγο θεμελιωμένο στον ορισμό των υποκειμένων ως άτομα-πολίτες με "φυσικά" δικαιώματα που πρέπει να προστατεύονται από το σύγχρονο έθνος-κράτος και τους υπερεθνικούς οργανισμούς. Έτσι, όμως επιλέγει να μην λειτουργήσει αποδομητικά σε αφηγήσεις -κορμούς της πολυδιάστατης δομής της κυριαρχίας, οι οποίες λαμβάνουν μάλιστα και χαρακτήρα ουσιοκρατικό.

Από την άλλη, επιτακτικά και συμπληρωματικά με την αντικαθεστωτική αριστερά, αδυνατεί να απεγκλωβιστεί από την μονοδιάστατη ανάγνωση της κοινωνικής σύγκρουσης μέσα από το φίλτρο της πάλης "κεφαλαίου-εργασίας". Έτσι, τα ζητήματα της μετανάστευσης και της γυναικείας υποτέλειας αντιμετωπίζονται ως παρένθετα πολιτικά διακυβεύματα που προορίζονται να επλυθούν-ακυρωθούν ως τέτοια με το θρίαμβο "του κόσμου της εργασίας". Η συγκεκριμένη αξιολόγηση δηλώθηκε μετασχηματιστικά και στη μορφή και στο περιεχόμενο των αντιδράσεων-απαντήσεων στην προειλημμένη αθώωση του μπάτσου στην Πάτρα.

Οι υποτίθεται ευαίσθητες κοινωνικές οργανώσεις περιορίστηκαν σε ήπιες δηλώσεις καταδίκης του αποτελέσματος της δίκης μετά το τέλος της και ένα μικρό μόνο κομμάτι γυναικείων οργανώσεων, με σχέση με την εξωκοινοβουλευτική αριστερά και ιδεολογικά ερείσματα στο αυτόνομο γυναικείο κίνημα των δεκαετιών '70 και '80, επικείμενα να τοποθετηθούν πιο δυναμικά αντικρούοντας μεγαλοφώνως τις προκλητικές δηλώσεις των συνηγόρων του Μπρικόλια κατά τη διάρκεια της δίκης, αποδοκιμάζοντας την απόφαση φωνάζοντας συνθήματα, απλώνοντας πανό (εμφανώς άσχετα βέβαια με την υπόθεση του βιασμού και της καταναγκαστικής πορνείας) και πραγματοποιώντας στη συνέχεια πορεία στο κέντρο της Πάτρας. Η δυναμικότητα βέβαια έφθασε στα όρια της "ειρηνικής διαμαρτυρίας" (βλ. δελτίο τύπου 23/12/2004 Φεμινιστικού Κέντρου, Παγκόσμιας Πορείας Γυναικών, Γυναικείου Αρχείου "Δελφύς"), ακόμα κι όταν αυτή αντιμετωπίστηκε με τη βίαιη απώθηση των μπάτσων, εγγράφοντας στο ψηφιδωτό των κοινωνικών αναπαραστάσεων το πεπερασμένο των κινήσεων αυτών ως προς την ανατρεπτική τους προοπτική και χαράσσοντας τη διαχωριστική γραμμή περί "νόμιμων" και "παράνομων" κοινωνικών αγώνων, επικυρώνοντας, έτσι, την κυρίαρχη αντίληψη της ποινικής ανάγνωσής τους.

Η αυτοκριτική, από την άλλη, πρέπει να βρει το χώρο που της αναλογεί για να μπορέσει ως προϋπόθεση να εμπλουτίσει δυναμικά το απελευθερωτικό εγχείρημα. Γιατί, ενώ το γυναικείο ζήτημα με όλες τις επιμέρους πτυχές του δεν έπαψε ποτέ να παραμένει πάντοτε παρόν και το ζήτημα της καταναγκαστικής πορνείας εισβάλλει, με ποικίλες αφορμές της επικαιρότητας, από το περιθώριο στο κέντρο της κοινωνικής και πολιτικής σύγκρουσης θέτοντας ιδιαίτερα αιχμηρούς όρους, δεν κινητοποιούνται ακόμα τα αντανάκλαστα του αντιεξουσιαστικού και αναρχικού λόγου και δράσης στο βαθμό που του αντιστοιχεί. Η αδυναμία ανταπόκρισης βέβαια συνυφαίνεται με τη συνολική υποχώρηση του αυτόνομου γυναικείου κινήματος τη δεκαετία του '90, αλλά και την υποβάθμιση του γυναικείου ζητήματος από τη στοχοθεσία του ευρύτερου αναρχικού χώρου την ίδια δεκαετία. Η περιορισμένη δυναμική, η μη κεντρικότητα της αντιμετώπισης του γυναικείου ζητήματος από τις-τους αναρχικές-ούς δηλώθηκε ολοφάνερα από τη λαμπερή απουσία λόγου και πράξης για τη βεντάλια των πτυχών που η αφορμή μίας μόνο δίκης θα μπορούσε να ανοίξει...

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Καίτη Παπαρρήγα-Κωσταβάρα, "Ο σεξισμός της δικαιοσύνης στη χώρα μας", περιοδικό "Κατίνα", τεύχος 3, Θεσσαλονίκη, Ιούνης 1988.
2. Φωτεινή Τσαλίκου, "Σεξουαλικός καταναγκασμός, η ακύρωση του γυναικείου λόγου", περιοδικό "Δίνη", τεύχος 2, Οκτώβριος 1987.
3. Άγγελος Τσιγκρής, "Χωρίς συναίνεση. Εγκληματική και νομολογιακή προσέγγιση του βιασμού στην Ελλάδα", εκδόσεις Σάκουλα, 1998.
4. Άγγελος Τσιγκρής, "Βιασμός, το αθέατο έγκλημα", εκδόσεις Σάκουλα, 1996.
5. S. Brownmiller, "Against Our Will", Bantam Books, Νέα Υόρκη, 1976.
6. Deborah Cameron, "Γλώσσα και σεξουαλική διαφορά", περιοδικό "Δίνη", τεύχος 3.
7. H. Marcuse, "Φιλοσοφία και κριτική θεωρία", Ύψιλον, 1984.

ανολοκλήρωτες σημειώσεις ενός ανολοκλήρωτου πολέμου

πόρτες στο χάος

"Παρ' όλο που καταδικάζαμε τον Σαντάμ και ό,τι είχε κάνει, οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν είχαν καμιά επιθυμία να καταστρέψουν τη χώρα του. Τα δέκα τελευταία χρόνια, το Ιράν και όχι το Ιράκ ήταν ο μεγάλος μας αντίπαλος στη Μέση Ανατολή. Θέλαμε το Ιράκ να συνεχίσει να χρησιμεύει ως αντίβαρο στο Ιράν. Η Σαουδική Αραβία δεν ήθελε να πάρουν την εξουσία οι σίιτες στο νότιο Ιράκ. Οι Τούρκοι δεν ήθελαν ούτε κι αυτοί, στο Βορρά, να αποσχιστούν οι Κούρδοι από το υπόλοιπο Ιράκ (...) Τα Αραβικά κράτη δεν ήθελαν να υποστεί εισβολή και να διαμελιστεί το Ιράκ (...) Ένα Ιράκ χωρισμένο σε τμήματα σουνιτών, σιιτών και Κούρδων δεν μπορεί να συμβάλλει στη σταθερότητα που επιζητούμε στη Μέση Ανατολή. Το μοναδικό μέσο να αποφευχθεί αυτό είναι να κατακτήσουμε και να καταλάβουμε το μακρινό αυτό έθνος των είκοσι εκατομμυρίων κατοίκων. Δεν πιστεύω ότι οι Αμερικανοί εύχονται κάτι τέτοιο" (Κόλιν Πάουελ, 1995)

Όλα αυτά, λίγα χρόνια αργότερα, δείχνουν να αναιρούνται αλλά και να επιβεβαιώνονται ταυτόχρονα με έναν "παράξενο" τρόπο. Από τη μία πλευρά, η σαρωτική και αυτιστική πολεμική ορμή της αμερικάνικης μηχανής που δεν "υπακούει" σε διπλωματικές ευελιξίες αλλά μόνο στην μακιαβελική της δομή, κι από την άλλη τα αποτελέσματα αυτής της ορμής που επιφέρουν κλυδωνισμούς ασύμφορους, δύσκολους στον χειρισμό, που εντέλει αποσταθεροποιούν το γενικότερο σχεδιασμό αντί να τον θωρακίζουν. Δεν είναι πως οι ηγεμόνες δεν διαβάζουν καλά την ιστορία, ή δεν βλέπουν ανάμεσα στις γραμμές. Η κατοχή του Ιράκ δείχνει πως κάθε λογικός συνειρμός των κυρίαρχων, κάθε επιμελημένος και αιματηρός στρατηγικός σχεδιασμός κουβαλάει μια ανεξάρτητη μεταβλητή, που ανοίγει καοτικά την πόρτα στην Ιστορία. Το ζήτημα για τους κυρίαρχους πάντα αλλά κι εδώ, είναι να απορροφήσουν την ένταση αυτών των εκρήξεων με τον καλύτερο δυνατό και ωφέλιμο τρόπο για τα συμφέροντά τους. Η κατοχή του Ιράκ όμως, που αποτελεί ένα μόνο κομμάτι του ευρύτερου κυριαρχικού γεωπολιτικού ανασχεδιασμού των δυτικών ηγεμόνων για την Μέση Ανατολή και του νέου ιδεολογήματος της παγκόσμιας ασφάλειας, δείχνει έναν εκνευριστικό "ερασιτεχνισμό" για τους επαγγελματίες του αίματος. Τουλάχιστον όσον αφορά την απρόσκοπτη επιβολή αυτών των σχεδιασμών...

ιράκ στον αέρα

Όλα στο Ιράκ συνεχίζουν να είναι στον αέρα. Η ημερομηνία-ορόσημο της 30ής Γενάρη, όπου κι οι εκλογές θα παραδόσουν το Ιράκ στα ντόπια χέρια, πέρα από το να ηχεί σαν ένα κακόγουστο αποικιοκρατικό ανέκδοτο, σηματοδοτεί όλον αυτόν τον καιρό τη χάραξη των βασικών κατευθύνσεων των σταυροφόρων. Υπάρχει μια σαφής τάση απεγκλωβισμού ενός μεγάλου μέρους του κατοχικού στρατού για την διασπορά και χρησιμοποίησή του και σε άλλες περιοχές του πλανήτη, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί μόνο εφόσον υπάρξει μια στοιχειώδης σταθερότητα στο Ιράκ και μπορέσουν οι ντόπιες εκπαιδευόμενες δυνάμεις της ιρακινής εθνοφρουράς να ανταπεξέλθουν στους όρους της καταστολής της αντίστασης. Δεν νοείται για το αμερικάνικο κράτος, δόγμα ασφάλειας με εγκλωβισμένο το βασικό του στρατιωτικό του βραχίονα σε μια γωνιά του πλανήτη μόνο. Σε αυτό άλλωστε οφείλεται και μια μετατόπιση των αμερικάνικων θέσεων στις διαταραγμένες τους σχέσεις με το "ειρηνικό" ευρωενοχό διευθυντήριο. Η διεθνοποίηση του ζητήματος του Ιράκ (ακόμα και υπό την αιγίδα του παρωχημένου ΝΑΤΟ ή και του ΟΗΕ) ίσως τελικά αποτελεί μονόδρομο για τους σταυροφόρους. Δεν είναι μόνο τα "ψύχραιμα" think tank που πιάζουν προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά και κάποιες εσωτερικές εκθέσεις του Πενταγώνου που έρχονται στο φως, και αναφέρουν πως "η

μακροχρόνια κατοχή του Ιράκ χωρίς διεθνή υποστήριξη...θα υποχρεώσει τις ΗΠΑ στο να μειώσουν τις φιλοδοξίες τους." (Jeffrey Record, US Army War College). Εξάλλου οι ευρωπαίοι φίλοι ποτέ δεν αρνήθηκαν ένα χέρι στήριξης... Είναι ξεκάθαρο πάντως πως η απόλυτη μονομέρεια του αμερικανικού Κράτους, η παραιτενόμενη και πολυδάπανη κατοχή των ιρακινών εδαφών, αγγίζει πλέον τα όρια μιας θεσμικής-δομικής κρίσης στο εσωτερικό των ΗΠΑ, που διαφάνηκε με τις συνεχείς διαρροές πληροφοριών που απονομιμοποιούσαν την αυτοκρατορία πριν και κατά τη διάρκεια των εκεί εκλογών. Μια κατάσταση που συνεχίζεται ως και σήμερα.

Τα παλιά καλά κόλπα των αυτοκρατόρων, όπως αυτά του "διαίρει και βασίλευε" ή της "εθελούσιας" υποταγής των ιθαγενών στον "ανώτερο" δυτικό πολιτισμό, στην περίπτωση του Ιράκ μπλοκάρουν κι η δήλωση του Πάουελ το αναδεικνύει περίτρανα. Η κατάρρευση του σανταμικού καθεστώτος έχει επιφέρει μια τεράστια αναδιάρθρωση στις ντόπιες ηγεμονικές κάστες, που είτε συμμακώντας απρόσκοπτα (όπως τα κουρδικά κόμματα) με τις κατοχικές δυνάμεις είτε παίζοντας παιχνίδια αμφίβολου ισορροπίας (όπως οι σίιτες), αναζητούν ο καθένας για τον εαυτό του την εκπλήρωση των βασικών τους στόχων που έρχονται πολλές φορές σε σύγκρουση με τον σχεδιασμό των δυνάμεων κατοχής.

Οι Κούρδοι του βορρά, διεκδικώντας ένα διευρυμένο καθεστώς αυτονομίας των εδαφών τους (με σαφή ορίζοντα την ίδρυση ανεξάρτητου κράτους) μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει έναν καλό σύμμαχο για τους αμερικανικούς σχεδιασμούς στην περιοχή (σαν πολιορκητικός κριός στο Ιράν και τη Συρία) αλλά αυτό από την άλλη, απαιτεί μια επανακράτηση των συμμαχιών με το θιγόμενο τουρκικό κράτος που πιάζει σε μια εντελώς αντίθετη κατεύθυνση.

Παράλληλα οι σίιτες (αποτελούν το 60% του πληθυσμού), που μέχρι τον προηγούμενο Οκτώβρη αποτελούσαν ένα δυναμικό κομμάτι της ένοπλης αντίστασης, επιλέγουν τώρα τη "ρεαλιστική" πολιτική των δημοκρατικών διαδικασιών κι αναζητούν το να γίνουν πολιτικά το κυρίαρχο κομμάτι στο μετεκλογικό Ιράκ. Οι πολυδιασπασμένες κι ετερόκλητες ομάδες σιιτών, ενωμένες κάτω από μια οργάνωση ομπρέλα (Ενωμένη Ιρακινή Συμμαχία), μάλλον θα προσθέσουν στο χάος του διαμελισμένου Ιράκ παρά θα αποτελέσουν (ακόμα και στο εσωτερικό των σιιτών) μια δύναμη εθνικής και κοινωνικής συνοχής. Ένα παράξενο γαϊτανάκι παίζεται ανάμεσα στους πολιτικούς δεσμούς τους με το ιρανικό καθεστώς, τον δηλωμένο αντιαμερικανισμό τους και τις υποχωρήσεις τους που εκπίπτουν από τους πύρινους αντικατοχικούς τους λόγους. Και αν μη τι άλλο σε μια κοινωνική βάση οργισμένη, σε διαρκή αναβρασμό και τελικά δύσκολα ελεγχόμενη, πρέπει διαρκώς να επιβεβαιώνεται η "αδιαλλαξία" απέναντι στις κατοχικές δυνάμεις. Δύσκολοι καιροί για ισορροπιστές...

Αυτή τη στιγμή στο Ιράκ, ο κύριος διαμορφωτής των δυναμικών και των εξελίξεων παραμένει η ένοπλη αντίσταση

κυρίως από την πλευρά των σουνιτών (δεν είναι τυχαίο πως ακόμα και ο Αλάουϊ σε μια προσπάθεια κοινωνικής νομιμοποίησής του βγάζει λόγους για την άνευ όρων φυγή των συμμαχικών δυνάμεων από το Ιράκ). Που ενώ διαρκώς γίνεται πιο αποτελεσματική τόσο στρατιωτικά όσο και στην κοινωνική συνείδηση, αρχίζουν να διαφαίνονται οι κρίσεις στο ενιαίο μέχρι στιγμής μέτωπο που συγκεντρώνει από κομμάτια ενός γνώριμου κοσμικού αραβικού εθνικισμού, φιλοσανταμικούς μαχητές ως και διάφορες τάσεις του ριζοσπαστικού ισλαμισμού. Πίσω από την αυθόρμητη κίνηση των ιρακινών καταπιεσμένων που έχουν αρχίσει να φτιάχνουν τη δική τους ιντιφάντα, υπάρχουν κι αυτοί που προσπαθούν να τη νομιματοδοτήσουν και να την στρέψουν προς το δικό τους πολιτικό όφελος.

Το σίγουρο είναι, πως στο διαμελισμένο Ιράκ, που χρόνια κυοφορούσε τις τεχνητές διασπάσεις και με τις πρόσφατες αιματηρές παρεμβάσεις των σταυροφόρων, η επίκληση όρων και νοημάτων "εθνικής και κοινωνικής συνοχής" που όλοι ανεξαιρέτως υπερασπίζονται ο καθένας για τους δικούς του λόγους (ακόμα κι οι ακυράνθρωποι της προσωρινής κυβέρνησης) μάλλον είναι μάταιος κόπος τουλάχιστον προς το παρόν. Δεν μπορούμε να ξέρουμε πόσο εύκολα χειρίσιμο ή ευκαταίο μέγεθος μπορεί να είναι αυτό για το αμερικάνικο διευθυντήριο. Κι όσο οι ιρακινοί καταπιεσμένοι δεν απαντούν σε κάθε εχθρό της ελευθερίας τους και αναμασούν σωτηριολογικές επικλήσεις "εθνικής συνοχής", μεταφυσικών δοξασιών, όσο δε φτύνουν στο πρόσωπο των εμπνευστών τους τα ψευδοδιλλήματα εθνικών και θρησκευτικών διαχωρισμών, τόσο θα επιβεβαιώνουν τα σχέδια που χαράσσουν πάνω τους οι ντόπιοι ή ξένοι ηγεμόνες τους.

η ανακάλυψη της αφρικής

"Η "Πρωτοβουλία για το Σάχελ" (πρόκειται για ένα στρατιωτικό πρόγραμμα συνεργασίας των ΗΠΑ με αφρικανικές χώρες) είναι σημαντικό εργαλείο του πολέμου κατά της τρομοκρατίας κι έχει κάνει πολλά για να ενισχύσει τις σχέσεις σε μια περιοχή την οποία σε μεγάλο βαθμό αγνοούσαμε στο παρελθόν, και κυρίως τις σχέσεις ανάμεσα στην Αλγερία και το Μάλι, τον Νίγηρα και το Τσαντ. Εδώ και πολύ καιρό έχουμε πει ότι, αν η πίεση στους τρομοκράτες στο Αφγανιστάν, το Πακιστάν, το Ιράκ κι αλλού γίνει ασφυκτική, θα βρουν νέες περιοχές για να αναπτυχθούν, κι οι ζώνες του Σάχελ και του Μάγρεμπ αποτελούν μέρος αυτών των περιοχών", (23/3/04 συνταγματάρχης Βίκτορ Νέλσον υπεύθυνος του προγράμματος)

"Η Γαλλία θα συνεχίσει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της υπό την εντολή του ΟΗΕ και δεν θα αφήσει να αναπτυχθεί ένα σύστημα που μπορεί να οδηγήσει στην αναρχία ή σε ένα φασιστικό καθεστώς" (Ζακ Σιράκ - μιλώντας για την επέμβαση του γαλλικού στρατού στην Ακτή Ελεφαντοστού το Νοέμβριο του 04)

"Η Αφρικανική Ενωση εξέφρασε υποστήριξη στη γαλλική επέμβαση." "Η δράση τους συνέβαλε στην αποκατάσταση της ειρήνης και της ασφάλειας", είπε ο προεδρεύων της συνεδρίασης, (ΥΠΕΞ της Δημοκρατίας του Κογκό Ροντόλφ Αντάντα") (από τις εφημερίδες 20/11/04)

Το αυξανόμενο ενδιαφέρον της λεγόμενης διεθνούς κοινότητας για τις τελευταίες όχι μόνο "ανθρωπιστικές κρίσεις" όπως στο Νταρφούρ, αλλά και σε σημαντικές και χρόνιες διαμάχες στο εσωτερικό των αφρικανικών κρατών (όπως η επέμβαση του γαλλικού στρατού με την αιγίδα του ΟΗΕ το Νοέμβριο στην Ακτή Ελεφαντοστού), μάλλον προοιωνίζει ένα ακόμη ζοφερότερο μέλλον για τους λαούς της αφρικανικής ηπείρου, μιας κι αυτή τη φορά οι χώρες τους κλειδώνονται στο σκόπευτρο του δόγματος της παγκόσμιας ασφάλειας. Η δυτική κοινή γνώμη, αν τη δεκαετία του '80 προσέγγιζε διαστρεβλωμένα την Αφρική μέσα από οπαραξικάρδια φιλάνθρωπα τραγουδάκια της μουσικής βιομηχανίας, από τις αρχές του '90 (και αρχής γενομένης από την επέμβαση στη Σομαλία) έχει αρχίσει να ξαναδιδάσκεται την

γεωγραφία με πιο επιθετικούς όρους αποικιοκρατίας. Το πρόσχημα της 11/9 ενδυνάμωσε και επιτάχυνε τους παγκόσμιους κυριαρχικούς σχεδιασμούς και σε αυτήν την περιοχή. Από τη στιγμή που η σταθερότητα και η ασφάλεια έγιναν οι βασικές λέξεις στο λεξιλόγιο των διευθυντηρίων, η Αφρική βρέθηκε υπόλογη για τα πολεμικά της ελλείμματα. Καθετί πλέον μεταφραζόταν αλλιώς και αποκτούσε ιδιαίτερο βάρος: η διαφθορά των ντόπιων κρατούντων (που παλαιότερα "καταγγελοτάι" ως πρόσχωμα στην ανάπτυξη και τις επενδύσεις, την ίδια στιγμή που οι δυτικοί προστάτες τους αγκάλιαζαν) τώρα αποτελεί μια εν δυνάμει ύποπτη συνήθεια σκοτεινών χρηματοδοτήσεων. Η πολιτική αστάθεια, γενεσιουργός επικίνδυνων ριζοσπαστικών κινήσεων, το δημοκρατικό έλλειμμα συνδέθηκε με τον ελλιπή τελικά έλεγχο του πληθυσμού...και πάει λέγοντας.

Για το νεόκοπο δόγμα ασφάλειας κάθε κρίση σε ασταθείς περιοχές του πλανήτη θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με την ίδια πυγμή που αντιμετωπίζεται στην Μέση Ανατολή. Η ανακάλυψη νέων εχθρών (εν δυνάμει ή μη) δεν έχει να κάνει μόνο με την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων οικονομικών ή γεωπολιτικών συμφερόντων. Αυτό μάλλον στην περίπτωση της αφρικανικής ηπείρου είναι ένας επιπλέον λόγος εξίσου βέβαια βασικός, αφού αποτελεί πραγματικά αστείρευτη πηγή πολυτιμων πρώτων υλών. Η Αφρική γίνεται ζωτικός χώρος των δυτικών ηγεμόνων στην επέλασή τους για την εγκαθίδρυση ζωνών ασφάλειας και επιβολής συγκεκριμένου πολιτικού κοινωνικού μοντέλου εκπειθάρχησης. Η δημοκρατία επιτέλους γνέφει στους "καθυστερημένους" του τρίτου κόσμου.

Η δημιουργία λοιπόν θυλάκων ασφάλειας και ανάπτυξης στην Αφρική φέρνει αντιμέτωπα τα διευθυντήρια με το "ιερό πεπρωμένο" τους που σαφώς απέχει από τις στρατιές ιεραποστόλων. Ταυτόχρονα η κατάσταση στην ήπειρο αυτή αποτελεί κι ένα επιπλέον στοίχημα για τους κυρίαρχους (για υπόθεση που βρίσκει πολλά κυριαρχικά μπλοκ σύμφωνα): η αναγκαιότητα μιας επέμβασης για "λόγους ανθρωπιστικούς και σταθερότητας" μπορεί να ξαναζωντανέψει τη συνεργασία ΕΕ και ΗΠΑ, τη χαμένη (λόγω Ιράκ) "πολυμέρεια" στην επίτευξη της παγκόσμιας ασφάλειας, την πολυπολικότητα ενός δόγματος παγκόσμιου ελέγχου. Αυτό που χρειάζεται το ιδεολόγημα της κοινωνίας της ασφάλειας είναι μια τόνωση κοινωνικής νομιμοποίησης που θα φέρει τη σφραγίδα του "παγκόσμιου χωριού". Υπάρχουν γαλλόφωνες χώρες που έχουν παλαιούς κι ιστορικούς δεσμούς με τη Γαλλία. (...) Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, οι Γάλλοι θα μπορούσαν να έχουν μια ανάμειξη" (συνταγματάρχης Βίκτορ Νέλσον 23/3/04). Οι επιλογές για τα αφεντικά του κόσμου είναι όλες ανοικτές. Και μυρίζουν αίμα και ταπείνωση.

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΤΕΙΧΟΣ

ο εσωτερικός εχθρός στο Ισραήλ

Στην Παλαιστίνη οι πληγές δεν επουλώνονται. Η ασταμάτητη διαδοχή αίματος και ταπεινώσεων, ακολουθεί κατά πόδας τα νέα ή παλιά ιδεολογήματα των κυρίαρχων, τους σχεδιασμούς και τις ορέξεις τους. Σε αυτόν τον συνεχιζόμενο πόλεμο τα όρια είναι θολά και δεν χωρούν σε κλασικούς διαχωρισμούς: η αντίληψη ότι ο αγώνας των παλαιστινίων είναι ενιαίος και με κοινό σκοπό είναι εξίσου μύθος με την προσομοίωση κάθε ισραηλινού με το σιωνισμό. Αυτό που δεν διαφαίνεται πίσω από αυτό που μάθαμε να διαβάζουμε και να βλέπουμε για τη Μέση Ανατολή είναι πως οι εξουσίες, παλαιστινιακές και ισραηλινές, αλληλοδιαπλέκονται πολλές φορές αξεδιάλυτα, με έναν κοινό σκοπό: την παραιτεινόμενη κατοχή των ζωνών των λαών της περιοχής σε ντόπιες ή κατοχικές δυνάμεις. Ας μην ξεχνάμε πως το ισραηλινό κράτος επένδυσε εξίσου πολλά στο να συντρίψει φυσικά και κοινωνικά ένα κίνημα ειρήνης (με τις όποιες αντιφάσεις εμπεριείχε) το οποίο αναπτύχθηκε στο Ισραήλ τις προηγούμενες δεκαετίες, ούτε βέβαια ότι το πρώτο μέλημα του "θρύλου Αραφάτ" μετά το ξέσπασμα της ιντιφάντα ήταν να οργανώσει την παλαιστινιακή αστυνομία και να ιδρύσει τις πρώτες φυλακές, για την καταστολή των πιο ανεξέλεγκτων στοιχείων της.

Η πρόσφατη φάρσα των εκλογών στα κατεχόμενα δεν αναδεικνύει μόνο τους νέους συσχετισμούς δυνάμεων στην περιοχή, αλλά και τις νέες αντιλήψεις για την συνεχιζόμενη κατοχή. Ένα προς ένα τα σημεία δείχνουν πως χαράσσεται η νέα ιστορία: η αναρρίχηση του ακόμα πιο "ρεαλιστή" Αμπντού Μαζέν στην εξουσία συνδυάστηκε όχι μόνο με σκληρά διαγγέλματα ενάντια στις πράξεις αντίστασης των κατεχομένων Παλαιστινίων, αλλά και με την εμπράγματη εδραίωσή τους. Ένα νέο συγκεντρωτικό μοντέλο κρατικής διαχείρισης, ενδυνάμωση των δυνάμεων καταστολής, προσπάθεια απόλυτου ελέγχου πάνω στον πληθυσμό. Και μέσα σε όλα αυτά βέβαια δεν λείπουν -για λόγους και μόνο εσωτερικής κοινωνικής νομιμοποίησης-, όπου και όποτε χρειάζονται "πύρινα" αντικατοχικά κυβερνητικά διαγγέλματα. Από την άλλη πλευρά, οι μερικώς αποδυναμωμένες φονταμενταλιστικές οργανώσεις έρχονται να παίξουν ένα αμφίβολο παιχνίδι ισορροπίας ανάμεσα στην αδιαλλαξία και τη νομιμοφροσύνη, διεκδικώντας για τον εαυτό τους όχι μόνο μεγαλύτερο κομμάτι από τη νέα πίτα εξουσίας που διαμορφώθηκε με το θάνατο του Αραφάτ, αλλά και να νοσηματοδοτήσουν αποκλειστικά αυτές τον αγώνα των αντιστεκόμενων παλαιστινίων σε περίπτωση περαιτέρω ενδοτικότητας της παλαιστινιακής Αρχής. Οι δύο αυτές πλευρές, τότε απειλώντας με εμφύλιο πόλεμο και τότε φιλολογώντας περί της αναγκαιότητας "εθνικής συμφιλίωσης", θέλουν να ορίσουν στα δικά τους μέτρα την τύχη ενός κουρασμένου αλλά κι οργισμένου πληθυσμού.

Τα δυτικά φιλοπόλεμα ή "φιλειρηνικά" εξουσιαστικά διευθυντήρια είδαν στην εκλογική αυτή φάρσα την προέκταση και την επιβεβαίωση του νέου ιδεολογήματος της ασφάλειας: "δημοκρατία και αραβικός κόσμος μπορούν να συνυπάρξουν" επιβεβαίωναν οι ειδικοί. Η πολεμική απειλή στους "ταραχώδεις" μουσουλμανικούς (κι όχι μόνο) πληθυσμούς ανά τον κόσμο, βρίσκει ένα καλό άλλοθι νομιμοποίησης...

Την ίδια στιγμή το ισραηλινό κράτος, συνεχίζει να εδραιώνει το σιωνιστικό όραμα, προσπαθώντας να το χωρέσει μέσα στην πραγματικότητα των νέων συσχετισμών. Και συνεχίζει να καλλιεργεί το καθεστώς φόβου στις συνειδήσεις των υπηκόων του, αντλώντας συγκαταβάσεις για την αιματηρή του πολιτική.

Η ύπαρξη ενός αντικαθεστωτικού λόγου στο εσωτερικό του Ισραήλ, μπορεί να ηχεί ως ένα ιστορικό παράδοξο σε μια κοινωνία μπουκωμένη από το φόβο και τα εθνικά ιδεώδη. Παρ' όλα αυτά, το παράδειγμα των "αναρχικών ενάντια στο τείχος" δεν έρχεται από το πουθενά, δεν αποτελεί μια τυχαία παρθενογένεση. Βρίσκει τις εμπειρίες και τις ρίζες του στις ρωγμές εκείνες της ιστορίας, που αποτελούν ένα κομμάτι του αγώνα για την ελευθερία που αναζητά τον εαυτό της και επεκτείνεται διαρκώς ενάντια σε κάθε ιστορικό νόμο μέχρι την καθολική καταστροφή των δομών του πολιτισμού της εξουσίας...

Ε: Θα ήθελα να μας πείτε κάποια πράγματα για το κίνημα της ολικής άρνησης στράτευσης και αν υπάρχουν φυλακισμένοι σήμερα γι' αυτό το λόγο.

Ρ: Υπήρχαν αρνήσεις στράτευσης από τη δεκαετία του '60 αλλά σε προσωπικό επίπεδο, όχι ως κίνημα. Το φαινόμενο άρχισε το 1982 να γίνεται πιο κινηματικό, καθώς κάποιοι αρνούσαν να πάνε στο Λίβανο, τη Δυτική Όχθη και τη Γάζα, και γενικά στα κατεχόμενα. Στις αρχές του 1990 δημιουργήθηκε ένα κίνημα όπου οι αρνήτες εξηγούσαν για ποιο λόγο δεν υπηρετούσαν στα κατεχόμενα, αποτελώντας τους πρώτους αντιρρησίες συνείδησης.

Ν: Υπάρχει, όμως, και μια ομάδα ανθρώπων που είναι ικανοί να υπηρετήσουν αλλά αρνούνται ολικά το στρατό. Συνήθως φυλακίζονται, όχι σε στρατιωτική αλλά σε πολιτική φυλακή, για περίπου δύο χρόνια.

Ε: Πόσοι είναι αυτοί;

Ρ: Είναι λίγοι, περίπου 10-15 άτομα, αυτοί που βρίσκονται φυλακισμένοι σήμερα. Από την αρχή της πρώτης ιντιφάντα, γύρω στα 1000 άτομα έχουν φυλακιστεί. Ωστόσο, πολλοί δεν φυλακίζονται κι αυτό γίνεται για να μην γεμίζουν οι φυλακές. Εγώ έχω αρνηθεί 6 φορές ως τώρα να πάω, αλλά δεν έχω φυλακιστεί ποτέ. Ποτέ, όμως, δεν ξέρεις αν θα είσαι το επόμενο παράδειγμα αποτροπής παρόμοιων αρνήσεων. Επίσης, υπάρχουν πολλοί που δεν υπηρετούν για λόγους υγείας, θρησκευτικούς ή για ναρκωτικά. Ωστόσο, δεν ξέρουμε ακριβώς το ποσοστό που απαλλάσσεται γι' αυτούς τους λόγους, γιατί δεν υπάρχουν αρχεία. Υποθέτουμε ότι είναι δεκάδες χιλιάδες. Μία ομάδα που ασχολείται με το ζήτημα υπολογίζει ότι μόνο το 50% που καλούνται στο στρατό τελικά πηγαίνει και υπηρετεί κανονικά. Πολλοί πηγαίνουν στο στρατό αλλά για διάφορους λόγους τελικά φεύγουν πριν τελειώσει η θητεία τους. Υπάρχει επίσης μία ομάδα που αποκαλείται "comrades to refuse" και αρνούνται να ενδυναμώσουν ένα δυναστικό κράτος. Όλοι είναι πρώην στρατιωτικοί, οι μισοί αξιωματικοί, όπως πιλότοι κ.λ.π..

Ε.: Απ' όσο γνωρίζουμε, οι πιλότοι που είχαν αρνηθεί πριν ένα χρόνο, και ήταν στις επιλεκτικές δυνάμεις, είχαν αυτή τη λογική, ότι δηλαδή ανήκουν στον ισραηλινό στρατό αλλά δε θέλουν να είναι στρατός κατοχής, δεν αρνήθηκαν το στρατό σαν δομή αλλά ως στρατό κατοχής...

Ε: Θα ήθελα να ξέρω πόσο εύκολη ή δύσκολη είναι η επικοινωνία - επαφή με τους παλαιστίνιους.

Ν: Προσπαθούσαμε να συνεργαστούμε και να επικοινωνήσουμε με διάφορους χωρικούς και πριν τον πυροβολισμό του Gill (σημ.: ισραηλινός σύντροφος που τραυματίστηκε σε δράση ενάντια στο τείχος από πυρά ισραηλινών στρατιωτών και έχει μείνει από τότε ανάπηρος) αλλά οι Παλαιστίνιοι ήταν δύσπιστοι στο να δουλέψουν μαζί μας... Μετά τον πυροβολισμό είδαν ότι είμαστε σοβαροί σε σχέση με αυτό που κάνουμε και ότι κι εμείς, επίσης, δεχόμαστε τις σφαίρες των ισραηλινών και με πολλούς ήρθαμε πιο κοντά στις διαδηλώσεις ενάντια στις μπουλντόζες αλλά και σε προσωπικό επίπεδο.

Ρ: Μετά τα πρώτα δυο χρόνια υπήρξε μια αλλαγή. Μέχρι πριν δυο χρόνια δεν υπήρχε σχεδόν καμιά επαφή, καμιά ανταπόκριση στα καλέσματα. Οι σύνδεσμοι στην πραγματικότητα χτίστηκαν πάνω στο αίμα και έχουμε πολύ δρόμο μπροστά μας

Ν: Επίσης, το τείχος θα κάνει τις επαφές πολύ

δύσκολες και η επαφή με τα παλαιστινιακά χωριά είναι ήδη πολύ δύσκολη: δε μας επιτρέπουν πολλές φορές να επισκεφτούμε τα χωριά και πρέπει να προσεγγίζουμε μόνο τα σημεία ελέγχου, έτσι φτάνουμε στα χωριά διασχίζοντας βουνά ή λιβάδια.

Ρ: Ένα άλλο πράγμα που και εμείς ξεχνάμε είναι οι πολιτισμικές (cultural) διαφορές, διαφορές αντίληψης. Δεν είναι καν ζήτημα γλώσσας, ενώ τυπικά μιλάμε την ίδια γλώσσα - μια μίξη της γλώσσας "κατοχής" και αγγλικών. Πολλές φορές μιλάμε την ίδια γλώσσα αλλά δεν είναι η ίδια γλώσσα. Μερικές φορές στα παλαιστινιακά, όταν λες ναι, εννοείς όχι. Αλλά υπάρχουν και διαφορετικές αντιλήψεις, οικονομικές - ταξικές διαφορές, οι δομές των κοινωνιών τους είναι διαφορετικές (πιο πατριαρχική των παλαιστίνιων). Το τείχος όλα αυτά τα κάνει ακόμα πιο δύσκολα

Ε: Θέλω να κάνω δυο-τρεις ερωτήσεις. Πρώτον, δεν κατάλαβα ακριβώς από αυτά που είπατε για το από πού προέρχονται οι ισραηλινοί έποικοι της λωρίδας της γάζας και δεύτερον αν έχετε κι άλλες μορφές και στόχους για δράση που να απευθύνεται προς την ισραηλινή κοινωνία, π.χ. προπαγάνδα πάνω σε πιο γενικές κοινωνικές δραστηριότητες (όχι μόνο για το τείχος αλλά για πιο γενικά ζητήματα) και επιπρόσθετα ποιο είναι το συναίσθημα της ισραηλινής κοινωνίας για όλες αυτές τις δράσεις τύπου επιθέσεων αυτοκτονίας - την τρομοκρατία όπως το ισραηλινό κράτος την ονομάζει. Η ισραηλινή κοινωνία δικαιολογεί τις κινήσεις του ισραηλινού στρατού θεωρώντας τις αποτέλεσμα αυτών των ενεργειών (επιθέσεις αυτοκτονίας - ρουκέτες);

Ν: Ας ξεκινήσουμε με την ερώτηση για τις επιθέσεις αυτοκτονίας. Η ισραηλινή κοινωνία θεωρεί αυτές τις επιθέσεις τρομοκρατικές -σίγουρα μεγάλωσαν το μίσος της προς τους παλαιστίνιους και οι κατασταλτικοί μηχανισμοί είναι πιο σκληροί απέναντί τους. Η ισραηλινή κοινωνία είναι πιο φοβισμένη και έχει κάνει μια πιο δεξιά στροφή. Την ίδια στιγμή που δεν επιτρέπεται στον Σαρόν να γίνει υπουργός άμυνας, εξαιτίας των ενεργειών του στη Σάμπρα και Σατίλα, (ήταν τότε στρατηγός του Ισραηλινού στρατού και υπεύθυνος για τη σφαγή) εκλέγεται ως πρωθυπουργός από τον ισραηλινό λαό που σημαίνει: α) ότι οι ισραηλινοί έχουν μικρή μνήμη και β) ότι θέλουν οι στρατηγοί να είναι οι ηγέτες τους.

Ως ηγέτης γίνεται όλο και πιο επιθετικός και βίαιος απέναντι στους Παλαιστίνιους, περισσότερος εγκλεισμός, λιγότερες άδειες κίνησης, κάθε μέρα γίνεται και χειρότερη η κατάσταση.

Ρ: Αναφορικά με τους εποικισμούς, όταν μιλάμε για εποικισμό στη λωρίδα της Γάζας μιλάμε στην ουσία για δύο τύπους εποικισμού: α) τους οικονομικούς και β) τους ιδεολογικούς.

Οι οικονομικοί εποικισμοί είναι συνήθως μεγάλες γειτονιές γύρω από την Ιερουσαλήμ ή άλλες μεγάλες πόλεις και στην ουσία ήταν μια προσπάθεια της κυβέρνησης να μετακινήσει τον κόσμο που έμενε σε παλιές ή φτωχικές συνοικίες και να του παρέχει εργασία.

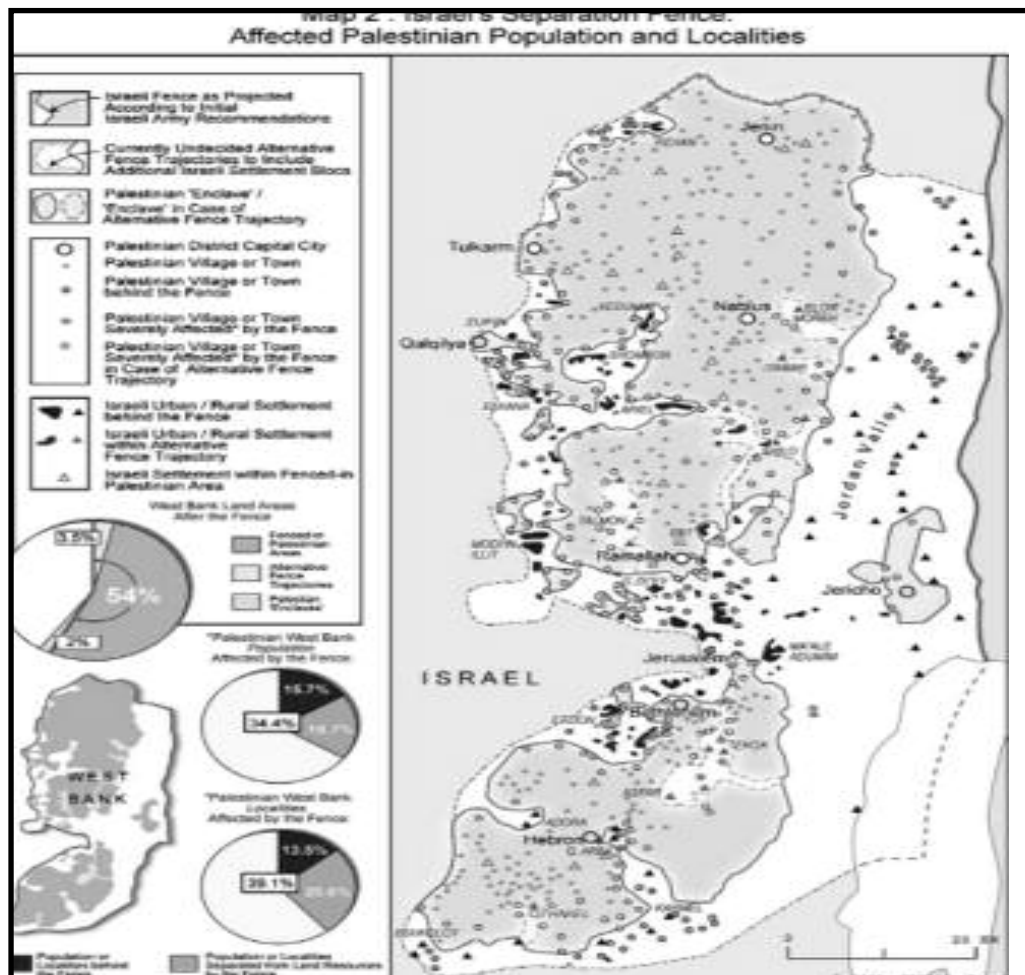
Όταν ήμουν μικρός, πήγα να σε ένα δημοτικό στο κέντρο της Ιερουσαλήμ (μια μικρή γειτονιά με μικρά και παλιά διαμερίσματα). Κάθε χρόνο αρκετοί συμμαθητές μου μετακόμιζαν με τις οικογένειές τους προς τα περίχωρα για ένα καλύτερο και πιο καινούργιο σπίτι και μια καλύτερη δουλειά και αυτοί είναι στην πραγματικότητα η πλειονότητα των οικονομικών έποικων. Αυτοί δεν αποτελούν πρόβλημα στην ουσία, γιατί είναι απλοί εργαζόμενοι άνθρωποι.

Σχόλια-παρατηρήσεις για την κατανόηση του κειμένου

1. Πρόκειται για την απομαγνητοφώνηση της συνομιλίας με δύο ισραηλινούς συντρόφους από την κίνηση "αναρχικοί ενάντια στο τείχος" που βρέθηκαν στην Ελλάδα για επαφές με αναρχικούς από διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο χώρο του Θερσίτη στις 29/10/04. 2. Όλες οι ερωτήσεις και οι παρεμβάσεις που έγιναν από τον κόσμο που παραβρέθηκε στη συνάντηση υποδηλώνονται με Ε, ενώ οι απαντήσεις των δύο ισραηλινών συντρόφων με Ρ και Ν.

ΛΙΓΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ

Ο πόλεμος των 10 ημερών: Τον Ιούνιο του 1967, μετά τον πόλεμο των 10 ημερών, οι Ισραηλινοί κατέλαβαν τη Γάζα, τη Δυτική Όχθη, τα Υψώματα του Γκολάν και το Σινά. Το ισραηλινό κράτος επέβαλε στρατιωτικό νόμο σ' αυτές τις περιοχές στις οποίες ζουν 1 εκ. Παλαιστίνιοι.

Εποικισμοί: 1,3 εκ. Παλαιστίνιοι ζουν στο 60% της Δωρίδας της Γάζας συμπεριλαμβανομένης και της ακτογραμμής. Σε κανένα Παλαιστίνιο δεν επιτρέπεται η έξοδος από την περιοχή από αέρα, γη και θάλασσα. Υπάρχει, επίσης, απόλυτη απαγόρευση στους Ισραηλινούς που δεν είναι έποικοι να εισέλθουν στη Δωρίδα της Γάζας. Στους μόνους που επιτρέπεται η είσοδος είναι οι δημοσιογράφοι.

Σημεία Ελέγχου: για να περάσουν οι Παλαιστίνιοι από ένα σημείο ελέγχου, χρειάζονται μια άδεια την οποία μπορούν να χρησιμοποιήσουν μία μόνο φορά σε ένα σημείο ελέγχου. Πολλές φορές -και λόγω των πολλών σημείων ελέγχου- οι Παλαιστίνιοι αναγκάζονται να περάσουν μέχρι και από 5 διαφορετικά σημεία ελέγχου για να πάνε στον προορισμό τους. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζονται 5 διαφορετικές άδειες διέλευσης. Ακόμα, για να πάρουν την άδεια διέλευσης, πρέπει να πάρουν

Οι ιδεολογικοί εποικισμοί είναι κάτι άλλο. Συνήθως είναι πολύ μικροί και οι άνθρωποι που τους κατοικούν θεωρούνται ελίτ, είναι όλοι θρησκευόμενοι, πιστεύουν ότι με τις πράξεις τους θα φέρουν το μεσσία και τη σωτηρία του κόσμου.

Κ: 65 % από τους έποικους προέρχονται από τις Η.Π.Α. (αμερικανοί εβραίοι).

Α: Κάποιοι που δε γνωρίζουν τι είναι η αναρχία, τους θεωρούν αναρχικούς, επειδή δεν πιστεύουν στο κράτος και δεν υπακούουν στους νόμους. Στους ιδεολογικούς εποικισμούς οι έποικοι έχουν ένα ιδεολογικό υπόβαθρο βορειοαμερικανικό ή ευρωπαϊκό, ενώ στους οικονομικούς ζουν εβραίοι επηρεασμένοι από την κουλτούρα των αραβικών χωρών. Κατά τη γνώμη μου αυτοί οι κάτοικοι των ιδεολογικών εποικισμών δε διαφέρουν σε τίποτα από τους ισλαμιστές φονταμενταλιστές. Όσον αφορά τις δράσεις της ομάδας, οι "αναρχικοί ενάντια στο τείχος" είναι μια συλλογικότητα ανθρώπων που συμμετέχουν και σε άλλες κινήσεις και δράσεις. Υπάρχει ένας χώρος στον οποίο συνενυρίζονται και ονομάζεται "info shop". Εκεί υπάρχουν άνθρωποι που συζητούν και δουλεύουν θέματα όπως ο φεμινισμός, τα δικαιώματα των ζώων, η παγκοσμιοποίηση, έχουμε μια βιβλιοθήκη, γίνονται διαλέξεις, προβολές ταινιών. Υπάρχει ένα αναρχικό γραφείο τύπου όπου εκδίδονται περιοδικά, το "Indy media". Οι άνθρωποι που βρίσκονται στις επιμέρους ομάδες δουλεύουν κι από κοινού πάνω σε άλλα θέματα. Π.χ. αυτοί που ασχολούνται με τα δικαιώματα των ζώων είναι και στο Indy media. Όλοι αυτοί δουλεύουμε μαζί και στην κίνηση "αναρχικοί ενάντια στο τείχος"

Ε: Πόσο συχνά έρχεστε αντιμέτωποι με την ερώτηση "ποια είναι η δική σας γνώμη για τους τρομοκράτες, για τις επιθέσεις αυτοκτονίας";

Κ: Υπάρχει ένα πρόβλημα, εγώ θα μιλήσω για τον εαυτό μου και νομίζω ότι λίγο έως πολύ τα άτομα από την ομάδα μου συμφωνούν μαζί μου. Οι άνθρωποι που τινάζουν τον εαυτό τους στον αέρα,

εκτός από το να είναι φονταμενταλιστές, δεν έχουν τίποτα να χάσουν και πιστεύω πως δεν είναι ούτε η θρησκεία ούτε ο τρόπος που έχουν μεγαλώσει που τους κάνουν ανθρώπους - βόμβες. Νομίζω πως η κατοχή αναγκάζει τους ανθρώπους να δρουν έτσι. Και δίνω ένα παράδειγμα: όταν ξεκίνησε η πρώτη ιντιφάντα, οι περισσότεροι ισραηλινοί δεν ήξεραν καν ότι υπάρχει στρατός κατοχής στα εδάφη των παλαιστινίων. Η πρώτη ιντιφάντα έφερε αυτό το θέμα στην επιφάνεια. Η δεύτερη ιντιφάντα, που άρχισε το 2000 και είναι η τελευταία, η πιο πρόσφατη, τάρaxε τη ζωή των Ισραηλινών (εγώ απουσίαζα από το Ισραήλ εκείνο το διάστημα). Δεν ξέρω αν πέτυχε το στόχο των Παλαιστινίων αλλά ήταν σαν να έλεγε στους Ισραηλινούς ότι αυτό συμβαίνει στην καθημερινή μας ζωή κάθε μέρα τόσα χρόνια.

Ε: Τώρα, η ισραηλινή κοινωνία πώς αντιμετωπίζει το ζήτημα; Το βλέπουν σαν ένα πόλεμο σε εξέλιξη με τους Παλαιστίνιους ή σαν μεμονωμένες τρομοκρατικές ενέργειες;

Ν: Νομίζω ότι ξέρουν ότι πρόκειται για πόλεμο και γι' αυτό οι επιθέσεις ενάντια στους παλαιστίνιους είναι όλο και πιο σκληρές και θεωρούν τις παλαιστινιακές κοινότητες εστίες τρομοκρατίας και γίνονται πιο επιθετικοί απέναντί τους. Αυτή είναι η γενική αίσθηση που έχω εγώ, από την οικογένεια μου, τους φίλους της, την κοινωνία γενικότερα. Ο κόσμος υποκρίνεται πως δεν υπάρχει κατοχή κι ότι, αφού οι Παλαιστίνιοι προβαίνουν σε επιθέσεις αυτοκτονίας, θα πρέπει να είναι πιο σκληροί μαζί τους. Άλλωστε, το ισραηλινό κράτος θεωρεί ότι είναι στην ημερήσια ατζέντα του να προστατεύει τον εβραϊκό λαό και την εβραϊκή γη.

Α: Νομίζω ότι μετά από τέσσερα χρόνια επιθέσεων καμικάζι, δολοφονιών παλαιστινιακών ηγετών, ο ισραηλινός λαός έχει αρχίσει να κάνει ερωτήσεις. Ο ισραηλινός λαός έδωσε ένα πράσινο φως στο Σαρόν να επιληφθεί του προβλήματος μέσω μιας στρατιωτικής λύσης κι η λύση αυτή δεν επέλυσε. Το πρόβλημα συνεχίζει να υπάρχει με τον ίδιο τρόπο, ο κόσμος ρωτά τι συμβαίνει και τι δεν πήγε καλά. Τα τελευταία χρόνια κεντρικοί τηλεοπτικοί σταθμοί προβάλλουν το ζήτημα, κάποια ντοκιμαντέρ που παρουσιάζουν την κατάσταση δείχνουν σημεία ελέγχου, τις δραστηριότητες του ισραηλινού στρατού. Υπάρχει μια μικρή αλλαγή και μια ελπίδα, πράγμα που πριν 2-3 χρόνια θα ήταν αδιανόητο, με αποτέλεσμα και το ίδιο το κράτος και ο στρατός να αναδιπλώνουν τις κινήσεις τους.

Ν: Από την άλλη, αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα χάος από διαδηλώσεις της δεξιάς παράταξης σχετικά με τις κινήσεις του Σαρόν στην περιοχή της Γάζας σχεδόν κάθε βδομάδα.

Ρ: Νομίζω ότι οι περισσότεροι ισραηλινοί δεν συμπαθούν οποιονδήποτε δεν είναι ισραηλινός. Φυσικά δεν συμπαθούν τους αριστερούς και τους παλαιστίνιους, αλλά αντιπαθούν ακόμα και τους εποίκους. Τίποτα δεν είναι επακριβώς ή άσπρο ή μαύρο. Κι εγώ κατανοώ τις συνθήκες που ωθούν τους παλαιστίνιους σε επιθέσεις αυτοκτονίας, την οργή. Καμιά φορά όταν γυρίζω κι εγώ από τις κατεχόμενες περιοχές, θέλω να ανατινάξω τον εαυτό μου αλλά πιο αποστασιοποιημένα, κοιτάζοντάς το σαν τακτικά, νομίζω πως οι

Παλαιστίνιοι είναι στη χειρότερη θέση που υπήρξαν ποτέ. Σαν στρατιωτική τακτική έχει αποτύχει τελείως.

N: Διαφωνώ. Δεν θα αποκαλούσα τους Παλαιστίνιους ανθρώπους βόμβες-τρομοκράτες. Εγώ αυτό το λέω αντίσταση στην κατοχή και για την ακρίβεια πιστεύω πως η ισραηλινή κυβέρνηση η ίδια λειτουργεί τρομοκρατικά. Κι εγώ όταν γυρνάω από τα χωριά των παλαιστινίων, νιώθω το ίδιο. Οι αντιφάσεις είναι κραυγαλέες. Εκεί υπάρχει φτώχεια και ανέχεια ενώ οι Ισραηλινοί ζουν μια ήσυχη και χαλαρή καθημερινότητα. Βέβαια και δεν μου αρέσει να σκοτώνονται Ισραηλινοί άμαχοι, όπως και δε μου αρέσει να σκοτώνονται Παλαιστίνιοι. Οι "άνθρωποι - βόμβες" έχουν επιβαρύνει κατά πολύ τη θέση των Παλαιστινίων και έχουν χειροτερέψει την κατάσταση.

E: Θα ήθελα να σας ρωτήσω κάτι. Έχετε καθόλου πληροφορίες για το τι συμβαίνει στο στρατόπεδο συγκέντρωσης στην έρημο Νεγκέβ, βρίσκονται εκεί Παλαιστίνιοι μαχητές, αντάρτες; Ποια είναι η σύνθεση των κρατουμένων; Έχετε κάποιες πληροφορίες αλλά δεν είναι ακριβείς.

R: Αυτό που εσείς μάλλον έχετε σαν πληροφορία είναι η ύπαρξη μιας φυλακής για τους Παλαιστίνιους μαχητές που αντιστέκονται. Υπάρχει μια φυλακή στο νότιο Ισραήλ στην οποία είναι έγκλειστα μέλη της Χαμάς, άτομα από την Παλαιστινιακή αντίσταση αλλά και μέλη του Παλαιστινιακού στρατού των πολιτικών παρατάξεων, ίσως να βρίσκονται εκεί και ένα - δύο κομμουνιστές αλλά δεν είμαι σίγουρος.

E: Και γνωρίζετε ποιος είναι ο αριθμός των φυλακισμένων;

R: Νομίζω γύρω στις 10.000

E: Ως αναρχικοί, γνωρίζω πως δεν είστε πολλοί, θα έχετε προβλήματα με το κράτος. Τι ενοχλήσεις δέχετε από το Ισραηλινό κράτος και ίσως όχι ευθέως αλλά από τις μυστικές του υπηρεσίες, υπηρεσίες πληροφοριών, κ.τ.λ. Και μια δεύτερη ερώτηση είναι αν γνωρίζετε ή αν έχετε και σχέσεις με παλαιστίνιους αναρχικούς ή αν γνωρίζετε αν υπάρχουν;

N: Έχουμε διάφορες συλλήψεις συντρόφων αλλά ευτυχώς καμιά που να προκαλέσει φυλάκιση. Έχουμε τηλεφώνω από τους μπάτσους για τη διεξαγωγή ερευνών, παρακολουθούνται τα τηλέφωνα και τα ηλεκτρονικά ταχυδρομεία, το internet πολλές φορές κλείνει (ίσως και για ένα μήνα). Έχουμε ακούσει για περιπτώσεις συντρόφων που η αστυνομία μπήκε στα σπίτια τους και τους πήρε τους σκληρούς δίσκους από τα p.c. Μας ενοχλούν συχνά, παίζουν αρκετά μαζί μας. Και ίσως να υπάρχουν άτομα στις ομάδες που δίνουν πληροφορίες αλλά δε γνωρίζουμε ποιοι είναι.

Γνωρίζουν πάντα τις δράσεις μας, πάντα τους συναντούμε στις αντανάκλαστικές μας κινήσεις στα χωριά, είναι πάντα πριν από εμάς εκεί αλλά νομίζω ότι αυτό οφείλεται κυρίως στην παρακολούθηση των τηλεφώνων.

R: Από το δικό μας γκρουπ μόνο απαριθμούμε 14 άτομα (ανοιχτές υποθέσεις) που έχουν περάσει από δικαστήριο, αλλά είναι όλοι από διαδηλώσεις

στο Τελ-Αβιβ, από απλές και μικρές δράσεις, όπως το κλείσιμο δρόμων κ.τ.λ. αλλά δεν έχουν παραπέμψει κανέναν για τις δράσεις του ενάντια στο τείχος. Κατηγορούνται για μικροενέργειες, όπως αντίσταση κατά της αρχής, που είναι αμελητέα κατηγορία. Και φυσικά δεν έχουμε τίποτα να χάσουμε από τη στιγμή που υπάρχουν βίντεο και φωτογραφίες για την υπεράσισή μας, απλώς χάνουμε ενέργεια και χρόνο και χρήματα σε δικηγόρους, κ.τ.λ. Υπάρχουν γύρω στα 70 άτομα που συμμετέχουν στις δράσεις ενάντια στο τείχος (αναρχικοί).

K: Τώρα όσον αφορά τους αναρχικούς Παλαιστίνιους, ήξερα πως υπήρχε μια ομάδα που λειτουργούσε πριν 2-3 χρόνια, αλλά νομίζω πως οι περισσότεροι εγκατέλειψαν όχι μόνο την Παλαιστίνη αλλά και το Ισραήλ και έφυγαν προς Ευρώπη. Η δική μας ομάδα συλλειτουργεί με μεμονωμένα άτομα - ακτιβιστές από την Παλαιστίνη κι επίσης με την A.I.S.E. που είναι μια διεθνής κίνηση αλληλεγγύης, μια κίνηση που ξεκίνησε από έναν Παλαιστίνιο, νομίζω, κι από κάποια Αμερικανίδα.

R: Υπάρχουν πολλοί Παλαιστίνιοι που συμφωνούν με την αναρχία, αλλά δεν αποκαλούν τους εαυτούς τους αναρχικούς. Αυτοαποκαλούνται αριστεροί ή μαρξιστές. Δεν υπάρχει καν λόγος να προσπαθήσεις να τους εξηγήσεις. Η αναρχία είναι μια λέξη, μια έννοια πολύ ξένη για την κουλτούρα τους.

Η ισραηλινή κυβέρνηση θεωρεί πως η Παλαιστίνη είναι ένα καοτικό μέρος και την αποκαλούν "φάουντα", μια λέξη συνώνυμη της αναρχίας, για την ακρίβεια αναφέρεται στο χάος.

Έχουμε ένα φίλο από την Αμπλουζ που τώρα σπουδάζει στην Ισπανία και φορά μια παλαιστινιακή μαντίλα στο λαιμό και λέει πως, τη μέρα που θα αποκτήσουν την ανεξαρτησία τους ως Παλαιστίνη, θα είναι ο πρώτος που θα κάψει τη σημαία του.

E: Υπάρχουν κάποιες πληροφορίες για επιθέσεις ισλαμιστών φονταμενταλιστών ενάντια σε αριστερούς. Πόσο έγκυρες είναι;

A: Ακόμα και Ισλαμικές οργανώσεις, όπως η Χαμάς, λόγω της ιστορικότητας και λόγω του ότι οι αριστερές οργανώσεις άνοιξαν το ζήτημα τις δεκαετίες του 70-80 και το δημοκρατικό μέτωπο που στην ουσία σήμερα δεν υπάρχει από άποψη μελών, δείχνουν σεβασμό και τους αντιμετωπίζουν σα κομμάτι του αγώνα.

E: Ποια ομάδα - σχήμα αριστερών λειτουργεί τώρα στην Παλαιστίνη;

R: Το σχήμα με το οποίο εμείς συλλειτουργήσαμε στο χωριό που κάναμε τις δράσεις, το κάμπινγκ, είναι παρακλάδι του "κόμματος του λαού" που είναι το πρώην κομμουνιστικό κόμμα και είναι το μόνο σχήμα στην παλαιστινιακή επικράτεια που δεν υποστηρίζει την επίθεση σε πολίτες - άμαχους και έχει το 4% του κόσμου, ίσως και λιγότερο σήμερα. Είναι πιο δημοφιλές από το κόμμα των δημοκρατικών (το λαϊκό δημοκρατικό μέτωπο) που είναι κάτι λαϊκές μαρξιστικές οργανώσεις. Αλλά ακόμα και στο πανεπιστήμιο, που θεωρείται από τα πιο προοδευτικά, όλες οι αριστερές παρατάξεις μαζί δεν πήραν περισσότερο από 10% και η Χαμάς έχει την πλειοψηφία εκεί.

Κατά τύχη νομίζω πως τα χωριά που επηρεάζονται

πριν, άλλη άδεια. Το πιο σημαντικό είναι ότι ακόμα και αν έχεις άδεια διέλευσης, δε σημαίνει ότι θα σε αφήσουν να περάσεις από το σημείο ελέγχου. Ελέγχονται τα πάντα, ακόμα και το κολατσιό. Οι Παλαιστίνιοι, που περιμένουν να περάσουν από τα σημεία ελέγχου, αναγκάζονται να υποστούν εξευτελιστικές συμπεριφορές από τους στρατιώτες και ιδίως οι γυναίκες που φτάνουν μέχρι και τις συλλήψεις και την κακοποίηση. Πολλές φορές αναγκάζονται να περιμένουν έως και 6 ώρες. Και πάλι όμως υπάρχει η πιθανότητα να μην τους αφήσουν να περάσουν.

Επίσης, υπάρχουν τα μπλόκα στους δρόμους, συνήθως με τσιμέντο, τα οποία αποτρέπουν τα αμάξια να κινούνται στους δρόμους. Υπάρχουν γύρω στα 600 τέτοια μπλόκα στη Δυτική Όχθη μόνο. Το 60% των ασθενοφόρων δεν περνάνε από τα μπλόκα αυτά που υπάρχουν στους δρόμους. Πολλές φορές οι συνοδοί των ασθενοφόρων αναγκάζονται να ζητήσουν άδεια για να περάσουν χωρίς να τα καταφέρουν, με αποτέλεσμα να έχουν γίνει και πολλές γέννες στα σημεία ελέγχου. Επίσης, υπάρχουν μπλόκα χωρίς στρατιώτες στους δρόμους μόνο και μόνο για να αποτρέπουν τις μετακινήσεις μεταξύ των πόλεων.

Πρώτες παράπλευρες απώλειες του Τείχους: περίπου 60 χωριά καταλήφθηκαν για να χτιστεί το πρώτο στάδιο του τείχους. Τα μέρη αυτά είναι οι πιο εύφορες περιοχές της Δυτικής Όχθης. Περίπου 36 χωριά έχασαν την πρόσβαση στα αποθέματα νερού που διέθεταν από πηγάδια. Και όλα αυτά έγιναν για να μείνει το 80% των εποίκων στην περιοχή. Μια άλλη απώλεια είναι τα ελαιόδεντρα τα οποία ξεριζώνονται και τα οποία είναι η μόνη πηγή εσόδων για το 70% των Παλαιστινίων. Το τείχος έχει ύψος 8 μέτρα και σε μερικά σημεία χωρίζει ολόκληρα χωριά στη μέση. Όταν τελειώσει, θα έχει μήκος στη Δυτική Όχθη 700 χλμ. και θα κοστίσει περίπου 250 εκ. ευρώ το χλμ.

Το πλάνο για το τείχος έχει ως εξής: η γη των Παλαιστινίων θα χωριστεί σε 4 κομμάτια, δε θα υπάρχουν διεθνή σύνορα, σπάει η επικοινωνία και η συνέχεια μεταξύ των χωριών και των πόλεων, δε θα υπάρχει ελευθερία μετακίνησης ανάμεσα στα κομμάτια αυτά, χάνεται η πρόσβαση στα αποθέματα νερού και δε θα υπάρχει πρόσβαση στα κομμάτια αυτά ούτε από αέρα.

Φωτογραφία από επιχείρηση του στρατού στη Δωρίδα της Γάζας:

το τείχος στην περιοχή έχει μήκος 50 χλμ. από όπου οι Παλαιστίνιοι ρίχνουν ρουκέτες στους επικοινωνισμούς που βρίσκονται από την άλλη μεριά. Με το πρόσχημα αυτό, οι Ισραηλινοί κατεδαφίζουν τα σπίτια των Παλαιστινίων που βρίσκονται κοντά στο τείχος. Στην τελευταία επιχείρηση τον Οκτώβρη του 2000, 16000 Παλαιστίνιοι της Γάζας είχαν μείνει άστεγοι λόγω αυτών των επιχειρήσεων.

περισσότερο από το τείχος και είναι στην περιοχή που εμείς δρούμε (ανάμεσα στη Μάσχα και στην Ιερουσαλήμ) έχουν ακόμα μια δυνατή παρουσία και παράδοση αριστερών. Είναι πιο ισχυρή σε σχέση με αυτή στα χωριά του εσωτερικού. Ίσως γιατί είναι πιο κοντά στις πόλεις.

Ε: Ποια είναι η σχέση σας με τις βασικές ισραηλινές οργανώσεις πασιφιστών και πώς αντιμετωπίζουν στις περιοχές τις δράσεις σας, που είναι και μικρές; Οι νέοι άνθρωποι πώς σας αντιμετωπίζουν;

Ρ: Όλα μαζί κάπως. Είναι μια σχέση σεβασμού και μίσους.

Ν: Εξαρτάται από τους ανθρώπους. Αν είναι φίλα προσκείμενοι της δεξιάς παρατάξης, μας αντιμετωπίζουν με μίσος. Άλλοι, όμως, με περιέργεια, από πού ήρθαμε, τι κάνουμε, γιατί και πού δρούμε. Στην ομάδα μας υπάρχουν διάφορες γνώμες και διαφορετικές προσεγγίσεις για τις αριστερές παρατάξεις. Εγώ προσωπικά δεν επιθυμώ να συλλειτουργώ με τους αριστερούς. Είναι αυτοί που θεωρούν πως οι αναρχικοί προκαλούν τη βία από το στρατό αλλά και τη βία σε κοινές μας διαδηλώσεις. Έχω δει πόσο διαφορετικά αντιμετωπίζουν οι αστυνομικοί εμάς από τους αριστερούς. Με αυτούς είναι πολύ ευγενικοί ενώ εμάς μας χτυπούν άσχημα. Και υπάρχουν και άλλες ομάδες που δε συμφωνούν με αυτά που λέμε και κάνουμε, όπως με τις διαδηλώσεις. Υπάρχει μια ειρηνιστική οργάνωση που πριν δυο χρόνια είχε δυο συλλήψεις μελών τους και τώρα συμμετέχει στις διαδηλώσεις. Επίσης, οι mainstream, κλασσικοί τυπικοί αριστεροί είναι πασιφιστές σιωνιστές, πιστεύουν σε δυο κράτη, επιθυμούν τη διάσπαση, το διαχωρισμό Ισραήλ και Παλαιστίνης και θέλουν να φέρουν την ειρήνη. Επίσης η όλη ιδέα του τείχους, ήταν ιδέα του εργατικού κόμματος του Ισραήλ που θεωρούνται αριστεροί. Ειλικρινά όλοι πολλοί άνθρωποι από το σχήμα μας πιστεύουν στη "ένωσή" μας με τους αριστερούς, είτε αυτοί είναι στην Παλαιστίνη είτε στο Τελ Αβίβ.

Ε: Ποιος είναι ο αριθμός των ανθρώπων που έρχονται στη διαδηλώσεις στο Τελ Αβίβ;

Ρ: Όταν κάνουμε διαδηλώσεις και μαζευόμαστε 300 άτομα είμαστε χαρούμενοι!

Ν: Από την κίνηση στο Ισραήλ μόνο μαζευόμαστε 300 άτομα, π.χ. για διαδηλώσεις - απαντήσεις σε χτυπήματα που δέχονται σύντροφοί μας. Το καλοκαίρι για παράδειγμα που καλέστηκε μια διαδήλωση από τα αριστερά - πασιφιστικά κόμματα για το ζήτημα της Γάζας, εμείς πήγαμε να παρέμβουμε με τα συνθήματα, τα πανό μας, τα κείμενα μας και δεχθήκαμε επίθεση από τους ανθρώπους που παρευρίσκονταν στη διαδήλωση.

Ρ: Οι αριστεροί επιθυμούν ένα κράτος που θα φιλοξενεί το λαό του Ισραήλ και ένα τον Παλαιστινιακό και θα συμβιώνουν αρμονικά. Αντίληψη παντελώς απαράδεκτη για τους αναρχικούς.

Ε: Θα μπορούσατε να μας δώσετε μια απάντηση για το τι είναι οι σιωνιστές;

Ν: Αυτό προϋποθέτει ένα μικρό μάθημα ιστορίας.

Από ό,τι θυμάμαι, ο σιωνισμός γεννήθηκε στις αρχές του προηγούμενου αιώνα στην ανατολική Ευρώπη ως μια ιδέα να γυρίσουν όλοι οι Εβραίοι στη γη του Ισραήλ που ήταν η Παλαιστίνη εκείνη την εποχή. Οι πρώτοι έποικοι άρχισαν να φτάνουν στην Παλαιστίνη στα 1920 από την ανατολική Ευρώπη και ακόμα και σήμερα θεωρούν πως η γη των Ιουδαίων θα πρέπει να ανήκει και στο κράτος των Ιουδαίων. Και όταν λέμε για κράτος Ιουδαίων, μιλάμε για ένα κράτος με θρησκευτική ταυτότητα, με μια επινοημένη τεχνητή ταυτότητα που δεν είμαστε πολύ σίγουροι τι μπορεί να σημαίνει.

Ρ: Έποικοι που έρχονται από τη Βουλγαρία και την Τουρκία ή από την Ουκρανία, με εντελώς διαφορετικό υπόβαθρο- κουλτούρα. Αλλά οι σιωνιστές θεωρούν ότι υπάρχει κοινό υπόβαθρο. Στην αρχή οι σιωνιστές μιλούσαν για αυτοδιάθεση και αυτοκαθορισμό που εγώ προσωπικά το δέχομαι, γιατί ο καθένας έχει το δικαίωμα να αυτοπροσδιορίζεται ειδικά πολιτισμικά (γλώσσα - θρησκεία, κ.τ.λ.). Αλλά ο αυτοπροσδιορισμός δε συνεπάγεται και την ίδρυση κράτους. Υπήρχαν αναρχικοί στην αρχή του σιωνιστικού κινήματος αλλά, μόλις οι σιωνιστές άρχισαν να μιλούν για κράτος και όχι για μια πατρίδα (home-land), ο αυτοπροσδιορισμός για τον οποίον μιλούσαν οι σιωνιστές κατέρρευσε. Και οι αναρχικοί εγκατέλειψαν το κίνημα των σιωνιστών. Σήμερα πια επανέρχεται το ερώτημα για το αν θα επανέρθει δυναμικά το σιωνιστικό όραμα.

[...]

Ρ: Υπάρχουν οι φονταμενταλιστές εβραίοι στην Ιερουσαλήμ οι οποίοι είναι μεσσιανιστές, θρησκευόμενοι. Δεν πιστεύουν στο κοσμικό κράτος αλλά στον ερχομό του μεσσία που κάποια στιγμή θα κυβερνήσει. Είναι κομμάτι του σιωνισμού και της νεώτερης ευρωπαϊκής ιδεολογίας είναι γέννημα της γαλλικής επανάστασης. Γι' αυτό και είναι τόσο ξένοι για την περιοχή που ζούμε. Πολλοί από τους εβραίους άλλων κρατών αναγκάστηκαν κατά κάποιο τρόπο να εξευρωπαϊστούν. Αυτή είναι μια δυτική ματιά, δεν είναι η ανατολίτικη.

Ε: Θα ήθελα να ρωτήσω ποια είναι η σχέση σας με τα media, γιατί είδα στο βίντεο ότι δώσατε συνέντευξη τύπου, όπου εσείς καλέσατε τους δημοσιογράφους να παραβρεθούν.

Ρ: Συνεργαζόμαστε με ανεξάρτητα μέσα, το indy-media είναι μέρος της δράσης μας. Επίσης, μέρος της δράσης μας είναι να προβάλλουμε στα παλαιστινιακά χωριά ειδήσεις και νέα, πόσοι πυροβολήθηκαν, πόσοι σκοτώθηκαν (σε συγκρούσεις με το στρατό). Ο λόγος που κάναμε αυτή την συνέντευξη τύπου ήταν ότι, ενώ ο πυροβολισμός του συντρόφου πήρε μεγάλη έκταση, τα media προσπάθησαν να χειραγωγήσουν τον κόσμο, συκοφαντώντας την ενέργεια που επιχειρήσαμε να κάνουμε, διαστρεβλώνοντας το γιατί πήγαμε εκεί και το τι θέλαμε να κάνουμε. Όταν, λοιπόν, ο στρατός θα έβγαζε την ανακοίνωση, αποφασίσαμε και εμείς να καλέσουμε σε συνέντευξη τύπου, μια μέρα πριν από το στρατό.

Την άλλη μέρα ο τύπος παρουσίασε την αναρχική και την στρατιωτική εκδοχή με σχετικά ισότιμο τρόπο. Για εμάς ήταν σημαντικό να δείξουμε ένα παράδειγμα για το πώς οι ισραηλινοί είναι πολλοί πρόθυμοι να ακούσουν ένα γεγονός που τους το

παρουσιάζουν οι ισραηλινοί αλλά δεν δίνουν καμία σημασία αν το παρουσιάσουν οι παλαιστίνιοι. Και δυστυχώς ακούμε μόνο την εκδοχή των γεγονότων που παρουσιάζουν οι ισραηλινοί.

Μετά το γεγονός, λοιπόν, ήμαστε οργισμένοι. Δεν θέλαμε να νιώσουμε αδύναμοι και αβοήθητοι γι' αυτό και αποφασίσαμε να παρουσιάσουμε τα γεγονότα. Όχι μόνο για να δείξουμε την αλήθεια αλλά και για να αναδείξουμε το ζήτημα με το τείχος και την κατοχή. Αλλά και το πώς τα ισραηλινά media παρουσιάζουν μόνο την εκδοχή του στρατού. Σε αυτή την περίπτωση λοιπόν, αποφασίσαμε να χρησιμοποιήσουμε τα media.

Ε: Είπατε προηγουμένως ότι στα παλαιστινιακά πανεπιστήμια οι αριστερές οργανώσεις είναι αδύναμες, ενώ η Χαμάς αποτελεί την πλειοψηφία. Αυτό συμβαίνει επειδή η Χαμάς προσφέρει κοινωνικές υπηρεσίες, χτίζει σχολεία, νοσοκομεία κ.λ.π.. Τι είδους σχολεία χτίζουν, τι είδους εκπαίδευση παρέχουν και πού βρίσκουν τους πόρους για να τα χτίζουν και να τα συντηρούν;

Ρ: Ξέρω γι' αυτό το πανεπιστήμιο, έχω φίλους εκεί, είναι φανερό ότι η Χαμάς είναι δυνατή. Στα χωριά τα οποία δρούμε η Χαμάς δεν έχει παρουσία ή έχει πολλή μικρή. Αλλά στη Γάζα και σε άλλα μέρη είναι γνωστό ότι χτίζουν κλινικές και σχολεία η χρηματοδότηση γίνεται από Άραβες αλλά και παλαιστίνιους που ζουν στο εξωτερικό. Όσο για το τι διδάσκουν στα σχολεία, είναι ισλαμικά σχολεία. Προφανώς θέλουν ένα ισλαμικό κράτος, δεν το κρύβουν αυτό. Πιστεύω ότι, όπως όλοι οι πολιτικοί, έτσι και η Χαμάς, έχει μία σκληρή γλώσσα, επειδή δεν έχει την εξουσία, είναι αντιπολίτευση. Όταν, όμως, και αν την αποκτήσει, δεν θα μιλά ή δεν θα δρα με τον ίδιο τρόπο. Θα πρέπει να γίνει πιο υπεύθυνη απέναντι στο λαό. Όταν είσαι υπεύθυνος στο λαό, δεν μπορείς να καλείς συνέχεια σε πόλεμο, πρέπει να κάνεις και άλλα πράγματα γι' αυτόν. Προσωπική εκτίμησή μου είναι, λοιπόν, ότι αν η Χαμάς πάρει την εξουσία, θα αναγκαστεί να συνομιλήσει με το κράτος του Ισραήλ, δεν έχει άλλη επιλογή. Τώρα φυσικά λέει: "πετάξτε τους εβραίους στη θάλασσα", αυτό δεν το κρύβουν.

Ε: Θέλω να ρωτήσω για την ομάδα σας, τους "αναρχικούς ενάντια στο τείχος". Φαντάζομαι ότι από την μία μεριά του τοίχους βρίσκονται παλαιστίνιοι και από την άλλη ο ισραηλινός στρατός. Ακούμε κάποια πράγματα, αλλά δεν τα γνωρίζουμε. Προσπαθώ να καταλάβω από τα κείμενά σας, που έχω διαβάσει στο internet, τι ακριβώς προσπαθείτε να κάνετε σε σχέση με το τοίχος ως αναρχικοί. Προσπαθείτε να πείτε στους παλαιστίνιους ότι κάποιοι ισραηλινοί είναι διαφορετικοί; Ποια είναι η ταυτότητά σας σε αυτόν τον αγώνα; Όταν λέτε "αναρχικοί ενάντια στο τείχος", ξέρουν οι παλαιστίνιοι τι πιστεύετε γύρω από το θεό, τη γυναίκα; Έχετε το χρόνο και τη δυνατότητα να μιλήσετε γι' αυτά τα ζητήματα με τους χωρικούς στα χωριά που πάτε; Διάβασα ότι ένας σύντροφός σας, όταν τον ρώτησαν τι έχει ως προτεραιότητα στον αγώνα του, απάντησε: "το τείχος, θέλω να καταστρέψω το τείχος πρώτα. Μετά είναι η αναρχία." Η πρώτη ερώτηση, λοιπόν, είναι ποια είναι η ταυτότητά σας σε αυτόν τον αγώνα, αν είστε ένα ευρύ μέτωπο συμμαχίας στο οποίο εσείς προσπαθείτε να μιλήσετε για κάποια χαρακτηριστικά σας, όπως η αντιεξουσία, ή τελικά δράτε μόνοι σας; Η δεύτερη ερώτηση αφορά τη βία. Είδα στο βίντεο ότι, όταν πήγατε να σπάσετε

την πόρτα, απευθυνόσασταν στους στρατιώτες φωνάζοντάς τους "αρνηθείτε" και αυτοί άρχισαν να πυροβολούν. Υπήρχε οργή αλλά δεν εκφράστηκε. Ποιο τελικά είναι το όριο της βίας, αν αισθάνεσαι οργή; Η ερώτηση, λοιπόν, είναι αν επιλέγετε σε κάποιες περιπτώσεις να μην ενεργείτε βίαια, χωρίς να την αρνείστε συνολικά όμως, ή αν είναι ιδεολογική θέση της ομάδας να δρα μη βίαια.

Ν: Όσον αφορά τη δεύτερη ερώτηση, αν είχα τη δυνατότητα να καταστρέψω όλο το τείχος, θα το έκανα. Υπάρχουν δύο ζητήματα. Κατ' αρχάς δεν θέλω να πυροβοληθώ και δεύτερον στα μέρη, τα χωριά στα οποία έχουμε μία άμεση δράση, πρέπει να λαμβάνουμε υπ' όψιν τους ανθρώπους που μένουν εκεί. Κι αυτό για τον εξής λόγο: μετά από μία δράση εμείς θα φύγουμε για να γυρίσουμε στις πόλεις που ζούμε, ενώ οι παλαιστίνιοι είναι αυτοί που μένουν πίσω και τελικά θα αντιμετωπίσουν τις συνέπειες, τα αντίποινα από τη δράση αυτή. Τα αντίποινα αυτά είναι συλλήψεις, ξυλοδαρμοί, κατεδαφίσεις σπιτιών κ.λ.π.. Πρέπει, λοιπόν, να υπολογίζουμε τους χωρικούς και να έχουμε κατά κάποιο τρόπο μία συναίνεση από αυτούς, να βρισκόμαστε σε συνεννόηση για τη δράση που πάμε να κάνουμε.

Ρ: Νομίζω ότι είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι οι "αναρχικοί ενάντια στο τείχος" είναι μία ομάδα άμεσης δράσης. Δεν συζητάμε ιδεολογικές ή θεωρητικές απόψεις. Αυτό είναι μια πολύ συνειδητή επιλογή. Αν αρχίσουμε να συζητάμε γι' αυτά, θα καταλήξουμε να διασπαστούμε σε δέκα διαφορετικές ομάδες. Αυτό μας επιτρέπει να μαζευόμαστε αρκετοί -ως και εκατό άτομα- και να κάνουμε διάφορες ενέργειες. Ο καθένας, λοιπόν, έχει την άποψή του για τα όρια της βίας και το πώς ερμηνεύει την αναρχία, όπως συμβαίνει και στην Αθήνα, άλλωστε. Υπάρχουν άνθρωποι στην ομάδα μας που υποστηρίζουν την άποψη ότι πρέπει να πετάνε πέτρες και συμμετείχαν μαζί μας στην Σαμπάμπ όπου επιτεθήκαμε στο στρατό με πέτρες αλλά υπάρχουν και άλλοι που είναι εντελώς αντίθετοι και αυτοαποκαλούνται γκανιτστές. Λόγω αυτών των διαφορών, όταν κάνουμε δράσεις δεν ασκούμε κανέναν είδους βία και αυτοί που έχουν άλλη άποψη για τα όρια της βίας το κάνουν μόνοι τους σε διαφορετική στιγμή. Και αυτό γίνεται. Είναι επίσης ζήτημα τακτικής. Υπάρχει ένα όριο για τα πράγματα που μπορούμε να κάνουμε χωρίς να βρεθούμε στη φυλακή. Είναι φανερό ότι την ημέρα που κάποιοι από την ομάδα κάνει κάτι "παράνομο" θα βρεθούμε στην φυλακή. Σε κάθε δράση μας βιντεοσκοπούν συνεχώς και παρακολουθούμαστε στενά, γι' αυτό πρέπει να δρούμε έξυπνα και όχι τόσο ρομαντικά. Όσον αφορά τον "εκπαιδευτικό" σκοπό μας στους χωρικούς για τις θέσεις της αναρχίας ...

Ε: Συγγνώμη, αλλά δεν είχε το νόημα κάποιου είδους "εκπαίδευσης" αυτό που ρώτησα, αλλά αν ξέρουν ποιος είσαι πραγματικά.

Ρ: Ναι, είναι σημαντικό να ξέρουν, να είναι ξεκάθαρο, ποιος είσαι, ποιος είναι ο σκοπός σου και πώς λειτουργείς. Για παράδειγμα, είχαμε κάνει κάποιες επιτυχημένες διαμαρτυρίες-διαδηλώσεις και ο Αραφάτ θέλησε να μας συναντήσει. Εμείς φυσικά αρνηθήκαμε ξεκάθαρα να τον συναντήσουμε λόγω του ρόλου του και του τι αντιπροσωπεύει. Κάποιοι είδαν την κίνησή μας αρνητικά, ισραηλινοί και παλαιστίνιοι. Εμείς

εξηγήσαμε ότι στεκόμαστε αλληλέγγυοι στον αγώνα του λαού, όχι της παλαιστινιακής ηγεσίας. Επίσης, ξεκαθαρίσαμε ότι παλεύουμε και για την ισότητα της γυναίκας. Υπάρχουν κάποιοι στην ομάδα που είναι χορτοφάγοι. Όταν πηγαίνουν στα χωριά, δε λένε: "μην τρώτε κρέας", λένε: "εγώ δεν τρώω κρέας". Αυτό είναι ένα απλό παράδειγμα του πώς δείχνουμε ποιοι είμαστε.

Στην συνέντευξη τύπου κάποιος δημοσιογράφος μας αποκαλούσε μη- βίαιους. Του απαντήσαμε ότι δεν είμαστε μη- βίαιοι. Κάποιος άλλος μας αποκαλούσε ειρηνικούς ακτιβιστές. Του είπαμε, επίσης, ότι δεν είμαστε κάτι τέτοιο. Κάνουμε πολύ ξεκάθαρο στους δημοσιογράφους ποιοι είμαστε. Παρ' όλα αυτά, ο αραβικός τύπος μας αποκαλεί ειρηνικούς ακτιβιστές, πράγμα που δεν είναι στο χέρι μας να αλλάξουμε.

Παραδεχόμαστε ότι μερικές φορές, για λόγους τακτικής, κρύβουμε ότι είμαστε αναρχικοί για να έχουμε ένα τακτικό πλεονέκτημα. Αυτό συμβαίνει και στην ισραηλινή και στην παλαιστινιακή πλευρά. Δεν είμαστε πολύ περήφανοι γι' αυτό, αλλά πραγματικά πολλές φορές μας βοηθάει. Πολλές φορές δρούμε με την ονομασία "ακτιβιστές ενάντια στο τείχος".

Ε: Πώς βλέπετε την έκφραση αλληλεγγύης από άλλες χώρες; Υπάρχει κάποιου είδους κίνηση η οποία θα σας βοηθούσε; Που θα απαντούσε σε ερωτήματα;

Ρ: Κατ' αρχάς, ο λόγος που βρεθήκαμε εδώ είναι γιατί θεωρούμε σημαντικές τις επαφές με ανθρώπους που σκέφτονται όπως εμείς. Μας βοηθά με πολλούς τρόπους. Κατ' αρχάς, μας γεμίζει ενέργεια γιατί στο Ισραήλ αισθανόμαστε -και είμαστε- μια μικρή μειονότητα. Είναι καλό να γνωρίζεις ανθρώπους στον υπόλοιπο κόσμο που είναι σαν εσένα και δρουν σαν εσένα. Σε εμπνέει και σε ενθαρρύνει, βλέπεις τον εαυτό σου σαν μέρος μίας μεγάλης κοινότητας. Μέσα σε λίγες μέρες στην Ελλάδα είδαμε βίντεο και πληροφορηθήκαμε για πολλές κινήσεις που έχουν γίνει.

Ν: Θα ήθελα να πω ότι ζηλεύω το προνόμιό σας. Δράτε σύμφωνα με αυτά που πιστεύετε και με τους στόχους που βάζετε, έχετε την δυνατότητα να δράτε δυναμικά, κάτι που εμείς δεν μπορούμε, ούτε κατά φαντασία, να κάνουμε στο Ισραήλ ή στην Παλαιστίνη. Όποτε το έχουμε κάνει, έχουμε συλληφθεί, έχουμε φυλοκοπηθεί, μέχρι και πλαστικές σφαίρες έχουμε δεχθεί.

Α: Νομίζω ότι στις μεσογειακές χώρες έχετε μία ισχυρή αγωνιστική παράδοση από την οποία μαθαίνετε. Όταν μιλάμε με κάποιους μεγαλύτερους σε ηλικία αναρχικούς, λένε ότι ήταν μόνο 15-20 άτομα στα 70ς. Πολλοί μεταναστεύουν στην Αγγλία.

Δεν υπάρχει ακόμη κίνημα στο Ισραήλ. Ένας λόγος που είμαστε εδώ είναι και αυτός. Μαθαίνουμε, παίρνουμε εμπειρίες, μαθαίνουμε από τα λάθη των συντρόφων από τις άλλες χώρες. Μεγάλο μέρος της δράσης που έχουμε οφείλεται στη διεθνή αλληλεγγύη που έδειξαν άλλοι σύντροφοι στην Παλαιστίνη, στην συνεργασία που ανέπτυξαν μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων, αυτή η διεθνής αλληλεγγύη πραγματικά μας βοήθησε να κάνουμε εμείς αυτό σήμερα. Πρέπει να διατηρήσουμε ένα σεβασμό σε αυτούς τους ανθρώπους που ήταν από την Αγγλία, την Αμερική, την Ιταλία, την Ελβετία και δεν ήταν όλοι αναρχικοί, γιατί αυτοί κάνανε τις πρώτες επαφές, στήσανε τις πρώτες σχέσεις με τους Παλαιστίνιους.

Επίσης, επειδή κατά κάποιο τρόπο οι ευρωπαίοι μείνανε ουδέτεροι σε αυτή τη σύγκρουση, αυτό βοήθησε πολύ γιατί μπόρεσαν πιο εύκολα να στηθούν αυτές οι γέφυρες επικοινωνίας (με τους Παλαιστίνιους).

Ρ: Ένα άλλο πράγμα που δε ζητάμε από εσάς αλλά

κυρίως από συντρόφους σε πιο πλούσιες χώρες είναι η υλική βοήθεια. Δεν παίρνουμε λεφτά από κομματικές οργανώσεις, συγκεντρώνουμε οικονομική βοήθεια από συναυλίες ή πουλώντας το έντυπο υλικό μας. Οι δράσεις μας στα χωριά της Παλαιστίνης απαιτεί πολλά χρήματα. Επίσης, οι δικηγόροι μας κοστίζουν πολλά λεφτά. Αυτό βέβαια δεν είναι κάτι που αφορά την σημερινή κουβέντα αλλά το λέω παρεμπιπτόντως.

Ε: Για το μέλλον, τι πλάνα δράσης έχετε; Θα συνεχίσετε τις δράσεις ενάντια στο τείχος;

Ρ: Για μένα από τα πιο σημαντικά πράγματα που έχουμε ξεκινήσει είναι η πολιτική δουλειά στα σχολεία. Υπάρχουν μαθητές που κάνουν πολλή δουλειά προπαγανδιστική και με ενδιαφέρει να δω πώς θα εξελιχθεί αυτό. Η αντιμιλιταριστική δράση στα σχολεία δυναμώνει την άρνηση της θητείας. Είναι κάτι πολύ πρόσφορο, γιατί οι μαθητές γνωρίζουν ότι δεν υπάρχουν δουλειές και ότι ο στρατός δεν πρόκειται να τους προσφέρει τίποτα παρά άγνοια. Δεν έχουμε τη λύση για το πώς να το κάνουμε αλλά έστω και με αργά βήματα πρέπει να δράσουμε στους χώρους της νεολαίας. Όταν πήγαμε στο σχολείο, δεν ήξερα κανέναν που να μην είχε πάει στο στρατό, ούτε καν γνώριζα τη δυνατότητα να μην πας - εκτός από αυτούς που είχαν απαλλαχθεί για ψυχολογικούς ή ιατρικούς λόγους - αλλά όλοι ήταν υγιείς. Σήμερα, πάντως, δεν υπάρχει μαθητής που να μην γνωρίζει ότι υπάρχει δυνατότητα να αρνηθείς το στρατό. Και νομίζω ότι αυτό είναι από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του κινήματος, όχι μόνο του αναρχικού αλλά του αντιιστιονιστικού κινήματος, μέρος του οποίου είμαστε και εμείς. Ξεκίνησε ως περιθωριακή άποψη σε κάποια εναλλακτικά έντυπα και σήμερα η άρνηση του στρατού είναι ένα ζήτημα που συζητιέται καθημερινά σε όλα τα σχολεία του Ισραήλ.

Ν: Όταν εγώ πήγαμε στο σχολείο, φυσικά δεν υπήρχε καν σαν σκέψη ότι μπορούσες να φανταστείς τον εαυτό σου έξω από το στρατό.

Ε: Αυτή η επαφή με την νεολαία και η δουλειά που γίνεται, σας έχει δημιουργήσει την ανάγκη να ανοίξετε και άλλα κοινωνικά ζητήματα εκτός από τον αντιμιλιταρισμό, το τείχος και τις κοινωνικές διακρίσεις, όπως π.χ. η εκπαίδευση ή η ανεργία; Ότι έχει έρθει ίσως η κατάλληλη στιγμή για να το κάνετε;

Ρ: Ναι. Η ερώτησή σου είναι και η απάντηση. Ας μην ξεχνάμε βέβαια ότι η ομάδα αυτή υπάρχει λιγότερο από δύο χρόνια. Μπορεί να έχουμε όλη αυτή τη δράση αλλά τώρα ουσιαστικά αρχίζουμε να οργανωνόμαστε.

...αποσπάσματα πνευματικής ακτινογραφίας

χούλιγκαν

Η μπύρα έχει ωραία γεύση, όμως δεν υπάρχει λόγος να μεθύσω και να με τσιμπήσουν, επειδή θα βρίζω ανεβαίνοντας την κεντρική λεωφόρο του Τότεναμ. Πρέπει να νά' χεις το νου σου όταν ετοιμάζεσαι για πέσιμο. Αν μεθύσεις, ή θα φας κλωτσιές ή θα σε μαζέψουν για χούλιγκανισμό. Οι μπάτσοι δεν το' χουνε σε τίποτα να σε φορτώσουν με κατηγορίες αν σε τσιμπήσουν εν ώρα δράσης. Η αφρόκριμα κάθε συλλόγου ξέρει τι παίζει κι αφήνει τους μαλάκες να κάνουν θόρυβο, να χοροπηδάνε και να κάνουν τους καραγκιόζηδες μπροστά στις κάμερες. Το πραγματικό παιχνίδι παίζεται από τις συμμορίες κι όχι από τους μεσήλικες που σημαιοστολίζονται για να πάνε στο γήπεδο. Για μας αυτοί οι τύποι είναι μαλάκες, το θέμα είναι να μη φαίνεσαι. Όταν δε γίνεσαι νούμερο, η γλύκα είναι διπλή. Κάνε τη δουλειά σου κι εξαφανίσου πριν σε δουν. Είναι θέμα συγχρονισμού. Σκέψου πριν τη χωθείς, χρησιμοποίησε το μυαλό σου. Μην τρελαίνεσαι, θα πάθεις καμιά καρδιακή προσβολή. Πρόσεχε τον εαυτό σου, μείνε υγιής. Βρες τους αντιπάλους και σπάς' τους το κεφάλι στο τσιμέντο. Δε χρειάζονται τυμπανοκρουσίες. Κινήσου προσεκτικά και θα' χεις αποτέλεσμα χωρίς αρνητικές επιπτώσεις. Βασικές αρχές που οι εφημερίδες και η τηλεόραση δε μπορούν να συλλάβουν. Στη λεωφόρο Κένσινγκτον, που βγάζουμε τους οπαδούς της Λίβερπουλ από τα βαγόνια και τους κοπανάμε, δεν υπάρχουν δημοσιογράφοι. Οι ρουφιάνοι είναι στο Ιστ Έντ και κωλοτριβονται με τους λεφτάδες, ελπίζοντας να τους προσέξουν οι πολιτικοί. Οι εκφωνητές δε μένουν σε πολυκατοικίες για να ζουμάρουν με τις κάμερες, όταν λιώνουμε τους τσόγλανους από το Τάινσαϊντ στο Κινγκς Κρος. Το μόνο που ξέρουν αυτοί είναι να κυνηγούν την επικαιρότητα και να τσεπώνουν το χρήμα. Εμάς μας συμφέρει, γιατί να τους έχουμε στα πόδια μας; "Οι χούλιγκαν έσβησαν μετά το Χέιζελ", εκμυστηρεύτηκε ο μεγαλοδημοσιογράφος χαμηλόφωνα, "γιατί το θέμα ήταν ένα ταμπού που φόβιζε τους χορηγούς. Πριν ήταν ένας μόνιμος βραχνάς, όμως ξαφνικά παροπλίστηκαν κι εμείς χάσαμε ένα θέμα που ανέβαζε κατακόρυφα την κυκλοφορία των εφημερίδων μας. Σύμφωνα με τη θεωρία μου, ή έμπλεξαν με ναρκωτικά σαν το έκστασι, το οποίο κατέστρεψε την τάση τους για βία και οργανωμένο έγκλημα, ή παντρεύτηκαν και ηρέμησαν. Συνάμα τα ακριβά εισιτήρια δεν επιτρέπουν στα σημερινά παιδιά να πηγαίνουν στο γήπεδο συχνά, νέοι δεν υπάρχουν για να πάρουν τη θέση των παλιών κι έτσι οι χούλιγκαν τείνουν να εξαφανιστούν σαν τους δεινόσαυρους. Η αστυνομία ειδικεύτηκε στην πρόληψη και την καταστολή επεισοδίων, εισηγάγε βιντεοκάμερες και οι

ταραξίες αποτραβήχτηκαν. Οι βαριές ποινές των δικαστικών ολοκλήρωσαν το έργο της αστυνομίας, οπότε οι νέοι άφησαν στην άκρη τα μαχαίρια κι άρχισαν μια νέα ζωή. Κάπου κάπου μια χούφτα ηλίθιοι εισβάλουν στους αγωνιστικούς χώρους, όμως αυτά είναι αστεία πράγματα. Η βία στα γήπεδα έχει πεθάνει, η κοινωνία είναι πολύ πιο ισορροπημένη σήμερα. Οι Τόρις έχουν θέσει τέλος στις ταξικές εκρήξεις. Οι εξεγερμένοι νεαροί του χθες είναι ξαπλωμένοι στο κρεβάτι τους και καπνίζουν κάνναβη ή διαλέγουν απόχρωση για το δωμάτιο του μωρού στο πολυκατά-στημα της περιοχής τους".

Κάποια μέρα θα' μαι ένας γερομεθύοτακας παραλής και ποιός ξέρει σε τι κόσμο θα ζω. Θα σέρνομαι άρρωστος και κάθε φορά που θα βγαίνω από το σπίτι θα μου την πέφτουν για λεφτά. Οι συντάξεις θα έχουν κοπεί κι εγώ θα παρακολουθώ σαπουνόπερες καθισμένος στην πολυθρόνα, περιμένοντας να πεθάνω. Τουλάχιστον θα έχω ζήσει τα λίγα χρόνια της νιότης. Τα έξοδα της κηδείας μου πάντως αποκλείεται να τα πληρώσω. Αξιοπρεπής θάνατος; Ρε, δε μπα να γαμηθείτε! Θα' χω πολλές ιστορίες να λέω α' αυτούς που θα μου δίνουν τη προσοχή τους και οι πιτσιρικάδες θα εκπλήσσονται που τον παλιό καιρό υπήρχε ζωή. Θα με κοιτάζουν κάπως διαφορετικά. Το έκανα κι εγώ. Πέρανα τα λόγια των γέρων για ασυναρτησίες μέχρι που στάθηκα να τους ακούσω. Τα νοήματα θέλουν χρόνο να αποκαλυφθούν, μα οι άνθρωποι είναι ανυπόμονοι.

Όταν ήμουν μικρότερος, έτυχα σε αγώνες που υποτίθεται ότι ήταν μεγάλης έκτασης επεισόδια. Με την παρέα μου το γλεντάγαμε και είναι αλήθεια πως μερικές φορές χάναμε τον έλεγχο, όμως σε γενικές γραμμές, ήταν περισσότερο θέαμα παρά πραγματική βία. Παρ' όλ' αυτά, με τον τρόπο που παρουσιάζονταν τα γεγονότα στον κόσμο, πίστευες πως επρόκειτο για εισβολή εξωγήινων. Η αλήθεια παραμορφώνεται. Πάντα υπάρχει κάποιος που θολώνει τα νερά. Το χειρότερο απ' όλα είναι ότι στο μέσο άνθρωπο αρέσει να πιστεύει σε ψέματα. Τον γλιτώνει απ' το να προσπαθεί να καταλάβει. Οι άνθρωποι θέλουν να σκέφτονται οι άλλοι γι' αυτούς. Γι' αυτό και η πολιτική είναι μια μαλακία, επειδή έχει να κάνει μ' ένα σωρό ανεγκέφαλους ηλίθιους που στέκονται στη γραμμή και υπηρετούν τους αφέντες.

Αποσπάσματα από τις εξομολογήσεις ενός 40χρονου χούλιγκαν της Τσέλσι του Τζον Κινγκ, στο "βιομηχανία ποδοσφαίρου".

ΤΟ ΑΓΙΟ ΔΙΣΚΟΠΟΤΗΡΟ...

ΤΗΣ

Ένα από τα βασικά επιχειρήματα νομιμοποίησης των βιοτεχνολογιών στην κοινωνική συνείδηση αποτελεί η υπόσχεση αντιμετώπισης διαφόρων ασθενειών με τη δημιουργία και εφαρμογή νέων θεραπευτικών μεθόδων και φαρμάκων. Οι βιοτεχνολόγοι τάζουν την οριστική απαλλαγή της ανθρωπότητας από ασθένειες που την ταλανίζουν εδώ και αιώνες, αντιμετωπίζοντας αυτή τη φορά τη ρίζα του "κακού", τα γονίδια, αποσιωπώντας φυσικά τους πραγματικούς λόγους και τις συνέπειες του "θαυματουργού" τους εγχειρήματος, όσο βέβαια και τις πραγματικές αιτίες των ασθενειών.

Οι τεχνικές "θεραπείας" με βάση το ανασυνδυασμένο DNA, διακρίνονται σε εκείνες που εφαρμόζονται σε σωματικά κύτταρα (στις οποίες οι γενετικές αλλαγές δεν μεταβιβάζονται στους απογόνους), γνωστές ως γονιδιακές θεραπείες και σε εκείνες που αφορούν στα γεννητικά ή εμβρυικά κύτταρα (στις οποίες οι αλλαγές κληροδοτούνται). Αξίζει να περιγράψουμε ένα χαρακτηριστικό τύπο γονιδιακής θεραπείας, ο οποίος καταδεικνύει το γνωστό μονοπάτι των "επιστημονικών θαυμάτων", σύμφωνα με το οποίο ο επιθυμητός στόχος διαμορφώνει τη μέθοδο και παρακάμπτει τις "παράπλευρες απώλειες". Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα *ex vivo* (εκτός σώματος) γονιδιακής θεραπείας εφαρμόζεται στην αντιμετώπιση μιας μορφής της κληρονομικής ανοσοβιολογικής ανεπάρκειας. Λεμφοκύτταρα του παιδιού με την ανεπάρκεια (πολλοί από τους ασθενείς δεν καταφέρνουν να ενηλικιωθούν) εξάγονται από το μυελό των οστών του. Τα λεμφοκύτταρα αυτά φέρουν το κληρονομημένο μεταλλαγμένο γονίδιο το οποίο δεν συνθέτει κάποιο ένζυμο υπεύθυνο για τη λειτουργία τους. Στα εξηγμένα λεμφοκύτταρα εισάγεται το φυσιολογικό γονίδιο "φορτωμένο" σε έναν "ανενεργό" ιό-φορέα, με αποτέλεσμα τώρα το ανασυνδυασμένο λεμφοκύτταρο να μπορεί να λειτουργεί υπέρ της άμυνας του οργανισμού. Στη συνέχεια, τα γενετικά τροποποιημένα λεμφοκύτταρα εισάγονται ενδοφλεβίως στον οργανισμό.

Οι τυμπανοκρουσίες υπέρ της γονιδιακής θεραπείας σιγούν για τους ιούς που χρησιμοποιούνται, κάνοντας λόγο μόνο για απενεργοποιημένους ιούς-φορείς. Είναι γνωστό όμως ότι το κύτταρο αποτελεί ένα δυναμικό σύστημα δομικής και λειτουργικής οργάνωσης, με μηχανισμούς και συστατικά μέρη που ενδεχομένως, αλληλεπιδρώντας με τον "ανενεργό" ιό θα μπορούσαν να προκαλέσουν το "ξύπνημα" του ιού ή την ενεργοποίηση κάποιου άλλου ανενεργού γονιδίου. Ακόμη, δεν λαμβάνεται υπόψη ότι η εισαγωγή του συμπλόκου ιός-φυσιολογικό γονίδιο, γίνεται σε τυχαία θέση του γονιδιώματος του κυττάρου, κάτι που θα μπορούσε να προκαλέσει τη διακοπή λειτουργίας

κάποιου άλλου γονιδίου και κατ' επέκταση κάποιας σημαντικής κυτταρικής λειτουργίας. Με τις γονιδιακές θεραπείες αναμιγνύεται ανθρώπινο και ιικό γονιδίωμα, η αλληλεπίδραση των οποίων μέσα στο πολυπαραγοντικό σύστημα του κυττάρου, προϊδεάζει, χωρίς να αποτελεί κινδυνολογία, για ολέθριες επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία.

Αυτό στο οποίο αξίζει περισσότερο να εστιάσουμε, πέρα από τις σαφώς ανεπανόρθωτες αλλαγές με τις οποίες απειλείται ο ανθρώπινος γενετικός κώδικας και κατά συνέπεια η υγεία του ανθρώπου, είναι η νέα ιεροποιοία που διαμορφώνεται από την εφαρμογή τέτοιων τεχνικών. Η βιοτεχνολογία (ως μέθοδος και ως φιλοσοφία) τίθεται στην αιχμή μιας "νέας" αντίληψης τόσο της έννοιας της ασθένειας όσο και της υγείας. Η νέα θρησκεία, αυτή του γονιδίου, κινείται στα πλαίσια μιας δογματικής εξηγητικής θεωρίας των ασθενειών στη βάση της γονιδιακής σύστασης η οποία επεκτείνεται ακόμη πιο πέρα από καταστάσεις που χαρακτηρίζονται ως γενετικές ασθένειες, στην γενετικοποίηση δηλαδή, καταστάσεων όπως το χαμηλό ύψος του σώματος, η παχυσαρκία, η κατάθλιψη, η εγκληματικότητα... Η αυξανόμενη γενετικοποίηση των πάντων δεν επιχειρείται βέβαια για "ευγενείς" σκοπούς, όπως η "σωτηρία" μας από ανίατες ασθένειες. Η βιοτεχνολογία εγκαθιδρύει την εξατομικευμένη αντίληψη της "ασθένειας" -η οποία δεν παράγεται κοινωνικά-πολυπαραγοντικά- αλλά αφορά εσωτερικές "εσφαλμένες" κυτταρικές λειτουργίες. Σηματοδοτεί το πέρασμα από τον λεγόμενο "έλεγχο και αποτροπή των ασθενειών", στη συνθήκη αυτή που μετρήσιμο μέγεθος αποτελεί πλέον η ίδια η έννοια της υγείας. Η εκ νέου διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της "υγείας" συνιστά και δυναμικό κομμάτι της γενικευμένης κοινωνικής επιτήρησης.

Παραδειγματικά, μια "φαρμακευτική" πρωτεΐνη που παρασκευάζεται με τις μεθόδους του ανασυνδυασμένου DNA, είναι η ανθρώπινη αυξητική ορμόνη, η οποία παράγεται φυσιολογικά στην υπόφυση του ανθρώπου και παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του. Η απουσία της ορμόνης αυτής οδηγεί, σύμφωνα με την σύγχρονη ιατρική, στο νανισμό. Στη δεκαετία του '80, οι φαρμακοβιομηχανίες Genentech και Eli Lilly κατασκεύασαν γενετικά παρασκευασμένη αυξητική ορμόνη για τα μερικές χιλιάδες παιδιά με νανισμό στις ΗΠΑ. Μέχρι το '91, η γενετικά παρασκευασμένη ορμόνη είχε γίνει ένα από τα πιο ευρέως πωλούμενα φάρμακα της χώρας, με τις δυο εταιρείες να μοιράζονται κέρδη της τάξης των 500 εκατομμυρίων δολαρίων. Η απάντηση στο ερώτημα πώς συνέβη κάτι τέτοιο είναι απλή: οι εταιρείες, σε συνεργασία με τους γιατρούς και με την κρατική συνδρομή που τους παρείχε επταετή δυνατότητα μονοπωλίου -λόγω του ότι απευθύνονταν σε περιορισμένο αγοραστικό κοινό- σε μια προσπάθεια διεύρυνσης του αγοραστικού τους κοινού, παρουσίασαν το χαμηλό ύψος σαν "ασθένεια" με αποτέλεσμα είτε οι γονείς είτε και τα παιδιά από μόνα τους να αγοράζουν την ορμόνη προκειμένου να προσθέσουν τα πολυπόθητα λίγα εκατοστά στο ύψος τους...

Η χαρτογράφηση του ανθρώπινου γονιδιώματος αποτελεί, όπως ο βιολόγος Ουόλτερ Τζίλμπερτ χαρακτήρισε, το Άγιο Δισκοπότηρο των γενετιστών, ενώ ο Τζέιμς Ουότσον, ο πρώτος διευθυντής της κρατικά χρηματοδοτούμενης με πολλά δισεκατομμύρια δολάρια επιχείρησης της χαρτογράφησης, δήλωνε πριν από χρόνια στο περιοδικό Times: "Συνηθίζαμε να σκεφτόμαστε ότι η μοίρα μας βρισκόταν στα αστέρια μας. Τώρα ξέρουμε ότι, σε μεγάλο βαθμό, η μοίρα μας βρίσκεται στα γονιδιά μας". Οι γλωσσικές αυτές "παραδρομές" των

βιολόγων υποδηλώνουν απερίφραστα τη δημιουργία μιας νέας θεολογίας, η οποία όπως κάθε θεολογία φέρει το κομμάτι εκείνο του μυστικισμού που της αντιστοιχεί. Η βιολογία, γνωρίζοντας μόνο τη μισή αλήθεια από αυτό που ισχύει για τα έμβια όντα γίνεται κυρίαρχο όπλο (κι αυτό καταδεικνύεται από ανατροπές όπως αντί των αναμενόμενων 100.000 γονιδίων χαρτογραφήθηκαν λιγότερα από 30.000 γονίδια, κάτι που καταρρίπτει και γνωστά, μεταξύ των βιολόγων, δόγματα).

Έχει διαφανεί ότι η βιοτεχνολογία κινείται σε ξεκάθαρα "αναχρονιστικά" μονοπάτια, (αυτά από τα οποία η κυρίαρχη "φιλελεύθερη" επιστήμη των τελευταίων δεκαετιών για πολλούς λόγους -κυρίως κοινωνικής νομιμοποίησης- είχε προσπαθήσει να απομακρυνθεί), επαναφέροντας και νοσηματοδοτώντας αντιθετικά στερεότυπα όπως σωστό-λάθος, όμορφο-άσχημο, καλό-κακό, που διαμορφώνουν τελικά μια νέα θεωρία κοινωνικών διαχωρισμών και κατηγοριοποιήσεων. Το πρόταγμα της δεν είναι άλλο από το εξής: "Αν θέλεις να αλλάξεις την κατάστασή σου, θα πρέπει οπωσδήποτε να ελέγξεις ή να εξαλείψεις τα γενετικά σου σφάλματα", αποκλείοντας σκοπίμως την εξήγηση των όποιων χαρακτηριστικών μας από τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές παραμέτρους υπό τις οποίες διαμορφώθηκαν.

Ταυτόχρονα, ένα φιλελεύθερο κομμάτι του καπιταλιστικού κόσμου (κάποια κράτη, επιστήμονες και διανοούμενοι) περιορίζεται σε μια κριτική που εμπεριέχει τη βούληση από την πλευρά του για μια καλή χρήση της βιοτεχνολογίας. Έτσι, ενώ τίθεται εναντίον του γενετικά τροποποιημένου καλαμποκιού, την ίδια στιγμή υπερασπίζεται την κλωνοποίηση ανθρώπινων οργάνων, αναμασώντας γνώριμες ανθρωπιστικές ρητορείες. Η κριτική δεν αφορά στη νέα αυθεντία και τις μεθόδους της, αλλά στα αποτελέσματα και τους "αναχρονισμούς" της, παίζοντας κατ' αυτό τον τρόπο το ρόλο του αντισταθμιστικού βάρους απέναντι στους κάθετα αντιτιθέμενους της νέας θεολογίας.

Τα γονίδια, ως ο παρθένος "χώρος" πραγμάτωσης επιστημονικών εμμονών και φαντασιώσεων, διατύπωσης μιας νέας κυριαρχικής γλώσσας, ως τα νέα εμπορεύσιμα προϊόντα, εκστασιάζουν επιστήμονες και φαρμακοβιομηχανίες με τα κέρδη που υπόσχονται, ενώ παράλληλα απενοχοποιούν τους κυρίαρχους μηχανισμούς από την ευθύνη για τις κοινωνικές, οικονομικές και ταξικές ανισότητες, παρέχοντάς τους ταυτόχρονα και το άλλοθι να τις διατηρούν. Πέρα όμως και από την παραγωγή κέρδους, η βιοτεχνολογία παράγει μια νέα ιδεολογία ως προς την αντίληψη της φύσης, του σώματός μας, της συμπεριφοράς μας, ακόμα και της ίδιας της αντίληψης της ιστορίας. Η βιοτεχνολογία όντας επεκτατική, όπως και κάθε επιστήμη, διεκδικεί να κατοχυρώσει την πρωτοπορία της και την ηγεμονία της σε πεδία που δεν αφορούν στο στενό κύκλο της επιστημονικής της αναζήτησης. Η απόπειρα να προσπεράσει άλλες επιστήμες ή να τις αλώσει εκ των έσω, η προσπάθειά της να δημιουργήσει ένα "ολιστικό" επεξηγηματικό σχήμα (κι αυτή τη φορά πολύ πιο δυναμικά από άλλες επιστήμες, αφού νομιμοποιείται να μιλά για την ίδια την "ύλη της ζωής"), είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την εγκαθίδρυση του μύθου της, της γλώσσας της, της δικτατορίας της, όχι μόνο στον "κόσμο της επιστήμης" αλλά κυρίως στην κοινωνική συνείδηση. Οι τεχνικές της, η φιλοσοφία της, η ίδια της η γλώσσα δεν αποτελούν παρά ένα ακόμα δυναμικό κομμάτι της κοινωνίας του ελέγχου.

ΑΠΟ ΤΟ

ΠΕΔΙΟ

ΒΟΛΗΣ

Σ

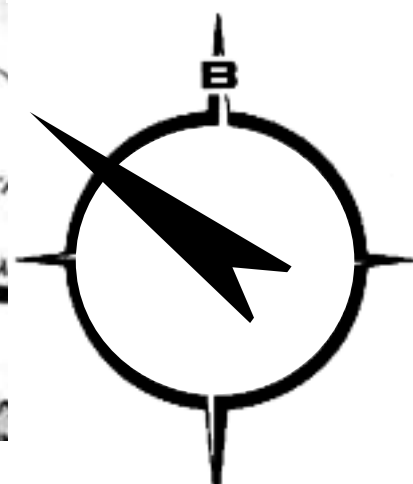
ΣΤΟ

ΠΕΔΙΟ

ΤΗΣ

ΑΝΤΙΣ

ΤΑΣΗΣ

Το περασμένο καλοκαίρι λάβαμε από ντόπιους συντρόφους της Μελίτης Φλώρινας το παρακάτω κείμενο για τον αγώνα που κάνουν οι ίδιοι αλλά κι άλλοι κάτοικοι του χωριού και της ευρύτερης περιοχής ενάντια στο πεδίο βολής του ελληνικού στρατού που βρίσκεται δίπλα στα χωριά τους. Για τον αγώνα που κάνουν οι ίδιοι ενάντια στην υποβάθμιση των ζώων τους από τις επιλογές του ελληνικού κράτους.

Και για έναν άλλον αγώνα. Για έναν αγώνα που -από διακριτικότητα ίσως- οι σύντροφοι δεν αναφέρουν στο κείμενό τους. Για τον αγώνα που εξελίσσεται παράλληλα με όλες τις εκεί τοπικές αντιστάσεις. Για τον αγώνα τους ενάντια στον χαρακτηρισμό των αντιστάσεών τους ως εθνικά υποκινούμενες ή προσδιορισμένες. Για τον αγώνα τους ενάντια στα εθνικά ιδεώδη και τους εθνικούς διαχωρισμούς που καλλιεργούν στην ευρύτερη τοπική περιοχή, ντόπιοι και περιφερειακοί, πολιτικοί και παραπολιτικοί, θεσμισμένοι και μη, ελληνόψυχοι.

Οι αγώνες αυτοί δεν μπορεί παρά να μας βρίσκουν αλληλέγγυους.

Μην πυρεβολείτε τους τσεπάνους...!

Ποιός είπε ότι ο πόλεμος τελείωσε; Εδώ και πέντε χρόνια ένας πόλεμος αλλιώτικος διεξάγεται στην περιοχή Λόφων του δήμου Μελίτης στο νομό Φλώρινας: από τη μια το υπουργείο εθνικής άμυνας και ο στρατός να επιχειρούν με διάφορους τρόπους τη δέσμευση μιας τεράστιας έκτασης 11,5 χιλιάδων στρεμμάτων ώστε να προχωρήσουν στην "αναβάθμιση" και τον "εκσυγχρονισμό" του ήδη υπάρχοντος εκεί πεδίου βολής. Από την άλλη οι κάτοικοι των χωριών Λόφοι, Κέλλη, Μελίτη και Βεύη να αρνούνται πεισματικά να παραδώσουν τα χωράφια και τους βοσκότοπους τους. Μέσα από λαϊκές συνελεύσεις στο δήμο Μελίτης, οι κάτοικοι όχι μόνο εναντιώνονται στις επιδιώξεις του υπουργείου πολέμου, όχι μόνο αρνούνται να συμπράξουν στην καταστροφή του τόπου τους και της ζωής τους, αλλά απαιτούν και την απομάκρυνση του ήδη υπάρχοντος πεδίου βολής, όπως έγινε και τον περασμένο Απρίλη, όταν κάτοικοι των Λόφων και της Κέλλης κατέλαβαν το πεδίο βολής, ακυρώνοντας έτσι στην πράξη προγραμματισμένη άσκηση του στρατού. Ακολουθώντας την κλασική τακτική του "δούρειου ίππου", το κράτος προσπάθησε στη συνέχεια -και προσπαθεί μέχρι σήμερα- να εμφανίσει το θέμα ως ... "διαπραγματεύσιμο" και να δώσει την εντύπωση πως η όλη αντίδραση εντοπίζεται και οφείλεται στην ... έλλειψη ισχυρών ανταλλαγμάτων! Κομίζοντας, λοιπόν, το κράτος υποσχέσεις για "κέρδη πολλά και ανταλλάγματα τσαντά", θέλησε να δημιουργήσει ρήγματα στα "τείχη της Τροίας", στα τείχη της καθολικής αντίστασης των κατοίκων.

Ποια όμως διαπραγμάτευση μπορεί να γίνει και ποιο αντίλλαγμα μπορεί να δοθεί, όταν οι κάτοικοι αυτού του τόπου βιώνουν καθημερινά την υποβάθμιση της ζωής τους από την ύπαρξη του πεδίου βολής; Όταν αισθάνονται να απειλείται η υγεία των ιδίων και των παιδιών τους, όταν επιχειρείται ο περιορισμός του ζωτικού για την επιβίωση του χώρου, της ίδιας της γης, δηλαδή, καθώς στην πλειοψηφία τους ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία; Χαρακτηριστικό παράδειγμα το χωριό Κέλλη, που κατατάσσεται στην δεύτερη θέση σε όλη τη δυτική μακεδονία από πλευράς ζωτικού κεφαλαίου (εκτροφής αιγοπροβάτων), και το οποίο πλήττεται σε βαθμό καταστροφής, αφού επιχειρείται, σύμφωνα με το σχέδιο του υπουργείου, η αφαίρεση επτά χιλιάδων στρεμμάτων(!) από τους βοσκότοπους που διαθέτει.

Ποιο άραγε είναι εκείνο το αντίλλαγμα που θα κάνει τους "ιθαγενείς" να αποδεχθούν κάθε τρεις και λίγο να βιώνουν καταστάσεις πολέμου, με τα αεροπλάνα να πετούν σαν όρνεα πάνω από τα κεφάλια τους και τα τανκς και πυρεβόλα να βομβαρδίζουν μερικές μόνο δεκάδες μέτρα μακριά από τα σπίτια τους;

Με ποιό άραγε αντίλλαγμα μπορούν να ανεχθούν οι κάτοικοι να μετατρέπονται σε πειραματόζωα ή υποψήφια θύματα από τα χιλιάδες αγνώστου περιεχομένου βλήματα τα οποία και λόγω αστοχίας έχουν αρκετές φορές προκαλέσει ατυχήματα;

Για αυτό, λοιπόν, καλούμε όλους τους κατοίκους αυτού του τόπου να μη δεχτούν, να μην ανεχτούν, να μην επιτρέψουν σε κανέναν να υποβαθμίσει το περιβάλλον μας και να καταστρέψει τη ζωή μας.

Καλούμε, τέλος, όλους αυτούς που σε πείσμα τούτων των άθλιων καιρών συνεχίζουν να πιστεύουν -στοιχειωδώς έστω- στην αλληλεγγύη ανθρώπου σε άνθρωπο, να συμπαρασταθούν στον αγώνα της τοπικής μας κοινωνίας

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ ΠΟΛΕΜΟ...

...ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

Μέσα στον περασμένο Οκτώβριο, η κατάληψη "Μαύρη Γάτα" (στη Θεσσαλονίκη) συμπλήρωσε πέντε χρόνια ύπαρξης και στις 16 και 17 του μηνός πραγματοποίησε διήμερο εκδηλώσεων.

Την πρώτη ημέρα, έγινε συναυλία στην κατάληψη "φάμπρικα υφανέτ" με τα συγκροτήματα "χάσμα", "δρ. δρακατόρ", "kill the cat", στην οποία παρευρέθηκαν 500 άτομα, ενώ τη δεύτερη ημέρα πραγματοποιήθηκε ρεμπέτικο γλέντι στην κατάληψη "μαύρη γάτα" με τη συμμετοχή περίπου 200 ατόμων. Για εκείνες τις ημέρες είχε προηγηθεί κάλεσμα (ώστε να συμπέσει με τις εκδηλώσεις) για συνάντηση χώρων, στεκιών και καταλήψεων απ' όλη την Ελλάδα, με κοινά χαρακτηριστικά την αυτοοργάνωση και τον αναρχικό ή αντιεξουσιαστικό λόγο και δράση. Το σκεπτικό του καλέσματος ήταν η γνωριμία και η ανταλλαγή εμπειριών καθώς και τα ζητήματα της ανάγκης δημιουργίας τέτοιων χώρων, οι στόχοι τους και τα προβλήματα που αναπτύσσονται μέσα κι έξω από αυτούς.

Η πρόταση του καλέσματος για την πρώτη ημέρα περιελάμβανε την παρουσίαση, την ιστορική αναδρομή, τους στόχους και τα αιχμιακά ζητήματα του κάθε χώρου. Για τη δεύτερη ημέρα προτάθηκε να πραγματοποιηθούν συζητήσεις με βάση τις θεματικές των ζητημάτων που θα προέκυπταν από κοινού την πρώτη ημέρα. Επιδίωξη λοιπόν του καλέσματος -για τη δεύτερη ημέρα- ήταν να δημιουργηθούν υποομάδες συζητήσεων για την πρακτική διευκόλυνση των συμμετεχόντων.

Οι άξονες που τέθηκαν στο κάλεσμα για να είναι περισσότερο διεξοδικές οι τοποθετήσεις της πρώτης ημέρας ήταν:

α) η "κοινωνική απεύθυνση", δηλαδή ποιες οι δυνατότητες των αυτοδιαχειριζόμενων χώρων να ενεργοποιούν γεγονότα στο κοινωνικό πεδίο, β) η "καθημερινότητα" στους αυτοδιαχειριζόμενους χώρους, γ) οι "ανάγκες" που οδήγησαν στην δημιουργία ενός χώρου και κατά πόσο πραγματικά καλύπτονται αυτές, δ) οι "αρχές λειτουργίας", οι πολιτικές διαδικασίες, τα περιεχόμενα, καθώς κι ο κομβικός ρόλος της έννοιας της αυτοοργάνωσης στη δομή και τη λειτουργία αυτών των χώρων, και τέλος, ε) τι "κινδύνους" μπορεί να αντιμετωπίσουν ή αντιμετωπίζουν τέτοια εγχειρήματα.

Στην πρόταση των συντρόφων ανταποκρίθηκαν σχεδόν όλοι όσοι καλέστηκαν, κι ενώ εκείνη την περίοδο συνεχιζόταν οι απεργίες πείνας στις φυλακές οι συμμετέχοντες αριθμούσαν περί τα 150 άτομα. Αυτό ήταν αιτία ώστε λόγω χώρου οι συναντήσεις να γίνουν στην κατάληψη "Φάμπρικα Υφανέτ".

Έτσι, την πρώτη ημέρα, η συζήτηση κινήθηκε στα πλαίσια των αξόνων του καλέσματος. Μία αρκετά

ενδιαφέρουσα συζήτηση και επικοινωνία μεταξύ των καλεσμένων χώρων ενώ με αρκετούς πραγματοποιήθηκε και η "πρώτη γνωριμία". Ταυτόχρονα, και στο περιθώριο της μακροσκελούς συζήτησης της πρώτης ημέρας, έγινε κι ανταλλαγή έντυπου υλικού μεταξύ των απελευθερωτικών εγχειρημάτων και στεκιών.

Στο τέλος των τοποθετήσεων της πρώτης ημέρας, συμφωνήθηκαν οι θεματικές των συζητήσεων για τη δεύτερη ημέρα.

Έτσι, την επομένη, πραγματοποιήθηκαν ταυτόχρονα σε τρεις χώρους, συζητήσεις ανά δύο ώρες.

Οι θεματικές των συζητήσεων αυτών ήταν: 1) η κοινωνική απεύθυνση, 2) ο σεξισμός, 3) δράσεις ενάντια στις εκδηλώσεις εθνικιστών για τον Μ. Αλέξανδρο, 4) η απεργία πείνας των κατηγορούμενων ως μέλη της 17Ν, 5) η "D.I.Y." αντιεμπορική σκηνή και το αντιεμπορευματικό πρόταγμα ως δύο διαφορετικές κοινωνικές προτάσεις, 6) η "συνεργασία" των στεκιών, 7) το "δίκτυο" μεταξύ των στεκιών, 8) η "καθημερινότητα", 9) το ζήτημα των μεταναστών και οι προτάσεις για δράσεις σε στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών.

Λόγω του περιορισμένου χρόνου ώστε να συζητηθούν τα ζητήματα σε βάθος περιεχομένου κι ανάλυσης, σε κάποιες από τις θεματικές συζητήθηκε το ενδεχόμενο επόμενων συναντήσεων. Ακόμα, από τον κόσμο που συμμετείχε στην συζήτηση για την απεργία πείνας αποφασίστηκε και πραγματοποιήθηκε αργά το απόγευμα της ίδιας ημέρας στην Καμάρα μικροφωνική-συγκέντρωση αλληλεγγύης, όπου και παρευρέθηκαν περίπου 80 άτομα.

Τέλος οι χώροι που καλέστηκαν ήταν οι εξής: κατάληψη "rosa nera" από τα Χανιά, κατάληψη "ευαγγελισμός" από το Ηράκλειο, κατάληψη "villa amalias" από την Αθήνα, κατάληψη "λέλας караγιάννη" από την Αθήνα, κατάληψη "ματσάγγου" από τον Βόλο, κατάληψη "κύκνος" από την Ξάνθη, κατάληψη "βύρωνος 3" από την Καβάλα, κατάληψη "φάμπρικα υφανέτ" από τη Θεσσαλονίκη, κατάληψη "terra incognita" από τη Θεσσαλονίκη, τα στέκια : Ρόδου, Μυτιλήνης, Λάρισας, Χαϊδαρίου (Αθήνα), Φιλοπάπου (Αθήνα), Αγίας Παρασκευής (Αθήνα), Περιστερίου (Αθήνα), Άνω Κάτω Πατησίων (Αθήνα), αυτοδιαχειριζόμενο στέκι Πικροδάφνη Μπραχαμίου (Αθήνα), "αυτόνομο στέκι" Νεάπολης Εξαρχείων (Αθήνα), "Παντοκράτορας" από Πάτρα, "αυτόνομο στέκι" από την Πάτρα, "στέκι στην ιατρική" από τη Θεσσαλονίκη, το "πέρασμα" από τις Σέρρες, χώρος δράσης και αντιπληροφόρησης "ΜαυροΚόκκινο" από την Ξάνθη, "αυτόνομο στέκι" Καβάλας, "αυτοσχεδία" από τη Θεσσαλονίκη, "από κοινού" από το Βόλο, "λέσχη αρόδου" από τον Πειραιά, η "κολεκτίβα λίλη" από την Αθήνα και ο "χώρος ραδιοεργασίας και ανατροπής" του θεροίτη από την Αθήνα.

Στις **9 του Σεπτέμβρη**, λίγες ημέρες μετά τα πογκρόμ εναντίων των μεταναστών που ξέσπασαν στους δρόμους της Αθήνας και άλλων πόλεων με αφορμή των αγώνων ποδοσφαίρου Ελλάδας και Αλβανίας, καλέστηκε (αρχικά) από το "φόρουμ μεταναστών" αντιρατσιστικό συλλαλητήριο στην Ομόνοια.

Στην συγκέντρωση της Ομόνοιας συμμετείχαν αρκετοί μετανάστες με έκδηλη την οργή τους. Στην πορεία στην οποία συνολικά υπολογίζεται ότι συμμετείχαν 2500 άτομα, υπήρχε και μπλοκ αναρχικών που αριθμούσε περίπου 800 άτομα.

Με πανό στα οποία αναγραφόταν "οι ρατσιστικές δολοφονίες, τα πογκρόμ, οι διακρίσεις θα σταματήσουν μόνο όταν καταστραφεί ο πολιτισμός που τα γεννάει - velleserit tane shqipetare runetore", "ούτε έλληνες ούτε αλβανοί - άπιστοι απάτριδες και αναρχικοί", το αναρχικό μπλοκ πορεύτηκε στη Σταδίου όπου σκίστηκαν και κάηκαν ελληνικές σημαίες οι οποίες είχαν ξεμείνει από τη φιέστα των ολυμπιακών αγώνων, φωνάχτηκαν συνθήματα αλληλεγγύης στους μετανάστες και ενάντια στα εθνικά ιδεώδη. Στο ύψος της πλατείας Κολοκοτρώνη κλούβες είχαν κλείσει κάθετα τον δρόμο για να αποτρέψουν τη διέλευση της πορείας από το Σύνταγμα. Αμέσως μετά έγινε επίθεση στα γραφεία του "εθνικού συμβουλίου ραδιοτηλεόρασης" ενώ σκίστηκαν και γιγαντοπανό των ολυμπιακών αγώνων. Στην επιστροφή προς την Ομόνοια δυνάμεις των ΜΑΤ δέχτηκαν επίθεση με μολότωφ και ακολούθησαν συγκρούσεις και χρήση χημικών. Άτομα από το αναρχικό μπλοκ κατάφεραν να επανασυγκροτηθούν στην πλατεία Καραϊσκάκη και να πραγματοποιήσουν πορεία μέσα από τις γειτονιές του Μεταξουργείου και του Αγ. Παύλου όπου ζούνε και πολλοί μετανάστες. Η πορεία κατάφερε να φτάσει στην πλατεία των Εξαρχείων όπου και διαλύθηκε. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν περίπου 20 προσαγωγές στην ασφάλεια Αθηνών. Σε δύο από τους 20 προσαχθέντες απαγγέληκαν κατηγορίες σε πλημμεληματικό βαθμό (διατάραξη οικιακής ειρήνης, πρόκληση φθορών, οπλοκατοχή) καθώς συνελήφθησαν από ασφαλίτες να μεταφέρουν σημαίες. Οι σύντροφοι τελικά -τρεις μέρες αργότερα- αθωώθηκαν, αφότου πέρασαν από τη διαδικασία του αυτοφώρου.

Λίγες ημέρες αργότερα, στις **13 και 14 Σεπτέμβρη**, πραγματοποιήθηκαν άλλες δύο πορείες με αφορμή τα πογκρόμ που ξέσπασαν στους δρόμους της μητρόπολης και αλλού.

Η πρώτη ξεκίνησε από την πλατεία Κολιάτσου και κατευθύνθηκε μέσω της οδού Πατησίων στον σταθμό "Άνω Πατήσια". Στην πορεία συμμετείχαν περίπου 150 άτομα ενώ κατά τη διάρκειά της αναγράφθηκαν αντιεθνικά συνθήματα και συνθήματα αλληλεγγύης στους μετανάστες σε λεωφορεία, προσόψεις τραπεζών και τοίχους. Ακόμη ως συμβολική κίνηση, κάηκαν και δυο σημαίες (ελληνική κι αλβανική).

Στη δεύτερη (14 Σεπτέμβρη) συμμετείχαν πάλι περίπου 150 άτομα. Η πορεία ξεκίνησε από πλατεία της Κυψέλης, διέσχισε κεντρικούς δρόμους της Κυψέλης και κατέληξε μέσα από γειτονιές στο αυτοδιαχειριζόμενο στέκι Άνω - Κάτω Πατησίων.

Φτάνοντας στην Κόρινθο κανείς την Κυριακή 26

Σεπτέμβρη για την πορεία αλληλεγγύης στον φυλακισμένο Γ. Μοναστηριώτη προς τις φυλακές της πόλης, το μόνο που θα συναντούσε ήταν άδειους και αποκλεισμένους δρόμους και δυνάμεις της αστυνομίας. Η αστυνομία είχε απαγορεύσει την κυκλοφορία οχημάτων σε μήκος πολλών χιλιομέτρων στην πόλη. Οι κάτοικοι αναγκάζονταν να κάνουν τεράστιους κύκλους για να φτάσουν στον προορισμό τους καθώς είχε απαγορευτεί η κυκλοφορία οχημάτων 5 οικοδομικά τετράγωνα δεξιά κι αριστερά του δρόμου όπου θα κατευθυνόταν η πορεία. Εκτός από τα μέτρα την ημέρα της πορείας τα οποία περιελάμβαναν και την παρουσία ένστολων εντός των κοινόχρηστων χώρων των πολυκατοικιών που βρίσκονταν στη διαδρομή της πορείας προς τις φυλακές, ντόπιοι σύντροφοι μας ενημέρωσαν ότι καλλιεργήθηκε από τα τοπικά μέσα αλλά και από τους μπάτσους κλίμα τρομοκρατίας στην πόλη λίγες μέρες πριν και αφότου είχαν βγει και δημοσιοποιηθεί τα καλέσματα για την πορεία στην Κόρινθο.

Η συγκέντρωση στην κεντρική πλατεία Κορίνθου δεν κατόρθωσε να συσπειρώσει τον όποιο ντόπιο πληθυσμό ή περαστικό θα ενδιαφερόταν για το γεγονός. Και σε αυτό φυσικά καίριο λόγο είχαν τα αστυνομικά μέτρα. Ύστερα από την άφιξη 2 λεωφορείων με διαδηλωτές από την Αθήνα, ο συγκεντρωμένος κόσμος κατέβηκε στον δρόμο με τις διμοιρίες των ματ να παίρνουν ταυτόχρονα θέσεις στρατηγικής αποκαλύπτοντας τις διαθέσεις για ασφυκτική συνοδεία της πορείας.

Η πορεία δεν αριθμούσε πάνω από 200 άτομα. Πέρα από την πρωτοβουλία αλληλεγγύης, τις οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς αλλά και της θεσμολόγνας πλευράς της, ήταν διακριτή (με συνθήματα, πανό, κείμενα) και η παρουσία 40 περίπου αναρχικών από την Αθήνα αλλά και από την Κόρινθο.

Η πορεία ξεκινώντας έκανε μια μικρή παράκαμψη στους κεντρικούς δρόμους της Κορίνθου. Στη διαδρομή δέχτηκε την περιμετρική παρουσία των διαφόρων δυνάμεων της αστυνομίας. Μερικοί κάτοικοι της Κορίνθου οι οποίοι βρέθηκαν (κυρίως για λόγους εργασίας ή τυχαία) στους δρόμους, εκδήλωσαν την αγανάκτησή τους για τα αστυνομικά μέτρα και εκφράσανε την συμπάραστασή τους στους πορευόμενους αλληλέγγυους στον Γ.Μοναστηριώτη.

Αφού η πορεία πέρασε έξω από τα γραφεία της Χρυσής Αυγής (όπου εκδηλώθηκε κάπως πιο έντονος παλμός) συνέχισε με κατεύθυνση τις φυλακές Κορίνθου που βρίσκονταν σε απόσταση 2χλμ περίπου. Κατά την διάρκεια της πορείας φωνάχτηκαν αρκετά συνθήματα αλληλεγγύης στον Γ.Μ., πολλά αντιμιλιταριστικά και άλλα συνθήματα.

Η πορεία ανακόπηκε λίγο πριν φτάσει στο κτίριο των φυλακών από κλούβες οι οποίες είχαν τοποθετηθεί κάθετα στον δρόμο (με τις διμοιρίες να καρτερούν στο πλάι τους). Ύστερα από μισή ώρα παραμονής στην περιοχή ανακοινώθηκε από ντουντούκα ότι μέλη της πρωτοβουλίας αλληλεγγύης και άλλων φορέων, επιχείρησαν να επισκεφτούν τον Γ.Μ. εντός των φυλακών, πράγμα που απετράπη (παρουσία εισαγγελέα).

Έτσι η πορεία ξεκίνησε την επιστροφή προς τον τόπο συγκέντρωσης. Οι δυνάμεις της αστυνομίας ενίσχυσαν την παρουσία τους στα μετόπισθεν της πορείας αντλώντας κι άλλες δυνάμεις από τις δεκάδες που είχαν χρησιμοποιηθεί για την περίφραξη των φυλακών και στο μπλόκο.

Τα μέτρα στην πόλη διήρκεσαν λίγες ώρες ακόμα μετά το τέλος της πορείας και την αποχώρηση των διαδηλωτών. Ασφαλίτες και περιπολικά περιφέρονταν διαρκώς στην πόλη αλλά και συνόδευσαν (τους συμμετέχοντες στην πορεία) στον δρόμο προς τα οχήματα αλλά και την επιστροφή.

Λίγες ημέρες αργότερα, στις 5

Οκτώβρη, εκδικαζόταν στο στρατοδικείο

του Ρουφ στην Αθήνα, η αίτηση αναστολής της ποινής του Γ. Μοναστηριώτη. Από νωρίς το πρωί, έξω από το στρατοδικείο, βρέθηκαν περίπου 60 αλληλέγγυοι πραγματοποιώντας παράλληλα συγκέντρωση αλληλεγγύης και αντιπληροφόρησης των διερχόμενων στον κόμβο του Ρούφ. Οι περισσότεροι από τους συγκεντρωμένους κατόρθωσαν να εισέλθουν στο κτίριο του στρατοδικείου και να παραστούν στην εκδίκαση της υπόθεσης ύστερα από διπλό σωματικό έλεγχο και διπλή καταγραφή των στοιχείων τους. Είναι γεγονός ότι τα μέτρα ελέγχου στην είσοδο του μόνιμου στρατοδικείου του Ρούφ αλλά και η προκλητική παρουσία ασφαλιτών εντός της αίθουσας έμοιαζαν με τα ανάλογα μέτρα ενός άλλου στρατοδικείου που θέλει να παρουσιάζεται ως έκτακτο, αυτό των φυλακών Κορυδαλλού.

Ύστερα από κάποια ώρα νομικής υπεράσπισής του Γ. Μοναστηριώτη, που μπορεί κανείς να πει ότι το μόνο που άφησε είναι η δικαίωση του δημοκρατικού προσώπειου του ελληνικού κράτους και ύστερα από την αναγνώριση του θεσμικού ρόλου και λόγου τους στη δίκη των "επιφανών προσωπικοτήτων της ελληνικής κοινωνίας" (κατά τα λεγόμενα του προέδρου του δικαστηρίου για τους 12 "επώνυμους" μάρτυρες υπεράσπισης του Γ. Μοναστηριώτη), το δικαστήριο αποφάσισε την προσωρινή αναστολή της ποινής του Γ. Μοναστηριώτη.

Συγκέντρωση αλληλεγγύης στους απεργούς πείνας του Κορυδαλλού έγινε την Παρασκευή **8 του Οκτώβρη** στα Προπύλαια. Το κάλεσμα έγινε με αίση της "συσπείρωσης αναρχικών και σύντροφοι-ισσες". Στην συγκέντρωση στην οποία υπήρχε μικροφωνική ενώ μοιράζονταν και προκηρύξεις, συμμετείχαν περίπου 100 άτομα. Τις ημέρες εκείνες κορυφώνονταν οι απεργίες πείνας στα "λευκά κελιά" του Κορυδαλλού ενώ ο απεργός πείνας Δ. Κουφοντίνας είχε ήδη μεταφερθεί σε κρίσιμη κατάσταση στο νοσοκομείο "Γ. Γεννηματάς".

Την επόμενη ημέρα πραγματοποιήθηκε μηχανοκίνητη πορεία αλληλεγγύης στο νοσοκομείο όπου νοσηλευόταν ο Δ. Κουφοντίνας.

Η πορεία ξεκίνησε από την πλατεία Εξαρχείων και αριθμούσε περίπου 40 μηχανές.

Διασχίζοντας τους δρόμους των Εξαρχείων η πορεία έγινε αντιληπτή από τις αστυνομικές δυνάμεις στο ύψος της Αλεξάνδρας όπου και έτυχε να παρευρίσκονται κλούβες των ΜΑΤ καθώς την ημέρα εκείνη υπήρχαν διάφορες κινητοποιήσεις στο κέντρο της Αθήνας. Πριν ακόμη η πορεία καταφθάσει στο νοσοκομείο, κλούβες των ΜΑΤ αλλά και ζητάδες κατάφεραν να κινητοποιηθούν και να συνοδεύσουν την πορεία. Έξω από το νοσοκομείο, το οποίο είχε αποκλειστεί περιμετρικά, φωνάχτηκαν συνθήματα αλληλεγγύης στον απεργό πείνας Δ. Κουφοντίνα. Πολλοί ήταν οι περαστικοί οι οποίοι παρατηρούσαν με έκπληξη την συγκέντρωση έξω από το νοσοκομείο ενώ άλλοι δεν δίστασαν να εκφράσουν την συμπάράστασή τους στο γεγονός.

Ύστερα από λίγα λεπτά οι συγκεντρωμένοι κατάφεραν να μετακινηθούν σε παράδρομο του νοσοκομείου και να προσεγγίσουν οπτικά το δωμάτιο στο οποίο νοσηλευόταν ο Δ. Κουφοντίνας. Η ένταση και ο παλμός των συνθημάτων έγιναν πιο έντονα στη θέα των κουκουλοφόρων δυνάμεων των ΕΚΑΜ στο μπαλκόνι του δωματίου του Δ. Κουφοντίνα οι οποίες μετά από λίγο απομακρύνθηκαν.

Στην επιστροφή η συνοδεία της αστυνομίας ήταν ακόμη πιο ισχυρή και δεν αποφεύχθηκαν στιγμές έντασης. Στη συμβολή των οδών Αλεξάνδρας και Κηφισίας έγιναν συμπλοκές με τις δυνάμεις των ΜΑΤ και τους ζητάδες καθώς οι τελευταίοι έσπρωχναν και έριχναν κάτω τα μηχανάκια με τους επιβάτες τους για να ανακόψουν την πορεία. Ένας σύντροφος τραυματίστηκε από χτυπήματα στο πρόσωπο και συνελήφθη. Αφέθηκε ελεύθερος αφού πήρε εξιτήριο από το νοσοκομείο που νοσηλευόταν φρουρούμενος και αφού του απαγγέλθηκαν κατηγορίες πλημμεληματικού χαρακτήρα.

Στις **19 του Οκτώβρη**, με καλέσματα συντρόφων αναρχικών αλλά και καλέσματα-συμμετοχή άλλων αλληλέγγυων στους απεργούς πείνας από διάφορους πολιτικούς χώρους, πραγματοποιήθηκε πορεία στο κέντρο της Αθήνας με τη συμμετοχή 700 περίπου ατόμων. Το γεγονός της διακοπής της απεργίας πείνας μία ημέρα πριν (στις 18 Οκτώβρη) -αλλά και της διακοπής των καταλήψεων της πρυτανείας του πανεπιστημίου Αθηνών και του Πολυτεχνείου που είχαν πραγματοποιηθεί από τις 15 του Οκτώβρη- δεν ήταν αναβλητικό για την πορεία. Αντιθέτως οι συγκεντρωμένοι στα Προπύλαια κατευθύνθηκαν μέσω των οδών Πανεπιστημίου, Σταδίου προς την Ομόνοια και το Σύνταγμα αντίστοιχα, ενώ λίγη ώρα αργότερα επέστρεψαν στα Προπύλαια. Κατά τη διάρκεια της πορείας φωνάχτηκαν και αναγράφθηκαν συνθήματα αλληλεγγύης στους έγκλειστους στα λευκά κελιά της δημοκρατίας αλλά και σε όλους τους φυλακισμένους. Οι αστυνομικές δυνάμεις κατόρθωσαν για άλλη μια φορά να κάνουν το κέντρο της Αθήνας απροσπέλαστο στους περαστικούς καθώς με την παρουσία τους εμποδίζαν την φυσιολογική ροή σε νευραλγικά σημεία του κέντρου των Αθηνών σε ώρες αιχμής.

Ύστερα από ανοιχτό κάλεσμα που έγινε από συντρόφους, αποφασίστηκε η πραγματοποίηση μηχανοκίνητης πορείας στις φυλακές Κορυδαλλού ως ένδειξη αλληλεγγύης στον αγώνα των φυλακισμένων με αποχές συσσιτίου και απεργίες πείνας αλλά και

ενάντια στις φυλακές. Ως Θερσίτης συμμετείχαμε στις συνελεύσεις για την πραγματοποίηση της πορείας. Η πορεία συνδιοργανώθηκε με αναρχικούς σύντροφους και συντρόφισσες καθώς και με την "αναρχική παρέμβαση". Στην πορεία συμμετείχαν με καλέσματα και άλλοι αναρχικοί.

Στις **13 Νοέμβρη**, λοιπόν, πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση με μικροφωνική στην πλατεία Μοναστηρακίου από όπου και ξεκίνησε πορεία με μηχανές και αυτοκίνητα. Στην πορεία συμμετείχαν περίπου 150 άτομα τα οποία μέσω της οδού Αθηνάς κατευθύνθηκαν στην Ομόνοια, συνεχίζοντας από την οδό Αγ. Κωνσταντίνου και Λένορμαν έφθασαν στο Περιστέρι όπου πραγματοποιήθηκε ολιγόλεπτη στάση και ανάρτηση πανό στη στάση του μετρό "Αγ. Αντώνιος". Στη συνέχεια μέσω της οδού Θηβών πραγματοποιήθηκε μία ακόμη στάση στο "Μπαρουτάδικο" στο Αιγάλεω ενώ αμέσως μετά η πορεία έφτασε έξω από τις φυλακές Κορυδαλλού. Εκεί αναρτήθηκε πανό το οποίο έγραφε "λευτεριά σε όσους είναι στα κελιά, λευκά ή κανονικά", φωνάχτηκαν συνθήματα δίπλα στα τείχη της φυλακής και απέναντι από τις δυνάμεις των ΜΑΤ οι οποίες είχαν κλείσει τον κεντρικό δρόμο που οδηγεί στην κεντρική είσοδο των φυλακών. Μετά από λίγα λεπτά και αφού προηγήθηκε μια πρώτη άρνηση των αστυνομικών δυνάμεων να επιτρέψουν την πρόσβαση στην "πλατεία ελευθερίας" του Κορυδαλλού, η πορεία διαλύθηκε στην εν λόγω πλατεία.

Αντιφασιστική - αντιρατσιστική πορεία πραγματοποιήθηκε στις **24**

Νοέμβρη στις περιοχές της Δάφνης

και του Μπραχαμίου. Η πορεία

πραγματοποιήθηκε ως απάντηση στις

επιθέσεις φασιστών σε μετανάστες και

νεολαίους της ευρύτερης περιοχής, και

ύστερα από την προκλητική παρουσία

φασιστών έξω από το ελευθεριακό στέκι

"Πικροδάφνη" στο Μπραχάμι. Στην πορεία η

οποία ξεκίνησε από τον σταθμό του μετρό

"Δάφνη" συμμετείχαν περίπου 300 άτομα τα

οποία συγκρότησαν μπλοκ και πραγματοποίησαν

πορεία μέχρι τον σταθμό του μετρό "Αγ.

Δημήτρης". Κατά την διάρκεια της πορείας

αναγράφηκαν και φωνάχτηκαν συνθήματα

ενάντια στις φασιστικές προκλήσεις και

συνθήματα αλληλεγγύης στους μετανάστες.

Στις **26 του Νοέμβρη** οι "αναρχικοί-ές από τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας και του Πειραιά" διοργάνωσαν πορεία στα γραφεία του ομίλου "Κλωνατέξ" στον κόμβο της γέφυρας "Ροσινιόλ" στο Περιστέρι. Στον όμιλο "Κλωνατέξ" ανήκει και το εργοστάσιο νήματος της "Τρικολάν" στη Νάουσα το οποίο έχουν καταλάβει από τον Οκτώβρη οι εργάτες και οι εργάτριες του (ύστερα από την απόφαση του ιδιοκτήτη να το κλείσει και να το μεταφέρει στα Βαλκάνια για ακόμη μεγαλύτερες λεηλασίες), διεκδικώντας από τον ιδιοκτήτη του εργοστασίου (Λαναρά) τις αποζημιώσεις τους.

Η πορεία αλληλεγγύης στις εργάτριες και τους εργάτες της "Τρικολάν" ξεκίνησε από τον σταθμό του μετρό "Σεπόλια" όπου προηγήθηκε μικροφωνική και μοιράστηκαν κείμενα. Για την πορεία έγινε κάλεσμα στο διαδίκτυο και από την κομματική οργάνωση "εργατική εξουσία" χωρίς να υπάρξει όμως κάποια ενημέρωση στην υπάρχουσα διαδικασία μιας αυτοοργανωμένης πορείας και δημιουργώντας ταυτόχρονα το έδαφος για την σύγχυση του πολιτικού - αντιεξουσιαστικού της περιεχομένου.

Η πορεία ξεκίνησε (με τη συμμετοχή 250 ατόμων) συγκροτημένα με αλυσίδες περιμετρικά της, γεγονός που απέτρεψε τις διμοιρίες να προσεγγίσουν από την αρχή το μπλοκ σε πολύ κοντινή απόσταση. Κατά τη διάρκεια της πορείας φωνάχτηκαν και αναγράφηκαν συνθήματα αλληλεγγύης στις καταληψίες εργάτριες, ενάντια στον εκβιασμό της μισθωτής εργασίας και άλλα. Μέσω της οδού "Δυραχίου" και περνώντας από τις γειτονιές των Σεπολίων, το μπλοκ έφτασε στα γραφεία του ομίλου "Κλωνατέξ" όπου παρέμεινε για 5 λεπτά. Κατόπιν πετάχτηκαν αρκετές κόκκινες μπογιές στην πρόσοψη του κτιρίου αλλά και στις δυνάμεις των ΜΑΤ που ήταν παρατεταγμένες μπροστά από αυτό. Η πορεία ξεκίνησε και πάλι συγκροτημένα με αλυσίδες περιμετρικά της, και κατευθύνθηκε προς την πλατεία Μπουρναζίου όπου και διαλύθηκε.

Αντιφασιστική-αντιρατσιστική πορεία πραγματοποιήθηκε και στις **5 Δεκέμβρη** στην περιοχή του Νέου Κόσμου ως απάντηση στις επιθέσεις που δέχτηκαν μετανάστες της περιοχής από ομάδες φασιστών.

Η πορεία ξεκίνησε από τον σταθμό του μετρό "Νέος Κόσμος" και αριθμούσε περίπου 350 άτομα στην πλειοψηφία τους άτομα του ευρύτερου αντιεξουσιαστικού - αναρχικού χώρου, ανάμεσα στους οποίους παρευρίσκονταν και περίπου 40 μετανάστες. Διέσχισε εργατικές γειτονιές και γειτονιές όπου ζουν κυρίως μετανάστες και διαλύθηκε λίγο αργότερα στο σταθμό του μετρό. Τα συνθήματα που κυριάρχησαν είχαν αντιφασιστικό και αντιεθνικό περιεχόμενο.

Τριήμερο ενάντια στον ρατσισμό και την ξενοφοβία πραγματοποιήθηκε από συντρόφους στην Ξάνθη τις ημέρες **10,11,12 Δεκεμβρη**. Αφορμή για την πραγματοποίηση αυτού του τριημέρου στάθηκε η επίθεση που δέχτηκαν σύντροφοι από το "Μαυροκόκκινο" στον χώρο τους από ντόπιους φασίστες. Η επίθεση αυτή, η οποία απαντήθηκε αναλόγως για τα δεδομένα μιας επαρχιακής πόλης, καθώς και ορισμένες ρατσιστικές συμπεριφορές οι οποίες εκδηλώθηκαν τους τελευταίους μήνες στην Ξάνθη, οδήγησαν τους συντρόφους από το "Μαυροκόκκινο" καθώς και ορισμένους συντρόφους από την κατάληψη "Κύκνος" στο να διοργανώσουν ανοιχτά στην τοπική κοινωνία εκδηλώσεις ενάντια στον ρατσισμό και την ξενοφοβία.

Το τριήμερο περιελάμβανε (πέρα από τη ζεστή φιλοξενία των συντρόφων από την Ξάνθη και τις συζητήσεις που ανοίξαμε στο περιθώριο του τριημέρου) τις δύο πρώτες ημέρες προβολές και συζητήσεις για το ζήτημα του ρατσισμού και των μεταναστών ενώ τη δεύτερη ημέρα πραγματοποιήθηκαν και συναυλίες με τα μαυρακόρντα, την Ωχρά Σπειροχαίτη και τους δρ. Δρακατόρ. Στη συζήτηση αναφέρθηκε η αναγκαιότητα ενός πανελλαδικού συντονισμού απελευθερωτικών εγχειρημάτων για το ζήτημα των μεταναστών, αναφέρθηκαν τα χαρακτηριστικά και οι προβληματικές αυτού του συντονισμού, χωρίς ωστόσο να προκύψει κάποια επουσιώδης κατάληξη πέρα από την δήλωση των διαθέσεων των συντρόφων που παρευρέθηκαν στην Ξάνθη (από διάφορες πόλεις της Ελλάδας).

Την τρίτη ημέρα, από τον χώρο των πανεπιστημίων της Ξάνθης ξεκίνησε πορεία 200 περίπου ατόμων και συντρόφων. Η πορεία, η οποία συνοδευόταν από ντόπιους ασφαλίτες και άλλες τοπικές δυνάμεις της αστυνομίας, διέσχισε κεντρικούς δρόμους της Ξάνθης περνώντας ταυτόχρονα και από τις γειτονιές που στεγάζονται το "Μαυροκόκκινο" αλλά και η κατάληψη "Κύκνος". Κατά την διάρκεια της πορείας αναγράφηκαν συνθήματα σε προσόψεις τραπεζών αλλά και σε προσόψεις διοικητικών και στρατιωτικών κτιρίων.

Στις **13,14,15 Δεκέμβρη** μπάτσοι εισβάλλουν τις βραδινές ώρες σε σπίτι όπου διαμένουν αφγανοί μετανάστες στον Άγιο Παντελεήμονα. Με πρόσχημα την αναζήτηση ενός συμπατριώτη τους ο οποίος τις προηγούμενες ημέρες είχε αποδράσει κατά τη μεταφορά του στα δικαστήρια, οι μπάτσοι απειλούν και βασανίζουν τους μετανάστες εντός του σπιτιού αλλά και εν συνεχεία στο κοντινό αστυνομικό τμήμα του Αγ. Παντελεήμονα.

Δέκα περίπου ημέρες αργότερα, στις **23 Δεκέμβρη**, αθώνεται στην Πάτρα ο μπάτσος βιαστής μεταναστριών Μπρικόλιας Νικόλαος, για την υπόθεση της ουκρανής μετανάστριας Όλγας Μπ.

Την επόμενη ημέρα, στις **24 Δεκέμβρη**, περίπου 200 στο σύνολο αναρχικοί και αντιεξουσιαστές, συγκεντρώνονται στην πλατεία του Αγίου Παντελεήμονα και ύστερα από μικρή πορεία με πανό στο οποίο αναγράφεται "αλληλεγγύη στους μετανάστες" επιτίθενται στο αστυνομικό τμήμα του Αγίου Παντελεήμονα. Σπάζονται οι γυάλινες προσόψεις του τμήματος, το φυλάκιο καθώς και όλα τα οχήματα της αστυνομίας τα οποία ήταν σταθμευμένα μπροστά από το τμήμα. Δύο από τα περιπολικά αναποδογυρίζονται. Η διαδήλωση τελειώνει λίγα λεπτά αργότερα και αφού οι επιτιθέμενοι αποχωρούν όλοι μαζί από το αστυνομικό τμήμα. Πολλοί ήταν οι μετανάστες της περιοχής οι οποίοι αντιλαμβανόμενοι την διαδήλωση βγήκαν από τα σπίτια τους και τα καφενεία της γειτονιάς εκφράζοντας την συμπαράστασή τους σε όσους και όσες συμμετείχαν στην πορεία.

Στις επόμενες ώρες προσάγονται συνολικά 18 άτομα σε μεγάλη απόσταση από το αστυνομικό τμήμα. Ένας από αυτούς, ο Ν. Μ., ξυλοκοπείται στο αστυνομικό τμήμα του Αγ. Παντελεήμονα ενώ πάνω του οι μπάτσοι βρίσκουν ένα σκεπάρνι. Οι υπόλοιποι από τους 18 στις επόμενες ώρες αφήνονται ελεύθεροι ενώ ο Ν.Μ. οδηγείται στην ΓΑΔΑ όπου σχηματίζεται δικογραφία εις βάρος του, με τις κατηγορίες του "εμπρησμού" και της "σύστασης και συμμορίας" να έχουν κακουργηματικό χαρακτήρα.

Την επόμενη ημέρα (**25 Δεκέμβρη**) ο Ν.Μ. οδηγείται στα δικαστήρια της Ευελπίδων όπου και θα περάσει από εισαγγελία. Στα δικαστήρια συγκεντρώνονται περίπου 80 άτομα σε ένδειξη αλληλεγγύης. Φωνάζονται συνθήματα. Ο εισαγγελέας παραπέμπει τον Ν.Μ. σε ανακριτή για την Τετάρτη 29 Δεκέμβρη. Μέχρι τότε κρατείται.

Στις **29 Δεκέμβρη** περίπου 250 άτομα συγκεντρώνονται στα δικαστήρια της οδού Ευελπίδων, ύστερα και από το ανάλογο κάλεσμα που έγινε με αφίσα που κολλήθηκε στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Οι συγκεντρωμένοι φωνάζουν συνεχώς συνθήματα αλληλεγγύης υπό καθεστώς βροχής και ασφυκτικής αστυνομικής παρουσίας. Ύστερα από τέσσερις ώρες, ο σύντροφος αφήνεται ελεύθερος, με την κατηγορία της "σύστασης και συμμορίας" να έχει αρθεί, ενώ παρέμεινε η κατηγορία του εμπρησμού με χαρακτήρα όμως πλημμελήματος όπως και άλλα πλημелλήματα. Οι συγκεντρωμένοι αποχωρούν μαζί με τον σύντροφο με αυτοσχέδια πορεία και με μεγάλο ενθουσιασμό!

ΣΑΒΒΑΤΟ 4/9 Λίγο μετά τη λήξη του αγώνα Αλβανίας-Ελλάδας, δημοσιογράφοι ωρύονται για την προκλητική συμπεριφορά των αλβανών να βρεθούν στην Ομόνοια, συνεχίζοντας στο μοτίβο των προηγούμενων ημερών, στο ίδιο που ακολούθησε και τις επόμενες. Μαζί με φασιστοειδή προς υπεράσπιση της "εθνικής καθαρότητας της φυλής και του τόπου" και προοδευτικών για το δικαίωμα του πανηγυρισμού των εθνικών φαντασιακών από όλους. Το χωνευτήρι της δημοκρατίας χωράει τα πάντα.

ΣΑΒΒΑΤΟ 4/9 Οι εικόνες θυμίζουν ταινίες με τα ναζιστικά κυνηγητά και τα πογκρόμ εναντίον των εβραίων. Κάποια μηχανάκια που είχαν συγκεντρωθεί μπροστά, σχεδόν ψιθυρίζοντας, τους βρίζουν. Δεν ήταν αλβανοί αλλά εκεί είσαι εχθρός και μόνο που δεν συμμετέχεις στο κυνήγι κεφαλών. Δίπλα μας τα απομεινάρια μας καμένης μηχανής. Στρίβουμε ακολουθώντας αυτούς τους σαράντα. Πίσω μας οι τελευταίοι - γύρω στα είκοσι άτομα - δεν τρέχουν άλλο, αρκούνται στα παραληρήματα εναντίον των αλβανών και την φύλαξη της Ομόνοιας από τα "μιάσματα".

ΣΑΒΒΑΤΟ 4/9 Πέφτουν πάνω μας 8-10 άτομα και παίρνουν τα κλειδιά από τα μηχανάκια. Ζητάν ταυτότητες. Ασφαλίτες. Γνωστές φάτσες. Ο ένας είναι κι από τις γειτονιές μας (Π. Ρέγλης ε;). Μας ψάχνουν βρίζοντας, γιατί βρισκόμαστε εκεί και τι πρόβλημα έχουμε με τα κυνηγητά των αλβανών. Στο σημείο που μας έχουν σταματήσει, οι φασίστες σπάνε ένα αυτοκίνητο που περνάει με αλβανικές πινακίδες. Φυσικά η προσοχή των ασφαλιτών δεν αποσπάται από επάνω μας συνεχίζοντας τους τσαμπουκάδες. Μας αφήνουν μετά από λίγο με την προτροπή να εξαφανιστούμε. Οι φασίστες, αφού επιβεβαιώνουν ότι είμαστε "έλληνες", αποχωρούν καυχούμενοι για τα μηχανάκια που πήραν νωρίτερα από αλβανούς. Συνεχώς έρχεται στο νου το σύνθημα "μπάτσοι - tv - νεοναζί όλα τα καθάρματα δουλεύουνε μαζί". Άλλη μια φορά επιβεβαιώνεται.

ΣΑΒΒΑΤΟ 4/9 Δωδεκάμισι το βράδυ. Τρεις σύντροφοι κατεβαίνουμε στην Αθήνα. Λίγο πριν φτάσουμε στην Αγ. Κωνσταντίνου την συναντάμε κλειστή. Στρίβουμε στην μποτιλιαρισμένη από τα σταματημένα αυτοκίνητα Σατωβριάνδου. Κανείς δεν κορνάρει για να φύγει. Προσπερνώντας από τα πεζοδρόμια καταλαβαίνουμε το γιατί. Μπροστά μας αντικρίζουμε καμιά σαρανταριά ελληνοφορεμένα άτομα να τρέχουν στην 3ης Σεπτεμβρίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 4/9 Κοντά στη Βάθης. Μόλις έχουν "περάσει" πάνω από έναν αλβανό που μένει αναίσθητος. Δύο πακιστανοί μας δίνουν το κινητό τους για να καλέσουμε ασθενοφόρο. Τώρα βλέπουμε καλύτερα τους κυνηγούς... Φασίστες και κάποια πρεζάκια. Και ενώ ο αλβανός είναι μέσα στα αίματα, δυο πρεζάκια προσπαθούν να του πάρουν το κινητό από το παντελόνι -το μόνο ρούχο που του έχει απομείνει. Κάποιοι που περνάν από εκεί τους διώχνουν και τον βοηθάν να σηκωθεί αφού έχει αρχίσει να συνέρχεται. Οι φασίστες σπεύδουν για τις εξηγήσεις: έκαιγε τη σημαία και συνετό θα ήταν να τον αφήσουν εκεί που βρίσκεται. Στα τριάντα μέτρα αναγνωρίζουν άλλον έναν αλβανό και πέφτουν όλοι πάνω του... μάλλον κι αυτός θα έκαιγε κάποια σημαία. Όλη αυτή την ώρα έχουν φτάσει διμοιρίες των ΜΑΤ αλλά εδώ δε χρειάζεται να επέμβουν. Εδώ την κατάσταση την ελέγχουν οι φασίστες. Είναι εντάξει.

ΣΑΒΒΑΤΟ 4/9

Μίσος.

Οργή γιατί δεν μπορείς να κάνεις τίποτα.

Οργή γιατί βρέθηκες στο σωστό ή λάθος μέρος.

Οργή γιατί βρέθηκες στον σωστό ή λάθος χρόνο.

Μίσος.

ΔΕΝ ΞΕΧΝΑΜΕ - ΔΕΝ ΣΥΓΧΩΡΟΥΜΕ

Πες μου πού και πότε.
Θα έρθω μ' ένα κόκκινο κορδόνι
δεμένο στον καρπό μου
μ' ένα κοτσιδάκι ν' ανεμίζει
και στις τσέπες φωτιά.
Θα έχω φυλάξει όλο το μίσος
σ' εκείνο το θαλασσί κουτάκι.

Περπατάμε
και κουβαλάμε στις τσέπες μας
κραυγές και πέτρες,
στα παπούτσια φωτιά,
στη ράχη μας ήλιο.
Μ' αυτά θ' ανοίξουμε πυρ

Κάθε μέρα ξυπνάω
βγαίνω έξω
και βλέπω γύρω μου πτώματα.
Νομίζω, πως έχω αρχίσει
να ζω τα πράγματα
υστερο -χρονικά
σύμφωνα δηλαδή
με το μεταφυσικό φαινόμενο
που το μυαλό προτρέπει στο συμβάν
πριν χρονικά γίνει η πράξη.
Γιατί εγώ,
παραδείγματος χάριν,
δεν πρόλαβα ακόμα στ' αλήθεια
να σκοτώσω το αφεντικό μου.
Παραδείγματος χάριν.

Επειδή ο όρος “τέχνη”, όταν μιλάμε για έκφραση καταργείται από μόνος του...

Ποίηση είναι ένας ζωντανός οργανισμός. Σημαίνει πραγματώνω το μέσα μου και πραγματώνομαι μέσω αυτού.

Ποίημα είναι δύο λέξεις, τρεις φράσεις, μια πράξη, μια μουτζούρα, μισή εικόνα, η σιωπή...

Ο καθένας μας είναι ένας ποιητής κάθε φορά που ποιεί ένα διάυλο επικοινωνίας.

Δηλαδή επι-κοινωνεί αυτό που είναι, όχι μόνο στους γύρω του, αλλά πρώτα στον ίδιο του τον εαυτό.

Κατερίνα

Θερσίτης

χώρος ραδιουργίας και ανατροπής

Νέστορος και Ευαγγελιστριάς, Ίλιον

για επικοινωνία : thersitis@disobey.net